گوهر شاهه جو گيان

(ڀاڱو پهريون)

سيد علي گوهر شاهه

گوهر شاهہ جو گيان

(شاعري ڀاڱو پهريون)

ڪوڪو سالڪ سُرتيو سمجهي،
گوهر شاهہ جو گيان.

سيد علي گوهر شاهہ

سهيڙيندڙ ۽ ڇپائيندڙ سٽ

حافظ محمد بخش خاصخيلي
ادريس جتوئي
ڊاڪٽر غلام قاسم چانڊيو
انور الدين جتوئي
امير بخش عمراڻي
حاجن جانوري

سنڌي ادبي سنگت

نوان جتوئي 2004ع

حق ۽ واسطا محفوظ

ڪتاب جو نالو: گوهر شاهه جو گيان
موضوع: شاعري
شاعر: سيد علي گوهر شاهه
ڇاپو: پهريون، آگسٽ 2004ع
تعداد: 500
ڇپائيندڙ: سنڌي ادبي سنگت، نوان جتوئي
سهڪار: سيد علي گوهر شاهه جا راڳي، فقير ۽ عقيدتمند
ڇپيندڙ: انٽيل ڪميونيڪيشنز، حيدرآباد
موبائل: 0333-2607541
پيسٽنگ: عبدالسلام پتو
ٽائيٽل ڊزائين: موهن لال مڪواڻا
ڪمپيوٽر لي آئوٽ: هوت ميگهواڙ
ڪمپيوٽر ڪمپوزنگ: انٽيل ڪميونيڪيشنز، 9- ربي چيمبر،
حيدر چوڪ، گاڏي کاتو، حيدرآباد سنڌ.
قيمت: -/250 روپيا

پاران ايم ايچ پنهور انسٽيٽيوٽ آف سنڌ اسٽڊيز، ڄامشورو.
Digitized by M. H. Panhwar Institute of Sindh Studies, Jamshoro.

GOHAR SHAH JO GIYAN
(Poetry)

By Syed Ali Gohar Shah

Edition: First, August 2004
Quantity: 500
Published by: Sindhi Adbi Sangat, Nawan Jatoi
Printed by: Intel Communications, Hyderabad
Mob: 0333-2607541
Composed by: Hot Meghwar
Composing: Intel Communications, Hyderabad.
Price: Rs. 250/=

صوفيءَ صاف ڪيو، ڏوئي ورق وجود جو،
تهـــان پوءِ ٿـــيـــو، پسڻ پريءَ جو.
(شاهه لطيف رح)

سنڌ جي ڪجهه
حق پرست صوفين
جي ناليءَ

ڪتاب بابت ڪجھہ ڳالھيون

سنڌ جي سرزمين تي ڪيترن ئي صوفي شاعرن جنم ورتو آهي. انهن منجهان ويهين صديءَ جو صوفي بزرگ سيد علي گوهر شاهہ بہ هڪ آهي. جنهن سنڌ جي ساهتي واري علائقي ۾ جنم ورتو پر سندس فڪر، خيال ۽ شاعري جي خشبو سڄي سنڌ کي واسي ڇڏيو آهي. هڪ سال اڳ جڏهن مون نمائي سنڌيءَ جو ڪتاب "ستارن رمجهول" سنڌي ادبي سنگت نوان جتوئي پاران ڇپائي پڌرو ڪيو تہ منهنجو ماروٽ انورالدين جتوئي ۽ ڊاڪٽر قاسم چانڊيو مليا چيائون: "سائين علي گوهر شاهہ جو ڪتاب ڇپائي پڌرو ڪرڻو آهي." مون چيو: "تمام سٺو ڪم آهي، گهڻو وقت اڳ تيڻ ڪپي ها، هاڻي بہ دير ناهي ٿي." ڪتاب سهيڙڻ شروع ڪجي، مهيني جي اندر نوان جتوئيءَ ۾ سائين امير بخش عمراڻي جي دوڪان جي صندل تي ويهي حافظ محمد بخش، سائين انور جتوئي، امير بخش عمراڻي ۽ ٻين فقيرن سان گڏجي ڇپائيءَ جو مسودو تيار ڪري ورتوسين، ڪتاب ڪمپوزنگ جي مرحلي ۾ ويو تہ ڪافي پروف ڏسڻا پئجي ويا ۽ ترتيب ۾ بہ وقت لڳي ويو ڇاڪاڻ تہ اسان وڌ ۾ وڌ ڪوشش ڪئي ڪتاب ۾ پروف جون چُڪون نہ هجن انهن ڪمپوزنگ ۾ ڪافي وقت لڳي ويو، ڪتاب جي ڇپائي جي لاءِ بٽر ڪيرائڻ جي تياري ڪئين تہ ڪمپوزنگ سينٽر واري ٻڌايو ڪمپيوٽر مان ڪتاب جو سڄو مواد Delete ٿي ويو. وري ٻيهر ڪتاب جي ڪمپوزنگ ۽ ان جي درستين ۾ وقت لڳي ويو، جڏهن بہ حيدرآباد مان ڳوٺ وڃڻ ٿئي تہ ڊاڪٽر قاسم چانڊيو ۽ ٻي سنگت ڪتاب جي يادگيري ڪرائيندا رهيا.

هن کان اڳ اسان جي مٺائيءَ جي نوجوان دوستن 1998 ڌاري سوينر ڇپايو ۽ ان ۾ سائين علي گوهر شاهہ جي شاعري بہ ڇاپي، جيڪا پڻ سٺي ڪوشش هئي. پر ڪتاب جي صورت ۾ سيد علي گوهر شاهہ جو شاعري جو

هيءَ پهريون مجموعو آهي، جيڪو ڇپايو ويو آهي پوءِ بہ اجا سائينءَ جي گهڻي شاعري رهيل آهي جيڪا ٻئي ڀاڱي ۾ ضرور ايندي.

ڪتاب ۾ سيد علي گوهر شاهہ جي شاعري جنهن ۾ ڪافيون ۽ وايون ۽ بيت شامل آهن، اهي ڏنا ويا آهن، سائين جي زندگي ۽ شاعري متعلق مواد ڏيڻ ڪانسواءِ "تصوف" بابت تاج پور جي صوفي بهاول فقير جي فرزند نواب امداد علي لغاريءَ جو مضمون ڏنو ويو آهي، جيڪو پڻ سائين علي گوهر شاهہ ۽ ٻين صوفي شاعرن جي فڪر کي سمجهڻ ۾ مددگار ثابت ٿيندو.

هيءَ ڪتاب جو پهريون ڀاڱو آهي، جنهن تي اسان جي سهيڙيندڙ سٿ ڀاران نالو "گوهر شاهہ جو گيان" رکيو ويو آهي. ڪتاب جي ڇپائيءَ جو سڄو خرچ ڊاڪٽر محمد قاسم چانڊيي پاڻ ڪيو آهي. الله ڪيس اُن جو اُجورو ضرور ڏيندو.

اميد تہ ڪتاب پڙهندڙن کي پسند ايندو. ڪتاب ۾ جيڪڏهن ڪي غلطيون رهجي ويون آهن تہ ان لاءِ اسان معذرت خواهہ آهيون، اسان کي خوشي ٿيندي جيڪڏهن ڪو پڙهندڙ دوست اسان کي انهن غلطين کان آگاهہ ڪندو ۽ اسين ٻئي ڇاپي ۾ اهي سڌارا آڻينداسين.

ادريس جتوئي
سنڌي ادبي سنگت
نوان جتوئي

پنهنجي پاران ٻه لفظ

هي دنيا فاني ۽ چل پل جو مڪان آهي. جمڻ ۽ مرڻ جو چرچو ابد کان شروع ٿيل آهي جيڪو انتها تائين هلندو رهندو. ڪن جي آئي خطي ۾ خوشبوءِ پکڙجي خطي کي معطر بنائي ڇڏيندي آهي. اهڙن ئي انسانن جي وڃڻ کان پوءِ انهيءَ خطي ۾ اهڙو خال ٿي پوندو آهي جيڪو هزارين سالن تائين پرجڻ مشڪل پر ناممڪن هوندو آهي. اهڙن ئي انسانن مان سائين علي گوهر شاهه جي صورت هئي اسان جي لاءِ هڪ بي تاج بادشاهه هو. جنهن سيلاني ٿي هند سنڌ جو سلطاني سير ڪيو. الله تبارڪ و تعاليٰ جل شانه جي ڪرم ۽ مهرباني سان اسان جو هي ساهتي خطو صوفين جو ڳڙهه رهيو جن جو اثر اڄا تائين اسان جي خطي ۾ ڪنهن نه ڪنهن وسيلي موجود انهن صوفين ۾ محمد فقير ڪٽياڻ، مهدي سائين، پيرل فقير، محمد فقير هيسباڻي، سيد نبن شاهه، سيد علي گوهر شاهه، حافظ علي مراد زرداري، حافظ محمد هارون، سيد فضن شاهه ۽ ٻيا ڪيترائي بزرگ رهيا. 1990 ۾ سائين علي گوهر شاهه جي وفات کان پوءِ اسان جي اها خواهش پرائي ٿي چُڪي هئي ۽ سائين جن ڪافين بيتن کي سهيڙي رسالي جي شڪل ڏجي پر ڇاڪاڻ ته اسان سائينءَ جون ڪافيون پنهنجن پراڻن راڳين جهڙوڪ برڪت فقير عالماڻي، تراب فقير عالماڻي، فقير رمز علي خاصخيلي، بيسر فقير ڌهر، مٺل فقير ڪوريجو ۽ ٻين فقيرن کان ٻڌي متاثر ٿيندا هئاسون. هاڻي ته اهي راڳي به هن دنيا مان وڃي چُڪا هئا. درگاهه تي فقيرن ۽ سيدن جي نه هجڻ جي ڪري سائين جا لکيل رسالا ۽ ڏرين وٽ وارثي جي جي ڪري اسان کي نه ملي سگهيا. گذريل ڇهن سالن کان ڊاڪٽر قاسم چانڊيو (جيڪو سائين جن جو وڏڙن کان نسل به نسل طالب رهيو) جي اسرار اسان کي ڪافين سهيڙڻ جي

مجبور ڪيو آخرڪار نور محمد شاهه (سائين جو هڪ طالب) هڪ رسالو ڏنو. ان بعد اسان سيني دوستن اطلاع ڪيو تہ جن وٽ سائين جن جي جيڪا شي هجي اسان کي ڏيو تہ اسان رسالي ۾ شامل ڪيون. ميول فقير ملاح فاروق فقير عمراڻي امين فقير مشوري پنهل فقير ڪوسہ ”ويراڳي“ ڪوششون وٺي ڪجهہ لکيل پنا ۽ نوٽ بوڪ اسان جي حوالي ڪيا. کن بوڪن کي اڌوهي ايترو تہ تباهہ ڪيو هو ۽ پڙهڻ لائق بہ ڪونہ هئا. پر حافظ محمد بخش خاصخلي (جيڪو شاهہ جي رسالي جو مڃيل پارکو آهي) جي رهبري هيٺ استاد امير بخش عمراڻي ۽ حاجن جانوري ۽ مون روزانو اٺ ڏهہ ڪلاڪ لڳيتا ويهي بيتن ۽ ڪافين کي سهيڙيو جنهن ۾ صورتخطي کي صحيح ڪرڻ، ٻين شاعرن جي ڪافين کي سائين جي ڪافين کان جدا ڪرڻ، مضمون صحيح ڪرڻ جو ڪم ڪيو. ميلي جو وقت ۾ اچڻ وارو هو تنهن ڪري هڪ مهيني اندر اسان ڪافيون ۽ بيت اتاري محمد ادريس جتوئيءَ جي حوالي ڪيا جنهن سچو ڇاپائي جو بار پاڻ تي کنيو. اسان هن رسالي کي پهريون ڇاپو نالو ڏيئي رسالو ڇاپرايون ٿا انشاءَ الله ٻئي ڇاپي ۾ سائين جو رهيل ڪافيون بيت جيڪي ٻين ڪتابن ملڻ کان پوءِ يا رسالي اچڻ کان پوءِ دوستن جي هٿان ڪجهہ مليل شين کي سهيڙي ٻئي ڇاپي ۾ ڏيئي مڪمل رسالو ڇاپرائيندا سون الله اسان کي هن ڪم کي مڪمل ڪرڻ جي سگهہ ڏيندو.

استاد ۽ راڳي

انورالدين جتوئي

ڳوٺ نوڙها

منڍ

سيد علي گوهر شاهہ جي وصال کي ڪجهہ تورو وقت گذريو، تہ درگاهہ جي مالڪيءَ تان ساداتن ۾ اختلاف پيدا ٿي پيو. انهيءَ اختلاف جي وهڪري ۾ سيد سائينءَ جا فقير بہ وراهجي ويا ۽ ڳالهيون ڪورٽ تائين پهتيون. عدالت سڳوري، اجا فيصلو نہ ڏنو آهي. البت درگاهہ شريف جو انتظام اوقاف کاتي حوالي ٿيو.

جيئن تہ هِن فقير صفت سيد جي پوري حياتي گوتم ٻڌ وانگر حق جي تلاش ۾ گذري. گوتم شهزادي راتو رات محل ۽ ماڙيون ڇڏي جهنگ منهن ڪيو. تيئن هِن سيد بہ پنهنجي ابائي گادي، مال، ملڪيت، گهر گهاٽ ڇڏي جهنگ مُنهن ڪيو. انهيءَ تياڳ ۾ سائس جيجل ماءُ ۽ ڀيڻ بہ ساٿ نباهيو. ماءُ جي مامتا ۽ ڀيڻ جي محبت هِن سڳوري اِنسان کي مجبور ڪري پنهنجي پاءُ وٽ آندو. اهو سيد هيو خوش محمد شاهہ، جيڪو سائين علي گوهر شاهہ جو سڳو مامو هيو. جيڪو وڏي بخت، پچندي وارو ۽ زميندار هيو. جنهن پنهنجي ڀيڻ ۽ ڀاڻجن کي وڏي محبت سان پنهنجو اڏيل محل ڏنو ۽ پاڻ جدا گهر اڏرائي ويٺو. هيءَ خوشنما علائقو سنڌونديءَ جي پرسان ڪاڇي پاسي تي هيو. ڪاريجا ڍنڍ جو منظر، دل موهيندڙ، چوڌاري وڻراهہ ۽ ٻيلو، ساوا سَرَ، ڪَڪڙَ ڪانهہ، ٻيٽ تي ٻوڙي، شام ۽ صبح مينهُن، ڳئُن ۽ ٻڪرين جا ڌڻ ۽ مال ۾ ٻڌل چڙن جون چونگارون، انهي قطري نشو نما، سائين علي گوهر شاهہ جي دل کي راحت بخشي.

هوڏانهن سيد جي ابائي درگاهہ سيد نانگي شاهہ جو بيحد شان ۽ مان وارو ۽ وڏو پلو انسان نالي سيد محمد جعفر شاهہ هيو. جيڪو سيد علي گوهر شاهہ جو سوٽ هيو. انهيءَ زماني شناس اِنسان جي دل نٿي چاهيو، تہ سائين علي گوهر شاهہ، درگاهہ کان جدا رهي. پر – سيد علي گوهر شاهہ، پنهنجي

سؤٹ کي محبت سان چيو تہ – اُدا، اميري ۽ پيري توهان سنڀاليو – ۽ مون کي فقيري حال ۾ رهڻ ڏيو. جيڪا مالڪ جي مرضي آ.

ان کان پوءِ ٻنهي طرفين محبت جو ناتو قائم رهيو – ۽ سيد علي گوهر شاهہ ڪاريجا اول ۾ رهيو – بعد ۾ درياهي ٻوڏ ڪري ڪاريجا نمبر ٻيو ٺهيو – ان کان پوءِ ڪاريجا نمبر ٽيون ٺهيو – جيڪو سيد جو آخري آرامگاهہ ٿيو. سيد جو جنم 1916 ۾ ٿيو ۽ اٽڪل مني صدي هِن دنيا جا مشاهدا ماڻيائون. ڀوه جوانيءَ ۾ جڏهن سندن عمر ارڙنهن سال هُئي تہ سال 1934ع ڌاري سنڌ کان پنجاب – اتان امرتسر، دهلي، آگرو، بنارس، بمبئي، گجرات، اجمير، ڀُڄ، ڪاٺياواڙ کان مارواڙ پهچي ٿر کان سير ڪندو ميرپورخاص ۽ پوءِ ڳوٺ آيا. ٻيو سِير سال 1944ع ڌاري پنهنجي ڳوٺ کان لاڙڪاڻو دادو کان ٺٽينگ شريف، اتان شاهہ بلاول نوراني، لاهوت کان سسئي پنهون جون مزارون پيٺي، اُٿل کان هنگلاج ويا. بعد ۾ لس بيلو، خضدار ۽ قلات پهتا. ڪوئيٽا کان سرحد علائقي جو مشاهدو ڪري ديري غازيخان آيا ۽ سائين فريدڻ جي دربار ۾ پهتا – ۽ بعد ۾ سنڌ ۾ پهتا.

هندستان جي ورهاڱي کان پوءِ وري سير تي نڪتا – مگر ڪين اڳيون لطف نہ آيو – ۽ موٽي آيا – پاڻ اِنسان دوست ۽ صوفي مسلڪ رکندڙ هئا، ڪين انتقال آبادي يعني پاڪستان ٺهڻ ڪري، هِتان سنڌ مان هندو سنڌين جي لڏ پلاڻ ڏاڍو صدمون رسايو. ان کان پوءِ فڪر ۾ گذاريندا هُئا. اِنهي مشاهداتي سير بابت ڪيترن ماڳن جو ذڪر شعر ۾ ڪيو اٿن. جيڪو سندن شعر ۾ نمايان آهي.

سيد علي گوهر شاهہ جي زندگيءَ ۾ مون پاڻ اڌ صديءَ تائين گاهي گاهي سندن شعر، محبت ۽ صحبت جو واس ورتو، ۽ سندن ڪلام ڳايو ۽ ڳوٺن ۾ وڃي رهاڻيون رچايون، مون کان ڪجهہ وڏي عمر جا ڳائيندڙ فقير 1- باريچو فقير 2- رنگ علي فقير 3- بيسر فقير ڏهر 4- تراب علي فقير 5- رمز علي فقير 6- برڪت علي فقير ۽ 7- منهنجو ساٿي صيف علي فقير اهي سائينءَ جي ڪلام جا ياد حافظ هئا. جيڪي اڄ ناهن، ۽ اُنهن ڪلام بہ ضايع ٿي ويو.

هونءَ بہ فقيرن جو فرمان آهي، تہ "جيڪو آهي اڄ، صبحاڻي نہ هوندو صديق چوي." اِها ڳالهہ پروڙي، سائين علي گوهر شاهہ جي فڪر ۽ محبت

واري عاشق ۽ فقير صفت اِنسان محترم ڊاڪٽر غلام قاسم چانڊيو ٻن سالن کان سنگت کي چوندو رهيو تہ سائينءَ جو ڪلام گڏ ڪري ڇاپرايو وڃي- پر ڳالھ اڳتي نہ وڌي - نيٺ سائين انورالدين جتوئي ۽ سائين امير بخش عمراڻي حامي ڀري، امين فقير مشوري، سگهڙ حاجن جانوري پورهيت ميول فقير ملاح ۽ ڄام ٻجر عالماڻي ۽ ٻيا بہ انهيءَ راءِ ۾ شامل ٿيا.

تاريخ 11- جُون 2003 شام جو 1- سائين انور 2- حاجن جانوري ۽ آءٌ حافظ محمد بخش دادو اسپتال ۾ سگهڙ هادي بخش سينار کي پڇڻ ۽ ملڻ وياسون. جنهن جي غدودن جو آپريشن محترم ڊاڪٽر غلام قاسم ڪيو هيو- سائين ڊاڪٽر صاحب اسان جي ڀَرَ سان ڳوٺ هوت خان چانڊيو لڳ ڏيپارجا جو وينل آهي. هي ڊاڪٽر صاحب اِنسان دوست ۽ غريب نواز همدرد نوجوان آهي. ڊاڪٽر صاحب پنهنجي مُرشد سيد علي گوهر شاھ جي محبت ۾ ايترو تہ واڳيل آهي، جوهَرَ آچر تي درگاھ تي اچي عقيدت جا گل نڇاور ڪندو آهي.

انهيءَ ڏينهن دادوءَ ۾ محترم ڊاڪٽر صاحب اسان کان وچن ورتو تہ سائينءَ جو ڪلام جيترو بہ هٿ اچي ان کي گڏ ڪري ڇاپرايو، ۽ سڀ خرچ آءٌ ادا ڪندس- ٻئي پاسي حالت هي هئي، تہ، سيد علي گوهر شاھ جو ڪوبہ مُستند ڪلام گڏ ڪيل ڪونہ هو، سندس حياتي ۾ ڪِن فقيرن جيڪو ڪلام گڏ ڪيو سو بہ اسان کي نہ ملي سگهيو. ڪجھ ڪجھ ڪچا بوڪ ڪِن فقيرن وٽ سانديل هئا. اهڙا بوڪ سنگت هٿ ڪيا- سيد نور محمد شاھ، ڄام ٻجر عالماڻي، ميول فقير ملاح ۽ اُستاد امير بخش عمراڻي، فاروق فقير ۽ سائين انورالدين جتوئي ڪوشش ڪري ڇڳو مواد هٿ ڪري ورتو- ۽ ڪجھ اميد جاڳي پئي- ۽ ڪلامَ کي سموهڻ ۾ ۽ ترتيب ڏيڻ ۾ لڳي وياسون. اهو ڪم ڏاڍو ڏکيو هو- پر نيٺ ڇاليهو ڇپجائي پريس ڪاپي تيار ڪئي سون. اسان ڳويا پيڙھ ٻڌي آ، ۽ ايندڙ وقت ۾ عمارت تيار ڪرڻ ۾ ايڏي ڏکيائي ڪانہ ٿيندي. جيئن تہ سائين سيد علي گوهر شاھ هيئين صوفي فقيرن کان گهڻو متاثر هيو.

حضرت ڀٽائي، سچل، بيدل فقير، مصري شاھ، خير محمد هيسباڻي، صابر فقير جتوئي ۽ محمد فقير کٽياڻ، انڪري وائي ۽ بيت ۾ لطيفي رنگ نظر

ايندو تہ ڪلام ۽ ڪافيءَ ۾ محمد فقير کتياڻ ۽ خير محمد فقير ۽ مصري امام، تہ وري آزاد خياليءَ ۾ سچل سائين ۽ بيدل فقير جي رمز سمايل آهي. اصل ۾ سنڌ جي صُوفي فقيرن جي ڪلام جو پنهنجو "خاصو" هو. سنڌ جي صوفين وٽ سنڌ جي تهذيب، تمدن ۽ ثقافت جو تشخص هو ۽ منهنجي اڀياس ۽ مطالعي ۾ اِها ڳالهہ چٽي آهي، تہ سنڌ جي صوفين، ڌڻيءَ جي ياد سان گڏوگڏ "پاڻ" سڃاڻڻ جو درس ڏنو. پاڻ سڃاڻڻ جو سبق اِنسان کي اِنسان سان محبت سيکاري ٿو– ۽ پوءِ ئي هندو مسلم جا ويڇا ختم ٿين ٿا– ۽ پوءِ ئي ماڻهوءَ کي اهو ماڻهپو ملي ٿو – تہ،

وسري نام نٿو، سونهَن نام آهيان،
آهيان عشق سچو، ڪَسو ڪوڙ ناهيان،

انهيءَ هڪ ئي ڪلام ۾ "تخلقوا باخلاق الله جو راز سمجهہ ۾ اچي ٿو.

پيو، تہ پنهنجي ڌرتي جي ٻوليءَ جا محافظ بہ اهي ئي صوفي آهن. جن شاعريءَ ۾ لفظ کي آڻي ٻولي زندهہ ڪري ڇڏي. سيد علي گوهر شاهہ بہ انهيءَ عشق جي مدرسي کي آباد ڪيو. سندس شاعريءَ ۾ اهڙا سَوَهَا لفظ آهن. جيڪي اڄ سمجهہ ۾ نٿا اچن.

اسان اِنهيءَ ضرورت کي محسوس ڪندي، جيسين رتو راس ٿِئي، تيسين ڀيلي سان ئي پير، اسان ڀيلي سان پيريو آ– ان ڪري هِن گڏ ڪيل ڪلام کي ڀاڱو ڀهريون نالو ڏنو آ. خبر ناهي تہ ڪيترا ڪامياب ويا آهيون ۽ ڪلام کي سموهڻ ۾ پنهنجي پاران ڪيتري گهٽ، واڌ ڪجي ها– سا نہ ڪئي وئي آهي جو تہ پوءِ اصليت نہ رهي ها.

سيد علي گوهر شاهہ جو وصال تاريخ 2-3 فيبروري 1990ع ۾ ٿيو. اُن وقت سيد سائين جا عزيز ۽ قريب ٻنهي طرفين، يعني ڏاڏنگ توڙي نانگ ۾ وڏي سگهہ، شان ۽ مَانَ وارا هئا ۽ آهن. ۽ انهن سيدن جو هٽ بہ ساڃو هو. پر ڪا ادب جي حد هئي. جو انهن سيدن، سائينءَ جي اڪيلي پيڻ جي احترام ۾ دخل نہ ڏنو.

اسان جي اکين جي آڏو پنج مهينا ۽ پنج ڏينهن گذريا تہ اسان کي تاريخ 7- جولاءِ 1990ع تي درگاهہ تي گهرائي چيو ويو تہ اڄ کان حڪم (خيال) ٿيو آ تہ سائينءَ جو روضو تيار ڪرڻو آ. اهو روضو سوا سال ۾ جڙي راس ٿيو

۽ اڃا ڪم ٿيڻو هو، تہ سائينءَ جي همشيره 1992ع ۾ وصال ڪيو. جيجان جي وصال کان پوءِ ڪم بند ٿيو، ۽ هڪ سِر بہ نہ لڳي- اڄ بہ اهو روضو اڻپورو آهي- تہ ايتري ٿوري وقت ۾ اهو ڪم ڪيئن ٿيو- پئسا ڪيئن آيا، سا عجب ۾ وجهندڙ ڳالهہ آ- جڏهن تہ مزورن، رازن ۽ روضي تيءَ ڪم ڪندڙ پورهيت کي پگهر سڪڻ کان اڳ ۾ اجرت ملندي رهندي هئي.

ضرور ڪم ماڻهن ڪيو، رتابندي ماڻهوءَ ڪئي، پئسا ماڻهوءَ ڏنا، ڪي فرشتا ڪونہ هئا، ۽ ڪي جِنَّ ڪونہ هئا، هيءَ سچو ڪم ماڻهن ڪيو، ان ڪري ڪِن ماڻهن جي عظمت اعليٰ ٿيو وڃي. منهنجي مشاهدي موجب اُها عظمت، سائينءَ جي همشيره کي عطا ٿيل هئي. جنهن کي اِدب ۽ احترام وِچان سڀ ماڻهو جيجان سائنڻ سڏيندا هئا ۽ آهن. خيال، ادراڪ، اطوار، عِبادات ۽ ياءُ لاءِ محبت، ماڻهن لاءِ ماءُ وارو پيار جيڪو ڏٺوسين، ۽ ٻُڌوسين، اُن آڌار هيءَ جيجان سائنڻ بہ سنڌ ۾ ويهين صديءَ جي بيبي رابع بصري هئي. انهيءَ جيجان جي وصال کان پوءِ، في الحال سڀ ڪم بَند پيل آ. جڏهن تہ 11 سال گذري ويا آهن. اڳتي ڇا ٿيندو؟ سو راز خدا پاڪ ڄاڻي.

سائينءَ جي وصال کان پوءِ، ٻئي سال مِنيائين جي اديبن، ڪارڪن اِدبي وِڪ وڌائي ۽ ادبي ڪانفرنس جو اهتمام ڪيو. جنهن ۾ محترم ڪامريڊ مسرور چانڊيو، سهتا برادري، محترم آصف منياڻوي ۽ محترم امين چانڊئي ڏاڍي ڀِلي ڪوشش ڪئي. ۽ ڪتاب ڇاپرائڻ جي اپيلَ ڪئي ويئي. ٿوري وقت کان پوءِ محترم امين چانڊئي نوشهري ڪاليج ۾ سيد علي گوهر شاهہ جي ياد ۾ ڪانفرنس سڏائي، جنهن ۾ ٻين عالمن سان گڏ اسان جيَ سنڌي ادبي سنگت جو مرڪزي سيڪريٽري جنرل محترم اياز گل صاحب سان گڏ محترم راشد مورائي ۽ ٻي سنگت شريڪ هئا. انهن سڀني بہ اهو سوال اٿاريو تہ ڪتاب ڇاپرايو وڃي.

. تهان پوءِ مِنياڻي شهر ۾ وڏي پيماني تي هڪ ڪانفرنس سيد علي گوهر شاهہ يادگار ڪاميٽي پاران سڏائي ويئي. جنهن ۾ ان وقت ۾ نوشهرو فيروز جي ڊي - سي صاحب محترم الهڏتي شر صاحب ۽ ضلعي جي ٻين اعليٰ آفيسرن بشمول خزاني جي آفيسر محترم تاج بلوچ صاحب ۽ تر جا وڏا زميندار بہ شامل ٿيا. انهيءَ ڪانفرنس ۾ صدارتي خطاب ڪندي محترم

الهڏتي شر صاحب بہ ڪتاب ڇاپرائڻ لاءِ رايو پاس ڪيو ۽ اڌ خرچ جو اعلان ڪيو ۽ ڪاميٽي وارن کي چيو تہ ڪتاب تي خرچ جو حساب لڳائي ان جو اڌ خرچ مون کان اچي وٺو. انهيءَ اجلاس ۾ هڪ امير صاحب باقي خرچ ڏيڻ جو اعلان ڪيو. ان جو نتيجو ڪهڙو نڪتو، سا خبر ڪانهي. مان اهو عرض ڪريان تہ اهي سڀ ڪوششون ۽ ارادا نيڪ هئا- پر ڪتاب نہ اچي سگهيو. پوءِ تہ قصوئي ٻيو ٿي ويو- ۽ اهڙيءَ طرح اڄ ٽيرنهن سال گذرڻ تي آهن. اهي ٽيرنهن ئي سال، هر سال عرس تي ڏينهن ملهايو ويجي ٿو، جنهن ۾ هزارين ماڻهو اچن ٿا، ۽ شاهپور جهانيان ۽ جمن پير جي قديمي ميلن وانگر هي ميلو بہ ايترو ئي لڳي ٿو- ڏک اهو آ تہ انهيءَ ميلي ۾ ٻي سڀ رسم ٿيندي آ- پر سيد علي گوهر شاهہ جيڪو سوچ ۽ لوچ جو امن ۽ محبت جو، سچ ۽ عدل جو فڪر ۽ ذڪر جو پيغام ڏنو، انهيءَ پيغام جي سلسلي ۾ ادبي ڪانفرنس نہ ٿيندي هئي. پر سال - يعني 2002ع تي وري اديبن وڏي محبت سان ڪوشش ڪري ڪانفرنس جي اجازت پهريون پيرو سيد جي روضي واري ڪشادي اڱڻ تي ملهائڻ لاءِ ورتي- ۽ ڪانفرنس ۾ تمام سٺا اديب آيا- ۽ سيني اديبن وري بہ ساڳي اپيل ڪئي، تہ ڪتاب اچڻ کپي. انهيءَ ڪانفرنس ۾ ڪجهہ اُجالو نظر آيو جو سادات ٻنهي ڌرين شرڪت ڪئي. جنهن کي سيني احسن سٺو سمجهيو، ۽ اهڙو مون اظهار صدارتي تقرير ۾ ڪيو. ڪتاب پڙهندڙن کي اها ڳالهہ سمجهڻ کپي، تہ انهن سيني اجلاسن ۾ سنگت مون کي بہ گهرائيندي هئي. ۽ سيني اجلاسن ۾ ڪتاب ڇاپرائڻ لاءِ اپيلون ڪيوسون، مگر خرچ ڏيڻ يا ڪرڻ لاءِ ڪوبہ اڳتي نہ آيو.

ڪوڪو سالڪ سُرتيو سمجهي،
گوهر شاهہ جو گيان.

هيءَ گيان ۽ علم جون ڳالهيون سمجهي ڪير!

سنڌ ۾ پڙهيل وارا ماڻهو پڙهيل ڪلچر ۾ گم آهن- سرڪار سڳوري کي سنڌ جي ٻولي ۽ ادب لاءِ ڪابہ دلچسپي نہ آهي.

مون جهڙا ۽ دردمند اديب مُفلس، رڳو اسان سيد علي گوهر شاهہ جي ڏنل پيغام کي پُهچائڻ لاءِ؛

گوهر شاهہ گودڙي ليڙون، مَٿو منهنجو اگهاڙو آ،
وٺي فوجون فقيرن جون، ننگر نڪري نچايون مون.

انهيءَ فرمان کي وتون عام تائين پهچائيندا: مون هِن سٽن لکڻ ۾ عام مهاڳ لِکڻ وانگر سيد جي ڪلام کي نہ آندو آ. جيتوڻيڪ منهنجي سيني ۾ گهڻ ۾ گهڻ سوَ جي اندر ٻول سمايل آهن. اهي ٻول ڪتاب ۾ آهن. اصل مقصد هيو ڪتاب ڇپجڻ جو، جنهن جو وستار ڪري چڪو آهيان.

هيءَ ڪتاب محترم ڊاڪٽر غلام قاسم چانڊيئي جي اشتياق جو مظهر تہ آهي، پَر جيڪڏهن محترم انور جتوئي، محترم اَمير بخش عمراڻي ۽ محترم حاجن جانوري ساٿ نہ ڏين ها، تہ ڪتاب جو تيار ٿيڻ ناممڪن ٿي پوي ها- وڏي سگهہ بخشي محترم ادريس جتوئي جنهن ميلي تي ڪتاب ڇپائڻ جو بار کنيو، محترم فقراء منجهان، فاروق فقير عمراڻي، ميول فقير ملاح، چام ٻجر عالماڻي، امين سائين مشوري، پنهل فقير ڪوسو ۽ حاجي محمد يوسف خاصخيلي ۽ محترم عزيز الله پنهور سيڪريٽري شاخ جتوئي نوان جو شڪر گذار آهيان. جن مواد ۽ صلاحون ڏنيون. جناب غلام مصطفيٰ فقير جو بہ شڪر گذار آهيان. جنهن ڪجهہ ڳالهيون نوٽ ڪرايون. سيد نور محمد شاهہ ڪيترو مواد ڏيئي مشڪور ڪيو. وڏو مشڪور آهيان ننڍڙي افضل جو جنهن وڏي خدمت ڪئي.

گنڏجي گوهر شاهہ، ڪيچ جي ڪنڪ ۾،
پنهنجي خاوند ساڻ خوش ٿي، ڪولي گهونگهٽ کلبو.

حافظ محمد بخش خاصخيلي
نوان جتوئي

گوھر شاھ جو درس

• سنڌ سونهاريءَ جي سون ورني سرزمين مان ڪيترائي علم جا اڪابر، عالم، فقير، درويش، صوفي بزرگ ۽ شاعر پيدا ٿيا آهن. انهن مان هڪ صوفي بزرگ، شاعر سيد علي گوهر شاهه به هو. سيد، پنهنجي فقيريءَ فهم سان خطي ۾ ماڻهن کي موهي وڌو ۽ صوفياڻي اسلوب هيٺ شاعري ڪندو رهيو. هن جي شاعري جي رمزڪي رند ٿي پروڙي سگهن ٿا. سندس شاعريءَ ۾ وحدانيت، رسالت، امامت ۽ انسانيت جو درست سمايل آهي. سيد علي گوهر شاهه جي شاعريءَ تي شاهه لطيف، سچل سرمست، محمد فقير کٽياڻ، خوش خير محمد فقير، مهدي شاهه ۽ ٻين صوفين جي شاعري جو اثر نظر اچي ٿو.

استاد امير بخش عمراڻي
(ٽوڙها)

سالڪ جي خبر

• سنڌ ڌرتي، انيڪ املهه موتي ۽ هيرا پيدا ڪا آهن وچولو يا ساهتي پرڳڻو ته صوفين ۽ ڪامل درويشن سان ڀريو پيو آهي، سائين علي گوهر شاهه به انهن منجهان هڪ آهي. منهنجو بابا گهنور خان رات جو بنا ساز جي سائين علي گوهر شاهه جو ٻول "بنا رحمت رباني جي، مُئن وٽ مال ڇا هوندو." ڳائيندو هو، جنهن جو هڪڙو بند مون کي ڏاڍو متاثر ڪندو هو.

"مٽي ڪان پوءِ وچي ڏس انهيءَ جسمات جو نقشو،
قبر تي ڏيپ ڪڪا جميل، هڏن جو حال ڇا هوندو.

اڳتي هلي فقير حاجي محمد يوسف خاصخيلي ۽ ميوو ملاح مون کي سائين جي ڪچهري ۾ وٺي ويا ۽ سالڪي جي خبر پوڻ لڳي.

سگهڙ حاجن جانوري
(نوان جتوئي)

فيض فهم جو ڏنو فقير

(سيد علي گوهر شاهہ جي زندگيءَ ۽ شاعري جو مختصر اڀياس)

سنڌ ۾ ”ميلي“ جي روايت پراڻي آهي جتي هزارين ماڻهو اچي گڏ ٿيندا آهن. ”ميلو“ يا ”ميڙي“ جو مطلب آهي. هڪ ٻئي سان ملڻ جلڻ. سنڌ جا ميلا ۽ ملاکڙائي اسان جي ٻهراڙي جي ماڻهن اڪيلي تفريح گاهہ آهن. جتي ڏينهن جا ٿڪل ٽٽل پورهيت ماڻهو راڳ، ساز ۽ ٻين تفريحي ڳالهين جي ذريعي پنهنجي دل وندرائيندا آهن.

ميلو، سنڌ جي ثقافت جو اهم حصو اهي. توڙي جو هاڻوڪا ميلا، تفريح ۽ وندر کان وڌيڪ ڪاروبار جو مرڪز بڻجي ويا آهن. انهن جي اها پراڻي اصليت برقرار نہ رهي آهي. هاڻي اڪثر ميلن تي شاهہ لطيف، سچل سرمست ۽ روحل فقير جي ٻولي جي بدران ٽٽڻ جو ٻي مقصد گوڙ ۽ ٻيون ٻي سڙيون ٻوليون ٻڌڻ ۾ اچن ٿيون. ڪجهہ وقت اڳي امن ۽ سڪون جي جڳهہ تي، بدامني، تشدد ۽ بربريت جي لهر سنڌ کي وڪوڙيو هو. سنڌ جي پرامن فضا دونهين سان پرجي وئي هئي ۽ سنڌ جي فضائن ۾ يڪتاري، تنبوري ۽ سنگيت جي سرن بدران ڪلاشنڪوف جا ٺڪاءَ گونجندا هئا. شاهہ لطيف، سچل ۽ ٻين صوفين جي سرزمين کي امن جي سرزمين جي بدران جيئرو دوزخ بنايو ويو هو. اهڙي صورتحال سبب سنڌ جي اندر صوفين جي صدين کان قائم ڪيل اعليٰ اخلاقي روايتن کي تمام گهڻو نقصان رسيو. اها سنڌ، جنهن ۾ هندو توڙي مسلمان، شيعا توڙي سني، هڪ ٻئي جي عبادتگاهن ڏانهن عزت ۽ احترام سان ويندا هئا. اها سنڌ، جتي ڪنور ڀڳت ۽ ماسٽر چندر جي آوازن تي ماڻهو جهومندا، نچندا هئا. انهيءَ سنڌ ۾ ”مستقل مفاد ٽولي“ پاران اهڙي سازش سٽي وئي، جو مسجدن ۽ امام بارگاهن تي حملا ڪيا ويا. نماز پڙهندڙ ماڻهو شهيد ڪيا ويا ۽ شهرن توڙي ٻهراڙين ۾ بيگناهہ

۽ معصوم انسانن جو رت وهايو ويو. اهڙين حالتن ۾ سنڌ جي صوفين جون درگاهون جتي مريدن، خادمن کي روحاني فيض ۽ انسانيت جو درس ملندو هو، اتي ڪوڙ سارين درگاهن تي انسان زنجيرن ۾ قيد ۽ وڪڻ سان بدل نظر آيا. اخباري رپورٽن موجب: ڪجهه وقت اڳ اهڙي ظلم جو مثال درگاهه فاضل شاهه، شاهه يقيق ۽ عبدالله شاهه اصحابي تي نظر آيا. سکر جي پاسي ڏانهن ته سنڌ هاءِ ڪورٽ جي اڳوڻي چيف جسٽس جناب ناصر اسلم زاهد جي حڪم تي هڪ درگاهه تان زنجيرن ۾ ٻڌل ماڻهو ڇڏيا ويا. افسوس سان چوڻو ٿو پوي ته هن وقت اسان جي صوفين ۽ درويشن جي اڪثر درگاهن تان تصوف واري فلسفي کي نيڪالي ڏني وئي آهي ۽ ان جي جاءِ ۽ ٻين اجاين ڳالهين والاري آهي. تصوف ڇا آهي؟ ان جون ته صوفين ۽ عالمن ڪيئي تشريحون ڪيون آهن. صوفي رڳو ”تارڪ الدنيا“ نه آهي نه ئي مونن ۾ منهن هڻڻ وارو صوفي آهي. سنڌ ڌرتي جي صوفين شاهه عنايت شهيد کان وٺي مخدوم بلاول تائين، سچل کان وٺي بيدل تائين سيني جبر ۽ ڏاڍ جي خلاف مزاحمت ڪئي آهي. ننڍي کنڊ جي پوري تاريخ تي نگاهه وجهبي ته ڏسڻ ۾ ايندو ته صوفين ملائيت، بنياد پرستي، جاگيرداري ڏاڍ ۽ جبر جي سخت مخالفت ڪئي آهي ۽ وڏي واڪي ”اناالحق“ جو نعرو بلند ڪيو آهي. هن وقت به اسان کي تشدد پسندي، فرقي پرستي، نسل پرستي، ڪرپشن، جهالت، محاذ آرائي ۽ غربت واري ماحول ۾ ايڪيهين صدي ۾ داخل ٿيڻ بدران صوفين جي امن، پيار، محبت، مذهبي رواداري، انساني ڀائپي ۽ ترقي واري پيغام کي ڪٺي اڳتي وڌجي. سنڌ کي روحاني ۽ فڪري طرح مالا مال ڪجي. سنڌ، جنهن کي علاما آءِ آءِ قاضي جي چوڻ موجب: سڄي دنيا جي فڪري رهنمائي ڪرڻي آهي. دنيا کي اتحاد انساني، گڏيل سهڪار، امن عالم ۽ ترقي جو پيغام ڏيڻو آهي. علاما صاحب جي ڳالهه پنهنجي جڳهه تي اهميت واري آهي. پر تصوف جي سيني پاسن ڏانهن نگاهه رکڻ گهرجي. تصوف جي مثبت پاسن کي اُجاگر ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. اسان وٽ تصوف کي يا ته ماڻهو جيئن جو تيئن قبول ڪن ٿا يا وري مڪمل رد ڪن ٿا. ٻنهي ڌرين وٽ پنهنجا پنهنجا دليل آهن. منهنجي نظر ۾ اهي ٻه ئي ڳالهيون درست نه آهن. ها ان ڳالهه تي به تحقيق ڪرڻ جي ضرورت آهي ته سنڌ جو ”تصوف“، دنيا جي

بين اهڙين وحدانيت وارين تحريڪن کان ڪهڙين ڳالهين ۾ مختلف آهي. ڇا انهن ”تصوف“ جي مڙني تحريڪن ۾ بنيادي قدر ساڳيا نه آهن؟ ڇا سنڌ جو ”تصوف“ خالص سنڌ جي پيداوار آهي؟ يا ان تي به دنيا جي ڪن بين اهڙين تحريڪن ۽ هلچلن جو اثر آهي اهي ۽ اهڙن بين سوالن تي وڌيڪ گهرائيءَ سان غور ۽ فڪر ڪرڻ جي ضرورت آهي.

اڄ اسين سنڌ جي هڪ صوفي درويش شاعر ”علي گوهر شاهه“ جي ميلي جي موقعي هن ادبي ڪانفرنس ۾ گڏ ٿيا آهيون. سيد علي گوهر شاهه جي ٽين روسي آهي. ”سيد علي گوهر شاهه“ به انهن صوفيائن روايتن جو تسلسل آهي. جن جديد دور ۾ صوفين وارو پيغام ڏنو ۽ شاعري کي پنهنجي فڪر جي پرچار جو ذريعو بنايائون، پاڻ شاعري کي پنهنجي اندر جي اُڌمن جو اظهار سمجهيائون ۽ بي خوديءَ ۾ اچي ڪيترا شعر لکيائون.

سيد علي گوهر شاهه جو جنم ڳوٺ ”نانگي شاهه“ سال 1916ع ۾ ٿيو. سندس والد جو نالو سيد امير علي شاهه هو. والد جي وفات کان پوءِ ڪچي ۾ ڪاريجا اول ۾ رهڻ لڳا. درياهه جڏهن ڪچي کي پاڻي ويو ته پاڻ متياڻي ويجهو ”ڳوٺ“ ڪاريجا ۾ اچي رهيا ۽ پنهنجو فيض شروع ڪيائون. زندگيءَ جي آخري ڏينهن تائين اُتي رهيا ۽ ڪجهه سال اڳ سال 1990ع ۾ وفات ڪيائون. پاڻ لکڻ ۽ پڙهڻ ڄاڻندا هئا. سندس هٿ اکر ڪافي فقيرن وٽ موجود آهن. جديد علمن مان جاگرافي ۽ تاريخ ۾ دلچسپي وٺندا هئا. ديني مسئلن جي ڄاڻ رکندا هئا ۽ طب مان به ڄاڻندا هئا پاڻ شروع ۽ آخر ۾ صوفي مت سان لاڳاپيل رهيا. ڳوٺ ٺوڙها جي ڪافي بزرگن جي ڏنل ڄاڻ موجب سيد علي گوهر شاهه پاڻ ڳائيندا به هئا. هڪ فقير ٻڌايو ته سائين، صوفي خيال جو هوندو هو، ڪيس گيڙو ڪپڙا، سوني دُرڪن ۾، پير اگهاڙا هوندا هئا ۽ هو برڪت فقير، سيف علي فقير ۽ تراب فقير سان ٺوڙهن ۾ گڏجي ڳائيندو هو.“ سندس زندگي ۾ فڪري لاها، چاڙها ايندا رهيا، ڪجهه وقت پاڻ ”اهل تشيعت“ جي خيال جا رهيا. ان کان پوءِ ڪجهه وقت لاڙڪاڻي واري سائين ”پير ”غفاري“ وٽ هر ماهه جي پهرين جمعي تي نماز پڙهڻ ويندا هئا. ان کان پوءِ وري طريقت جي رستي تي هليا، سندس مکيه مقصد سدائين ساڳيو رهيو. اهو هو خدا جي هيڪڙائي ۾ يقين رکڻ ۽ انسانن جي خدمت سان رَب کي

راضي رکڻ. پاڻ سنڌ جي عام پيرن وانگر ”ڏن“ ڏوکڙ وٺڻ جا قائل نہ هئا. جڏهن ڪير نذرانو ڪٺي وٽن ويندو هو تہ پاڻ اُن کي چوندا هئا. ”هيءَ ڪٺي وڃي ڳوٺ جي غريب کي ڏي تہ خدا توتي راضي ٿيندو“ پر جي ڪو مريد ضد ڪري نذرانو رکي ويندو هو تہ پاڻ ضرورتمند مسڪينن ۾ ورهائي ڇڏيندا هئا. پاڻ هڪ شعر ۾ دان پنڻ کي عيب قرار ڏين ٿا؛

"شاهي شان منهنجو، ڪيئن دان پنان"

جيڪو بہ مال، وٽن هوندو هو، ان مان اڪثر غريبن کي ڏيندا هئا تہ جيئن اهي کير پين، انهن کي چوندا هئا تہ ”جيستائين جانور جيئرو آهي. اهو تنهنجو آهي، باقي ڪاسائي جي حوالي نہ ڪجانءِ“

جهنگلي جيوت سان کين بيحد پيار هوندو هو. اُن کي خدا جي مخلوق سمجهي پيش ايندو هو. ڪيترن ئي پکين وڪڻڻ وارن کان پئسن تي رنگ برنگي پکي وٺي اڏاري ڇڏيندا هئا. انساني عزت ۽ وقار جو تمام گهڻو خيال ڪندا هئا. آخري عمر ۾ جڏهن کين فالج ٿيو تہ بہ وَس ڪندي پاڻي پيئڻ لاءِ ٻئي ڪنهن کان نہ گهرندا هئا ۽ ماڻهن کي پيرين پوڻ نہ ڏيندا هئا. ڇاڪاڻ تہ ان کي انسان جي تذليل سمجهندا هئا.

هڪ ڀيري ڳوٺ نوان جتوئي ۾ قاضي غلام نبي ۽ ٻين گڏجي اسٽيج ڊراما تيار ڪيو. ان ڊرامي جي وچ ۾ ڪين شاعري جي ضرورت پيش آئي تہ انهن فقير غلام حسين ڪنير ٺوڙهن واري کي چيو تہ فقير تون وڃ ۽ سائين علي گوهر شاهہ کان ڊرامي جي موضوع جي مناسبت سان ڪجهہ شعر لکرائي اچ. فقير غلام حسين جيئن سائين کي شعر لکڻ لاءِ عرض ڪيو تہ سائين کيس چيو تہ ”بابا! مان تڪبندي وارو شاعر ناهيان، نہ ئي مان ناهي ۽ رٿي شاعري ڪندو آهيان، پر منهنجي اندر ۾ جنهن بہ وقت جذبن جو اپار پيدا ٿيندو آهي، تہ مان شعر چوندو آهيان“ معلومات موجب سيد علي گوهر شاهہ خودي ۾ اچي شعر چوندو هو جنهن ۾ پوءِ سڌارا ۽ واڌارا ڪيا ويندا هئا. شعر ناهڻ کان پوءِ اهي فقيرن کي ملندا هئا. جيڪي انهن کي ڳائيندا هئا. علي گوهر شاهہ جي اها شاعري چشم علي فقير، برڪت فقير (ٺوڙهن وارو) رمز علي فقير، تراب فقير ۽ ٻين ڳائي، جيڪا پوءِ ڦهلجي وئي ۽

سنڌ جي ناميارن راڳين ڳائڻ شروع ڪئي. هن وقت به اها شاعري جلال چانڊيو، عثمان فقير، استاد انور الدين جتوئي، فقير قلندر بخش خاصخيلي، سوڍل لغاري، غلام رباني چانڊيئي، پنهل فقير ۽ ٻيا صوفي راڳي ڳائي رهيا آهن.

هڪ ڀيري مان ٻلهڙيجي، موهن جي دڙي جي ويجهو فقير يار محمد پيرزادي جي مئخاني تي فيض پيرزادي سان گڏجي ويس. اُتي فقير جي واتان سيد علي گوهر شاهه جون هيٺيون مشهور شعر ٻڌم:

وسري نام نه ٿو، نج نام آهيان،
آهيان عشق سچو، ڪسو ڪوڙو ناهيان.

فقيرن ٻڌايو ته اسان کي اها خبر ڪانهي ته شاعر ڪٿان جو آهي. باقي صوفيءَ جي ٻولي آهي. اها اسان سيني جي آهي، پوءِ مون کين ٻڌايو ته هن شعر جو تخيلقڪار اسان جو ڳوٺائي آهي ۽ اڄان حال حيات آهي. فقير صوفي درويش آهي. ته سائين جي شاعري اهڙي طرح سڄي سنڌ ۾ ڦهلجڻ لڳي.

سيد علي گوهر شاهه جي محمد فقير ڪٽياڻ، محمد فقير هيسباڻي، جهانيان وارا سائين، مهدي سائين جن سان کين محبت هوندي هئي. شاعري جو شوق کين ننڍي وهي کان هوندو هو. سائين جي اڪثر صحبتي فقيرن جو چوڻ آهي ته اسان جڏهن سائين کي ڏٺو ته اهو شاعري ڪندي نظر آيو.

مرحوم رمز علي فقير نوان جتوئي واري کان "تحت اللفظ" دريا خان فقير جو هيٺين شعر ٻڌائڻ جي فرمائش ڪندا هئا.

اٿي جاڳ جائي، پوئي ڪل ڪائي،
جاڳڻ ريءَ جاليندين، سورن ۾ سدائين
(دريا خان فقير)

ان ڪانسواءِ ٻُلا شاهه، سچل سرمست خوش خير محمد فقير هيسباڻي، مصري فقير ۽ ٻين صوفي شاعرن جي شاعري وڏي دلچسپيءَ سان ٻڌندو هو. انهن صوفي شاعرن جي شاعري جو اثر سندن شاعري تي پڻ آهي.

محمد فقير ڪٽياڻ سان ايتري ته محبت هوندي هين جو هڪ ڀيري ڊاڪٽر قاسم چانڊيئي کي ٻڌايائون ته "آنءُ جڏهن ننڍو هوندو هوس تڏهن

پيسو، پيسو گڏ ڪري رکندو هوس ۽ پوءِ سيوهڻ شريف مائٽن سان گڏجي، محمد فقير ڪتياڻ سان ڪچهري ڪرڻ ويندو هوس" ڪنهن سيد علي گوهر شاهہ کان پڇيو تہ اوهين طالب ڪنهن جا آهيو؟ تہ پاڻ چيائون تہ اهو سوال وجي، پنهنجن وڏڙن کان پڇ، اهي توکي ٻڌائيندا."

سيد علي گوهر شاهہ جي شاعري ۾ ڪافيون ۽ بيت شامل آهن. پاڻ وچ ۾ ڪنهن خيال ۾ اچي شاعري درياهہ ۾ اُڇلاياٿون، پر پوءِ فقيرن گڏجي سائين جن جي حياتي ۾ ئي شاعري کي ڪٺي ڪيو. ڪجهہ وقت اهي شاعري جا مختلف صنفن وارا بوڪ فقير عبدالڪريم سومري نوڙهن واري وٽ مون ڏٺا هئا. ان کان پوءِ سائين جي فقيرن شايد اُن کان ورتا.

مون ننڍپڻ ۾ پنهنجي علائقي جي جن ٻن شاعرن جا شعر پنهنجي ڳوٺ جي صوفين واتان اڪثر عيدن ۽ شادين جي موقعي تي ٻڌا، انهن مان هڪ شاعر محترم حاجي امام بخش خان جتوئي صابر هئا ۽ ٻيو سيد علي گوهر شاهہ هو. انهن جا پهريان ٻول منهنجي ڪنن تي پيا.

محترم حاجي امام بخش خان صابر جو شعر:

حبيب خدا هر داغمخوار هي،
محمد نبيان دا سردار هئي،
جنهان داجهان وچ، ڪوئي ملهہ نهين،
اي صابر تنهان دا طلبگار هئي.

۽ سيد علي گوهر شاهہ جو اهول ٻول:

آيا محمد مور، مور، اسان ويسون تنهن تون گهور،
ڪالي پؤنروَسيهر وانگي، زلفان چلي چلي،
حوران پريان حيران هويان، زخ دي ويک تجلي،
تاب عشق دا ڪون جهلي، قائم حسن ڪمال هي، لال هي.

سيد علي گوهر جي شاعري سنڌ جي ڪلاسيڪي شاعري جو تسلسل آهي هن جي شاعري فڪري طور وحدة الوجود واري لاڙي جو مڪمل اظهار آهي. اهڙو اظهار پاڻ هينئن ريت ڪيو اٿن.

ڪري لوڪ پيو، نالو ياد منهنجو،
سواءِ هن جي هتي آهي ڪير پيو،
هي، هو هڪ ٿيو، وچان غير ويو،
ڪعبو پاڻ ٿيس، ڪعبي ڪيئن ڪاهيان،
وسري نام نتو نج نام آهيان،
آهيان عشق سچو، ڪسو ڪوڙو ناهيان،

صوفي مت جي مذهبي رواداري واري جذبي جو اظهار هن ريت ڪيو اٿس، سيني مقدس ڪتابن جي تعليم کي بهتر سمجهندي چيو اٿن تہ:

ڪاٿي پوٿيون يار پڙهون، ڪاٿي پڙهون قرآن،
ساڌو دَم دَم ڪن سلام،
ڪاٿي گر گوهر شاهہ آهيون، گنگا جمنا وچ سنان،
ساڌو دَم دَم ڪن سلام،

سيد علي گوهر شاهہ وٽ محبوب سان ملڻ منزل نہ آهي، پرين جي وڇوڙي ۾ ئي غم ۾ گلزار ٿيڻ ئي سڀ ڪجهہ آهي.

شاهہ لطيف چيو تہ:

ڳوليان، ڳوليان م َ لهان، شال م َ ملان هوت (شاهہ)

سيد علي گوهر شاهہ چوي ٿو تہ:

محبوب جو ميلاپو منظور ناهي مون کي،
گياني گدا گوهر شاهہ، غم ۾ گلزار آهيان،

سنڌ جي لوڪ داستانن کي تمثيل بڻائي سيد علي گوهر شاهہ شاعري تخليق ڪئي آهي. مارئي جي علامت کي وطن دوستي جو اُهڃاڻ بنائي قيد ۾ مارئي جي جذبن جو اظهار هن ريت ڪيو اٿس.

ڏيهہ اباڻو، ڏيهہ ڏاڏاڻو، ويندي‌س ملڪ ملير،
ڏسندس ڏيهہ اباڻو،
پَسي ملڪ مارن جو، ٿيڙم ۾ ساهہ سڌير،
ڏسندس ڏيهہ آباڻو،

سيد علي گوهر شاھہ جي شاعري ۾ عشق، پيار ۽ محبت جو جذبو بہ ڀرپور نموني سان موجود آهي. ڇاڪاڻ تہ هن عقل کي سڀ ڪجھہ نہ سمجھيو پر عشق کي اوليت ڏني. عشق ۾ نيڻن جي نينهن جو نظارو بيان ڪندي ٻڌائي ٿو تہ نيڻن جو نينهن جڏهن سهڻي کي لڳو تہ سهڻي آڌي رات جو ٻيلي ۾ گجندڙ شينهن کان بہ نہ ڊني، مجنون جي مٿان بہ محبت جا مينهن وسيا. اها خبر انهنکي هوندي جن جي دل تي چوٽ لڳل هوندي.

اهڙو نيڻن جو نينهن، جن کي لڳو آ خبر انهن کي،
عشق مجنون کي بر ۾ بيماريو. مٿي تي محبت مينهن.
جن کي لڳو آ خبر انهن کي.
اڌي آڌي آئي ٿي سهڻي، توڙي گجن ٻيلي شينهن.
جن کي لڳو آ خبر انهي کي.

يا وري عشق ۾ رانجهن تخت ۽ وزارتون ڇڏي ڪيئن جوڳي بڻجي ٿو.

عشق اصل کئون آهي امير. جن وٽ آيو خبر انهي کي،
رانجهن بڻجي جوڳي آيو. ڇڏيائين تہ پنهنجا تخت وزير.

سيد علي گوهر شاھہ محبوب جي بي رُخي کي بيان ڪندي ڪيس اهو پڻ احساس ڏياري ٿو تہ تنهنجي اکڙين ۾ ڪنهن امر خمار جو جلوو آهي، جنهن جي ڪري تو وٽ وڏا سلطان بہ اچي قيد ٿين ٿا.

نهارين ڇو نٿو مون ڏي. منهنجا محبوب مستانا.
اوهان جي ڪاڻ مون ڪيڙا، پنهنجا هيءَ حال بيگانا.
اوهان جي ئي اکين ۾ آ. امر خمار جو جلوو.
پسي خود ناز نيڻن جا. اچي ٿيا قيد سلطانان.

۽ جڏهن اهڙو عشق ۾ وڇوڙي جي واءُ گھلي ٿو، تہ ماڻھو ڪيئن گلين ۾ ديوانو بڻجي ٿو. ان ڪيفيت کي سيد علي گوهر شاھہ پنهنجي مشهور ڪافي ۾ هيئن بيان ڪيو آهي.

توڙيو يار وڇين ٿو. هزارين دليون.
ڳالهيون سورن جون، سڄڻ ڪنهن سان سليون.

جنهن ويل اچي، موڪلايو يار مون کان،
تنهن وِيل ويو، سنسار مون کان،
پڇي، ڪو نہ ٿو، پيو ڪم ڪار مون کان،
ٿي ديوانو ڏُوليم ڏوٿ ڏٺيءَ.

انهي مجازي عشق ۾ پڇي جڏهن راس ٿئي ٿو تہ حقيقت جي منزل ڏي ڪاهي ٿو ۽ پوءِ ”فهم“ جو فيض ملندي ٿي گوهر شاھہ جا سڀ غم لهي وڃن ٿا.

غازي گوهر شاھہ غم لهي ويا، فيض ”فهم“ جو ڏنو فقير.

اهو ساڳيو ”فهم“ آهي، جنهن سان لطيف پڻ پرين ڪيِ پسڻ جي ڪوشش ڪئي ۽ پوءِ!

تنهنجي عشق ڪئي اظهاري، ناياب سنگ نرواري

يا وري:

چهرو سچن جو گل گوهر شاھہ،
ڪوڙَن جو رُخ پيلو آ،
سوَا گهڙيءَ جو ميلو آ،
پوءِ هر ڪو يار اڪيلو آ.

ضرورت ان ڳالهہ جي آهي تہ سيد علي گوهر شاھہ سان محبت ڪندڙ سڀ دوست اڳتي وڌي ان جي شاعري جي ڪتاب جي ڇپائي جو بندوبست ڪن تہ جيئن سندس شاعري جي سرهاڻ سان سڄي سنڌ واسجي وڃي.

(20-11-1996 علي گوهر شاھہ ادبي سنگت ڀاران منيائي ۾ ٽين ساليانی عرس جي موقعي تي رَچايل رهاڻ ۾ پڙهيل مقالو)

ادريس جتوئي
(نوان جتوئي)

••

بسم الله الرحمان الرحيم

تصوف ڇا آهي؟

نڪا اِبتدا عبد جي نڪا اِنتها
سي وڃڻ ڪي ويا، جن سڃاتو سپرين

تصوف ڇا آهي؟ تصوف ڪڏهن شروع ٿيو يا سندس ابتدا ڪڏهن ٿي؟ هن مضمون ۾ اسين مختصر طور متي ذڪر ڪيل سوالن جي جواب ڪي تلاش ڪري، سامعين و ناظرين جي سامهون پيش ڪنداسين. باقي هن نحربي ڪنار جي سِير ۾ ٽُبي هڻي، اونهي عميق مان اَمُلهه ماڻڪ چونڊي هٿ ڪري ڏيکارڻ ڪِن ڪاملن جو ڪم آهي.

ايءَ ڳتِ غواصن جيئن سمونڊ سوجهيائون
پيهي ويا پاتار ۾، ماڻڪ ميڙيائون
آڻي ڏنائون، هيرا لعل هٿن سين

تصوف ڇا آهي؟

منهنجي خيال مطابق تصوف قلب جي صفائي جو علم آهي، جنهن سان انسان کي خود شناسي ۽ خدا شناسي حاصل ٿئي ٿي. هِن ۾ حڪمت ۽ فلسفو بہ آهي تہ دينيات ۽ اعليٰ اخلاقي قدرن جي پاسداري بہ آهي. هي علم صرف تصوراتي يا ديومالائي نہ آهي بلڪ مطالعي سان گڏ مجاهدي ۽ مشاهدي جو علم آهي. هِن تصوف جي ٿيوري کي سمجهڻ لاءِ پرئڪٽيڪل نهايت لازمي آهي. جيئن ذڪر سان گڏ فڪر، عبادت سان گڏ رياضت، گوشہ نشيني سان گڏ خدمت خلق وغيره عرف عام ۾ تصوف کي عِلم لُدني بہ چئجي ٿو يعني باطن جو علم.

تصوف عمل جي دعوت ٿو ڏِئي، هِن راه جو پانڌيئڙو، ڪامل يقين،

گوهر مقصود کي ماڻڻ جي اٽل خواهش ۽ عشق جي اعليٰ صفات سان آراسته ۽ سينگاريل هجي، ڇاڪاڻ ته طلب سالڪ جي لاءِ پهريون قدم آهي. طلب اُن کان مجاهدو ڪرائيندي مجاهدو اُن جي باطن کي صاف ڪندو. هُو نفس جي اجاين خواهشن کان آزاد ٿي پوندو ۽ ان جي دِل آئيني وانگر صاف ۽ روشن ٿي پوندي جنهن ۾ هو ديدارِ جمال دوست جو جلوو پَسي پنهنجي مراد حاصل ڪندو، جيڪا هر طالب جي مُدّعا ۽ مقصد آهي.

ڪَنڌِيءَ اُڀيون ڪيترين سَاهڙَ سَاهڙَ ڪَن
ڪِنين سانگو ساهه جو، ڪي گهوريس ڇيو گهڙَن
ساهڙَ سندو تَن، گَها گهائي گهڙَن جي.

تصوف روايتي دين، مذهب کان نيارو هوندي به دين کان جُدا ناهي بلڪ دِين جي بنيادي اصولن کي پاڻ ۾ سموهيندڙ آهي ۽ انهن سيني چڱاين ۽ سچاين جي حفاظت ڪري ٿو جيڪي دين جي بنياد آهن. جهڙوڪ الله جي وحدانيت کي تسليم ڪرڻ، مخلوقات سان محبت، اونچ نيچ ۽ ذات پات جو فرق ختم ڪرڻ، وعده وفائي ۽ صلح ڪُل جو عملي طور نمونو پيش ڪرڻ وغيره.

آدم عليه السلام کان وٺي پيغمبر آخر زمان ﷺ تائين، دين ساڳيو رهيو آهي الله خالق ڪائنات، هر علائقائي قومن ۽ گروهن ڏي سندن قوم مان هڪ هدايت جو رستو ٻڌائيندڙ هادي موڪليو آهي. دين اهو ئي ساڳيو آهي. بنيادي اُصول ساڳيا آهن. سونهن ۽ سچائي جا معيار پڻ ساڳيا آهن. صرف ظاهر ۾ صفا تي صورتن ۾ تبديلي ڏسڻ ۾ اچي ٿي. مصور اُهوئي ساڳيو آهي تصوير ۾ رنگ نوان نوان پريل آهن.

ڪوڙين ڪاياڻون تنهنجيون، لکين لک هزار
جي سڀ ڪنهن جيءَ سين، درسن ڏارو ڏار
پرنيئم تنهنجا پار، ڪهڙا ڇئي ڪهڙا ڇوان

تصوف اُهو علم آهي جنهن جي حاصل ٿيڻ سان انسان کي هن ڪائنات جي اسرار و رموز جي ڄاڻ ملي ٿي. هن سنسار جي خالق اڪبر جي قدرت ۽ ڪاريگري، حڪمت ۽ حسن جو ادراڪ ٿئيٰ ٿو. انسان کي سندس

اصل حقيقت ۽ اهميت پڻ معلوم ٿئي ٿي. عبد ۽ معبود جي وچ ۾ جيڪو لطيف ۽ نازڪ رشتو آهي ان جي پَروڙ پئي ٿي. انسان اَزَل ۽ ابد جي ڳاڻيٽي ۽ شمار کان ڇُٽي ٿو، زمان و مڪان جي قيد کان آزاد ٿي الانسان سِري وانا سره جي راز کي ڄاڻي ٿو. قطرو قلزم سان ملي خود قلزم بڻجي ٿو روحل سائين فرمائي ٿو:

جي تون پاڻ سڃاڻ تہ آهين قيمت سندو قطرو
ڪيڏي ڇڏ قلب مان مدائي جو ماڻ
پري نهارڻ پرينءَ کي آهي ڄڻن سندو ڄاڻ
نت سائين تو سان ساڻ، آهي راتو ڏينهان روحل چوي.

ڀٽائي صاحب فرمايو:

پاڻي پسڻ هيڪڙو، لهرين لک لِباس
اونهي تنهن عميق جا واري ڇڏ وماس
جيت نِهايت نينهن جي، اتِ ڪو پهچي خاص
ترڻ جي تلاش، لاهہ تہ لالن لڳ ٿئي

بيدل بادشاهہ هيئن ٿو سمجهائي:

ايڪائي ۾ ايڪ ٿي سڀائي صفات
دين ڪفر نابود ٿيو طئي ٿي طلسمات
دُور ڪري درجات، مڙئي محيط ٿيو

تصوف ٻڌائي ٿو تہ انسانيت ڇا آهي. انسان جو اصل مقام ڇا آهي ۽ تخليق آدم جو مقصد ڇا آهي. هي دارالفنا جي زندگي عارضي آهي، جيئن مشهور آهي ڪُل شيءِ يَرجع اِلا اَصله. هِن مانجهاندي جي ماڳ کي پنهنجو اصل وطن نہ سمجهڻ کپي. تصوف فڪر جي دعوت ٿو ڏئي تہ ڪٿان آيو آهين ۽ وري موٽي ڪاڏي ويندين، تصوف تزڪيہ نفس جو ڏس ڏئي ٿو.

نفس اماره، نفس لوامه، نفس مُطمئن ڇا آهن. وحدت الوجود ڇا آهي وحدت الشهود ڇا آهي. همه اوست ۽ همه از اوست ۾ ڪهڙو فرق آهي هي سڀ حقيقتون اسان کي تصوف ذريعي معلوم ٿين ٿيون.

هِن فاني جهان، جنهن ۾ اسين رهون ٿا ان کي ناسوت سڏيو ويو آهي ان کانٰ علاوه جيڪي جهان آهن مثلاً ملڪوت، جبروت، لاهوت وغيره انهن جي پهچان ڪهڙي آهي. خود حضرت عشق جنهن لاءِ اِهو يقين سان نٿو چئي سگهجي تہ مخلوق آهي يا غير مخلوق آهي. بظاهر نظر نہ ايندي بہ سڀ ۾ موجود آهي لوهہ ۾ چقمق جي طاقت آهي، گل ۾ خوشبوءِ آهي، حُسن ۾ ڪشش آهي، شمع کي پرواني سان ڪهڙي نسبت آهي. چنڊ کي چڪور سان ڪهڙو تعلق آهي. بلبل ڇو گل لاءِ ديواني آهي.هي سڀ راز بظاهر عقل ۽ خرد، حڪمت ۽ دانائي، فهم و فراست کان ڳجها آهن مگر انهن رازن کي تصوف ئي سمجهائي ٿو.

تصوف کي سمجهڻ لاءِ بہ ڪامل هادي جي ضرورت آهي. جڏهن تہ هر هنر ۽ علم، فن ۽ سائنس کي سمجهڻ ۽ حاصل ڪرڻ لاءِ هڪ ڪامل اُستاد جي ضرورت هوندي آهي، تہ تصوف بہ صوفي کي سمجهہ ۾ ايندو ۽ صوفي سالڪ ئي اُن کي سمجهائي بہ سگهندو. مگر صوفين ان لاءِ هڪ شرط رکيو آهي تہ:

هي ڪَن ڳاڙها وڪٽي، پياڪَن ڳنهيج
ٿنين ساڻ سٽيج. سپيريان جي ڳالهڙي

تصوف ڪڏهن شروع ٿيو؟

تصوف جي شروعات بہ هِن ڪائنات جي شروعات سان گڏ آهي. اُها عظيم هستي جنهن کي حق سڏجي ٿو سا مطلق حُسن و جمال بہ آهي ۽ مطلق خير بہ آهي هِن زمان و مڪان کان اڳ جڏهن ڪائنات ۾ ڪابہ شي نہ هئي، عدم وجود هئو تڏهن اُن پاڪ هستي وحدانيت جي حالت ۾ پاڻ ئي پنهنجي نُور جو تجلو پئي ڪيو پوءِ اُن ڪامل حُسنِ الاهي کي پاڻ ظاهر ڪرڻ جي جنبش پيدا ٿي.

ڪُنتُ ڪَنزَ مَخفِياً، فَاَحَبتُ اَن اَعَرف، فَخَلقتُ الخَلقَ لِاعَرِف

مطلب ٿيو "مان هڪ لڪل خزانو هئس، خواهش پيدا ٿي تہ پاڻ سڃاڻايان، تنهن ڪري مون خلق کي پيدا ڪيو تہ آئون سڃاڻڻ ۾ اچان" پوءِ اُن پاڪ هستي فرمايو "ڪُن" يعني ٿي پؤ "فيڪون" ۽ ٿي پيو. سڀ کان پهريائين نور احمد مجتبيٰ جو ظهورو ٿيو "اَول مَاخَلَقَ الله نُوري" حديث مان

ظاهر آهي. پوءِ قدسي ارواح پيدا ٿيا. عرش، ڪرسي، لوح و قلم، آسمان ۽ ان ۾ ڪيترين ڪهڪشائون، سج، چنڊ، زمين ۽ ٻيا گره وجود ۾ آيا. سڀ پنهنجي خالق جي اَمُر ۽ حڪمت مطابق روان دوان ٿيا.

جڏهن روح پيدا ٿيا تہ خالق اڪبر انهن کان واعدو ورتو "اَلستَ بِربِّڪُمۡ" سيني روحن يڪ آواز تي چيو "قالو بلٰيٰ".

لطيف سائين اها ڳالهہ نهايت لطيف انداز ۾ سمجهائي ٿو:

الست بہ ربڪم جڏهن ڪَن پيوم
قالو بليٰ قلب سين، تڏهن تِت چيوم
تنهين ويل ڪيوم، وَچَنَ ويڙهيچن سين

الست ارواحن کي جڏهن جاڳايو جليل
تڏهن سنئين راه سيد چئي سڻا نئين سبيل
وحدت جي وادي ۾ قدر هئا قليل
درياه جي دليل، لوڙهي لهوارا ڪيا.

ڪائنات جي سونهن ۽ سينگار ۾ اضافو ٿيندو رهيو، ملائڪ، جِن، پَريون ۽ ٻي مخلوقات پنهنجي قادر جي قدرت سان وجود ۾ ايندا ويا سڀ مخلوق، رَبِّ ڪائنات جي اَمُر کي تسليم ڪندي، تسبيح حمد و ثنا ۽ رڪوع و سجود ۾ مشغول ٿيا. جنهن کي جيڪو فرض سونپيو ويو ان جي ادائيگي ۾ ڪوشان ٿيو.

هاڻي هڪ اهڙي مخلوق جي وجود ۾ اچڻ جو اعلان ٿيو جنهن کي ڪُرَه ارض تي خالق ڪائنات پنهنجو نائب يا خليفو ڪري موڪلڻ جو ارادو ڪيو حڪم ٿيو "اِني جا عِل في الارض خليفہ" ملائڪ جيڪي نهايت معصوم، پاڪيزه فرمانبردار ۽ سهڻين صفتن واري مخلوق هئا، حيران ٿيا، اندر جي لوچ نيٺ سوال جي صورت ۾ ظاهر ٿي تہ "اي حسن ازل، اي رَبِ ڪائنات، تنهنجي ثنا، صفت، ڪبريائي ۽ پاڪيزگي بيان ڪرڻ لاءِ اسين ناڪافي آهيون ڇا، جو هاڻي اجان بہ نئين مخلوق وجود ۾ آندي پئي وڃي. جواب ۾ خالق اڪبر جو اِهيو فرمان ٿيو "اِني اَعلم مالا تعلمُون" "جيڪي اَئون رب ڄاڻان ٿو، سو اوهين نٿا ڄاڻو" پوءِ تخليق آدم مرحليوار طئي ٿي.

تصوف جي روشني ۾ آدم جي تخليق هڪ وڏو ۽ اهم واقعو آهي، آدم جي تخليق سان خالق ڪائنات جي ارادي جي عملي صورت ظاهر ٿي. مشهور قول آهي ته آدم جي صورت ڏاهڻ لاءِ ملائڪن کي صورت جو ديدار ٿيو ۽ حڪم ٿيو هِن صورت جي هم شڪل صورت هِن مٽي جي بوتي جي بنايو "خلق آلادم عليٰ صورته".

آخر آدم ۾ روح داخل ٿيو. خالق اڪبر فرمايو وَنَفَختُ فِيهِ مِن الرُوحي مون مِن ۾ پنهنجو روح داخل ڪيو. اسان جي فقير خير محمد هيسباڻي ان مناسبت سان هڪ ڪافي چئي آهي. ان جو ٽڪ پيش ڪجي ٿو.

جوڙ مُصَوّر صوُرت ڪُون، مَٽ خاڪ وچون ڪيتا مَوجُود
آدم انهين دانام ڌريوني، خالق ويک ٿيا خُوشنود

جڏهن آدم ۾ روح داخل ٿيو ته ربِّ ذوالجلال سندس پاڪيزه صفت ۽ فرمانبردار مخلوق ملائڪن کي حڪم ڪيو ته آدم کي سجدو ڪيو، سيني حڪم مڃيو سوائے ابليس جي، جيڪو اصل ۾ جِن هئو. مگر عبادت ۽ بندگي جي صفتن سان آراسته هئڻ سبب مقرب دربار الاهي هئو. هِن حسد جي ڪري يا غور سببان سجدو نه ڪيو. چيائين ته اي رب تو مون کي باهه مان پيدا ڪيو آه ۽ هِن کي خاڪ مان، مطلب ته تڪبر ڪيائين ۽ قرب الاهي کان دُور ٿيو. ڪي تصوف جو علم رکندڙ عارف، ابليس يا عزازيل جي هِن عمل کي عشق جي مستي سان تعبير ڪن ٿا ۽ عزازيل لاءِ اهو گُمان ڪن ٿا ته هو اهڙو عاشق هئو جيڪو پنهنجي محبوب وٽ ٻئي ڪنهن کي قريب ٿيندو نه ٿي ڏسي سگهيو. والله اعلم بالصواب.

مطلب ته مذڪوره سجده آدم واري واقعي کان پوءِ ابليس جي اُها اڳين حيثيت نه رهي ۽ هُو پنهنجي اعليٰ مقام کان هيٺ ڪري پيو. ان سڄي معاملي جو قصور وار هن آدم کي سمجهيو، جنهن جي ڪري هُو قرب الاهي کان محروم ٿيو هاڻي ابليس، آدم جو عَدُومبين يعني پڌرو دشمن ٿي پيو. پر آدم ۾ جيڪو راز سمايل هئو ان جي ڄاڻ ابليس کي نه پئي.

رَبِّ ڪائنات کان سواءِ ٻئي کي سجدو ڪرڻ روا ناهي، مگر ملائڪن کي حڪم ٿيو ته آدم کي سجدو ڪيو، جنهن مان آدم جي عظمت ۽ بزرگي پڌري ٿئي ٿي.

رومي فرمايو آهي:

گَر نہ بُودي ذاتِ حق اَندر وجود
آب وَ گِل را کئي کَند ملکِ سُجود

جامي ان حقيقت کي هيئن تو سمجهائي

چِو مسجودِ ملائِڪ بُود آدم
کہ نُور پاڪ دَروي بوَد مُدغم
اگر اين نڪتہ دَانستي عزاريل
هزاران سجده آوردي بہ آدم

فقير ولي محمد سائين سندن ڪلام ۾ اظهار ڪيو آهي

جوڙي قلب بيَت رَبي، اِنسان ۾ سمَايو
ڏِسي ذات کي صِفت ۾ ملڪن تي سِر نَمايو.

هن سجي تعظيم ۽ تڪريم جو راز منهنجي عقلَ مطابق شايد اِهيو هجي تہ آدم کي عِلم معرفت اِلاهي عطا ڪيو ويو. هو رَب جو رازدان ٿيو. هو اَلاِنسان سري وَانا سِره جو مظهر بڻيو. انهيءَ علم جي ڪري مڙني مخلوقات ۾ ممتاز ۽ اشرف ٿيو.

جڏهن تخليق ڪائنات جو مقصد رَبِ ذوالجلال وٽ اِهيو آهي تہ هُو پنهنجي پاڻ کِي سڃاڻائي تہ پوءِ ان مقصد لاءِ هڪ سُڃاڻڻ وارو بہ ضروري آهي ۽ اُهو سڃاڻڻ وارو انسان آهي. پوءِ انسان کي خالق ڪائنات صرف پنهنجي لاءِ بنايو، تہ اُهو ان هستي کي سيني نالن، صفتن، سندس ڪامل قدرت ۽ ڪبريائي سان سڃاڻي، نہ صرف سڃاڻي بلڪہ اُهو پنهنجي خدا کي اهڙي طرح سڃاڻي جو جڻ تہ هن کي ڏسي پيو.

انسان خدا جي راز جو محرم ۽ خاص طرح نوازيل مخلوق آهي.
وَلَقَد ڪَرمنا بَنـَي آدم ان جو مثال آهي.

هُو پڻ ڪونهي هِن ري، هِي نہ هنُهان ڌار

انسان کي، خالق ڪائنات، هِي باقي دنيا تابع ڪري ڏني. ڪيس پنهنجو نائب، عام مختيار ڪري، جَهان جون ڪُنجيون سندس حوالي

ڪيائين. انهن نعمتن جو ذڪر ڪندي الله سبحانه و تعاليٰ بار بار انسان کان پڇي ٿو فَبِاَيِ آلاءِ رَبِكُمَا تُكَذِبٰن.

پوءِ آدم کي سَير ڪرايو ويو. هن ڪائنات جا عجائبات ڏيکاريا ويا، آخر ڪُرهِ ارض تي ان جو نزول ٿيو. مگر ڪِن شرطن جي تعميل ڪرڻ، ڪن واعدن کي وفا ڪرڻ، ۽ ڪِن قائدن کي نظر ۾ رکي ان جي حد جي اندر رهڻ جو حڪم مليو جنهن کي دِين سڏيو ويو. مِن الدِّينَ عِندالله الاِسلام. جيتوڻيڪ آدم کي ڪُل اختيار ۽ حق ڏيئي زمين تي موڪليو ويو مگر شريعت جو قانون ۽ حدون پڻ مقرر ڪيون ويون. هِن زمين تيٰ رهندڙ مخلوق تي اختيار وارو بہ آهي پر ان ديگر مخلوق جي حفاظت ۽ نگهداشت بہ سندس ذميداري آهي. حق سبحانه و تعاليٰ، آدم کي خاص صفتن سان نوازيو، ڪيس حڪمت، علم، عقل ۽ شعور عطا ڪيو ويو. هن ڌرتيءَ تي پهرئين انسان حضرت اَبوالبشر عليه السلام کي نبوت جو اعليٰ منصب مليو. پوءِ هَر دؤر ۾ جڏهن جڏهن انسان يعني آدم جي اولاد اُن قانون فطرت جون حَدُون ٽوڙيون تي، تڏهن تڏهن وري اُنهن منجهان پاڪ انسان پيدا ڪيا ٿي ويا جن احڪامات اِلاهي جي نئين سِر تعميل ڪرائي ٿي. انسان کي سندس اصل مقصد ياد ڏياريو ٿي. پوءِ جيئن جيئن زماني جا دؤر گذرندا ويا، تيئن تيئن تاريخ انسانيٰ ۾ نوان نوان واقعات ۽ حادثات جنم وٺندا ويا. تجربن ۽ مشاهدن جا نوان باب کلندا ويا. انسان پنهنجي عقل، خِرد، ڄاڻ ۽ دانائي سان مختلف علوم و فنون ۾ مهارت حاصل ڪئي. اهڙي طرح تصوف بہ اُهي ساڳيا مرحلا طئي ڪيا.

تصوف دنيا جي هر ڪنهن قوم ۽ مُلڪ ۾ جاري آهي، ڇاڪاڻ تہ سندس بنيادي اُصول هر مذهب ۽ مسلڪ جي پوئلڳن ۾ چڱي طرح ڄاتا سڃاتا وڃن ٿا. مغرب جي ٻولين لٽن، جرمن، فرينچ، انگريزي وغيره يا مشرق جي زبانن عربي فارسي، سنڌي، اردو، هندي، سنسڪرت وغيره ڏانهن نظر ڪبي تہ انهن ۾ معرفت جا بي بَها راز معلوم ٿيندا. جيڪڏهين جدا جدا دؤر جي مختلف مذهبن جو مطالعو ڪبو تہ سڀئي ساڳي لات لنون ٿا. ڇاڪاڻ تہ تصوف کي عملي طرح اختيار ڪندڙ يعني صوفين جي منزل مقصود آهي خدا سان وصال، عربي مقولو آهي لامقصود في الدارين اِلاهُو- ۽ اِهو مَقام قلب جي صفائي، صلح ڪُل ۽ عشق حقيقي سان حاصل ٿئي ٿو.

ويدانت موجب آتما کي پرماتما ۾ لئي لين ڪرڻ، اسلام جي تصوف موجب فنافي الله تي بقا باالله حاصل ڪرڻ يا ٻُڌ مذهب وارن جو نِرواڻ پَد پرائڻ سيني جي معنيٰ ۽ مقصد ساڳيوئي آهي، فقط نالا مختلف آهن.

تصوف جو مرڪز ۽ محور عشق آهي، عشق ته نعمت الاهي آهي. عشق زمان، مڪان، ذات پات، دين ڌرم ۽ ٻين سيني بندشن ۽ قيدين کان آزاد هڪ عالمگير چيز آهي. عشق اُهو آهي جنهن جي بار کڻڻ کان، آسمانن، زمين، جبلن به عاجزي ڏيکاري ۽ ڊڄي ويا. اُهو انسان ئي هئو جنهن قصد اهيو امانت جو بار پاڻ تي هموار ڪيو.

ولي محمد سائين فرمائي ٿو:

ٻِنان عشق پوندي ڪانه ڪان، حق جي لقاء جي ڪا خبر
ڏي تهدلئون ڏوئي کي ترڪ. اتئي رام رَب هڪڙو ڏٺي

اشرف شاهه ڪاماري وارو فرمائي ٿو:

مذهب مِلت عِشق اِلاهي
مُحبت ري ٻي سب گمراهي

جلال الدين رومي به مثنوي ۾ ٻڌائي ٿو:

مِلتِ عِشق از همَه مِلتَها جُدا آست
عاشقان را مذهب و مِلت خدَا آست

فقير نواب امداد علي خان لغاري
تاج پور، ضلعو حيدرآباد

●●

كافيون

تلھ: سير مؤن سمجھي صحيح، الله گُھر الله گُھر
وحدت جي ويڙھي منجھ ويھي، الله گھر الله گھر

ھڪ دن ھلي چلتو دنيا جو، پوءِ آھي فاني در فناءُ
رمز رنديءَ ۾ رھي، الله گھر الله گھر

لانگوٽ لاھوتي ٻڌي، سر لاطمع لاثان تي،
لنگھ لاحد ۾ لھي، الله گھر الله گھر

پي پيالو پريم جو، پوشاڪ پھري پرت مان،
پس پسڻ پُرجھي پَھي، الله گھر الله گھر

ڪين چاڻج ڪين ڪي، تي گم گوھر شاھ ڪين ۾،
ڪاپڙي ڪابل ڪھي، الله گھر الله گھر

•

تلھ: پنھنجو ياد ڪر تون خداوند خدا
آھين نام جنھن جو گياني گدا

پھريائين ورق دوئي جا وسارج وري - دل جي ڏس ڪولي دلاور دري،
توسان گڏ آھي، نہ جانب جدا

خواريون سيِ ڪڻ تون متي تي مڇي، محبت جي مٺخاني نسنگ آءَ نچي
پلي عام ڪن پيا نشانبر ندا

پسي پاڻ سڃاڻج، تو ۾ سير آ - ونحن وِير ويجھو پسڻ پير آ
پنھنجو من ڪري چڻءِ فڪر ۾ فدا

گوھر شاھ جوڳين جو غريبي گذر - سچي سڪ ۾ آھن سناسي سڌر
ٿيا طالب حق جا ڳٽن جي ڳدا

•

تلہ: ڇڏي ڇوڪا چارہ ويہ ڪيڏاري خان ڪٽ تي۔

موريونہ هربوہ ميها توريون ۔ ڪائي قلڪاہ پاپڙ پوريون
ڪيئي ڪونہ ويچارہ وجهي جُوهہ وينين ڇو گهٽ تي۔

رامہ پچن ڪيہ اتي مٿي ڪر ۔ سُرت ساميئڙاہ صاف سيني سان ڏر
وڪر وهائج ٿي وڻجار ۔ عمر ساري وڃايئي سٽ تي۔

ڏڙوائي ايندئيہ ڪين ڇڏيندئي ۔ ڪنڊاہ ڪُتي ڪمہ ڪيندئي
ڇا ڪندين تون اهڙي دربار ۔ وڃي پوچاريہ پورب پٽ تي۔

آيا گوهر شاهہ گر لاثاني ۔ جوڳي گرناريہ برهہ گياني
پريمہ ننگر جي ڪن پچار ۔ معنيٰ جي مٿخاني مٽ تي۔

•

تلہ: صورت جو سبحانہ احد منجهؤن ٿي احمد آيو۔

انجيلہ توريتہ زبور ذاتيہ نامہ سندس جي ٿي اثباتيہ
شان ۾ آيو قول قرآنہ جنهن ڪلمو اڇي پاڪ پڙهايو۔

موسيٰ ڪليمہ الله ڪريميہ وڃي ڪيو معراج مداميہ
چمڪي سانڻ چوگانہ تاب حُسن جي طور جلايو۔

يوسف هو ڪنعان ۾ پاڪيہ عشق زندان ۾ ڪيو اوطاقيہ
نينهن ڪري نيشانہ وڃي مصر ۾ ملهہ چڪايو۔

نينهن ٿيو نروار نظاريہ نوبت واري ناز نغاريہ
صوبن جو سلطانہ عشق وڃي ڪربل ڪُهايو۔

گوهر شاهہ جو گفتو غلاميہ پاڪ پنجن جا لکين سلاميہ
پريونہ ملائڪ ۽ انسانہ سيني در جو چاڪر چَوايو۔

•

ٿلھ: ڪعبو قلبي قرب قرآن آ-
عشق اسان جو دين ايمان آ.

انا الحق عشق الائي، حال حلاجي حڪم ھلائي-
حيرت انھيءَ ۾ جڳ حيران آ.

نماز نئڙت آ نينھن وارن جي، تن تسبيح منصور يارن جي
راضي انھن تي رب رحمٰن آ.

ڪوڙ ڪفر ڪڻون منھن موڙي، وھم وجھ جاتڳا ٽوڙي
صوفين جو جمننا سنان آ.

گگھن گوهر شاھ مينگھ ملاري، باغ بندر تي برھ بھاري
برسر برابر بلند بستان آ.

•

ٿلھ: جن وٽ آيو خبر انھن کي، عشق اصل ڪؤن آھي امير،
رانجھن بنجي جوڳي آيو، ڇڏي تہ پنھنجا تخت وزير.

سڪ منجھان صنعان سچارو، چاري روزانو خنزير،
حُسن ڪيو حيران سياڻو، ڇڏيائين نمازن جي تڪبير.

مجنون جو ويراڳ وڻن ۾، ثابت ٿيئڙو سرھو سير،
برھ ليليٰ جي ڪيو بيراڳي، ڇڏي ڏنائين جايون جاگير.

صيفل ڪاھي سمنڊ ۾ پيئڙو، ڏسي بديعل جي تصوير،
عشق اجاري ارم رسايو، وجي پيتائين پٽ اڪسير.

گياني گوهر شاھ غم لھي وياءِ فيض فھم جو ڏنو فقير،
برھ واري بستان بيراڳي، وجي ماڻيائون موج ملير.

•

تلھ: تنھن جي ديد مون کي بنايو ديوانو،
مثل جيئن مجنو محبت ۾ مستانو.

تنھنجي حسن منھنجو نيو هوش هڪدم،
ٿيو حال حاضر حاتم جيئن حيرانو.

تنھن جو ناز نرگس نظارو نوراني،
نچائي نظر سان ڪيو آ نشانو.

تنھن جو برہ آهي بحري باز بالا،
وفادار نہ ڪنھن سان ظالم زمانو.

گذران غازي گياني گندم سان،
غذا گُن وارن جي گوهر شاہ چئي گانو.

•

تلھ: مثل مُرغ جيان ماڳ هن ۾ آئين ڪرڻ واهيرو

پکي پرديسي سير سانگ عشق ۾،
جوڙي ويھن بن ۾ چئن ڏينھن جو آکيرو.

پکي اُڏامن پنھنجي ديس تي پرتئون،
ڪري وڏڪار ۾ ڪانگن جيئن ڪانگيرو.

سمجھي صحيح ڪر صفت نامو سارو،
دنيا تِرڪڻ بازي پُرجھي ڪڻ پيرو.

غازين گوهر شاہ وحدت واديءَ ۾،
وڏو ساڻ سچائيءَ من ڏوئي ميرو.

•

تلهہ: بادل بيهہ اِتيءِ توکي نياپو ڏيانءِ وجي مارن سان پُسيون جال پيانءِ
منهنجو مارن وٽ، ڪچانءِ عرض اداءِ آهي بادل توتي فرض اداءِ
آهي مارن ڏسڻ جو غرض اداءِ وڃي حب مان انهن سان هيڪ ٿيانءِ
اتہ اباڻن جي اُڪير اداءِ رکندو ڪيت منهنجو ثابت سِيراداءِ
ويٺي پر ۾ پوڇيان پيرِ اداءِ وٺي ڪيت جو نالو ملير نيانءِ
گاهہ گوهر شاهہ منگها موهر جاءِ ساوا ساٿيهہ ۾ تُمَ توهر جاءِ
مَنَہ مارن جاءِ ڍڪيل ڍنگهرن جاءِ ڏسي ڏوتيئڙاءِ جشن منجهہ جيانءِ

•

تلهہ: لکين عاشق ماري آزارياتوءِ اهڙا نيڻ زوراور چو ڏاريا توءِ
ليليٰ صورت ۾ مثل عشق آهيءِ نہ تہ نالي ۾ مصر شهر چا آهيءِ
ڏي ديدار انهن کي نقاب لاهيءِ جيڪي بر ۾ بنائي بُنڀ بيهاريا توءِ
تنهنجا نيڻ زوراور يار ظالمءِ ڪن قيد دارا جهڙا باڪا بالمءِ
فرهاد صنعان جهڙا عجب عالمءِ ڪيڀي دين ڌرم مؤن ڌڪاريا توءِ
اول عاشقن ڏي ڏِس تون نيڻ ڪٽيءِ توکي حسن ڏنو آ رب پاڪ ڏٽيءِ
تنهنجي رمز صنم مون کي وئي آ وٽيءِ ڪيڀي ڪان ديدن مان اُلاريا توءِ
سهٹا سخت نہ ٿيءِ اتٿي ڏاڍو خداءِ منهنجي دل ٿي چوي ٿي تون ڪين جداءِ
گهرڙو گوهر شاهہ ڪيان توتان فداءِ ڏٿي سوز عشاق اجاريا توءِ

•

تلهہ: دل جي سدا دربار ۾ الله آ الله آ
وحدت واري وڄڪار ۾ الله آ الله آ.

سيڪنڊ سيڪنڊ ۾ ڪيون ياد پياءِ مُرڪي منت منت ۾ تا پايون ليا
پلپل پڙ پچار ۾ الله آ الله آ.

انا احمد بلا ميم تيوءِ بڻجي رازق پاڻ رحيم تيوءِ
اِنسان جي اسرار ۾ الله آ الله آ.

سليمان ڪٿي آ سڪندر سخيءِ ڪٿي راءِ فدا ڪٿي لال لڪيءِ
مورت واري ملهار ۾ الله آ الله آ.

غازي گوهر شاهہ گفتار ڪريءِ منوهيو من اسان جو آ ذوق ذريءِ
منڊل مٿهم ستار ۾ الله آ الله آ.

•

نعت

تلهہ: آهيان مان شوق جو شائقءِ چوان محمد ڪي مولا تو
ڪري آيو لُطف لائقءِ چوان محمد ڪي مولا تو.

محمد منجهہ مڪي جائوءِ محمد ملڪ معنيٰ جوءِ
ساري مظهر سنڌو مالڪءِ چوان محمد ڪي مولا تو.

انا احمد بلا ميميءِ فڪر في الحال فرقانيءِ
سنڌو فرمان آ فائقءِ چوان محمد ڪي مولا تو.

گوهر شاهہ چئي گلابي گل پهرايو گهوٽ ڪي گهراءِ
آيو سردار تي سالڪءِ چوان محمد ڪي مولا تو.

•

رسالت

تلھ: آيا محمد مورُ مورُ اسان ويسون تنھن تون گھور لاکون دالجپال ھي، لال ھي

وحي جبرائيل مديني دے وچ بن کي خادم ڦرداِ نوبت والا نوح پيغمبر نوکر آ کان دردا
اعليٰ شان ھے ميڏي منور داِ پئي دے کؤن مجال ھي لال ھي.

کالي پؤنر وسيھر وانگي، زلفان چلي چلي، حوزيان پريان حيرانا هويان رخ دي ويک تجلي
تاب حسن داکون جھلي، اھو قائم حسن کمال ھي.

احدو چون بن احمد آيا چاک داپاتس چولاِ عشق جنھين کون اتي آنداِ ٻولي ٻاغ ممولا
پن سٽو چا ميم دا پيولاِ مولا والا مثال ھي.

محمد والي ميلي هوسن مومن محبت والي، گدا گوھر شاھ گولي دردي ساڈو صحبت والي
ناچونچدي نوبت والي، سا رڈانيندھن نھال ھي.

●

تلھ: شھر مديني دا شھزور ويکڻ وچ عمارت اور محمد دامئخان ھي شان ھي

شھر مديني والي بازر برسي ھوئي برحالي، ھر ھک موتل حسن والي جو ڏيندا ھي ڏيکالي
کو جو ھووي مست موالي، کاوي پٽرا پان ھي شان ھي

روضہ وچ شھر دي رنگي، چنھندا ناز نظاراِ جرکي کڙا جو جلوہ کرکي محبت والا منارا
سون دا مخمور مُھاراِ کريندا حيران ھي شان ھي.

ساوا جو غلاف جڑاتا زوضي پاس رنگينہ نيلي نال نظاري نُوري مَرکي شھر مدينہ
قنديل کرن چمکار چيناِ عطر دا مُگسان ھے شان ھي.

گوھر شاھ دي غمڙي ميٺئي مرسل ڪتي معافي، شھر بحر دي ڳلي ڳلي وچ ڳائون تنھن دي کافي
صوفي ھون ست سائل صافي، سير کھون سبحان ھي شان ھي

●

تلھ: شاھِ مردان ِشير يزدان، قوتِ پروردگاري هي،
اسان درويشان تي دم دم، سهڻي دي ستاري هي،
مِهر مشڪل ڪُشا ڪيتي، اُنهي برسات برسون ڪي،
بدن وچ باغ هي ڪلياءَ اسانون بيحد بهاري هي،
بنايا کهيل هي خيالي، جڳت سڀ جوڙ جادو ڪاءِ
مرتضيٰ ملڪ برسايا محبت والي ملهاري هي،
اُپر آبرو وچون اوليٰ، دونون سورج ٿئي ظاهر،
هادي دي رُخ والا روشن، حسن ڪليا هزاري هي،
گوهر شاهہ غير سڀ نيتاءِ پيتا پيالا پريمي ڪاءِ
ويراڳي وات ڪا واقف، وحدت والا وڻجاري هي،

•

تلھ: مولا جي مظهر ۾ علي آ علي آ، بندو، خود بشر ۾ علي آ علي آ
پشاور، خراسان، قندار، ڪابل، شام جي شهر ۾ علي آ علي آ
ارڙ نانگ ماريو مانجهي هڪ مُڪ سان، پٽو بند بربر ۾ علي آ علي آ
جبرائيل ڪي مُهر ڪئي مرتضيٰ تي، بيچوني بندر ۾ علي آ علي آ
گدائي گوهر شاهہ، سپاهي ثناگر، وظيفو اندر ۾ علي آ علي آ

•

ٿلهہ: حسنؑ مير حسينؑ وي ميان، حامي اسانجا هر حال ۾ هر دمہ.

بينظير ڏيڻ بيان انهن جو،
برهہ بندر بحرينؑ وي ميان، ناثاني شان ۾ رستمہ.

ڪربلا ڏيو ڪاڄ ڪيچين جو،
ڪيڏو قرب ڪونينؑ وي ميان لکيو انهن لاءِ باغ ارمہ.

گهوٽ حُسيني هيڪر رڻ ۾،
رَهائي ڏِن رين وي ميان، ديدار ڏناٿون عشق جو دمہ دمہ.

روز ازل کان مستي صوفين کي،
ناهي سُک ۽ چينُ وي ميان، گوهر شاهہ دل غمہ غمہ.

•

ٿلهہ: حسن حُسينؑ اميرؑ وي ميان، حاڪم ٿيا حرمين حُضوري.

نانو نبي جن جو بابو علي شاهہ،
شاهن شاهہ شبيرؑ وي ميان، پاڪ پنجتن جي سِڪ صبوري.

مَڪي مرڪن پئي شهزادا،
مثل ماهہ منيرؑ وي ميان، نينهن نشي ۾ نازڪ نوري.

حسن حسين پئي عشق جا باني،
واحد جا تہ وزيرؑ وي ميان، پرت انهن جي پڙ ۾ پوري.

گوهر شاهہ گلزار آءُ پيانيان،
ملڪ مدينو مليرؑ وي ميان، ذوق لڳو آمون کي ضروري.

•

تلهہ: سنجهہ صبوحان سُر صحيح، چئو يا علي، چئو يا علي،
قرب مٺون قدمين کهي، چئو يا علي، چئو يا علي.

خيبر واري جنگ ۾ حکم حضرت جن ڪيو،
عرش کان آيو وَحي، چئو يا علي، چئو يا علي.

ميم جائي مهر سان، مسرور بنجي ميل ۾،
مست ٿي، پيءُ مئي مَهي، چئو يا علي چئو يا علي.

روپ رياضت جو رنگي، رنگ راڳ ۾ روحي رَچي،
رمز رندي ۾ رهي، چئو يا علي، چئو يا علي.

ملت محمد ذوق سان، اسلام واري شوق سان،
اِيءُ گوهر شاهہ پارس گهي، چئو يا علي، چئو يا علي.

•

تلهہ: مُحمدي مٺخان ۾ ٿيو مرتضيٰ مشڪل ڪشا،
سِهرا پڌي ميدان ۾ ٿيو مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

وَر وسيلو وِير آ، واهہ ولهين جي واهرو،
وَسِهن ۽ ويران ۾ ٿيو، مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

انجيل، توريت ۽ زبور ۾ آهي ذڪر،
جا بجا قرآن ۾ ٿيو، مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

دَمَڪ دمي، لحمڪ لحمي، روحڪ روحي روپ سان،
جسمڪ جسمي جان ۾ ٿيو مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

توحيد جو تصور چڪي، ترتاب جي تجلات ۾،
تر طوراني تاب ۾ ٿيو مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

برهہ جي بازار ۾ بيچون مَٺون بلبل بني،
گُن گوهر شاهہ گيان ۾ ٿيو مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

•

تلهہ: آهين اڙين جو آسرو، مشڪل ڪشا توڪي چوان،
مالڪ آهين لولاڪ جو، مان مرتضيٰ توڪي چوان.

حاتم جهڙا ڪئين هزارين، نوڪر سونهن ٿا تو اڳيان،
آهين سخي سلطان تون، صلي عليٰ توڪي چوان.

تون يتيمن يار آهين، تون ضعيفن جو ضمان،
تون پيغمبر جو پيارو، لافتيٰ توڪي چوان.

تون ولهين جو واهرو .آهين عاصين جو اجهو،
ڪيو امدادي عشق واري، اسدالله توڪي چوان.

گداگوهر شاهہ در تنهنجيءَ جو صدا ڪري ٿو سڪ منجهان،
راز ڏياريو ڪو رندي، رهنما توڪي چوان.

●

تلهہ حملا ڪر ڪي حُسنات ڪاءِ حضرت حسين آياءِ
پڙڪي شملا شغلات ڪاءِ حضرت حسين آيا.

ميدان دي مناري، پرگهٽ پسڻ پساري،
ڪرڪي طبل تجلات ڪاءِ حضرت حسين آيا.

عباس عشق چلاياءِ بازو ندي ڪپاياءِ
جلوا ڪرڪي جذبات ڪاءِ حضرت حسين آيا.

محبت واليان ملاريان، بيحد هويان بهاريان،
بن ڪي برهہ برسات ڪاءِ حضرت حسين آيا.

گدا گوهر شاهہ بردا هٿي، شاهہ حسين ڪي دزدا هٿي،
ڪرڪي ڪرم، ڪلمات ڪاءِ حضرت حسين آيا.

●

تلهہ: معاف ڪر مشڪل اسان جيء مهر سان مشڪل ڪُشا.

دم نہ گهرجي دير ڪائيء اچي ولهين واهر ٿيوء
جو آهي مدعي اسان جوء مات ڪر سو مرتضيٰ.

برهہ ڪرين بخشيش بيشڪء رحم جو آهين درياءَء
مدد آهين مومن جيء لک لحظي ۾ لافتيٰ.

ملڪ جو مختيار آهينء تون ببر نر بي رياء
در تنهنجي جا سپ سلاميء اولياءَ ڪيئي انبيا.

گوهر شاهہ گولو اوهان جوء نيازمند نوڪرء ننگيء
جام ڪوثر جو پيارو آهي صاف صوفيءَ جي صدا.

•

تلهہ: صورت مٿان سردار جيء عاشق علي علي آء
صاحب ساري ثقلين جوء سالڪ علي علي آ.

نبوت وارا نيشاناء پچڙا ڪري قرباناء
گهر تڙ گهوري خزاناء صادق علي علي آ.

وارث ولي ولهين جوء آهي آسرو اڙين جوء
حامي سدا هيڻن جوء هاتڪ علي علي آ.

گداگوهر شاهہ سچاروء دين جو بلند نغاروء
طمعون دنيا کان نياروء تارڪ علي علي آ.

•

تلھہ: انوارہ اُظھارہ اظهر علي آہ مهندارہ مختيارہ مظهر علي آ
سرڪارہ سردارہ صفدر علي آہ ديدار دلدارہ دلبر علي آ
ڪردارہ قربدارہ قلندرہ علي آہ رسالاتہ رنگ باتہ رهبر علي آ
پڳدارہ پتدارہ پنڌر علي آہ معبودہ مسجودہ ماهر علي آ
ڪٿي جنگ خيبر تيو حاضر علي آہ ڪرن ڪوٽ هڪل سان غضنفر علي آ
گوهر شاهہ گويا ڪٿي حيدر علي آہ ضعيفن ولهين جي واهر علي آ

●

تلھہ: پاڪ ٿيو پڌرو پيارلہ عرب ۾ حضرت حسين،
چنڊ ٿي اڀريو شمع سانہ شب ۾ حضرت حسين،

سر ڏني سهرو سخيہ قربئون ڪڏي منجھہ ڪربلاء
سرتاج ٿي ويٺو مچي منصب ۾ حضرت حسين،

روز شب راهون نهاريان، پلپل پڪاريان پٿيہ
ياد آ قائم سدائين قلب ۾ حضرت حسين،

صاف دلين ڪي سدائين، سڪ پنجتن پاڪ جيہ
توحيد جي تجلات سان طلب ۾ حضرت حسين،

گوهر شاهہ گولو غلاميہ چاڪر پنجتن ذات جوء
هردي اندر ٿيو هميشه حب ۾ حضرت حسين،

●

ٿلهہ: آيا حسن حُسين سلطان ٻئي، عاشق شمع جا پروان ٻئي،

سورميہ سي، شهزادا شير جوان، مانجهي مست محبوب مٺير جوان،
دانهہ دلاور دلير جوان، دولهہ دفتر ديوان ٻئي،

ڏٺي سر ڪٽيائون سوڀ سچي، ٿيا پاس امتحان جي رنگ ۾ رچي،
ساقي ڪوثر جا ٿيا پاڻ اچي، پڙهي قرب وارو قرآن ٻئي،

پسر حيدر جا پير جوان، شهنشاهہ سجاد شبير جوان،
حامي حسن حُسين امير جوان، مالڪ جنت جا سي جوان ٻئي،

وٺي دوزخ جي باهہ وسامي، آ جڏهن حُسين اچي ٿيو حامي،
ڏٺي گوهر شاهہ تن جي غلامي، آهن مون تي سدا مهربان ٻئي،

•

ٿلهہ: اڄ شام دي وچ بيمار آيا، بن شاهہ قيدي لاچار آيا،

پياري پير حسين دي پسرڪون، زين العباد رندي رهبر ڪون،
وچ ڪوفي دي ساڏي سرور ڪون، مل لوڪ ويکڻ ڪي هزار آيا،

سارا بار برهہ دا سيد چايا، ڪر شام شهر دي بازار آيا،
نال طوق زنجيران دي سيد چايا، ڪر قيد شمر بدڪار آيا،

چوڏهان، بارهان وچ هويا چٽا، ميڏا رهبر ساري ڏيهہ ڏٺا،
پاڪي پيرين ڪڙيان، محب مٺا، گهن عابد اُٺان دي مهار آيا،

غازي گوهر شاهہ ڪوئي بن ڪي آوي، ايڏا بار ملامت مرد ڪو چاوي،
ناتا نينهن والا ڪوئي ناٿ نڀاوي، تي عشق عجب اظهار آيا،

•

تلھ: ڪڪر ڪانگ ڪريءِ وچون وسن ٿيونءِ رُھيون رانگ ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

جوڙي ناد ڪيئي ڪرنايونءِ تپي تانگ ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

وھوا وٺڪار جون ٺھڪن ٺاريونءِ سارنگ سانگ ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

دھلي دکن ۽ روم ولايتءِ ڇڇي ڇانگ ڪريءِ
وِچون وسن ٿيونءِ

گوھر شاھ گرنار مٿاھونءِ وڏي وانگ ڪريءِ
وِچون وسن ٿيونءِ

•

تلھ: جُھڙ جَھڪور ڪريءِ وچون وسن ٿيونءِ آگم اور ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

ڳڙا سانوڻ مُنڍ مھر جاءِ پيڇي پور ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

ڪنوٽين سانءِ ڪپري تيءِ شاھي شور ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

موتي ماڙ ملڪ تي مُرڪيءِ ذاتي زور ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

گوھر شاھ گجرات برن تيءِ ڍنيون ڍوراھ ڍور پريءِ
وِچون وسن ٿيونءِ

•

ٿلهہ: سانوڻ مينهن سنگهارہ مون کي اچي ملنداءِ
سنپيارون لهنداءِ
اچي ملڪ ملير جي مون سان ڪانگا قربدارہ خبر خاصي ڪهنداءِ
سنپيارون لهنداءِ
ڪاهي آيا ڪڪر ڪوڏاڻاءِ وسي ٿيا ولهارہ گوڙن سان گهنداءِ
سنپيارون لهنداءِ
پري اباڻا آب جون اويونءِ پٽن تي پنهوارہ پيالپون پيئنداءِ
سنپيارون لهنداءِ
مارو گلزار گاهن جي گوهر شاہء ٿرپسي ٿڏڪارہ رهاڻيون رهندا
سنپيارون لهنداءِ

•

ٿلهہ: اتر ڪان اظهارہ ڪڪر ٿيا ڪاراءِ ڪري آگم اسرارہ
ڪڪر ٿيا ڪاراءِ
ڪشت مان ڪارونيار بٽائي ويڙوہ ڪري ڪوڏ قطارہ
ڪڪر ٿيا ڪاراءِ
ڪري ويس ورهہ جا وَهواءِ وسڻ جا وٺڪارہ
ڪڪر ٿيا ڪاراءِ
ڇِهمَ جَهڪورَ جُهڙ ڦڙلائيءِ جوڙ ڪري جنسارہ
ڪڪر ٿيا ڪاراءِ
گوهر شاهہ گلزار گلابيءِ گجڻ جي گجڪارہ
ڪڪر ٿيا ڪاراءِ

•

تلهہ: سارنگ جا سينگارَ مينهن تي مَتيام

سارنگ سانگ ڪري آيو سُرهوءِ وٺي برسات ڪٿوري ترهوءِ
وسي پئي وڏڪارَ دولهہ ڏُک ڪٽيا.

اتر پار ڏي ڪڙا ڪڪر ٿيام موهر متارا پَهڪن پڪر پيام
وسي پيبا وَلهارِ ڪاهڙ ڪنيپ ڪٽيا.

ڪنوٽين ڏاڍا کيل ڪيام آڏيءَ جو مينهن ميل ڪيام
جُهڙ ڦڙ جي جنسارَ آڻي جهنگ جَهٽيا.

سارنگ لاءِ سِڪن پيا تاڙام سانگي مينهن ڳُمرن ڪنيون ساڙهام
پهري ڪوڪڙ جا هارَ تاڙِٽ تن مٽيا.

گوڙ گوهر شاهہ پُجهي بادل ۾ مهر موچاري سُجهي بادل ۾
گاهن جا گلزارَ ڪڏهن نا گهٽيا.

•

تلهہ: سناسين جيان سدا سچ ۾ وَتان دونهيون دکائيندو

ڪري جوڳي ويو جاني وَتان مرليون وڄائيندو.

ماٺو تا چون چريو آم خرابين منجهہ ڪريو آم
وس پنهنجي ۾ ناهيان مان وتان ڳوٺن ۾ ڳائيندو.

ٽُٽا ڏاڍا عداوت جام چڙهي ويا منڊ محبت جام
سڄڻ جي مان سخاوت جام وتان سخن سٽائيندو.

گوهر شاہ چوي لنگهي لانگهو چني سڄڻ چڏيو سانگو
جنين جي نينهن کيس نانگو وتان در در پڇائيندو.

•

تلهہ: برهہ بيحد بات بيان، اونهو بحر عشق جو آهي.

برهہ پڙهايون جن کي باتيون، ڪُمن تنين کي قرب جون ڪاتيون،
ڪل پين کي ڪَان، خبر جنين کي عشق جي ناهي.

گهيڙ انهيءَ ۾ گهڙندا عاشق، توڪل جا ٻَڌي ترها سالڪ،
سر ڏئي سلطان، لاڳاپا ويا لوڪ جا لاهي.

جن، ملائڪ جي جاءِ نہ جا ٿي، تڪيا طالب ڪن وجي تاٿي،
انهيءَ جوءِ جوان، ڪوپا ويندا ڪي ڪي ڪاهي.

بي رنگيءَ جو رنگ نہ ڪوئي، چاڙهي سچاڻي ساڳو سوئي،
گوهر شاهہ جوگيان، سالڪ سمجهڻ سٿرو ناهي.

●

تلهہ: تنهنجي عشق ڪئي اظهاري، ناياب نسنگ نرواري.

تنهنجو نينهن نشابر نڪو، چوڏار چالاڪي چڻڪو،
لٿو دل تان سارو ڪڻڪو، تنهن جي برهہ لائي آ بهاري.

تنهنجو عشق عجائب اعليٰ، جنهن ڪٿيا ڪاف ڪشالا،
پُر پياري پاڪ پيالا، تنهنجي ڪامل قربداري.

تنهنجو نام نظم نوراني، سرِشار صدر سلطاني،
تنهنجو پيد بزم بستاني، جنهن لائي آ مينگهہ ملهاري.

تو وٽ گوهر شاهہ غلامي، تنهنجا سوين شاهہ سلامي،
ويئي ياد ۾ رات وهامي، ٿي گهر گهر ۾ گلزاري.

●

تلهه: هيڏو ستم سَهايئي، مون تي تورو لکن جولايُئي.

جرجيس کي ڏيئي جفاءِ قتل يحييٰ کرايئي،
سرمد عليءَ کي، سهڻا سائين هڪ هڪ ڪري مارايئي.

بلاول کي برهه ۾ ڏاڍي پيچ پيڙايئي،
ڏئي زور ذکريا ٿي، سر ڪرٽ سان چيرايئي.

حضرت يوسف کي، پائرن هٿا ران، ٻڌي کوهه ۾ وجهايئي،
ڪنعان ۾ ڪيئي ورهه، حضرت يعقوب کي رُئاريئي.

حضرت ابراهيم نبيءَ کي آڙاهه ۾، ويرين کان وجهايئي،
حضرت اسماعيل کي ذبح لاءِ ڪوٺيءِ آٿي کهايئي.

امام حسَن کي زهر ڏئي، امام حُسين رڻ ۾ کهايئي،
ڪربلا ۾ ڪوڪ وِجهي، ڪني عشق جي ۾ ڪنايئي.

گوهر شاهه کي برهه اندر، ننگره ننگر نچايئي،
سِر سيد جو وڍي نيزي چاڙهي ڦيرايئي.

•

تلهه: جن سان سنگتَ ناهي ڪو ذات،
سي جوڳيئڙا جڙلائي ويا.

گيڙو رتڙيون، گودڙيون، ڪنين ڪنڊل، هٿ ۾ ڪات،
ڦيريون ڏئي تہ ڦاسائي ويا.

پورب پچي ويا جيڏيون، تن جي وسري مور نہ بات،
برهه جي بين وڄائي ويا.

گوهر شاهه چئي ويو هوءَ ۾ گڏجي، الله مليس عرفات،
پنهنجو ڏيهه ڏسائي ويا.

•

تلھ: سيرڪرون سِر دم دي اندر ثابت سارا ثاب ميان،
آيا يار اگڻ اڄ ميڏي، خوبان ڪول نقاب ميان.
آيا اُلٽا اُلٽ اهجاڻام ثابت سيني سوز سماڻام
عرش ڪنون ڏوپار اُڏاڻام عاشق تي تہ عقاب ميان.
ڪوڙ ڪباب مِن ڪُسڻ دي، ماهر موج مدام مچڻ دي،
پي پُر تي پيچ پسڻ دي، پيالا نور نجاب ميان.
چيريان دي چمڪاري اندر بنيا بيڪ بقادي بندر
ميڏي مت مغان دي مندر پيالا شوق شراب ميان.
ڪرڪي نينهن نظاري ننگي، چاڪي ساز ستاري سنگي،
رگ رگ دي وچ روحي رنگي، وڄدا روپ رباب ميان.
لڳي نيڻان دي نوڪ نرالي، مستو مست منگهن متوالي،
مليا گوهر شاھ مست جلالي، ويکو لڪ مهتاب ميان.

•

تلھ: ڪري جانب ويو جوڳي، منگهن مُرليون وڄايون مون،
بيراڳين جيان بي خود بڻ ۾ بره باهيون ٻڪايون مون.
ڪري ريهاڙ رندن تي، ٻڌايان راڳ راڄن کي،
سڃي هن لوڪ کي سِاري، سڻون سورن جون سٽايون مون.
ترڪ ڏيئي طعام ۽ تڪيو، تهدل تي تيار تجمل سان،
تندون توحيد جون تن ۾ تنبورن جيئن تپايون مون.
ڪلهي ڦاٽو منهنجو ڪنجرو، مٽين سان آ مڙهيل جهولي،
سدا سڪ سوز وارن کي، اهي ٻوليون ٻولي ٻڌايون مون.
گوهر شاھ گودڙي ليڙون، مٿو منهنجو اگهاڙو آ،
وٺي فوجون فقيرن جون، نسَنگ نڪري نچايون مون.

•

تلھ: ھم ديکھا ھي ديدار، تماشا تجمل کا واھ واھ،
ظھورا ذات، عجب اثبات، ڪتا ھے نرمل کا واھ واھ.

نظر ناسوت، لقا لاھوت، پکڙ ملکوت مکاني کو،
جوڳي جبروت ديکھا ھاھوت، منارا مکمل کا واھ واھ.

محبت جا مينھن، وسيا سپ ڏينھن ماريم نينھن والا نعرا،
ڪتا اظھار، نسنگ نروار، ڏيانا ڏرمل کا واھ واھ.

نظارے ناز، کرکي رخ راز، اُڏايا باز برھ والا،
مجنىي مھمير، عجب اکسير، ديکھا ھي ول چل کا واھ واھ.

گوھر شاھ گيان، ڪتا امتحان، جھپيا نشان نظارے کو،
گھگھن گلزار، برھ بازار، بھارا بلبل کا واھ واھ.

•

تلھ: چڏي پنھور جون ماڙيون،
ھتان ھاڙھي ھلبو، راز رنگي رلبو.

آھي سمر سُچ جو سک سڄڻن جي،
ھن پنھور کان، پينرھ پنھنجو پاڻ پلبو.

راتيان ڏينھان دل ۾ دُکي درد دونھون،
جوش جانب جوڙي جيڏيون، جيءُ اندر جھلبو.

ووءِ ووءِ منجھان، چاورنڌءِ ويڳاڻي،
صحيح سور سڄڻ جو، پٺي سان ناھي سلبو.

گڏجي گوھر شاھ کيچ ڇي کتک ۾،
پنھنجي خاوند ساڻ خوش ٿي، کولبي گھونگھٽ کِلبو.

•

تلهہ: اڇي دوست ڏينڊو دلداريءِ آءُ تہ جيڪس هيڙس ڏاريءِ
ڪندو قرب اسان تي ڪوهياريءِ

ڇيتا شينهن ڇرن ۾ رهن تاءِ ڏاڍو ڏک تہ ڏکيءَ کي ڏين تاءِ
ڪيو گوڙ گسن تي گهمن تاءِ منهنجي توبہ توبہ زاريءِ

ڪيو نينهن جنين کي نانگوءِ ناهي سر جو تنين کي سانگوءِ
آهي عشق پنهل جو اٿانگوءِ پيي واٽن تي آهي واريءِ

اوکا ڏونگر لڪيون ڏاڪاءِ گهٽ گهيڙ جبل جا جهاڪاءِ
سڻ! وزتون ولهيءَ جا واڪاءِ اڇي ڀاڻ ڏجاڻءِ ڏيڪاريءِ

ويندا غم گوهر شاهہ غازيءِ ٿيندو رحمت سان رب راضيءِ
منهنجي هر دم نياز سان آزيءِ مون پاتي آڳڇي ڳل ڳاريءِ

●

تلهہ: ويک حال ميرا لاچاري داءِ ڪر ڪرم آيا سرداري دا،

سانون ڳل وچ هر دم ڳاري هيءِ در دلبر دي اساڏي زاري هيءِ
قربان سري سو واري هيءِ ڪرڪي آيا حسن هزاري دا،

ڪيتا غرض اهو مين جاني ڪونءِ دلدار اپني لاثاني ڪونءِ
ڪول تاز نقاب نوراني ڪونءِ ويکها شاهہ درشن ديداري دا،

نرگس ناز والا آيا نرمل هيءِ ڀگدار پوشاڪي پيارل هيءِ
سينگار ڪيتا ميڏي سهٽل هيءِ ڪليا چشم چمن چمڪاري دا،

ڪري جانب ميرا جلوه ڇتانءِ آکي عاشق گڏ ٿيون تتانءِ
آکي گوهر شاهہ مڏيان گهول گهتانءِ مليا گل عجب گلزاري دا،

●

تلہ: عينان دي اشاري هي حسن دا جلوہ لا الله الاالله
پنبڻيان کي پساري هي لا الله الاالله
محبت ديان موجان ٿيان ڪچليان دي ڪناري هي لا الله الاالله
ڪرن ديواني عشاقا نون، نينان دي نظاري هي لا الله الاالله
گوهر شاہ غازي وڄيندا، نوبت والي نغاري هي لا الله الاالله

•

تلہ: ڪو دم دلبر آءُ ها، آءُ رهبر آءُ،
تنهنجي خاطر باغ بنايم تنهن ۾ گلابي عطر ڇٽايم،
پيار سان پرور آءُ ها آءُ رهبر آءُ،
تنهنجي خاطر جا موپاتم، ڪري چمڪارا چير وڇايم،
سانول سرور آءُ ها آءُ رهبر آءُ،
تنهنجي خاطر ٿيس ويراڳي، باغ بندر تي بُلند بيراڳي،
بزہ جي بازر آءُ ها آءُ رهبر آءُ،
تولاءِ گوهر شاہ بنيو گدا، گر ڳليءَ ڳليءَ ۾ صاف ثناگر،
مهر سان منور آءُ ها آءُ رهبر آءُ،

•

تلهہ: برهہ جي بازار ۾ عشق وارا آئيا،
حُسن جي موتل اتي ڪِن ڪُڏي ڪنڌ ڪپائيا

ڪڏهن برهہ باهہ آ، ڪڏهن بحر درياهہ آ،
ڪڏهن چاڪر شاهہ آ، لکين لقب لائيا.

مچ محبت ماڳ ۾ سورن جي سهاڳ ۾،
ويراڳين ويراڳ ۾ محبت مينهن وسائيا.

فرهاد ۽ مفتون جهڙا، صنعان ۽ مجنون جهڙا،
طالِس ۽ افلاطون جهڙا جا دو عشق جُهڪائيا.

گدا گوهر شاهہ گُهور ۾ حُسن جي حُضور ۾،
نيڻن واري نور ۾ ناز آهن نوائيا.

●

تلهہ: نينان نينهن نروار ڪيتا
چير چمڪن چمڪار ڪيتا
جامي جنگي جنسار ڪيتا
چاهہ چشم چمڪار ڪيتا
گوهر شاهہ نون گلزار ڪيتا

●

تلهہ: جيڪو خيال پنهنجي سان، خدا ڪي مجي،
ويڙهي ويءُ وحدت ۾ وجي،
جيڪو خيال پنهنجي سان خدا ڪي مجي.
دوئي ديول، پهرئين پور پجي،
جيڪو خيال پنهنجي سان خدا ڪي مجي.
پرتئون پوٹيون متي ايت پجي،
جيڪو خيال پنهنجي سان خدا ڪي مجي.
گرَ گوهر شاهہ سهٹي سان سَجي،
جيڪو خيال پنهنجي سان خدا ڪي مجي.

●

تلهہ: مصور جوڙ مٽي وچون مورت ڪيتي محلي وچ موجودہ
باغ بهار ٿيام امين ويلي پتلي ويک وٺڪار ودودہ

مالڪ دي اي معنيٰ ويکهو ڪيوين آندا هي پينس وچون ڏوڌہ
آپ بناوي آپ رنگ لاوي علم چاڻي آپ آخوندہ

ڪٺي ڪاوڻ دي ڪيتي هويام گلشن دي وچ ڪيوين غدودہ
رل مل هوگيا عناصر ان وچہ محبت والا ڪوئي مقصودہ

گوهر شاه امين گگن محل وچ ذڪر ڪماڪي ٿيا آسودہ
ذڪر والا ڪوئي سيکهي ڏاڪام ڪنون زبوري نبي دائودہ

●

تلهہ: وسري نام نٿو نج نام آهيان، آهيان عشق سچو ڪسو ڪوڙ ناهيان.

آهيان پکي پرڏيهي هُن پارسندو هن رنگ محل ۾ ٽيس ڪار سندو
ناهيان نرنانءَ نا نالو نا رسندو آهيان روح ربي پيو وري يار چا آهيان.

ڪري نام منهنجو لوک ياد پيو سواءِ مِن جي هُتي آهي ڪيز پيو
هي هو هڪڙو ٿيو. وڇان غير ويو ڪعبو پاڻ ٿيس ڪعبي ڪيئن مان ڪاهيان.

شاهي شان منهنجو ڪپن دان پنان وچي ملڪ ماڻيم جهاڳي سفر سنام
آهيان ذات حقي مِن پوش بنام جي ڪٺي آدم جو رڳو لقب لاهيان.

مڪي دين منهنجو ڪاشي ڪفر جوڙيم وچي نيل نديءَ ۾ فرعون ٻوڙيم
نيزو نينهن سندو عشق ميدان ڪوڙيم عاشق عشق وارا قتل ڪاڻ چاهيان.

گياني گوهر شاهہ گُر ۾ گُم آهن، اوريون الف اسم منهن مونن ۾ پائن،
جوڳي جهوٽ سندا دهرا ڏُن لائن، کهڙو چئن گهڙين لاءِ ويهي نام ناهيان.

●

تلہ: رک خبر کا لا حد واريءِ ناڻ نسنگ ٿي نينھن نِياري جي،
طلسم افلاطونِ بنايوءِ کيئن چل پل ٿي راند کيڏاري جي،
اِک جيءَ کاٺي مؤنءِ ٻاھر ٿيندينءِ خبر پوندئي خيال ساري جي،
سڀ کو مسافر ھن دنيا ۾ گھڙي ساعت آھہ گذاري جي،
مثل حُباب جي دور دنيا جوءِ پاڙ کھڙي آھي اُن ويچاري جي،
جتي آھي درٻار خدائيءِ گُھرج اتي آھي ورہ واري جي،
تارک طالب طمع کؤن ٿئيءِ کو چڏي لالچ لوک لاري جي،
گڏيا گوھر شاھہ غازي گُر کيءِ صلاح وساري نفس کاري جي،

•

تلہ: احد سوئيءِ احمد سوئيءِ وٿي نہ ويجھو وار پانيان،
صورتءِ مورت محمد مولاءِ نور ظاھر نروار پانيان،
انا احمد بلاميميءِ حديث ۾ اظھار پانيان،
ھر مظھر جي سونھن صفاتيءِ دلبر جو ديدار پانيان،
گوھر شاہ چئي غير ويو ساروءِ اسم سندو اسرار پانيان،

•

تلھہ: عشق اُمارا ڪرڪي آنداء باز چنبين وچ بحري چاندا،

عاشق نون چا اُتھين نيتيس، ڏيڪو ڪَمَ ول ڪھڙا ڪيتس،
مار چنبا زت مڙيوئي پيتس، نھين درد ڪنون ڪوئي بازو واندا،

ڏي جزب وچون جھارا جھت پٽ، چايس چنبي وچ پڙ تي پونسٽ،
چاڙھہ چلھي تي ڪيتس پوڳٽ، قوت ڪباب ڪرڪي ڪا ندا،

لوڻ مصالحي مرچ ملاڪي، جوڙ ڪي شيخان پُرپڪا ڪي،
آڻ ڏريندا شيخان سيڪاڪي، وندونڊ ڪاوي ڪرڪي چاندا،

عشق رانجھن دا عجب تي آيا، سمجھہ سياليان تسان پرجھہ نہ پايا،
غازي گوهر شاه باتا لايا، ڳلي ڳلي وچ ڳالھيان ڳاندا،

●

تلھہ: آيا نشانبر نينھن نروار داء درشن والي دم ديدار دا،

قرب والي چا لاوي ڪاتي، عشق عروج ڪر ادب اثباتي،
ذوق زليخا لڳڙا ذاتي، نال يوسف دي حسن هيڪار دا،

ڪي اندر چون پيائي جھڳڙا، فرهاد جبل ڏونگر پڳڙا،
شوق شيرين دا شاهي لڳڙا، صورت والا سيف سينگار دا،

اڏيا دل وچ دردين ديرا، مجنو بر وچ ڏيندا ڦيرا،
ڪڙا وساوي عشق آڪيرا، لڳا اُسڪون وره ولھار دا،

عشق آيا هي پاڪ عجابي، ڪرڪي نشانبر ناز نوابي،
گُھور گوهر شاه مار شتابي، ڪليا چھرا خم خمدار دا،

●

ٿلهہ: خدائي والا صورت دي وچ؞ نور هئي پسيندا پسيندا،
ڪارڻ ليليٰ مجنو بر وچ؞ برهہ هئي وسيندا وسيندا،
رانجهن آکي رنگپور دي وچ؞ جوڳي نام ڏسيندا ڏسيندا،
زليخان دي يوسف ٿي کي؞ دلڙي يار کسيندا کسيندا،
آکي گوهر شاهہ درگاهہ دي وچ؞ رمزان نال رسيندا رسيندا،

•

ٿلهہ: گهرو رنگ گلابي؞ غازين؞ پرت مجهارئون پهريو يار،
مَتام مٺخاني موکي مٺ تيي؞ صوفي ڳائي سِهرو يار،
سي نشانبر ناٺ نچن ٿام نينهن جنين جو نهرو يار،
مستانن کيي؞ مرشد وَٽان؞ دان مليو آ دهرو يار،
ڏسي گوهر شاهہ بنيو بُلبُل؞ چشمن وارو چهرو يار،

•

ٿلهہ: آهين پر گهٽ پاڻ خدا؞ کيئن چوان توکي ناهين؞ ناهين،
آهين رَل مَل جيءَ سان جاني؞ ناهين ساعت دم جدا؞
کيئن چوان توکي ناهين؞ ناهين،
مندر؞ مسجد تو هين تون؞ طلب وارا وچن تندا؞
کيئن چوان توکي ناهين؞ ناهين،
پير؞ فقير؞ امير سناسي؞ تنهنجي سارهہ وتن کندا؞
کيئن چوان توکي ناهين؞ ناهين،
مرشد؞ مست؞ ملنگهہ آ معنيٰ؞ تون گوهر شاهہ آهين گدا؞
کيئن چوان توکي؞ ناهين؞ ناهين،

•

تلهہ: کيل ڏسڻ آيو پاڻهي پنهنجوءِ صورت جو سلطان.
احد منجهئون ٿي احمد آيوءِ اولين ۾ انسان.
خلق الآدمءِ صورت ساڳيءِ ڪَهيو قول قرآن.
ڪليو ظهورو ظاهر ذاتيءِ مورت جي مئخان.
سمجهڻ سالڪ ڪاپڙي ڪي ڪيءِ گوهر شاهہ جو گيان.

●

تلهہ: هو سچاڻڄ حال حقانيءِ پَيچي مڪر جي هيءَ محلات.
دم نہ ٿي تون غافل غازيءِ الف واري اور اسمات.
طالب گم ڪرءِ تال طلسم ڪيءِ ورهہ جي وائي ڪر تون وات.
نام نسنگ جهَپ هڪڙو نانگام پيا نفي ڪرنام صفات.
بيراڳين تي روز برابرءِ وسي برهہ جي بوند برسات.
آهين صورت ساڳي سائيءِ تو ۾ ظهورو ڪيو آ ذات.
قرآن مجيد جي گدا گوهر شاهہءِ آهہ سُڻائي هيءَ سُخنات.

●

تلهہ: سارا لوڪ دنيا وچون چلٽا هيءِ بدن خاڪ مٽي وچ رلٽا هي.
ڪرڪي دل فولاد ڪيءِ آپي آپ دنيا ڪنون پلٽا هي.
دوگهڙي کا ڪهيل هيءِ آخر نرالا رهٽا هي.
دارا افلاطون ڳئيءِ اِٿ نہ ڪوئيَ ٽِڪٽا هي.
گوهر شاهہ گُن گيان ڪام نال سالڪ دي سلٽا هي.

●

تلھ: نينھن مان نروار ٿياءِ ننڍ ڇڏي نانگا گھٽي،
روز شب تن کي رنگيءِ دل ۾ آهي دائم ڏٺي.

ٽال جي بستي ڇڏيءِ طالب ٿئي کو ترڪ جو،
ڪيئي طمع تڙي ڇڏياءِ طمع جي جن کي تٽي.

وحدت جي وات ۾ءِ واقف ٿيا ويچار ڪوڻ،
ورهُ جي ويراڳ جيءِ ويڙهه تن کي آوٽي.

ڪيل ۾ خرڪو پائيءِ ڪُپي بينا خان ٿيءِ
خوف سان خدا جيءِ خيال ويا خامي ڪٽي.

گوهر شاهه غازي ڪئينءِ در وڪاٿا دوست جي،
پير مُغان پڳدار جيءِ پيرن سندي آهيون پٽي.

●

تلھ: ڪوئي مرد ٿي ماڳ ملهاويءِ بار ملامت چاوي چاوي.
پرت والا پي پيالاءِ ڳل پيشوازي پاوي.
عاشق ٻن اظهار احد ڪاءِ آراڏي تي آوي.
جوڳ دي وچ جسم جَلاڪيءِ جوڳي جوت جڳاوي.
گوهر شاهہ گام وحدت وچءِ نينھن نشانبر لاوي.

●

تلُہ: مليا آب حيات ڪا شيشاءِ پٽ پٽ ڪرڪي پيسان، پيسان،
جهولي چاڪي جوڳيان والي، بربيراڳڻ تيسان، تيسان،
سُهڻي صورت هادي والي، ويک ديدار مين جيسان، جيسان،
ڪي ٿي گداگر ڪيئي سڪندر ڪرن بخت ديان ريسان، ريسان،
ڪٿ گوهر شاهہ ڪٿ گادي والا ڪٿ ڳمن دي فيض ديان بيڪان بيڪان،

•

تلہ: قائم ڪيا آهن حيدر صفدر مردن جا مئخانا،
دود دڪايو ويهن ويراڳي، آڌوتي عُريانا،
ڳائن ساز سنياهيو سُرتياءِ عاشق عاليشانا،
لنگ ٻڌي تاءِ لا سين اورين، لاهوتي لاثانا،
گوهر شاهہ گُر ويرو پَچاڻن، گاروڙين جو گيانا،

•

تلہ: نينهن پڙهايم نام خدا جوءِ مَٿي جا پيتم ماڻَ،
لا وجودي ويهن ويراڳي، واٽي وحدت وتاڻ،
"الله" واري اسم جي هَلاءِ سيني منجهہ سِراڻ،
جن ڏنوءِ ڪلتار قلب ۾ ڪانهي تن کي ڪنهن جي ڪاڻ،
غازي گوهر شاهہ رهن ديوانا، پسي چشمن جَي چانڊاڻ،

•

تلھ: برھ بات ڳولي لھ بن ۾ تون، وحدت ويڙھ وطن ۾ تون،
نام سچاڻي، نام پُڪارج، بد اراداءِ وھم وسارج،
صورت واري صحن ۾ تون،
نيڻن واري ناز نظاري، اذکر کم جي آر اشاري،
فذکروني فن ۾ تون،
اکڙين وارو عشق کمائي، رهبر سان ڏس راز رَلائي،
چشمن واري چمن ۾ تون،
گدا گوھر شاھ تي گلزاري، عرب عجم ۾ باغ بهاري،
بشر واري بدن ۾ تون،

●

تلھ: آيو جوڳي ناٿ جبل ۾ پلي آيو تي سامي،
ڪڻ ڪپر پيا ڪاريھر ڪيتراءِ سيئي تيا سَلامي،
يادگيريءَ يار جيءَ ۾ وڃي تي رات وھامي،
ويا وحدت جي واديءَ ۾ خطرا سيئي خامي،
آهي هميشان در دلبر جيءِ گوھر شاھ جي غلامي،

●

تلھ: صنعان سوَئريون چاري، وڏو نائي، نينھن نظاري،
گمراھ ٿيو شريعت کان، پيو مولوي منجھ مونجھاري.

حسن، جنھن کي حيران ڪيو، تنھن ڦٽي تخت طولان ڪيو،
مجنيي کي مستان ڪيو، بر ۾ سِڪ بيھاري.

سچو فرھاد اعليٰ عاشق، صورت موھيو، ساڏو سالڪ،
شوق شيرين جي ۾ سوئي شائق، چڙھيو ڏونگر ڏاري.

ڪاڻ بديعل، صيفل سنبري، شھر مصر مٺون نادر نسري،
ھليو ملڪ ارم ڏي اُسري، توڪل ٻيڙو تاري.

غازي گوھر شاھ گام ۾ ٿيئڙا، شمع تي پروانا ويئڙا،
دانھ ڪيئي ديوانا ڪيڙا، لکين عشق اجاري.

•

تلھ: آيو دولھ دلاور، دلدار عشق جو،
کُليو ديدن جي ديري ديدار عشق جو.

قائم قدم ڪثر سان، آري عجب اثر سان،
ناتو لڳو نظر سان، نروار عشق جو.

ڪيفي ڪجل ڪمالي، مورت موھن مثالي،
جڳ ۾ جنگي جلالي، جنسار عشق جو.

نيڻن جو نينھن نِھرو، ڳايون صفا تي سھرو،
چالي چشمن جو چھرو، چمڪار عشق جو.

گندرو گوھر شاھ آڙو، تن من وڇي ٿو تاڙو،
ملنگھ مٿي اگھاڙو، مھندار عشق جو.

•

تلهہ: پنهنجو پرين پسايوءِ حُسن هبڪار جوءِ
تجلو ڪري نورانيءِ صورت سينگار جو.

دلبر جا ڏند موتيءِ مرجان لب مثاليءِ
سونهين گهرو گلابيءِ رنگڙو رخسار جو.

قدءِ سَرَوَ جان سڌائيءِ ڪيئي بسَرِلڪي ڪَماليءِ
نازڪ بدن نورانيءِ گُلين گلزار جو.

مورت موهي لاثانيءِ صورت سچي سهڻي جيءِ
پرگهٽ حسن پسان ٿوءِ برهين بازار جو.

گويا گوهر شاهہ گيانيءِ تن من تصوف تصورءِ
ونحن وکر وِهايوءِ وحدت واپار جو.

•

تلهہ: سينو چاڪ جگر ڪباب ڏنمءِ دست دلبر جي شيشو شراب ڏنم.

آيو انا احمد اولي ۾ءِ خاوند خيال پنهنجي خاڪي چولي ۾
اعليٰ عشق عجب ارباب ڏنم.

آيو خلق الآدم صورت سانءِ معنيٰ محبوبيءَ جي مورت سان
منگهن مير مثل مهتاب ڏنم.

سرتيون سرهو هُيو سير صحيحءِ آيو رمزن ۾ رانول رمز رهي
ننگ نينهن نظر ۾ نواب ڏنم.

پهري ڳل ڳانا آيو سهرن سانءِ رنگي روپ چٽائي چهرن سان
ڳلي هار گوهر شاهہ گلاب ڏنم.

•

ٿلهہ: ناز وارا ناتو لائن ٿاءِ بي پرواهي راز ڪمائن ٿا.
ڪي سندن حُسن تي عاشق ٿياءِ پروان پتنگ ٿي آڙاهہ پيا
سِر سلطان سوين جلي جوان وياءِ ڪُڏي ڪوپا ڪنڌ ڪپائين ٿا.

چقمق چشمن چهري ۾ گويا رنگ گلابي گهري ۾
پائي پير برهہ جي بحري ۾ نينهن نازڪ نيهي نپائين ٿا.

محبوب مستانو لاثاني آءِ سهڻي صورت صاف سبحاني. آ
تنهن توڻ بلخ بخارو قرباني آءِ قمر شمس اڳيئون ٿي شرمائن ٿا.

تڪو تاب نيڻن جي تيرن جوءِ آهي غالب ستارو حسين جو
هٽي جادو حسن سان نيڻن جوءِ لڪين گهوٽ گوهر شاهہ گهائين ٿا.

•

ٿلهہ: عجب عشق اچڻ پيرين چير پٽڻ
اهو ناهي نچڻ پيو چاهي ڙي.

نانگا نينهن وارا ٿيا نروار نسنگءِ مجني مير جهڙا مستان ملنگهءِ
پسي حسن شمع ڪاهي پون پتنگءِ اهو ناهي پچڻ پيو چاهي ڙي.

جنهن سربرهہ لڳوءِ تنهن سربار چايوءِ صنعان صحيح ناتو نينهن لايوءِ
پايو جوان جٽيو بت خانہ آيوءِ اهو ناهي پسڻ پيو چاهي ڙي.

شاهہ منصور مستيءَ ۾ مير مچيءِ روحي رمز رنگڻ ۾ رند رچيءِ
چڙهيو سوريءَ تيءِ ڪٽي سوپ سچيءِ اهو ناهي ملڻ پيو چاهي ڙي.

غازي گوهر شاهہ خاصي خبر سٽيءِ واري ورد چڙيا خطرا خيال ڪٽيءِ
آيو عشق آدم ۾ هام هٽيءِ اهو ناهي ٻولڻ پيو چاهي ڙي.

•

ٿلهہ: اسانون عشق لڳا اظهاري، جنهن لائي باغ بهاري، ڪيتا جلوه حسن هزاري،

شاه حُسين هي آيا. جنهن محبت مينهن وسايا، سهٽي بار بره دا چاياء
حُر حملي دي هسواري،

لڳا بره لاثاني دليليٰ داء سڀ حال احوال اُهين دا. هي مجنو نانءُ تهين دا
جنهن نون ويڙهہ ڪڙي والاري،

مذهب توڙ چڙيندا جڪ جٽيا جوڙ پهريندا، ڪر رامر دعائين ڏيندا
جنهن دا نانءُ صنعان سچاري،

ڪر طبل تيار تماشا، جُڙ آيا شوق شهنشاه، هي شاعر بيشڪ بلاشاه
جنهن نينهن ڪِتا نرواري،

سرمد والي صفائي، وچ دهلي سيس وڍائي، ڪِتي قرب والي هےڪمائي
جڳ جوش جڳيندا جاري،

موج ملتان مچائي، هےڪلڙي شمس ڪلائي، اهو هويا حڪمر خدائي
گر عشق ڪيتي اظهاري،

شوق شاهاني والاء چل آيا ڪرڪي چالاء نينهن جنهن دا نالا
ٿي گوهر شاه گلزاري،

●

ٺلهہ: پنهنجو پاڻ ڏيو ڪو ديدار مٺا، ڪيو عشق اوهان جي اظهار مٺا.

تنهنجي درشن لاءِ دل مانديِ آ، هڪ وار نہ ورهہ ڪان وانديِ آ،
هردم حب اوهان جي هيڪانديِ آ، اڇي لهہ ڪا سار سنڀار مٺا.

لڳو نينهن تنهن جو ٽيس آءُ نسنگ، پڇي جيئن شمع تي پرواننہ پتنگ،
ڪجو مهر اسان تي لاٿان ڳلنگهہ، تنهنجو جڳ ۾ ڪليو جنسار مٺا.

جڏهن عشق لڳو، تڏهن ٽيس چري، ڪُلي درشن واري ديد دري،
منهنجي دلڙي دردن ساڻ ڀري، هيڏي واڳ ورڻ جي ڪا وار مٺا.

تنهنجو گوهر شاهہ ڪي آهي غم، اڇي ڏيو دلداري ڪا صاف صنم،
خطرا خام خيالي ٿين ختم، تنهنجي حسن لايو هيڪار مٺا.

●

ٺلهہ: صحيح صورت هي سبحاني، اعليٰ عشق عجب انساني.

ڪيتا جوت چشم چمڪارا، لايا نينين نينهن نظارا
ٿيا روشن جڳ سڀ سارا، ڪليا ناز نقاب نوراني.

وچ مورت، صورت سائي، بڻ عشق دي پُتلي آئي
هوئي ڪلڙي نہ ڪنهن نون ڪائي، آيا جادوگر بڻ جاني.

مجنا! ليلي ڪالي، نهين اک ڪا ڏيکڻ والي
هي ليليٰ ڪعبہ عالي، سک هوئي صاف سلطاني.

پئي گيڙو گوهر شاهہ گهرا، گايا صوفي بڻ ڪي سهرا
روشن جنهن دا هي چهرا، هي نينهن انهادي نِشاني.

●

ٿلھ: تنھنجي ديد اسان کي خريد ڪيو، توتان صدقي مال عيال ٿيو.

تنھنجي ديد ڪيا ڪيئي ديوانا، ڪن بر ۾ ڪيا آستانا
مثل مجنوءَ جي ٿيا مستانا، سارو هوش حواس حجاب ويو.

تنھنجي ديد شهيد ڪيئي شير ڪيا، تنھنجي محبت مست مٿير ڪيا
تنھنجي اکڙين ايڏا اِنڌير ڪيا، نمي مُلڪ عراق عجم پيو.

جن ديدن جو ديدار ڏٺو، تن ڪُلئي ڪيو ڪم ڪار ڦٽو
سر تي لوڪ ساري جو طعنو سٺو، پائي زلفن ۾ لاٿان لِٿو.

ڪيو عرض گوهر شاهہ غلام توکي، ويو وسري عيش آرام مونکي،
مليو عشق ارباب امام مونکي، جنھن جو ثاني نہ پانيان قسم پيو.

•

ٿلھ: جوڙي نقش نينھن عربي، نروار بنجي آيو،
اولي انا احمد جي اظھار بنجي آيو.

آدم جي ٿي اولي ۾، خاڪي خوبان چولي ۾،
جھنگل جَھڪن، جھولي ۾ جنسار بنجي آيو.

بي رنگ مؤن رنگ چوتيٰ ۾، پولي پولي اُتي طوطي ۾،
آدم جي ٿي بوتي ۾، ديدار بنجي آيو.

هر جاءِ حسن حقاني، صورت صحيح سبحاني،
رخ ۾ روشن رباني، چمڪار بنجي آيو.

صوفي سُخن سينگاري، پيالا پريمي پياري،
غازي گوهر شاهہ گهاري، گلزار بنجي آيو.

•

تلهہ: عرض پيرِ مُغان جي اڳيان، عاشقن ارداس ڪيو،
انهن الائي راز سان، پاس ڪيو ناپاس ڪيو.

جاڏي ڪاڍو قرب جو اوڏي لکڻ ضروز پيو،
درد جو دفتر بنائي، موڪلي اوڏانهن راس ڪيو.

قرن تا فيراق ۾ قيديدار جيان قيرا ڏيو،
ارواح عشاقن سندو، اکنين ۾ اداس ڪيو.

موتئي ۽ رومي گلاب جي، جاءِ ناهي مشڪ جي،
کُلي ڪتوري عشق جي، جنهن ساري جڳ ۾ واس ڪيو.

گوهرشاهہ چئي غم جنين کي خدا واري خوف جو،
جوڳي، تي گيڙو رنگي، تن لِڱن تي لباس ڪيو.

●

تلهہ: توسان نينهن لائي، آيس پاند پائي.

تولاءِ اُداسي، سِڪ ۾ سناسي،
پيو غرض ناهي، سندرو پڌمر ساهي.

وتان آءٌ ويراڳي، برهہ ۾ بيراڳيءُ،
قربئون ڪاهيون ڪاهي، سيئي سانگ لاهي.

تولاءِ گداگر، سدائين ثناگر،
دل ۾ درد آهي، ڏنو يار ناهي.

تولاءِ گوهر شاهہ ديوانو هميشان،
ڏنمر طلب تائي، رکيمر سرڙو نائي.

●

ٺلهہ: آيو يار جانيءَ پانيان مهرباني،

وهمہ ۽ اراداءِ دليل دل جاءِ
سيئي خامہ واراءِ ٿيا خيال فاني،

صنعان، مجنون ۽ فرهاد، بُلا شاهہ
کيئي مست مانجهي، پائي ڪجل ڪاني،

ناٿ نچن ٿاءِ ناد وڄائي،
نسنگ نينهن واري پائي ڳچيءَ ڳاني،

گهوريان گوهر شاهہ سيئي مال مڙيون،
مرشد ملنگهہ مليو، جنهن جو ڏيهہ ڏاني،

•

ٺلهہ: ڪيتا عشق اسان نون، اظهار يارو،
ڪرڪي جامي داءِ جنسار يارو،

مارکي نعرا اناالحق داءِ
نر نينهن آيا نروار يارو،

جامي والا پاونداءِ جانب جوڳي ڦيراءِ
لايا چيريان هئي چمڪار يارو،

ڪُلئي ڪيف خمہ خمہ ڪنيڙي ڪاڪل،
لائي برهہ بهاري بازار يارو،

محبت مِهر والي، هرجاءِ حقاني،
ويکو گوهر شاهہ ڪي گلزار يارو،

•

ٿلھ: ڪيا ھُل ھاديءَ جي حَسنات ڪٽي،
جبل جلي ٿيو ٽڪراءِ ڪئي طور حسن تجلات ڪٽي،
چشم جي چرچيءِ چوڏس چھري، آندا چاھ زنخ چشمات ڪٽي،
سِر عوشاقن جي تي ڪاھيءِ ڪئي برھہ بلند برسات ڪٽي،
گوھر شاھ چئيءِ اسم گگن ۾ ڪئي جوش واري جذبات ڪٽي،

●

ٿلھ: ڪٽي عشق لتوءِ سامان جنگي،
جوڙي مورچاءِ ماڳ منصوريءِ ھٽي رند بيٺو آ رَمزون رنگي،
تنبون قناتونءِ ڪوڙي پڙ ۾ جڙُي لشڪر بيناءِ ساٿ سنگي،
عشق وارن جي ، برھہ بازر ۾ ھٽي پاڻ حسن جي دلڙي ٻنگي،
گوھر شاھ چئيءِ غم لتا سيءِ آيو نينھن اسان وٽ ناٿ ننگي،

●

ٿلھ: دلبر تنھنجي اکين ۾ ديدار ٿو ڏسان،
درشن واري درٻاريءِ درٻار ٿو ڏسان،
اکڙيون سُرمي سينگاريونءِ رخ شمس جي مثلءِ
سھٽا تنھنجي صورت جوءِ سينگارَ ٿو ڏسان،
ڪجليون ڪاريون قراريون ڪيفي ڪڪوروارِيونءِ
تن ۾ خوني خلل جوءِ خومار ٿو ڏسان،
اکڙيونءِ نازڪ نراليونءِ نيم خواب نينھن واريونءِ
ناتونسنگ انھن جو نروار ٿو ڏسان،
اکڙيون گھائي گوھر شاھ گھريون مٽن ٿيون گھورونءِ
تن ۾ گُلن قلن جيءِ گلزار ٿو ڏسان،

●

تلهہ: چو تيو آهين اداس، دوست وسي تنهنجي ديري،

ويهي ووڙ وجود ۾، وٺي وحدت جو واس،
ونحن واري ويري،

قلب ساري کي ڪيف سان، بوءِ برهہ جي باس،
جوت جڳائج جيري،

دنيا جي ديدار جاءِ ڇڏي سڀ لباس،
وڃ ورهہ جي واهيري،

غم نہ ڪر تون گوهرشاهہ، پنجتنن جي ٿي تون پاس،
ڇرڪ نہ توکي ڇيري،

•

تلهہ: لڳو نينهن دل کي، انڙا مينهن وري،

سالڪ کي صورت موهيو، ڇڏي دين ويو
لڳس ذوق ذري،

سڪ ۾ سوز منجهارؤن جهاڳي سمنڊ ويو،
پسي ارم پري،

بر ۾ بنڊ بنجهي ويو، لايو عشق ليليٰ،
ويو پارٺ پري،

لـَين گوهر شاهہ گهوٽ ديوانہ جنهن کي عشق لڳو،
اُها دلڙي ڇري،

•

ٿلهہ: ديدار دلبر جي ڪري، آ مون ڇڏي وستي وٺي،
برهہ جو بادشاهہ بالا، جادو ويو مونکي هٽي،
نذر جانب جي اڳيان، مون رکيو سرڙو ڪٽي،
جوڳي ٿيءِ، گيڙو پڌوسين، دل اندر ڪوجهي ڏٺي،
سڪ سهڻل يارجيءِ، گوهر شاهہ کي آ گهٽي،

•

ٿلهہ: سهڻا سڄڻ اسان ڪان، منهنڙو مٽيوَ ڇو،
ڪجهہ قياس نا ڪنگال جو، قربدار ٿي ڪيوَ ڇو،

آهيون اسين اهيئي، نوڪر چاڪر اوهان جا
واعدو نہ پاريو اسان سان، انجام ڪلهہ ڪيوَ ڇو،

جدا نہ ٿي جاني، ساعت سال پانيان،
اسين چئون اسان وٽ، هر دم حبيب تون هو،

پنهنجي پاڻهي خيالي، نچندا وتون ناچو جان،
هٿاسون اڳيئي اربيلا، جوڳي جڳت ۾ ڪيوَ ڇو،

آهي گوهر شاهہ گولو، سهڻا ٿنهن جو سدائين،
دلڙي لٽي هي جانِ من، ڇو تيئڙ پري پو،

•

ٿلهہ: مزو دنيا جو مرد مٽيءِ ويا خدا جي واسطيءِ
لالچ جو لارو لٽيءِ ويا خدا جي واسطيءِ.

ماري نفس ماٺ سينءِ مرد ٿي ميخان ۾ِ
راند ڪيڏاريءِ ڪٽي ويا. خدا جي واسطيءِ.

توڪل سندو تڪيو ڪريءِ عام کان آجا ٿيام
ڪفر جي ٽڪري ڪٽيءِ ويا خدا جي واسطيءِ.

روز شب ريڏا وتنءِ دم دم سندي ديدار سانءِ
سرساهہ جا سانگا ستيءِ ويا خدا جي واسطيءِ.

گُر گرناري گودڙيام گوهر شاهہ گيرب چڏيءِ
جذب ڪي جوڳي جهٽيءِ ويا خدا جي واسطيءِ.

•

ٿلهہ: پهرياڻين پيار ڏٺيءِ پوءِ تو ڪٽي چو بس آ
اسان ڪي تنهنجي محبت مٿون کهڙي جناب ڪس آ

دلبر ڪَيو ديوانوءِ ماٺي تنهنجي مستانو
دلڙي ديدار تو لاءِ بي تاب بيوس آ

چڏيئہ چو وساريءِ ڪري قول وٺين تون ڏتاري
تنهنجي مٺي رهاڻ جوءِ روحي اسان ڪي رس آ

دلبر ديدار تنهنجوءِ آهي علاج منهنجو
تنهن جي ملڻ جو مون ڪيءِ مليو پير مغان کان ڏس آ

آهيون گوهر شاهہ غازيءِ هجين تون دلدار راضي
ڪيو تو جوڳي اسان ڪيءِ توڪي بہ جانب جس آ

•

تلھ: نينھن سان ناتو اڙائيءِ ناز چو ڪجي،
برھ جي بيمار ڪيءِ بي راز چو ڪجي.

قيد اِڪيئي ڪاڪل ۾ ڪيئيءِ ڪوڙئين عاشق چوان،
زلف جي زنجير ڪيءِ دراز چو ڪجي.

قرب ڪجي عاشقن سانءِ قرب جو جن کي قدر،
لوپ جي خلقتن سانءِ لحاظ چو ڪجي.

نظر نازنين تنھنجيءِ گھورن سان گھائيو،
گڏ گھمائي کا گھڙي غماز چو ڪجي.

خدائي واري خيال جيءِ گويا گوھر شاھ ڪر صحيح،
بشر واري پيد جوءِ ابياض چو ڪجي.

•

تلھ: ذات مولا جي سڃاڻيءِ بيٺا ذوق وارا ذاڪري،
زندان دنيا جو ڇڏيءِ زلفن ۾ آيا ظاھري.

صنعان جھڙن سالڪن وڃي مذھب ڪيا ڪافري،
عشق جن تي آئيو تن ڪانہ ڪئي ڀي نابري.

شور نينن جي نماياءِ ڪن شعر گويا شاعري،
شوق جا شيشا پيوءِ شائق اچن ٿبي شاڪري.

سھروردي، نقشبنديءِ چشتي توڙي قادري،
نينھن ريءِ نادر نہ ٿئيءِ توڙي ھجي ڪو اڪبري.

ڳُن گوھر شاھ گويا ڪئيءِ شعر سمجھن شاطري،
برھ جي بازار جيءِ اھا ڪن خبر ٿا خابري.

•

تلهہ: دلبر تون نہ وسارہ دل تنهنجي سک ۾ سڙي ويئي

تو لاءِ قران ٿيءِ پتنگ پچان ٿي
نيڻ ڪٽي تون نهارہ جند آهي تو سان جڙي وئي.

آهيون عاشق توتي مالڪہ لاهج ڪين پيار
دل تنهنجي قرب ڪڙي ويئي.

محب مِلڻ جوءِ انجامہ اچڻ جوءِ ڏي ڪو دلاسو يار
اک آهي توسان اڙي ويئي.

گوهر شاهہ چئيءِ مهر توڪي پويءِ مل اچي منٺار
رئندي رات لڙي ويئي.

•

تلهہ: نهارين چو نٿو مون ڏيءِ منهنجا محبوب مستانا
اوهان جي ڪاڻ مون ڪِيڙاءِ پنهنجا هي حال بيگانا.

رقيبن سان وتو ريڏاءِ فقط مون سان نہ ڳالهايوءِ
ڪڏهن بہ ڪين ڪي ڇڏيانءِ اوهان جو در صنم جانا.

اوهان جي ٿي اڪين ۾ آءِ امر خُمار جو چلوءِ
پَسي خود ناز نيڻن جاءِ اچي ٿيا قيد سلطانا.

مٺيءِ مولا بخش معنيٰءِ صورت جي سونهن جي سهٽيءِ
گدا گوهر شاه درجو ٿيوءِ پائي ڳل عشق جا ڳانا.

•

تلھہ: رنگ پوردي وچ رانجھاء پاکي جاما آيا هي
بار بره دا باري چمہ چمہء شوقؤن سرتي چايا هي

ڪرڪي خاصا خيال، ويک اصل جوڳي حال، هير ماهي دي نال،
نيندھن نشانبر لايا هي.

پاڪي پوش فقيران والاء ڪرڪي انساني والا اولاء پچني پن سيوئي پولاء
طلب تنهين دي چايا هي.

عشق آفات وڪينداء بره بيراڳي بينداء مجنو نانءُ سڏينداء
جنھن ڪون گھور اکيان دي گھايا هي.

گوهر شاه گلزار وچون، ٿيا حاصل سير ديدار وچون، مليا راز ربي سرڪار وچون،
ڳل ڳانا بره دا پايا هي.

•

تلھہ: بره باري جنھن ڪي باهہء وره جي پي سا وٽي وئي
پسي حُسن جو شعاع شاهانيء آئي مچ ۾ آهہ
حب واري ڪين هٽي وئي.
ذوق منجھارؤن ظاهر باطن ورتي عشق واري جنھن راه
کهيل اها سا ڪٽي وئي.
ڇڏي جهنگ سيال ساروء ڪري ڪاهون ڪاهَ
رانجھي ڏي هير ڇٽي وئي.
گوهر شاه ڇٽي دلڙي منھنجيء درد وهايو درياه
فيراقن ۾ ڦٽي وئي.

•

ٿلھہ: دلربا جي ڪاڻ، در در آهيان ديوانو،

ملڻ لاءِ محبوب اوهان جي، چاھ انهيءَ ۾ چرياڻ،
مجنو وانگي مستانو،

پسي پرتٺون پيچ پياري، چشمن جي چانڊاڻ،
پيئڙس تي آئون پروانو،

روز ازل ڪؤن مولا چاٺي، پياري محبت ماڻ،
يار ڪيو آ يگانو،

گوهر شاھ چئي صورت وچ ۾، واٺي وره وتاڻ،
آٺي اڏيو آشيانو،

●

ٿلھہ: اوڪو سڄڻ جو سورُ سرتيون، سلڻ نہ جهڙو، ڏسڻ نہ جهڙو،

چڏي چپر ۾ ويٺڙا چوري، ڪيچن ڪيڙو ڪلور
سرتيون سلڻ نہ جهڙو، ڏسڻ نہ جهڙو،

جن ڪي لڳو آهي خبر انهن ڪي، نينهن پرين جو نور
سرتيون، سلڻ نہ جهڙو، ڏسڻ نہ جهڙو،

هوت پنهل جو، هادي چاٺي، لڳو آ ذوق ضرور
سرتيون سلڻ نہ جهڙو، ڏسڻ نہ جهڙو،

گهڙيءَ گهڙيءَ ۾ گوهر شاھ کي، پوي پنهل جو پور
سرتيون، سلڻ نہ جهڙو، ڏسڻ نہ جهڙو،

●

تلھ: دلبر آيا ساڏي ديري، پرڪي پيري،
ڪرڪي قرب ڪماليان، محبت واليان.

آيا جلوا ڪرڪي جوڳي، ڏي چيريا نون چيري،
ڪرڪي قرب ڪماليان، محبت واليان.

آيا سُھٹل ھر صورت وچ، ڳِھن وحدت ويري،
ڪرڪي قرب ڪماليان، محبت واليان.

عشق اويڙي، آڳ مَچائي پتنڳ ڏِيَون اُٿ ڦيري،
ڪرڪي قرب ڪماليان، محبت واليان.

ڳُر گوھر شاھ، وات الستي، وحدت والي واھيري،
ڪرڪي قرب ڪماليان، محبت واليان.

•

تلھ: جامي والا ميڏا سائين، مينون پاوين
جواني ماٹين، جيوين سدائين، مينون پاوين

نانءَ ڏٿي دي دلبر سائين من ڪو ليٹڑا پاوين
مينون پاوين

پاء پيشوازي جادوگرجاني، اڳڻ اسانڏي آوين
مينون پاوين

ھووين اسانڏي ڪول ھميشان، دلبر دور نہ جاوين
مينون پاوين

گويا گوھر شاھ سڻ ڪي سُھٹام لنوڻ اسان نال لاوين
مينون پاوين

•

تلهہ: عشق اسان کَڻ آياءِ راول رنگڙا لايا

پر پيالي محبت واليءِ پيچ پرت دا پاياءِ
راول رنگڙا لايا.

رانجهن والي رمز رڱڻ ديءِ روح اسا ڏا راياءِ
راول رنگڙا لايا.

سير صفت ڪاءِ صوفي سهراءِ ڳلي ڳلي وچ ڳاياءِ
راول رنگڙا لايا.

غازي گوهر شاهہ عاشق تي ڪيءِ بار برهہ دا چاياءِ
راول رنگڙا لايا.

•

تلهہ: وحدت وک ويراڳيءِ وڏا وڻ تون صدقيءِ
واحد والي صورتءِ وِڪا وڻ تون صدقي.

چوڏس چال چوڏاريءِ چوگان چشميءِ
چالا چاهہ والا چلاوڻ تون صدقي.

هکل والي حمليءِ ڪرکي حکم حاضرءِ
هوڪا حال هرجاءِءِ هلاوڻ تون صدقي.

قدم دم قلندرءِ ڪراري ڪَسر وچءِ
قائم قرب قلبي ڪماوڻ تون صدقي.

گُلان دي گلزاريءِ مگهن دي ملهاريءِ
گهٽيان وچ گوهر شاهہ گهما وڻ تون صدقي.

•

تلهہ: انا الحق، انا الحق الا وڻ تون صدقي،
جذب جوش جنگي جڳا وڻ تون صدقي.

شاهہ منصور آياءِ سوريءَ تي سِڏاياءِ
برهہ بار برسر دي چاوڻ تون صدقي.

شوقئون شاهہ مردان، آيا شير يزدان،
قلعا کوٽ، خيبر اُڏاوڻ تون صدقي.

کربل دي تياري، برهہ دي بهاري،
پيالا شوق والا پلاوڻ تون صدقي.

گوهر شاهہ غرض هَٿي، برهہ دا مرض هَٿي،
صحيح سور دل دا سُٽا وڻ تون صدقي.

•

تلهہ: بره پڙهايم باتيون، باتيون،
دم دم پائم جهاتيون، جهاتيون.

کيو قيد اکين جي اشاري،
ڏاتر ڏيندم ڏاتيون، ڏاتيون.

نيندن نور، برهہ بيخود آ،
عشق جون کهڙيون ذاتيون، ذاتيون.

راتيو ڏينهان، روز فِقر جون،
لُونءَ لونءَ اندر ۾ لاتيون لاتيون.

عشق کيو اظهار گوهر شاهہ
روئندي گذاريم راتيون راتيون.

•

ٿلهہ: حُسن هادي جو ڏسيءِ
هاتڪ ٿيا حيرانا لکين مستانا

ڏسي صورت سونهن سُهڻل جيءِ
دانهہ ٿيا ديوانا ۽ ڦرن پريشانا.

يونسؑ يحييٰؑ ايوبؑ ذڪرياؑ
يوسف ۽ ڪنعانا ۽ توتان قربانا.

نوح ۽ لوطؑ عيسيٰ ۽ موسيٰؑ
دائود جهڙا دربانا ۽ سونهن تا پانها.

احد مَنجهئون ٿي احمد آيوءِ
صورت ۾ آشنانا ۽ ماٺي مٺخانا.

شمسؑ قمر تنهنجي تاب شرماياءِ
گهوريان توتان ٻئي جَهانا ۽ مڙيون خزانا.

ڏسي حُسن ۾ صورت جلوه
عاشق ٿيا عُريانا ۽ مجنون ۽ صنعانا.

ڪارڻ گوهر شاهہ محب ملڻ جيءِ
سُهمون ڪٽي سامانا ۽ سنم سِرَ تي طعنا.

●

ٿلهہ: سهڻا صورت اوهان جي سبحان جي نموني،
سهڻي سنجڻ سراسر سُلطان جي نموني.

لالي لبن مرجاني، موتي دندان ڪُجاني،
ابرو چوان ايراني، ڪمان جي نموني.

چهرو چنڊ مهتابي، رخسار رنگ عجابي،
شوريل اکيون شرابي ڦهري ڪان جي نموني.

ڏٺي مون حقي هزاري، ٽيئڙي بُلند بهاري،
صورت عشق واري، انسان جي نموني.

گوندر گوهر شاهہ گهاري، ساجن سدائين ساري،
گُر جي صحن گذاري، دربان جي نموني.

•

ٿلهہ: نازڪ ويو نهوڙي، نقاب جي نموني،
نٽڪو ڪري نظر سان، نواب جي نموني.

پهريائين حسن پسائي، نقاب پوءِ ورائي،
سهڻي صورت چُپائي، حجاب جي نموني.

اکيون پسي سُنيون سي، دليون ڪيئي ڪٺيون سي،
شاهي شور سان ڏٺيون سي، شراب جي نموني.

نگهہ باز جادو ٺاهي، چاهہ مؤن بچي تو چاهي،
اظهار عشق آهي، ارباب جي نموني.

گُر ۾ گوهر شاهہ ذاتي، انوار جي اثباتي،
پانيم جسم صفاتي، ڪباب جي نموني.

•

ٿلهہ: رمز راول سان رَلڻ، ثواب آهي، برهہ ٻيڙ ۾ جلڻ ثواب آهي.
رنج روئڻ سڀ، پٽڻ پري ڪري عشق آڏيءَ تي ڪِلڻ ثواب آهي.
سوز منجهارئون، ساڻ صورت جي، سور سوريتيءَ سان سَلڻ ثواب آهي.
غازي گوهر شاهہ ميل محبت ۾، مطلوب مٺي سان ملڻ ثواب آهي.

●

ٿلهہ: آهيان هت آءُ اُباڻون، ويندس جوڳين سان، سڪ مٺون سامين سان.
سِڪ منجهارئون، سناسين جون، پل پل ڪيئون ٿي پڇاڻون.
اڳڻ اوهان جي اسين اچون ٿا، قاصد ڪلهہ جي مڪائون.
هُيس نہ اهڙي، آيا آديسي، پنهنجو قرب ڪياڻون.
گوهر شاهہ چئي غم وارن جون، سُڻندا پاڻ صَدائون.

●

ٿلهہ: جن لاءِ آهيان آءُ ديواني، آيا آديسي، پرڏئون پرديسي
قرب سان ڪئي ڪاپڙين، منهنجي دل مستاني.
جوڳيڙن اچي جوت جڳائي، وسي ويئي ويراني.
شاهي شاميانا وينا ڪوڙي رکي شوق شاهاني.
گوهر شاهہ چئي مُحب مليوسين، هينئڙي لٿي حيراني.

●

ٿلهہ: صورت آپ سماياءِ برهہ ڪيتا بيراڳي،

انا احمدءِ بلا ميميءِ قائم قول قرآني هَئي
ثابت سير صفاتي والاءِ سهڻا سِر سبحاني هئي
رانجها رنگ پور آياءِ صورت هويا ساڳي،

الانسان سِري وَانا سِر هوءِ صورت هئي سلطاني
جوڳي ٻن ڪي جانب آياءِ جڳ وچ لال لا ثاني
گُهور حسن هئي گهاياءِ بنيا آپ اوجاڳي،

ونفخت فيه من روحيءِ بوٽي آڻ ڇَپايا
چِمر چِمر ڏاڍي چاهہ وچونءِ سر بار برهہ دا چايا
جنهن نسنگ نيهنڙا لاياءِ وحدت دل مَئي واڳي،

غم گوهر شاهہ برهہ دا باريءِ عاشق سِر اُٺايا
سهرا صاف صفاتي والاءِ ڳلي ڳلي وچ ڳايا
جنهن آ جوش جڳاياءِ دلڙي دردين داڳي،

•

ٿلهہ: عاشق اُجاريءِ نينهن نواب آهيءِ سرَ سينگاري
نينهن نواب آهي
ڪري مستانو مير مجني ڪيءِ بر ۾ بيهاريءِ
نينهن نواب آهي
پرت وندن ڪيءِ پر پريمي پيالا پياريءِ
نينهن نواب آهي
حُڪم هلائيءِ رمز رَلاءِ ماري جياريءِ
نينهن نواب آهي
گوهرَ شاهہ گلزار چمن ۾ گهاري گذاريءِ
نينهن نواب آهي

•

تلهہ: ڏٺيون جن عشق جون اکيون، ٿيا اظهار عُريانا
دائمہ دلدار جي درشن، کيا ڪئين دُرس ديوانا

نچائي نامور نيهي، نسنگ نروار نٽڪي سان
کيا نر ناز جي ناتي، نيزي تي نينهن نيشانا

پسڻ جي شعاءَ تي پل پل، پچڻ جي پرت جا پياسي
پاتائون پير پڙ اندر، آيا پڳدار پروانا

حسن واري هوٿل برسي، حاڪمہ حسين هيرن سان
کليو حسنات جو جلوو، هزارين ٿي ويا حيرانا

گهٽائي پاڻ کي گياني، گهاري گهونگٽ اندر گهر ۾
ٿيا گلزار گوهر شاهہ غازي ڳائي ڳليءَ گانا.

•

تلهہ: سَمجهي سارو سانگ ڪوٺي، صورت واري من سير جو،
مورت واري معنيٰ مثل سان، ڪي مونجهارو مير جو.

پُرجهي پَکي تون ڳالهہ ڪي، دمہ رکج دلير جو،
نچ نظر سان ناٿ ٿي، چمڪو ڪري ڪو چير جو.

شائق ٿي شهزور شاهي، شوق جڳائي شير جو،
ڪڏهن ڪرتون ڪين ڪي، نهراءَ صلح ۾ وير جو.

گُنَ گوهر شاهہ گلزار ٿي آءِ غلبو پلي سڀُ غير جو،
تارڪ ٿي، تقوا ڇڏي، ٽوڙي تڳو قند قير جو.

•

تلھ: ڪرين وڻج واپار يار، آ ڪَر سودا سچ دا

مجنون، بلا شاھ وقت لنگھايام آئي تيڏڙي وار
آ ڪر سودا سچ دا

دارا سڪندر جيھي چل ڳئي، ھويا جنھادا ڏھڪار
آ ڪر سودا سچ دا

جيڪي ويسن، سيئي لھسن، ڪليل ھئي بازار
آ ڪر سودا سچ دا

گھت گوھر شاھ ڳل وچ ڳاري، ويسون در دلدار
آ ڪر سودا سچ دا

●

تلھ: ڪيو عشق تنھنجي، اظھار مون کي،
لڳو نينھن، نسنگ نروار مون کي.

ساز سان سنبري ڳايان، ڳڻ عشق جا ڳلي ڳلي،
ڪيو سوز جنھن جي سَرشار مون کي.

سِڪ سمائي سيني ۾، برھ جي بي خود گھٽي،
ڪيو حسن تنھنجي حبدار مون کي.

ويڙھ وحدت ۾ ويراڳيءَ واٽ ويساھ سان ويام
ڪيو ورھ انھيءَ وڻجار مون کي.

گلشن گوھر شاھ عشق جو، ڪليو چشم چمڪار سان،
انھيءَ گھورَ ڪيو گلزار مون کي.

●

تلهہ: آيا عشق امير ھَٿي، بي خود بي نظير ھٿي،

ڪرڪي جلوا جوڳي، ڇوڙ ڪي رسمي روڳي
پوڳ ڇوڙڪي پوڳي، قائم قدم ڪبير ھٿي،

ڪٿ، ڪٿ ڪار ڪماليّ، ماهر مست جَلالي
طبل وڄيندا تالي، ٿي ڪي پرگهٽ پير ھٿي،

اعليٰ عشق ارباب ٿيا، ساڏا نينهن نواب ٿيا
وچ ڪربل دي شتاب ٿيا، شائق شغل شبير ھٿي،

لڳي ھٿي رمز رنداني، دلڙي ٿٿي ديواني،
گُن گوهر شاهہ گياني، موج مدام ملير ھٿي،

●

تلهہ: آيا نينهن نوابي، نٿڪي نورنجابي

صورت ساز وڄاڪي، جلوا جوش جڳاڪي
رندي رمز رَلاڪي، ڪيتس رنگ ربابي

عشق امانت آئيّ اها ڪنهن نہ ملامت چائي
سرتي سونهن سَهائي، ڪامل ڪونڻ ڪبابي

وچ ڪربل دي الاهي، پڙپوشاڪ پهرائي
اها نوبت نيهن وڄائي، ڪرڪي شوق شِتابي

عشق دا مَذهب اعليٰ، نچ نور جنهين دا نالا
گڙ گوهر شاهہ نرالا، نهين بريلي، نهين وَهابي،

●

ٿلھہ: تنھنجي حُسن ھزارين حيران ڪيا، پريون جِنَّ مَلڪ مستان ڪيا.
انجيل، توريت، زبورُ ظاھر، تنھنجي شان ڪتاب قرآن ڪيا.
عشق اچي اظھار ڪيو تو، وجي مانجھي گڏ مٺخان ڪيا.
سڪندر، دارا، طاليس، طالب، تنھنجي صورت دُرس ديوان ڪيا.
گوھر شاھہ چَئي، ٿيون گلزاريون، تنھنجي عشق آباد، ويران ڪيا.

●

ٿلھہ: تنھنجي حسن شمع تي حيران ڇوان، لکين دانھہ شير ديوان ڇوان.
ڪئين عارف، عابد عشق اجاريي، اھڙو حسن آھي موھي مير ماري
بيٺو صاحب علمَ جو سُوئريون چاريي، صنعان جھڙا عريان ڇوان.
ڪارڻ ليليءَ جي پڌر پير پريي، بيٺو وِرھہ وَسايون ويڙھيون ڪري
ھن جي ڏسڻ ٻنان، گھڙي ڪان سريءِ مجنو مير جھڙا مستان ڇوان.
فرھاد ڏونگر، ڏاري آيو آ، جنھن بار ملامت چايو آ
شاھي، شوق شيرين سان لايو آ، وجي برھہ وسايو بيابان ڇوان.
گدا گوھر شاھہ گلزاريءَ ۾، اعليٰ عشق واري اظھاريءَ ۾
ننگي نور نِسنگ نِرواريءَ ۾، نت ناھر ناٿ نيشانَ ڇوان

●

ٿلهہ: آهي عشق عجب انسان چوان، سلطان چوان، سبحان چوان،
نانگا نينهن واراء نيزي سر نچاء گهوري مال چڙيائون پار پچا
وٺي عشق آيو ڪارڻ سوپ سچاء منصور ماريو ميدان چوان،
بيٺو حڪم هلائي، فقير چيوءِ اچي عالم مڙيا تدبير ڏيو
ظاهر ڪل لاهڻ جو تعذير ڪيوءِ تبريز طبل ملتان چوان،
آيو رنگ پور ۾ رانجهن راڳي ٿي، صورت سبحان سهڻي ساڳي ٿي،
جوڳي سير ڪيوءِ جانب جاڳي ٿي، جنهن جو جوش جذب جولان چوان،
چئي گوهر شاهہ آهي عشق آدم، مون کي آهي سِرَ تي مصحف قسم
ڪيا ديواناء طاليس، حاتمء انهيءَ صورت ۾ ڪي ديوان چوان،

•

ٿلهہ: نَچ وي ميان، هُڻ نچ وي آء نچ وي ميان هڻ نچ وي،
پتنگان وانگي مٿئون شمع دي، پچ وي ميان هڻ پچ وي
محبت والي، مست مٺخاني، مچ وي ميان هُڻ مچ وي
باهہ دوئي ڪنون بچ بيراڳي، بچ وي ميان هڻ بَچ وي
گگهن گوهر شاهہ رمزان اندرء رَچ وي ميان هڻ رَچ وي،

•

تلهہ: اڄ عشق تي اويڙوءِ اظهار بڻجي آيو
نٽکي نسنگ نظاريءِ نروار بڻجي آيو

چپن جي چيٽڪ چالاکيءِ چشمن جي چوٽ چالي
ڇَهہ ڇَهہ چوڏار ڇهريءِ چمڪار بڻجي آيو

سر کي صنم سينگاريءِ سهڻو سَخي سوپارو
صورتءِ سنڌو سراسرءِ سردار بڻجي آيو

پُر پاڻ پُرتوُن پياريءِ پل پل پريم پيالي
پڙ ۾ پتنگ جان پوروءِ پگدار بڻجي آيو

گهرو گلن جو دستوءِ گل ڦل گلاب وارو
غازي گوهر شاهہ گهر ۾ گلزار بڻجي آيو

•

تلهہ: حُسن جو ناز هجيءِ اُتي بلبل ۽ هجيءِ
معنيٰ ۾ مجاز هجيءِ موکي محفل ۾ هجيءِ

بدن بخمل جي ڻونيءِ دلدار دلبر دوست جوءِ
رهبر جو راز هجيءِ ڪليل ڪا ڪل ۾ هجيءِ

شيشي ڪليل شراب جيءِ دور پيالي جو هليءِ
ڳاني جو آواز هجيءِ ساقي سهڻل ۾ هجيءِ

ڏڪڙ ڏمچر سارنگيونءِ چيچ هجن ڇيرڇامءِ
پڏر پکواز هجيءِ تکو تجمل ۾ هجيءِ

گوهر شاهہ گفتار جيءِ هبڪار تي گلزار جيءِ
برهہ جو باز هجيءِ شوق شامل ۾ هجيءِ

•

ٿلهہ: وصل جي رين هجي، شيشو شراب هجي،
عجائب عين هجي، لبن جو لعاب هجي.

محبت سندي ميخان ۾ محبوب جي مشتاق سان،
نظر ۾ نين هجي، اُتي نہ نقاب هجي.

عاشقن جي روبرو، برهہ جي بازار ۾،
حسن حرمين هجي، گل و گلاب هجي.

ذات جي صفات جو، ورهہ جي ويراڳ سان،
بندر بحرين هجي، عشق ارباب هجي.

گوهر شاهہ چئي ٿي گداگر، جامو پائي عشق جو،
سچڻ در سکين هجي، روپ رباب هجي.

●

ٿلهہ: اهڙو نيڻن جو نينهن، جن کي لڳو آهي خبر انهن کي.

مجنون بيٺو بر ۾ وسائي، مٿي تي محبت مينهن
جن کي لڳو آهي خبر انهن کي

برهہ صنعان کئون بانگ وساري، پوٿيون پڙهي راتيون ڏينهن
جن کي لڳو آهي خبر انهن کي

اُتي آڏيءَ تي آئي سهٽي، توڙي گجن بيلي شينهن
جن کي لڳو آ خبر انهن کي

گوهر شاهہ جيکي گهورن گهايا، تن کي لڳ نکا ليهہ
جن کي لڳو آ خبر انهن کي.

●

تلهہ: جوڳيڙا ڇڏي جوءِ پنهنجي وريا وطن تي،

ڪري ڪمائي، ڪونڌ قلب سان،
چڪي برهہ جي بوءِ هليا سَچ صحن تي،

نانگا نيارا ناٿ نوابي،
هوءَ ۾ تيڙا هوء حاصل حق حسن تي،

سِڪ جنين کي ثابت، سچ جي،
رب ڏيکاري روءِ تن کي راهہ رَندن تي،

گوهر شاهہ چئي گاروڙين کي،
خيال واري تي خوءِ چشمين چاهہ چمن تي،

●

تلهہ: حق پاڪ اسا ڏاہ بن چاڪ آيا،
چوڙ تخت هزاري دي املاڪ آيا،

ساڏا ماهي منور مير هويا، لڳا عشق جنهين دا اڪسير هويا
ڪيڙا خان وقت دا وير هويا، وچ دنيا والي ڪاڪ آيا

ويڪڻ رنگ پور رانجها آپ آيا، چل چاڪان دا چاڪ نام چايا
پا دَلق درويشي پوشاڪ آيا، چا قدم عرش اتي افلاڪ آيا

چوڙ رنگ پور تيا رانجها راهي هَئي، ويڪڻ برهہ والي بادشاهي هئي
جنهن دا آپ وَحي تيا سپاهي هَئي، گهن بهشت وچون بوراق آيا

صاحب صورت دا سَخي سرور تون، آکي گوهر شاهہ ميڏا منور تون
ڏيوين دان برهہ دا دلبر تون، تيڏي محبت دا مشتاق آيا

●

تلهہ: گهول گهتان رانجهي يار تونء
سُهڻيانء سوڍيانء سياليان.

من ميڙي وچ محبت ديانء
ڏايان برهين باهين ٻاليان.

يار ماهي ديان روز ازل ڳنونء
نال ميڙي ڳجهيان ڳالهيان.

راوي كناري رين جو آياء
چل ماهي چگّيان چاليان

گهتن گوهر شاهہء دام دليان وچء
كنيڙيان زلفان كاليان.

●

تلهہ: لڳو عشق جن كيء تن كي سير سيباڻوء
كيا نينهن نانگاء خرچياڻون كين ناڻو.

عاشق تي اوطاقيء چرخي جي چالاكيء
كيئون ماڳ خاكيء وڃائي وڃاڻو.

ظاهر تيون آباديونء حسن جون سي واديونء
چوان عشق جادونء كٽو كٽك داڻو.

هك ادريس يارو پڄهي تو ويچارو
پيو بهشت سارو حورن جو آ ياڻو.

گوهر شاهہ گهمائيء آيو عشق آهيء
انا الحق الائيء سوريءَ تي ساماڻو.

●

تلھ: نظر سان نچائيءِ ڪيو نينھن نماڻوءِ
ذاتي ذوق ۾ روح تيو آ ويڳاڻوءِ

منھنجا محب مالڪ اڏيءَ جا تي عاشقءِ
سورھ صاف سالڪ صورت ڪي سجاڻوءِ

دنيا ڏي تو تاڻيءِ ڪٿئون عشق آڻيءِ
نڪي نينھن جاڻيءِ آھي لوڪ اياڻوءِ

دلبر دل پيارو جنھن جو نينھن نياروءِ
قرب ۾ ڪراروءِ ڪوپوءِ نا ڪوماڻوءِ

تنھنجا سپ سَلاميءِ احمد چامءِ عاميءِ
گوهر شاھ غلاميءِ تنھنجي در وڪاڻوءِ

●

تلھ: منھنجي يار جانبءِ توسان جيءَ جَڙي آءِ
تنھنجي اک اسان سانءِ لائي لَئون لڙي آ.

تنھنجي ديد خاطرءِ آھيان آءٌ ديوانو
پنا پرت واراءِ پريمي پڙھي آ

تنھنجي بيوفائيءِ منھنجي ڪاڻ مانڻ
تنھنجي سوز سک ۾ ويئي دل سَڙي آ

توٽي نا تھاريںءِ تنڌھن بہ آءٌ تنھنجي
پسي ڪچل ڪانيءِ قربئون ڪڙي آ

ڪندو مھر مون تيءِ ويندا غم گوهر شاھ
سواءِ يار تنھنجيءِ پانيان سَن گھڙي آ

●

تلھ: مئي سندي مئخان ۾ مستان جو مذڪور ٿيو،
منصور سوريءَ ڪي سينگاري موج ۾ مسرور ٿيو،

شمس طبريز شوق مؤن، ڪلڙي ڏني لاهي ڪِلي
رند ٿي راضي رضا ۾ مئي پي مخمور ٿيو

موسيٰ ڪليم الله ڪيو، معراج مولا جو مٿي
جوش ۾ جبل جلي ويو، تاب جڏهين طور ٿيو

ڪُل سيروا في الارض جو، سير گهر الله جو
ذات صورت ڪي سجاڻ سڀ صفاتي نور ٿيو

گوهر شاه غازي رڪن مئخان مت تي مٿا
عاشقن تي عشق جو، اهو معاملو منظور ٿيو.

●

تلھ: عاشق ٿيا الله جام سانگا دنيائي سڀ پلي،
نينهن جو پي نشو رنگ روپ ۾ روحڙو رلي.

ترڪ دنيا ڪي ڏئي، تارڪ ٿيا تقويٰ ڪٽي
ويا وره جي ويڙهه ويهي، سور سوريتا سلي

ياد ڪن پنهنجو خدا، يقين جو واٽي وٽاڻ
جوڳ جوڳيئڙا ڪمائن، جوش جيري ۾ جهلي

ڪيئي اتي عاشق آيا، سرڙا انگي سرشار تي
بره جي بازار جو، جت چالو عجائب ٿو چلي

گوهر شاه غازي رڪن، سر گُر جي چرنن ڏري
ڪن ٿا پلپل سي پڪارون، ڳاري پايو منجھ ڳلي.

○

تلهہ: ڪيا حسن حيران، هزار هٽيء ٿيا عاشق بديون بار ڪٽي،
مجني جهڙا مير مستانا، بيٺا بر ۾ بيراڳي بڻبا بٽي
محبت جي ميدان مٿيءَ تيء رکن عشاق سرڙولٽي
وسري ويا ڪم ڪاريون دنيا جا، وٺي ڳالهہ ورهہ جي جيءَ ڪي وٺي
سامينڙن ڪي سچڻ پسڻ جيء حقي حب گوهر شاهہ آهي گهٽي،

•

تلهہ: آيو اڳڻ اسان جيء عجيب هلي،
ويا غم وَهم، پيا خيال ڪُلي،
اُنهيءَ ويڙهي ٿيون شاديون شڪرانا،
آيو ويڙهي جنهن جي عشق جُهلي،
عشق سندي آڙاهہ پرڻ سانء
ساري جان پتنگ جيان آهي جَلي،
ٿيڙيون مدامي، مينگهہ مَلهاريون،
آئي بوند برسات، بهار پَلي
سي گوهر شاهہ غازي ديوانا
جن رمز راول سان آهي رَلي،

•

تلهہ: ڪيو حسن تنهنجي حيران مون کي، مومي محب مٺا مستان مون کي،

ڪري جوش فرهادہ جبلات پڳيءَ، اتي برهہ جي بين بحال وَڳي
جيئن مَجنني کي من ۾ ميخ لڳيءَ، تيئن پسڻ ڪيو پريشان مون کي.

جوٺي عشق آري ۾ آيو ڪوہ ڪري ڪيئن اُهوءَ وجي ڪاڏي پو
العشق ناز اُلو آتش جوہ آهي نبيءَ سٺايو فرمان مون کي.

خلق الآدم صورت ۾ آيو محبوبيءَ جي مورت ۾
اچي خيال ويو ان عبرت ۾ وڏي آپر ويو ايمان مون کي.

پنجين بُوتو پيائيءَ جو پور ڪيوہ سر ساهہ گوهر شاهہ گهور ڪيو
تنهنجي حسن شمع شاهي شور ڪيوہ چڙيو دِل بنائي ديوان مون کي.

•

تلهہ: ساريو سڄڻ سِڪان، ساريو سڄڻ سِڪان،
پَٽي چاڪن ۾ آنءَ روز چڪان.

تنهنجي ناز نيڻن جي نيڻڙس آءٌ تنهنجي قيد قابو قرب ڪيڙس آءٌ
اچي پيش پرين تنهنجي پيڙس آءٌ پهرين پيار ڏٺي پوءِ ڏي نہ ڏِڪا.

بينس بر ۾ آءٌ بهار بَڻي، ڪيو حسن تنهنجي حيران هَٽي
ساري خلق جي سِرَ تي خواري ڪٽي، تنهنجي لئون ڙي لڳي، ماڻ ڪيئن مان لڪان.

تنهنجي گوندر جوہ مون کي گهاٽو ٿيءَ وتان ورهہ وسايو ويڳاٽو ٿي
چوان ڪيئن سڄڻ، توکي سياڻو ٿيءَ وٺين جلد لُٽي هٿي دلڙي ڇڪا.

قِران تولاءِ سنسار ۾ ثنا گر آءٌ چَوي گوهر شاهہ تي گداگر آءٌ
آهيان تنهنجي در جو نوڪر آءٌ سهٽا تون نہ مون کي چَٽو ويڻ ڦِڪا.

•

تلهہ: دربار ۾ دلبر سندو، دمر دمر دِلي ديدار هو،
دمر دمر دلي ديدار هو.

ناچو نچن ٿا نينهن جا، مستي سندي مئخان ۾،
ويراڳ جي محفل بدن ۾، چير جو چمڪار هو.

اولو ڪري انسان جو، احمد آيو اعتبار ۾،
خاڪ چون ٿا، پاڪ ڪيءِ جامي خاڪي جبار هو.

اسلام جي اوجر ڪري، سردار چڙهيو سئير تي،
جنگ ۾ جانب علي، تهدل سدائين تيار هو.

غازي غضنفر گيان سان، گهايا گوهر شاهہ گهور ۾،
ميدان محبت عشق جو، گُل حسن سان گلزار هو.

•

تلهہ: مَئي سندي مئيخان ۾، مانجهي آيا مستان تي،
محبت واري موج ماڻي، مست ملنگهہ مردان تي.

چيتڪ جي چڪر تي، آيا چلي چشمات سان،
ڪري چڙهائي چوٽ واري، چوڏس جي چوگان تي.

پي پيالو، پرياڻ پر جو، پهري پوشاڪون پيار مان،
پون پڙ ۾ پيچ پائي، پسڻ ۾ پهلوان تي.

برهہ جي برسات جن تي، سي بَرسيا بازار ۾،
براهمي بڻجي ويو آ، باهہ مان بستان تي.

قدمر ڪُڏائي، قرب وارو ڪي گوهر شاهہ ڪاپڙي،
عشق جي آيا اڏيءَ تي، ڪوپا ڪُڏي قربان تي.

•

تلهہ: حسن جي مَچ ۾ پياسيءَ آيا پَچڻ پيرا پري،

سوز جي سِڪ ۾ سراسر، ڪاڻ ليليٰ مجنون مَريءَ
برهہ وسايون ويڙهہ ۾، بيٺو ڳٽنين ۾ ڳري،

عاشق ڪئين آزارياءَ ان ذوق ذاتي جي ذري،
فرهاد ٽڪر ٽاڪياءَ شاهي شوق شيرين جي ڪري،

صنعان صورت ڪاڻ سَهيءَ فيراق ۾ چريو بيٺو ڦري،
ذوق مئون زنار پايون، سڀ ملامت سِرَ تي ڌري،

گوهر شاهہ چَئي غير ڪيءَ غازين ڪيئي ڪيڙو پَريءَ
سور وارن جي سڃڻ ڪان، ڪانہ ڪي ساعت سري،

•

تلهہ: نينهن تيو نيشان، نسنگ عاشق نعرا هڻن ٿا،

نينهن نسنگ نر آهي نانگوءَ ڪونہ ڪري ٿو ڪنهنجو سانگوءَ
مجني جهڙا مستان، ورهہ وسايون بر ۾ بيهن ٿا،

نينهن ناز نيڻن جو آهي نرالوءَ شاهي چڙائي ڪرائي ڪشالوءَ
ڪري شيرين فرهاد عريان، ڪاٽ جي تيشيءَ سان ٽڪرٽا ڪن ٿا،

نينهن منجهؤن نروار نسنگ ٿياءَ خير محمد، سچل، بُلا شاهہ
بيهون بازار ۾ ڪن بيان، نورا پايون ناٿ نچن ٿا،

گوهر شاه چئي ٿي گلزاريءَ محبت واري مينگهہ ملهاريءَ
ڪُلي برہ جا ويا بُستان، اتي عارف عجب اچن ٿا،

•

ٿلهہ: منگهن مست ميلو محبت مچايو، نسنگ ناٿ نانگو نينهن آ نچايو.

پسي حسن جو جلوه جلالي، ڪامڻ لاءِ ڪري خوب خوشحالي،
پاڻ شمع تي پتنگ پچايو.

اکيون اکين سان عجب اٽڪائي، ڏُکن دو ناليون سيني سٽڪائي،
روحي رمز آهي رنگڙو رچايو.

پيالا آب حيات مٺڻاني پيون ٿاءِ نچڻ ڳائڻ ۾ نيارا ٿيون ٿاءِ
ڪفر جي پيروي ڪان بره آ بچايو.

گويا جي گوهر شاه ڪلي گلزاري، مهر محبت جي مينگهہ ملاري،
ثابت ٿيئڙو سانگ سجايو.

•

ٿلهہ: هٿي هٿي حيران ڪيتا

نينهن نسنگ نِشان ڪيتا هٿي هٿي حيران ڪيتا.

برهہ بدن بستان ڪيتا هٿي هٿي حيران ڪيتا.

عشق عجب عُريان ڪيتا هٿي هٿي حيران ڪيتا.

گوهر شاهہ گيان ڪيتا هٿي هٿي حيران ڪيتا.

•

تلھ: جيڪي مٿي ۾ ٿيا مغرور تن کي تڪبر توڙؤن تڙايو.

هڪڙي مٿي آ مئخاني ٻي مٿي مايا جي مخمور،
شداد ڪافر بهشت جوڙايو.

هڪڙي مٿي قارون گنوايو، ٻي مٿ نمرود جو نيٽڙو نور،
جنهن پيتيءَ سان پاڻ ڪڙايو.

هڪڙي مٿ آ لهر دنيا جيءَ ٻي مٿي من ڪري مجبور،
جنهن فڪر فرعون ٻوڙايو.

جي گوهر شاهہ غير کان پاسيءَ سي ٿيا وڃي حاصل حضور،
دل اندر تن عشق جوڙايو.

•

تلھ: آيو سهڻو صورت ۾ احمد نام سڏائي صافي.

اڳي هو بي چون بي رنگيءَ بي مثال نظاري ننگيءَ
مثل ٿيو سر مورت ۾ ڪري ثابت ڪلمو ڪافي.

محبت جي معراج مُناريءَ عينن جي اظهار اشاريءَ
آيو پردي پورت ۾ ٿي شاهہ شهزور شرافي.

ڪٿي مڪي ڪٿي مديني ڪٿي سڪندر ساڻ سنگينيءَ
ڪٿي تڪيو تيرٿ ۾ ٿيءَ شهر شهر جو ٻٽيو شافعي.

ڪٿي گوهر شاهہ جام تماچيءَ ڪٿي گندريون ڪٽي آيو مڇي ڪڇيءَ
مهاڻن جي تہ محبت ۾ محصول ڪيائين سارو معافي.

•

ٿلهہ: آءُ اسان وٽ يارہ سک اوهان جي سانوڻ لايا.

اڇي اسان سان گهارج گهڙيون، آهن توسان جيءُ جون جڙيون،
دلبر ٿي نہ تون ڏارہ ٿولاءِ مون سر ورہ وسايا.

خط پروانا پرواز ڪئي، پڌي ڳڇيءَ سوغاتون سيئي،
روزان روز بہ چارہ ٿولاءِ مون ٿي ڪانگ اڏايا.

تن من پيو تو ايڏانهن تانگهي يار ملي من ڪهڙي سانگي،
ٿولاءِ پٽي پوٿي ڏارہ ڪيئي مون ٿي پنبت پڇايا.

گوهر.شاهہ چئي گوندر تنهنجي، ماتمر لايو من ۾ منهنجي،
وهن نيٽين .نارہ دونهان دل ۾ درد دکايا.

•

ٿلهہ: عشق جو آهي ڪکر درازہ جنتي وسي اتي رنگ لڳي ٿو.

ڪکر عشق جو قربن وارو، جتي وسي اتي لائي نظارو،
جنهن کي هر دم آهي نيازہ سورَب جي تاريءَ تڳي ٿو.

عشق سهٽل جي وڏو رنگ لايو، بُڇڙائيءَ کانِ سو پاڪ ٿي آيو،
اهو رباني رازہ ماڻهن کي سو مٺو لڳي ٿو.

جنهن تي مهر آ مولا واري، تنهن ورتي آهي رب جي تاري،
جنهن بُڌو الستي آوازہ شيطان انهن کي ڪين ٺڳي ٿو.

گوهر شاهہ چئي گولڙي آهيان، نامر تنهنجي جي ڳولڙي آهيان،
آهي سک جو مون کي سازہ ڏُکڙ جيان دل اندر ڏڳي ٿو.

•

ٿلهہ: عجب درويشي، خيال خدائي، سچي نيت ساري، سيني جي صفائي.

ڪشتام قنديلون، دلق دشالا، آڏوتين جام عجب اتالا،
برهہ جي بيراڳين، بين وڄائي.

مال مايا ڪنئون،يلي آ آزادي، شوق وارن جي محفل شادي،
ڪثر قرب واري، قلب ڪمائي.

مچڻ ماڻهن جو هٺ آ هيڪاري، آزاديءَ ۾ برهہ بهاري،
وسري ويو، وندر ۾ فقر فنائي.

گوهر شاهہ گداگر ڪيو نينهن نانگو، ڪٺي ٿيو ڪاهوڙي گلا وارو گهانگهو،
محبت جي مدامي، موج مچائي.

•

ٿلهہ: برهہ ماهي بيپرواهہ آيا، ڏاڍي ڪشت وچون ڪر ڪاهہ آيا.

انا احمد اولي اندر هئي، ماهي مهر والا موڪي منور هئي،
جنهن دا نام سخي سرور هئي، پاڪي سر تي تاج ڪُلاهہ آيا.

پُڪي عشق والي آڪي يار پيا، بت بدن سارا، باغ بهار ٿيا،
دُک درد سيوئي، چوڙ ڳيا، ويڙهي شوق واليان‌دي جُمل شاهہ آيا.

پارس پاڪ پيارا پرور هئي، والي ولهياندا وڏي واهر هئي،
ڏيندا هٿ هيٺيان تي حيدر هئي، بن رحم والا درياهہ آيا.

ڳئي غم گوهر شاهہ بهاري ٿئي، آيا دلبر گهر دلداري ٿئي،
ڪيتا قرب سُهٽي، ڪا ستاري ٿئي، تي هيٺيان دا همراهہ آيا.

•

ٿلهہ: ڇل پل جو يار آهي ڇڻڪوءِ دنيا جو سلسلو ساروءِ
هتئون ويندو هليو هرڪوءِ ڇڻڻي هي لوڀ جو لاروءِ

اڇي ڦاٽو آدم پڃريءِ هوا جو مرغ حيرانيءِ
وڃڻ ڪي تيار ٿي ويڙوءِ دنيا جي ناز ڪان نياروءِ

پڪي پڃرو ڪري خاليءِ اڏاڻو وطن پنهنجي تيءِ
اصل ڏي ٿي روانو ويوءِ متائي رنگ مثل واروءِ

ڪٿي يعقوبءِ ڪٿي يحيٰءِ ڪِٿي عيسيٰءِ ڪٿي موسيٰءِ
ڪٿين دارا سڪندرءِ وڃائي ويا هتئون واروءِ

ٿيا گلزار گوهر شاهہءِ دليئون جانئونءِ تڙي دوئي ڪيءِ
نچائي نينهن ڪي ناچوءِ هٽي هلياءِ نسنگ نعروءِ

•

ٿلهہ: وٺي دنيا مون ڪان وسريءِ نينهن نظارو لڳڙوءِ

حُسن موهيو هاديءَ واريءِ دل دنيا تئون ڪسريءِ
ڪين وٺي ٿو رڳڙوءِ

عشق وارن روز ازل ڪنئونءِ نينهن مُنجهارئون نسريءِ
ورتو ذڪر جو دڳڙوءِ

بازار ۾ بيراڳن جيءِ لڳي ويئي آ ڇڪريءِ
طبل عشق جو وڳڙوءِ

غازي گوهر شاهہ گهٽ ۾ءِ عشق مجهارئون اُسريءِ
سوريو سڪ جو سڳڙوءِ

ٽلهہ: ڍولڻ يار تو سان ناتو لايو مون، نينهنڙو لايو مون،
تنهنجي صفت سهروءِ ڳلين ۾ ڳايو مون،
اوکو بار برهہ جوءِ چُمي سر تي چاريو مون،
ڪنڊو ڪرم پنهنجوءِ پلئو پايو مون،
گوهر شاهہ گهٽين ۾ءِ راڳڙو ڳايو مون،

•

ٽلهہ: آگم اعليٰ عشق ڪريءِ سر آيو صاف سوپاروءِ
مجنو ٿيو بيراڳي بر ۾ اهو تہ نينهن نظارو،
ڪري الاهون دانهون بَر ۾ اهو تہ عشق اوپاروءِ
مليو سسئي کي لال لڪن ۾ ٿيئڙو ڪيچ ڪرارو،
سهڻي گهڙي لاهي سانگو سر جوءِ گجي وهي جت گهاروءِ
جنهن کي سڪ ساهڙ جي سرهي تنهن کي لهر نہ لامارو،
هير هلي امير رانجهي ڏيءِ وٺي رواي ڪناروءِ
سيالن مؤن برحال بيراڳڻ هٽي نينهن جو نعرو،
ڪي نينهن نياٿن غازي گوهر شاهءِ آهي پرت پساروءِ
مرڪي روز محبت جي ميلي عشاقن اوتارو،

ٿلھ: سوا گھڙيءَ جو ميلو آ، پوءِ ھرڪو يار اڪيلو آ.
ھن دنيا ۾ دم گذارڻ ساعت پلڪ جو ويلو آ.
انسان ڪوئي سلطان ھجي، رِيءَ عشق الله جي ليلو آ.
تن تي روز محبت جا ميلا، پاريو پيائيءَ جو جن پيلو آ.
چھرو سچن جو گل گوھر شاھ، ڪوڙن جو رخ پيلو آ.

•

ٿلھ: ھر صورت رب رحمان آيا، بن عجب صورت انسان آيا.
صاحب صورت دا سپاھي ھيءِ، چوڙ شاھ آيا اپني شاھي ھيءِ
انا احمد والي اوگاھي ھيءِ، وچ شان جنھن دي قرآن آيا.
لڳا ذوق زليخانون ذاتي ھي جنھن خلق دي ملامت چاتي ھيءِ
خبر ڪون ڏيندا ڪوئي خاطي ھيءِ بن يوسف مصر ڪنعان آيا.
ڪٿ سچل صوفي سالڪ ٿام ڪٿ شير قلندر عاشق ٿام
ڪٿ ترڪ تراشي تارڪ ٿام بن مست ملنگھ مئخان آيا.
ڪٿ گدا گوھر شاھ غازي ھيءِ در دلبر دي نت نيازي ھيءِ
جنھن دي ڳل ڳاري آزي ھيءِ بن چاڪر در دربان آيا.

•

ٿلهہ: محمد آيا مٺخانيءِ ڪرڪي ناز نظاراءِ
دلبر دليان دا مالڪ پارس پرين پياراءِ

محمد مثال مورتءِ محمد سبحان صورتءِ
محمد لنڪا تيرٿءِ مندر ڪاشي دئاراءِ

محمد ارباب انورءِ محمد رسول رهبرءِ
محمد مُنير مُنورءِ الاالله تنهن دا لاراءِ

محمد نبي نرالاءِ محمد ڪٺيا ڪشالاءِ
محمد عجائب اعليٰءِ صورت والا سوياراءِ

محمد گوهر شاھ غازيءِ محمد بي چون بازيءِ
محمد سلطان سازيءِ قائم قدم ڪراراءِ

•

ٿلهہ: محلات ۾ محبوب جو ديدار مون ڏٺوءِ
جلوي جادو حُسن سان جنسار مون ڏٺوءِ

سهڻي سچي صداقتءِ اعليٰ عجب امانتءِ
وچ جيئن صورت ولايتءِ چمڪار مون ڏٺوءِ

نيڻن جو نينهن ناظرءِ بهرحال ٿيو برابرءِ
سهڻي سندو سراسر سينگار مون ڏٺوءِ

زابز زلف زوراورءِ چٽڪيا وتن رخسار اوپرءِ
قيدي دارا سڪندرءِ اظهار مون ڏٺوءِ

مُوهيو مگهن مستانيءِ گويا گوهر شاھ گانيءِ
محبت واري مٺخانيءِ منٺار مون ڏٺوءِ

•

تلهہ: سير وکايو صفات اسان کيءِ آهي طلب تن ۾ تات اسان کي.
در مالک جي ڳاري ڳل ۾ ورہ واري وائي وات اسان کي.
فاني دنيا فکر کري ڏس، برہ بتائي بات اسان کي.
الاهو جي اور اسم جيءِ لُوُن لُوُن جي اندر لات اسان کي.
گوهر شاهہ واهہ واهہ وٺي آ ذکر فکر جي ذات اسان کي.

●

تلهہ: کيو آ ظاهر ذات اسان کي برهہ واري برسات اسان کي.
عشق آدم خور اصل کان، آيو ڏسڻ ۾ آفات اسان کي.
ورهہ ويکائي سيني اندر، طور واري تجلات اسان کي.
عشق امانت آئي اسان وٽ، ڏاتر ڏني آ ڏات اسان کي.
گوهر شاهي چئي غم گوندر وياءِ عشق ٿيو اثبات اسان کي.

●

تلهہ: آيو عشق آواز کري، نيٹن وارو ناز کري.
محبت وارو مينهن وسائي، کربل پڙ ۾ پيرڙا پائي،
رڻ ۾ لائون تهين لڏيون، رندن وارو راز کري.
وحدت واري ويڙهي ۾ ويهي، ورق وِرهہ جا واري،
قالو بليٰ قول سنياري، قلبي کوڏ قواز کري.
سوريءَ تي منصور چڙهي، اناالحق پکار کئي،
شهزور شتابي.شير واري شاهي شوق شهباز کري.
گوهر شاهہ گلزار حُسن ۾ عشق واري اظهار اندر،
صوفي سهرو ثابت ڳائڻ، صورت وارو ساز کري.

●

تلهه: منصوري ميدانِ تيءِ چئو من خدا چئو من خدا،
محبت جي مئخان تيءِ چئو من خدا چئو من خدا،

چشم جو چالو چلائيءِ چالاڪيءَ جي چوٽ سان،
چوڙس جي چوگان تيءِ چئو من خدا، چئو من خدا،

پسڻ جي پوشاڪ پائي پنبڻين جي پيڪان ۾،
پتنگ جان پروان تيءِ چئو من خدا، چئو من خدا،

لاهوت لامڪان تيءِ لاوجودي لا طمعا،
لنگ ٻڏي لاثان تيءِ چئو من خدا، چئو من خدا،

گوهر شاهه غازين سندوءِ گذر گندرب گُن سان،
گرنار تي گُر گيان تيءِ چئو من خدا، چئو من خدا،

•

تلهه: منجهان بي چون مان بنجيءِ خداوند شڪل تي آيو،
ظهور و ذات جو ڪوليءِ محمد مثل تي آيو،

خلق الآدم عليٰ صورت ۾ مچي معبود مورت ۾،
احديت عبد سان گڏجيءِ احمد اصل تي آيو،

الانسان جي اوليءِ سري وانا سره سُرسان،
نظاري ناز نيڻن جي نرالو نسل تي آيو،

ايري تو شمس شب اندر لٿو اونداهه عالم تان،
ٿيو روشن ساري جڳ ۾ الاهي عمل تي آيو،

گوهر شاهه غير سڀ ويڙو اندر ٻاهر سارو سچ ٿيڙو،
رکي حب رب سندي رهبر وصالي وصل تي آيو،

•

تلھہ: ڪنھن سيئر ڪيتي سبحان آياء
سھڻا صورت دا سلطان آيا.

الانسان سري داء سمجھہ سُخنء و نفخت فيہ مروحي صورت منء
ڪرونحن والا ياد وچنء تيڏي نال ربي رحمٰن آيا.

ڪُل سيرو في الارض آڪياء ھر صورت دا صوفي سيئرويڪياء
وچ ابرو عشق ارباب ڏيڪياء ڪرڻ مشتاقان نون مستان آيا.

شھنشاھہ ھزاري دا شيرويڪوء ماھي منجھيان والا مٿير ويڪوء
جنھن دا بلا ميمي پير ويڪوء مانجھي محمد مير مٿخان آيا.

ڪنھن شوق تماشي شعلا ڪرء آيا جانب جوڳي خاڪي چولاڪرء
انا احمد والا اولاڪرء آپي آپ الله تي انسان آيا.

غاري گوھر شاھہ پنڌ سولا ھئيء ڪُل شيءِ محيط تسلاھيء
آيا ھر مظھر وچ مولئٰ ھئيء جنھن دا شاھد فيض فرقان آيا.

•

تلھہ: آيو عشق حضرت پانيان قرب تيئڙوء
جاڳي محبت من ۾ وچوڻ وير ويڙو.

احدؤن پاڻ آيوء ڪري احمد اولوء
ڪارا تڙ منا تياء پايو لالن ليئڙو.

مشتاقن ڪي موھيوء جنگي حسن جلويء
تنھن جي ڪجل ڪانيءَء عجب قرب ڪيڙو.

پسي حسن پڌروء تجلي تابش جيء
محبت واري مچ ۾ وجي پتنگ پيئڙو.

پسي صورت تنھنجي دانھہ تيا ديواناء
موھي من منھنجو نتڪي ناز نيئڙو.

لتا غَمَ گوھر شاھہ برہ ڪئي بھاريء
پيشاني پسڻ سانء جئي پيو ھي جيئڙو.

•

تلھ: آيا جوان جلدي جلالي جَھنٽيءَ تيء
وٽي واس وحدت، ويراڳي وٽيءَ تي.

برھ ڪٽي بھاري، حسن سان ھيڪاري،
محبت جي ملھاري، مٿخاني مٽيءَ تي.

ڪيئي آر عشاقي، چيٽڪ سان چالاڪي،
پڌر ٿيا پوشاڪي، پسڻ جي پٽيءَ تي.

پاٿي پير پڌر ٿيو، نينھن جي نذر ٿيو
ھٽي ھام حر ٿيو، حسيني ھٽي تي.

حُسن گھور گھايا، نيزي نينھن چاڙھيا،
ڪُسڻ ڪونڌ آيا، ڪربل جي ڪٽيءَ تي.

سُٽي حال سوٽي، گوھر شاھ سيوٽي،
ڪندا مرھم ڪوٽي، قتيل دل قٽيءَ تي.

•

تلھ: آيو عشق احمد ڪري آر عشاقي، اولي عشق واري، اچي ٿيو اوطاقي.
آھي احد آدم، پيغمبر پيشاني، نبوت نعري مان مٿئون چٽ لولاڪي.
چمن ۾ چمڪو ٿيو، چھچٽو چوڌاري، چشم جي چرچي سان چيٽڪ لائي چالاڪي.
بي مثال بي چون مؤن، آيو بشر ۾ باري، برھ جي بحر سان بنيو بي خود باڪي.
کھيلي کھيل خاطر کِلڻ سان خيالي، آيو خلق ۾ خدائي لاخرکو پائي خاڪي.
گوھر شاھ غلامن کي پٽدار پرٽئون، پياري ماڻ مرتضيٰ ڪري سڻ ساقي.

•

تلهہ: ڪٿي ستارہ ٿيا سرشارہ ڪري سينگار سُلطانيءِ
ڪول نقابءِ عجب عجابءِ ناٿ نواب نورانيءِ.

چوهان چوٽءِ جهلڪي جهوٽءِ لنڪا لُوٽ لاهوتيءِ
گهونا گهون منجهانِ باطونءِ ٿيا بےچون باهوتيءِ.
نوشان نوشءِ بنيا بي هوش جاڳيا جوش جبروتيءِ
پڌي ڪاڪلءِ وجن ڪابل ڪري تجمل طولانيءِ.

عشق جا پولءِ ٽُريا منجهہ تولءِ عقل جا ٽول نابوديءِ
رنگي رَس رُاڳءِ اڇل اجهاڳءِ محبت جو ماڳ موجوديءِ.
فنا ٿيا عامءِ نالا سڀ خامءِ عشق جو نام معبوديءِ
حقي حسناتءِ واري تجلاتءِ ڪُلي شغلات شاهانيءِ.

برهہ بُستانءِ مندر مٿخانءِ نظر نيشانءِ نرواريءِ
وحدت واپار لاءِ ٿي وچارہ آيا وينجهارہ وڻجاريءِ.
للنگهہ لاٿانءِ جذب جولانءِ صوفي سلطان سرشاريءِ
ملنگهہ مهميرہ ڪيا سڌيرہ عشق اڪسير انسانيءِ.

چڙي نسلءِ ٿيا اصلءِ ڪري وصل وحدت وارو،
لنگهي لاهوتءِ آيا آڏوتءِ ڪري ثابوت سرسارو.
جنگي جنسا رواري ديدارہ نسنگ نروار هٽي نعرو،
پيي پُرجامءِ چون ڪلام گوهر شاهہ گام سان گيانيءِ.

•

تلھ: آيا مير مَرڪيء ميشاقي منڊل تيء
هٿي تان ترنم ترانئي طبل تيء.

هٿي نينھن نعروء سڏائين سوپاروء
قدم ۾ ڪراروء بزم جي بِگُل تيء.

رقص روپ رنگيء ڪري جوڙ جنگيء
سازن ساڻ سنگيء شاهاڻي شغل تيء.

قدم ڪوڙ قلزمء حاصل حال هم دمء
هٿي هام مردمء حلا جي هڪل تيء.

گوهر شاھ چئي ورسيء سڏاتن جي سرسيء
برھ بوند برسيء عوشاقن عمل تيء.

●

تلھ: ڪھڙي خبر پڇو مون کان سرتيون وريء جڏهن عشق لڳو تڏهن تيس چريء.

ھلان هاڙهي ۾ قربڻون ڪاھ ڪريء پنهل ڪاڻ پٽر ۾ پير پريء
رڙان روز پٽي آيس عشق اريء منهنجي اندر عشق جي آگ ٻريء.

ھليون هام هٽي ڪيچ ڪيڏيون ڙيء ڳالهيون هاڙهي جون سُٽي هيڏيون ڙيء
سڀ پوٿتي وريون جيڪي جيڏيون ڙيء آءُ ڪاهي پيس لڳي ذوق ذريء.

ڪنڌو قرب مون تي ڪيچ ڏٺيء سرتيون سُڄن ۾ آهيان هڪڙي چٽيء
ڪيس نينھن پنھل جي نروار ڪٽيء اهڙو عشق آهي پونڊو ڏونگر ڏريء.

غم گوهر شاھ سر چايوڙيء پلئو پاند ڳچيءَ ۾ پايو ڙيء
وڃان ڪيچ وٽن ڏي ڪاهيو ڙيء ڪاري ڏونگر جا ويا ٽڪر ٽريء.

●

ٿلهہ: سونهين ٿو رنگ گلابي رخسار يار جو،
ابرن جي ڪج ڪماني اسرار يار جو.

عينن جو آر اسمي، جلوو جمال جسمي،
چهرو رنگين چشمي، چمڪار يار جو.

صورت جو چٽ جُهليو، ذاتي ظهورو ڪُليو،
هر جاءِ حُسن جو هُليو، هٻڪار يار جو.

صورت مٿان سبحاني، شمس و قمر قرباني،
بخمل بدن نوراني گلزار يار جو.

عاشق رهي اداسي، گُر گوهر شاهہ سناسي،
پرتئون آيو ٿي پياسي، پينار يار جو.

•

ٿلهہ: نظاري نينهن جي ناتي، نيڻن ۾ ناز آ تنهنجو.

رسالت روپ ٿي رسمي، ربابي روح جو رايو،
رمزن رنگڙو لايو، رندي رنگ راز آ تنهنجو.

بندر بازار برحالي، برابر بيک بشري جي،
برهہ جي بوند آ برسي، برهہ خوه باز آ تنهنجو.

سمائي سُرت سيني ۾ سجاڳي ٿي صفاتيءَ مئون،
سجاڻي ڪو صورت ذاتي سندو سرساز آ تنهنجو.

گدا گوهر شاهہ آهين غازي، رهج هر رنگ ۾ راضي،
مرشد اڳيان محبت مئون آزي، نوڙت نياز آ تنهنجو.

•

تلہ: مورت محمد واري معنيٰ، خدا خود ذات تون آهين،

پهري پوش آدمہ جوء ڏسڻ آئين پنهنجو تجلوء
درياهون پار ڇڪيءَ کي ڇُڪي ڏئي پيو هر دمہ چاهين،

اصل طوطي مثل تنهنجوء نشانبر نور نياروء
ڇپائي قلب ۾ قدرتء کعبہ کنهن لاءِ وري کاهين،

کٿي سامري سڪندر تونء کٿي عيسيٰ کٿي موسيٰء
ڇپائي تو ذات صفت ۾ء نڱيءَ جا ٿاهہ پيو ٿاهين،

گدا گلزار گوهر شاهہ پوکاريء پياس مؤن پلپلء
آهين غلامہ تون درجوء پيو وري جوان تون چاهين،

•

تلہ: آهي پرواهہ عاشقن کيء نيڻن واري نظاري جي

پائي پيشوانہ پرتئون ٿيء پوشاکيء پيچ پوري ۾
آهي اُکير عارفن کيء صورت واري ستاري جي

ديدار لاءِ ٿيا ديوانامہ کري عوشاق. اثباتي
لڳل آ ميخ لاهوتين کيء کجل واري کناري جي

راتيو ڏينهان وتن موهيامہ سهڻي سلطان جي سک ۾
طالبن کي طلب آهيء اکين واري اشاري جي

گوهر شاهہ چئي غلامن کيء ذکر آ حُسن وارن کي
حقي حُب هاتکن کي آء وري ديدار دوباري جي

•

ٿلهہ: رند ٿي پوءِ رمز پڇاڻج تون، صحيح صورت سر کي سڃاڻج تون.

پُرڇهي پيرو پورو پرکيءِ، ڪين وسارج غازي گُر کيءِ
صاف سڃاڻج ساڄن سر کيءِ، غير نہ ٻيو ڪو آڻج تون.

نينهن نسنگ جو هٽي نر نعروءِ سر صفاتي ڪري سڀ ساروءِ
وٺاڻ ڳولج وحدت واروءِ اسم اندر ۾ واڻج تون.

ڪٺي قربٺون ڪاف ڪشالوءِ ناه ڪوڻن نڪري ٿيءَ نرالوءِ
چلي عجائب چوڏس چالوءِ چاڻ حقاني چاڻج تون.

ڳانو ڳندرب ڳُن سان ڳائي پورن پرگهٽ پاڻ پسائيءِ
وڪلپ سڪلپ قرب ڪمائي طالب حق ڏي تاڻج تون.

گوهر شاهہ گلزار گياني عشاقي اظهار آسانيءِ
مٺي منڌ پي مسرور مٺخانيءِ، موج محبت ماڻج تون.

•

ٿلهہ: لڳو عشق تو سان اظهار انورءِ
ڪيو ڪا ستاري سردار سرور.

نٽڪي ناز نيٺڙوءِ ڪجل قربُ ڪيڙوءِ
تو سان پيچ پيئڙو پڳدار پرور.

اداسي آسين کيءِ، دلڙي خاصين کيءِ
پنهنجو ڏيو پياسين کيءِ، ديدار دلبر.

نظاري نشانوءِ ديدن سان ديوانوءِ
ڪيئي من مستانوءِ مهدار منور.

گوهر شاهہ گلزاريءِ نينهن جي نرواريءِ
برهہ ڪئي بهاريءِ بازار برسر.

•

ٿلهہ: غازي ڪاهي غوراب، حُب منجهارئون هليا.

هيرا جواهر لعلون، موتيء وڪر وجهي اسباب،
رمز انهيءَ ۾ رليا.

وڃن هاڪاريو جهاز ڪيء رند وڇايو رباب،
موج بحر سان مليا.

وٺي سير سنوان ٽياء گم ٿيو آفتاب،
قطب تارو ڏٺي چليا.

منجهہ غوراب گوهر شاهہ عشق ملين ارباب،
پسڻ انهيءَ ۾ پليا.

•

ٿلهہ: نينهن نسنگ نر نعرو آهيء ناز ڏيکاري نور ڪري،

ڀهرائي ٿوء پٽ دُشالاء پياري پڙرا پريم پيالاء
پلٽي پوي ٿو پور ڪري،

تيز تنبورن جي تڪراريء طبلِ تماشي واري تياريء
تاب حُسن جو طور ڪري،

واقف ٿي وڻ هوئڻ وڃائيء وحدت واري ويڙهہ وسائيء
ورهہ وارن ڪي وهلور ڪري،

ظاهر زهد جي ٿي زندگانيء اعليٰ افضل عشق انسانيء
ظاهر ذاتء ظهور ڪري،

غازي گوهر شاهہ گُر گرناريء گهري گلن جي لائي گلزاريء
محبت وارن ڪي مسرور ڪري،

•

تلھ: جلالي جوڙ جملي ڪاھ جنگي جِنسار ھي ڪيتاھ
جمالي جوت ڪا جلوا جذب جھلڪار ھي ڪيتا.

نظاري نينھن دي نعريھ ناسوتي نام ناڪاريھ
نوبت نشانبر نياريھ ننگي نروار ھي ڪيتا.

صحيح سبحان سر ساراھ چشم چانڊاڻ ڪاچاراھ
آدم وچ عشق دا آراھ عجب اظھار ھي ڪيتا.

روحاني راز وچ راحتھ جيھي رحمت تيھي زحمتھ
صفاتي سونھن ڪا ثابتھ صورت سينگار ھي ڪيتا.

صوفي ڪي سئير ڪان سِھراھ چندر وانگون چمڪي چھراھ
گوھر شاھہ ڳل وچ گھراھ عجب گلزا رھي ڪيتا.

•

تلھ: شھنشاھہ شوق دي شيشيھ شاھي شڪار ھي ڪيتاھ
شادي شغلات وچ شاملھ شوريل شمار ھي ڪيتا.

نشانبر نينھن ٿيا نيڙيھ ڳئي ڪُل ٿوت دک جھيڙيھ
وصل والي وحدت ويڙھيھ ونحن ويچار ھي ڪيتا.

پي ڪر پريم ڪي پيالي‍ھ جھالر جھومڪ والي جھاليھ
ويراڳي واٽ وصاليھ واقف وچار ھي ڪيتا.

طمع والي ساري تسليھ قاضي ڪي پول ڳئي مسليھ
وحدت والي ورق وصليھ ويڙھي وينجھار ھي ڪيتا.

مورت مظھر والي معنيٰھ گوھر شاھہ غلام بن آناھ
ڏرپت ڪوئي خيال ترانھ اندر جھپ تال ھي ڪيتا.

•

ٿلهہ: الله نال عاشق، دن ڪاٽ ويندي،
گهن وحدت والي، واٽ ويندي.

ٻَنَ لُنگ لانگوٽي نسنگ ڪرن، پال دونهين والي لاٽ ويندي،
مشغول ذڪر وچ رهندي سدا، اُهي دوُر دنيا ڪنون هاٽِ ويندي.

ڪر ترڪ دنيا ڪون، جهلڪ ويڪن، گهن گورڪ والي گهاٽ ويندي،
انهين دوُر دنيا وچ سئير ڪيتي، ڪي راند ڪاهوڙي ڪاٽ ويندي.

صدق ثابوت جنهان داهي، گهن مهر والي چاٽ ويندي،
گوهر شاهہ جنهان ڪون غور نهين، اومهاڙ هادي ڪنون ماٽ ويندي.

●

ٿلهہ: ترڪ دنيا ڪي ڏنو مون، رهنما تنهنجي ڪري،
مزا وساريم نفس جا سڀ، ڪل ڪفا تنهنجي ڪري.

ذڪر ۾ مشغول ٿيڙس روز شب، روحي اندر،
قرب حاصل ٿئي حقاني، يا خدا تنهنجي ڪري.

مست ٿيس محفل اندر مسرور مَنَ مئخانہ ۾،
مئي پي معراج ڳايم، ماهِ لقا تنهنجي ڪري.

گدا گوهر شاهہ در تنهنجي تي، نياز نوڙت ۾ ننگي،
حيرت جو مبڪار ويڪيم حزب الله تنهنجي ڪري.

●

ٿلهہ: ڪجل سان ڪن قرب ڪڪوريون،
مجازي مهتاب اڪڙيون.

ڳهائن گهوٽ، گهورن سان غازي،
آهن گل گلاب اڪڙيون.

نرگس نينهن نشي نيم خوابي،
مئي بنا مست شراب اڪڙيون.

لڙن اُمالڪ زوران زوري،
کولي ناز نقاب اڪڙيون.

وڙهن شوق وارن ڪي واري،
ڪري شور شتاب اڪڙيون.

ڳڻنگ گوهر شاهہ ناٿ نوائن،
عشق واريون عجاب اڪڙيون.

•

ٿلهہ: چنگي جانب يار جي،
حسن لايا هُبڪار سَرتيون.

جوڳي جادونگر ٻڌجي آيو،
جهڙئون ڪري جنسار سرتيون.

حورون، پريون، حيران حسن تي،
قمر ٿيو داغ دار سرتيون.

ڪُليا خَمَ خَمَ خوبان خوني،
مٺي رنگي رخسار سرتيون.

گوهر شاهہ گلزار حسن جا،
چوڌاري چمڪار سرتيون.

•

تلهہ: جن ڏنو فراق، سهڻا سائين،
سي ٿيا جوڳيئڙا.

تنهنجي جدائيءَ ۾ عوشاقن سينا ڪيڙا چاڪ، سهڻا سائين!
سي ٿيا جوڳيئڙا.

عاشق ٿيا پائي عشق جون الفيون، سڀ سڻي املاڪ، سهڻا سائين!
سي ٿيا جوڳيئڙا.

بيراڳين ٿي، برهہ تنهنجي جي، وسي محبت ماڪ، سهڻا سائين!
سي ٿيا جوڳيئڙا.

ڪري آهون، عشق تنهنجي ۾ گوهر شاهہ غم ناڪ، سهڻا سائين!
سي ٿيا جوڳيڙا.

•

تلهہ: دم سان ڏري ٿي، ڏيان وي ميان!
دم، دم، دم ڪي جهٽ پٽ جهٽيون.

پري ساغر سرڪي سڪ جي، صوفي ٿي، سبحان، وي ميان!
سانگا سرجام ثابت سَٽيون.

وير ويراڳي، وي‌ءَ، وحدت جي وسائي ويران، وي ميان!
مينهن پاڻي جون پري پيئن وٽيون.

ڪار قتل ۾، قدم ڪڏائي، قربٿون ٿي قربان، وي ميان!
اڇن آڏوتي، غير ڪي ڪٽيون.

گوهر شاهہ گرنار ۾ پورو، هٽي ترنم تان، وي ميان!
گهمي عاشق گهر گهر گهٽيون.

•

تلھہ: عشق آھي عجب اسرار، جن تي لٿوء پڇو خبر انھن کان،
شاھہ حُسين کيء قتل کراياائين، نيزي تي نروار،
مير منصور کيء سوريءَ چڑھاياائين، سر سرمد جو کياائين ڈار،
عنايت کي ميدان ماراياائين، قاضي برمان کي کياائين شڪار،
بلي شاھہ کي بازار نچاياائين، ادھم کي کياائين، حکومت کان ڈار،
ڪٿي صنعان کي جٹيو پاراياائين، ڪٿي زليخان کي يوسف جي تار،
ڪٿي مجنون کيء بر ۾ بيماريائين، ڪٿي سسئي کيچ کوميار،
ڪٿي شمع تيء پتنگ قرن تاء ڪٿي بُلبُل منجھ گلزار،
گدا گوھر شاھہ غير کان پاسيء ڈسي عجب صورت جو سنسار،

●

تلھہ: اولا احمد کرکي انسان آياء
سھٹي صورت والا سلطان آيا،

جوگي بن کي آيا جانب جگ وچء
چاکي سوز والا سامان آيا،

محمدء مولئ مظھر ذاتي جنھن داء
شاھد قرب والا جھندا قرآن آيا،

وچ جھنگل ديء رند مارکي نعراء
کرکي راز ربي رحمان آيا،

غازي گوھر شاھہء ماگ محبت دي وچء
کرکي نينھن والا نشان آيا،

●

ٿلهہ: عاشق عاليشاناہ آيا ٿي عُرياناہ
آدمہ کان اثرات اشاريء اوٽ اولي انسانا.

شاعر شوق شرابيَ شعليء شور هٽي شاهاناہ
شائق ٿياہ شمشير شاطر سانء شغل ڪري شڪرانا.

توحيدي تسلات طبل سان ڳائي تار تراناہ
تارڪ ٿياہ تڪرار طمع کانء طالب ڪٽي سر طعنا.

ڪيفي ڪيف ڪلال پيالي‌ء ڪڍي ٿيا قرباناہ
قائمہ ڪمائي قرب قديمي‌ء قالو قول قرآنا.

محبت جي ميدان منڊل سانء مرد اڏي مٿخاناہ
ماهر ٿيا مستان مَتيءَ تيء مير مَچي مردانا.

غازي ٿي گفتار گويا ڪنء ڇڏي غير گماناہ
گوهر شاهہ گلزار گهمن ٿاہ گونا گون گيانا.

•

ٿلهہ: ڪابل ڪاهيون ڪاميانء قرب مان قدمہ ڪڍايانء
قول الستيء قائمہ قديميء قالو قرب ڪمايان.

جهلڪي جوت حسن ۾ جلديء جيرو جان جلايانء
جهمہ لائي جنسار جامي سان جنگي جوش جاڳايان.

بهادريءَ جي بيڪ بندرتيء بگل جنگي برسايانء
برهہ ڪئي برسات بهاريء بالابات بنايان.

ورهہ ڪيو وٽڪار ويراڳيء واريء پيٽ وَسايانء
ورد وظيفا ڇڏي وندر ۾ء وحدت وڪ وڌايان.

گوهر شاهہ گرنار جوڳي ٿيء گانو گن سان ڳايانء
گُر مُڪ جو ڪري ياد گياڻوء گر جو گيان هلايان.

•

تلهہ: صورت صاحب آيا، جاما خاڪي پايا،
ڪرڪي روح دا رايا.

يوسف نون ڪنعان دي اندر، واحد سيٽر وڪايا،
خواب دي وچ مهتاب زليخان، جهولي وچ جُهلايا.

سيفل سمنڊ جهاڳيندا ويندا، تن من عشق تپايا،
باغ ارم وچ برهين والا، بديعل گل بنايا.

مجنى مرد بيراڳي بروچ، محبت مينهن وسايا،
رمزين والا رڻ پٽ دي وچ، قائم قرب ڪمايا.

چاڪي بار برهہ دا باري، عاشق نام سڏايا،
ڪيتا گوهر شاهہ مٿا اگهاڙا، فقير نام ڏاريا.

•

تلهہ: سالڪ سوَريان چاريان، چاڪي خلق ديان خواريان،
پوتيان ڏرم ديان ڏاريان.
نانءُ جنهن دا ضنعان سچارا، عالم بزرگ هويا،
پا زنار ڪفردي ڳل وچ، آپ ڪريندا گويا.
آيا هئي، رنگ لڳا هي، باهيان غير ديان ٺاريان،
مرد مولائي محبت والا، جاما ڳل وچ پاوي.
چم چم ڪرڪي چير وچاوي، ڳلي ڳلي تي ڳاوي،
بُلي شاهہ نون ڪر بيراڳي، برهہ گهمائيان بازاريان.
دڪان ڦٽي ڪر واڍا آيا، وات عشق دي چلي،
شريعت والا شوق اندر وچ، هر وقت اُتاهين هلي.
فرهاد جبل ديان جوش وچون، مار نعري ٽڪريان، ڏاريان،
ڪرڪي عشق اسان ڪڻ آيا، سوز درد ساماني.
ڳُٽڪ ڳُٽڪ ڪر ڳنگهرو وڄائون محبت دي مٺخاني،
گهٽيان دي وچ گهريان هويان، گوهر شاهہ گلزاريان.

•

تلهہ: دلہ وَل چل دي وچ ونگي هئي،
رمزان روح ڪيتا ساڏا رنگي هئي.

پڙهيا عشق اسمہ اثبات اعلىٰ،
جاڳيا جوش جگر وچ جنگي هئي.

مليا مئخانيہ دلدار دليہ
نينهن نشانبر ننگي هئي.

ياد اُهين نونہ نقش گل داہ
پاڻ حسن وچ پنگي هئي.

گويا گيانيہ گوهر شاهہ ٻُلينداہ
مين مهر مرشد ڪنون منگي هئي.

•

تلهہ: ڏاڍو عشق اڙانگو آهي ڙيہ
اڇي ڪنهن ڪنهن سر تي ڪاهيڙي.

ويو جانب جتہ جيڏيون جاڙ ڪريہ
ٻڌو سورن سدرو اتم ساهيڙي.

اديون عشق آريءَ جو آر ڪريہ
پيو چاهہ وارن ڪي چاهيڙي.

وجي وڻ ووڙيان وٺڪار وندڙہ
مون ڪي ڏس ڏنو آ ڏاهيڙي.

لڳو روز ازل ڪنئون عشق مون ڪيہ
منهنجو نينهن ناٿي سان ناهيڙي.

غازي گوهر شاهہ گهوٽ جي پنيانہ
هلي لاڳاپا سيپ لاهيڙي.

•

ٿلهہ: آيا عشق ميدان ۾ عاشق ٿي، ڪري ترڪ طمع ڪٿون تارڪ ٿي.

هٿي نعرو انالحق جوءِ پيچي پولو شائق شڪ جوءِ
چڙهيا سوريءَ تي سالڪ ٿي.

ڪُڏي ڪربل ناٿ نياراءِ هٿي نعرا نينهن نظاراءِ
مامر ملائي مالڪ ٿي.

چڏي حد ملت جي ڏاهي، پيا قصور ۾ ڪاپڙي ڪاهي،
لنگهي لاحد ڪٿون لاشڪ ٿي.

پرت وارو پيالو پُرپي، گوهر شاهہ چئي پاڪ پنجتن جي،
حب رکي آيا هاتڪ ٿي.

•

ٿلهہ: رات نياپا نينهن، مڪا مارن اسان ڏي مهر مٺون.

محبت وارا ڪين مڙُن ٿاءِ توڻي گجن پيا شينهن.

اکر پڙهي پس الف جوءِ ورق وسارج ويهہ.

سڪ وارا وجن سيلاني، توڙي تپن ڪٽي ڏينهن.

غازين گوهر شاهہ وسائياءِ محبت وارا مينهن.

•

ٿلهہ: جيڏيون جانب يار سان، منهنجو لڳو آ نينهن.
وسايم وندر ۾، محبت وارا مينهن.
ويندئيس ورنديس كين كي، توڙي گجن شينهن.
كهندي وڃان كيچ ڏي، توڙي تپي ڏينهن.
گس سان گوهر شاهہ، واٽون ٽيون ويهہ.

•

ٿلهہ: توڙيو يار وڃين تو مزار دليون، ڳالهيون سورن جون كنهن سان يار سليون.

جنهن ويل اچي موكلايو يار مون كان، تنهن ويل ويو سنسار مون كان،
پُڇي كين پيو كمَ كار مون كان، ڳوليم ديوانو ٿي سڀ ڳوٺ ڳليون.

رَهہ رات پرين كيون رهاڻ مٺام پنهنجي سرداريءَ كي سُڃاڻ مٺام
هي سر خدمت ۾ پنهنجي آڻ مٺام ڳائي ڳيچ تنهنجا ميندڻيون مشك مليون.

غم ناك گوهر شاهہ كي يار نہ كر، پهريان پيار ڏيئي پوءِ ڌار نہ كر،
ڌاڙو دلين سندو دلدار نہ كر، مون كي مجني وانگر ويڙهي ويون تہ وليون.

•

ٿلهہ: نہ ڳائين وڄائين چارڻ پيو چوائين، سمهيو ساريون راتيون وقت پيو وڃائين،

غفلت ۾ گذارين سمهي ساريون راتيون، سپڙ جون صحن ۾ ڪنڊين ڪمڙيون ٻاتيون،
چني چيچ پنهنجو لنگها متان لڄائين،

چارڻ چنگ ڪڇ ۾ ڪري چو سمهين تون، اٿي نہ آڌيءَ جو گهٽيون گهمين تون،
سارو سچ پيو اپرٿي، تون تنڊون پيو ملائين،

وڪڙي وي راول عشق سان اٺائج، چارڻ چنگ دم دم وحدت سان وڄائج،
اهڙو ماڳ منور محبت سان ملهائين،

گوهر شاهہ گاروڙي ڏيئي نہ ڏوراپو، گرنار قلعي مان اچئي نہ اوڙاپو،
جهونا ڳڙهہ جا جوڳي متان ڪاموڙي ڪِلائين،

•

ٿلهہ: بنا رحمت رٻانيءَ جي مٽي وٽ مال ڇا هوندو،
خوشي جن کي هجر واري تنين جو خيال ڇا هوندو،

ڪروڙن مان ڪنڻي ڪوڪو، وني ٿو وات وحدت جي،
لکن منجهہ لا ٿ لاثاني، لکي لنگدار آ ڪوڪو،

ڀري پوشاڪ ريشم بخمل، هجي سلطان صوبن جو،
مرڻ جي وقت لاشي لاءِ، ڪپڙ جو وال ڇا هوندو،

مرڻ ڪانپوءِ وڃي ڏس تون، انهي جسمات جو نقشو،
قبر تي ڊپ ڪڪا جميل، مڏن جو حال ڇا هوندو،

گوهر شاهہ گذارج تون، سانگي تي سيئر سفر ۾،
جنين تي قرب قادر جو، انهن لاءِ ڪال ڇا هوندو،

•

تلھ:اگڻ عشق آيو، نچندي وتان مان،
اُسري تي اُفنگ جيان، خيالي خطنگ جيان،
شمع تي پتنگ جيان پچندي وتان مان،
ويڙهي تي وحدت جي سراسر صحبت جي،
مئخاني محبت جي مچندي وتان مان،
بديون بار چائي آيس پلڻ پائي لڳي رمز آهي،
رچندي وتان مان،
گوهر شاھ گھمايو، طبل عشق وڄايو، سڄڻ نينهن لايو،
سکندي وتان مان،

•

تلھ: چاکئون محب ماکئون رسي رات ويڙو،
پتو کونہ پيئڙو،
کڏهن کنهن نموني، پائي کين ليئڙو،
جاڳي جهوري من ۾، جُکي پيو جيئڙو،
وسري کم ويو سڀ، ڏاڍو غم تيئڙو،
گوهر شاھ چئي غمزن، ڏاڍو ڪِيس ڪُيڙو،

•

تلهہ: نر نينهن مٺون نروار ٿيءِ نسري نچڻ آيو آهيان،
لائي رمز رنداني رنگيءِ رنگ ۾ رچڻ آيو آهيان.

پروان ٿي حُسنات جو پلپل پسڻ جي پيچ سان،
پائي پير پرتئون ٿي پتنگ، پڙ ۾ پچڻ آيو آهيان.

محبوب جي ميلاپ لاءِ مستان جيان ميدان تي،
موجود ٿي منگلاچ جيءِ مچ ۾ مچڻ آيو آهيان.

جنسار جوڳياڻا ڪريءِ جلوي جنگي جولان سان،
دم جوڳ ڪي جذبات سان، جذبئون جهٽڻ آيو آهيان.

سرساز جي سينگار لاءِ غازي گوهر شاهہ گيان سان،
سرشار ٿي سوريءَ اتي سرڙو سٽڻ آيو آهيان.

•

تلهہ: لڳو جادو نيڻن جو جنگي آ،
اسان جو روح رانجهن سان رنگي آ.

ڪين ڇڏيندو پاڻ سڏيندو،
نينهن اسان جو ننگي آ.

عشق اچيءِ جنهن تي شاهہ اهو آ،
توڙي شرابي ڀنگي آ.

سا ڪري ٿيءِ در در دانهون،
عشق ڪپر جيان ڏنگي آ.

گوهر شاهہ ڇٽي گاروڙين جيءِ
وحدت ۾ دل وَنگي آ.

•

تلھ: عشق جي ناھي عام کي کل عشق عجب آ حُسن حضور،

نينھن جتني تو نيزا کوڙيء دين کفر جا تو ٽڱا ٽوڙيء
پاڙ پھرائي تو جٽيا جوڙيء دانھ ديوانا کري دستور،

لا مذهب جي لست چکي ڏسء هر صورت ۾ پريم ننگر پَسء
ڪانہ کا لڳندي توکي کسء دوئي کري آءُ ديري دور،

صبر سک وارو سير سمر کرء کر بل وارو قرب نظر کرء
عامَ کان پاسي ويھي اسم اثر کرء هٽي گھونگھٽ گھر ۾ گھور،

کور کن تا تبرا تکڙاء اهي آجايا آهن رڳڙاء
عشق بنا سڀ جوٺا جھڳڙاء مونجھ مذهب ۾ ٿيا معذور،

گر گوهر شاھ ڏني آ ڳجھارتء عاشق سمجھن ان جي عبارتء
سانگ صوفيءَ جو قرب قرابتء اهي ڏوھ ثواب کان ٿيڙا ڏور،

•

تلھ: عاشق ٿي آيو آهيانء آءُ ڇيريون ڇونڊ ڇمڪايان،
شينھن پيالو شوق پياريوء نسنگ نينھن نچايان،
فاذکروني اذکرکم جيء تار تن ۾ لايان،
ونحن واري وائي واريء وحدت ويڙھ وسايان،
گوهر شاھ گيان گھگھن جيء محبت موج مچايان،

•

تلہ: آيا عشق اُنم انساني، جنھن ڪيتي دل مستاني.

الله دا نالا هي احمد، قرآن آکي دلبر دلبند،
مولا والي مورت محمد صورت هي سبحاني.

علي، احمد، حسن هڪوئي، صورت وچ ساڳيا سوئي،
هويا آپ الله اهوئي پاڪن پاڪ پيشاني.

انا احمد آپ الايس، بلاميمي برقعا پايس،
رنگ پردي وچ راز رلايس، سير ڏيا سلطاني.

ڪيتي گدائي والي چالي، آکي گوهر شاہ سوالي،
پلائي ميڪون پيارل پيالي، شوق وچون شاهاني.

•

تلہ: محبوب من منھنجو اوهان جي برہ ڪيو بيمار آ.

ڏيان سان ڏاڙو هٽي وئين، دام زلفن جا وجهي،
ديد لائي دل لڳائڻ، دلبر جو ديدار آ.

لبين لالي مرجان وانگر، ڏند موتي مثال جي،
رخ تنھنجي ۾ يار جاني، حسن جو هبڪار آ.

ڪجل ڪتاري ڪيف سان، موهيو مزگين مام ۾،
ابرو جي اعليٰ اشاري، چشم جو چمڪار آ.

گوهر شاهہ گنگھرو وڃايا، بي سِر ٿي بازار ۾،
خلق ساري ۾ خوار مون ڪي، نينھن ڪيو نروار آ.

•

ٿلھ: زماني ۾ ذهن وارو دلي دلدار آ ڪوڪو،
پاليسي پيار ڪن ڪيئي، موهڻ منٺار آ ڪوڪو.

لباسي لوڪ ۾ آهن، پنھنجي مطلب وارا ماڻهو،
عالم ۾ اسم جو عاقل عاشق اظهار آ ڪوڪو.

مٺي محبت زماني جي ماڪيءَ جي لار ڪيئي موهيا،
زماني زور ڪان نيارو نانگو نروار آ ڪوڪو.

ڏيساور هن دنيا ۾ آه پرڪا لاءِ پيدا ٿيو،
ولايت ۾ ويساه وارو وحدت وڻجار آ ڪوڪو.

گوهر شاه چئي پارت گر ڪي اسان عاصين ابوجهن جي،
لڪن ۾ لاٿ لاثاني، لڪي لُنگدار آ ڪوڪو.

•

ٿلھ: آيو شاهہ چنيسر شاديون ٿيون، ساري شهر لهور مناديون ٿيون.

آيو جام پلي واسيون وڻڪارون، ڪُليون بوءِ عمبر جون چڻڪارون،
ٿئي گاه قريا، لڳيون گلزاريون، آهن مُلڪان مُلڪ آباديون ٿيون.

منهنجو ور چنيسر آهي ڙي، ڏنم هار هٿن سان لاهي ڙي،
اٺا مينهن دل تي سرتيون ساهيڙي، برسي بره آيو سُرهيون واديون ٿيون.

نڪي گٽ ثواب آڏوه مون سان اچي عشق لاتو اندوه مون سان،
وٺي وَر ڪسي، ڪري ڊوهہ مون سان، سونهن ڪؤنرو ڪي چٽيون چانديون ٿيون.

چوي گوهر شاه گلزار آهن، نسري نينهن منجهون ٿيا نروار آهن،
جن ڪي بره لڳو سي بهار آهن، حُب واريون حسن سان ميڪانديون ٿيون.

•

تلہ: جيڏيون منهنجي يار کيء ڏجو نياپو.
ماڻهو موهر جا هتيء ڏين ڏوراپو.
سک سانگين ساهہ کيء جيڏيون جياپو.
منهنجو عمر کوٽ سانء کهڙو لاڳاپو.
کندو گوهر شاهہ کيت سانء مولا ميلاپو.

•

تلہ: وَهن نيڻ مُئي جا نماڻا نماڻاء اِجهي پينر آيا اباڻا اباڻا.
منهڙا پري ٿيء وينا جي اڏي ٿيء سرتيون سپيئيء سجاڻان سجاڻان.
جهوپڙا جهنگن ۾ اڏي ويا پٽن ۾ پکڙا پٽن ۾ پراڻا پراڻا.
گوهر شاهہ چئي ايندا، وَٺي نال نيندا، چني کين چڏيندا، ماروسي ماماڻا.

•

تلہ: سکندن کي سِک ۾ سهڻا تا سکايو برهہ جي بيمارن کي چوتا چڪايو
پسي لبن لاليون، نيڻين وهن ناليون، ۽ ٿي کنديس ڳالهيون، گهڙي تہ ٿکايو.
چوان حال کنهن کيء سارو معلوم توکيء ڏسي محب مون کيء چوتا منهن لِکايو.
گفتو کيم زباني، پسڻ لاءِ پيشاني، وجي يار جاني پري تو ڏکاريو.
گوهر شاهہ گذاراء کيون اڏي اوتاراء کڏهن کونہ پيارا تو من کي مکايو.

•

تلهہ: نينهن کپرُ آهي نانگ، ڏنگ لڳو جنهن کي ڦٽ تنهن کي ٿيو،
جهاڙ جوڳين جي نہ سور هتي ٿوءِ ڪاڏو ڪپر جو مور نہ چُٽي ٿوءِ
جنهن کي طلب سڄڻ جي تانگهہ سو چاکن جي اندر چڪي پيو،
ڪيئي علاج حڪيمن ڪيڙاءِ ڪين فرق پيو حيرت نيڙاءِ
برهہ پڙهائي جنهن کي بانگ، سو وصل جي واديءَ ۾ ويو،
عشق لاتو راز اوهان جيءِ مچ ٻريو آ اندر اسان جيءِ
ڪوڙين اڏاريان تولاءِ ڪانگ، نئين سج نياپا نينهن نوان ڏيو،
گوهر شاهہ چئي گولڙي آهيان، نام تنهنجي جي ڳولڙي آهيان،
تولاءِ بنايم سهٽل سانگ، ڪِلي پانيان مان در در تي ليو،

●

تلهہ: عشق جي آتش پارڻ پاريو، ڪري پڙڪا باهہ،
ڏيون درد وجي ٿو پلپل آتش جو آڙاهہ،
جوڙي جٽيو صنعان پاتو ڳل، عشق ٿيس همراهہ،
مجنو ٿيو مستان برن ۾، دلاور داناهہ،
مجازي حُسنات هئي ڪئيءِ عشق صورت ۾ الله،
عشق حَسن حُسين کهاياءِ عشق بي پرواهہ،
متان ڪال لنؤن لائي تنهن سان، عشق شاهن جو شاهہ،
عشق گوهر شاهہ کي نوازيو، عشق جي آهي پُشت پناهہ،

●

تلهه: رانجهو رنگپور ۾ ريجهي آيو آ، جنهن نالو چاڪ سڏايو آ.

آيو انا احمد اولي ۾، بلا ميمي بشر جي چولي ۾،
ڪنهن شوق تماشي شعلي ۾، اچي نعرو نينهن لڳايو آ.

آيو نينهن نسنگ نظر نوڪ لڳيم، لائي لال نه ڀڻي ڪنهن لوڪ لڪيم،
آيو عشق اڳڻ ساري ٿوڪ لٽم جنهن جهنگل ۾ رنگڙو لايو آ.

چاڪ رانجهو دي فيراق ڦٽي، وجي لوڪ لتاڙي ساري جهوڪ ڇٽي،
جنهن ڪي حب هٿي اها ڪانه هٽي، جنهن جوش ۾ جيءُ جلايو آ.

گوهر شاهه ڇٽو چاڪ چوان، مٿس گهور ساري لولاڪ ُچوان،
پيارا پرتئون پنجتن پاڪ چوان، جن بار امت جو چايو آ.

●

تلهه: دين مذهب ڇڏيا توڙي، عشق پارايا جٽيا جوڙي.

صنعان وجي ڪفران ڪمايو، بزرگ صاحب هٿڙو توڙي.

ڀڳيون ڇانوٽيون لؤن لؤن اندر، عشق لتو اچي خيما ڪوڙي.

سچو بلاشاهه خير محمد، ناٿ نچايا نينهن جي گهوڙي.

گوهر شاهه ڇٽي غازي آيام ڀيائيءَ وارا پائڙ پوڙي.

●

تلہ: عشق اصل ڪٿون ارڏو آهيء مهميرن کي مست ڪريء
جوڙي نيڻن جا ناز نرالاء بره وارن کي پري هٽي پالاء
ديد دوگن سان دست ڪريء
حسن جو شهباز شاهانوء مست ڪريء دانهہ ديوانوء
ڪڙڪي جنهن تي ڪشت ڪريء
ابراهيم جي آگ اُجهاڻيء عشق اچي ٿيو تنهن سان ساٿيء
باه منجهارؤن بهشت ڪريء
گهاري گوهر شاهہ گهڙيون منجهہ گانيء محبت واري مڌ مٿخانيء
چاهہ وارن کي چست ڪريء

•

تلہ: آيو احد عرب ۾ ٿيء ڪري احمد وارو اولوء
خلق الآدمء صورت ساريء ڪري محبت جي مينگهہ ملاريء
آيو لال لقب ۾ ٿيء پهري پرت مٿون خاڪي چولوء
ڪُل شيءٍ محيط مثاليء ڪٿي ويراڳيء ڪٿي وصاليء
آيو صورت سڀ ۾ ٿيء جيئن باغيچي ۾ پکي مَمولوء
سچا سهٽي جي صاف صحبت ۾ء ڪنا ڪربل ميدان محبت ۾ء
ويئي عام عجب ۾ ٿيء اهو ڪو شوق جو شعلوء
ريجهي رانجهن رنگ پور اندرء گدا گوهر شاهہ برهہ جي بندرء
تنهنجي آيو طلب ۾ ٿيء هُيو ڳالهہ جنهين جوڳولوء

•

ٿلهہ: ٿار اوهان جي تن ۾ آهيءِ
ڪڇو مهر جي نظر داري،

شاهہ منصور انالحق الايوءِ
چڙهي سوريءَ تي ڪئي سواري،

شاهہ صنعان وڃي پايو ڇَٽيوءِ
جنهن کي ڏِني آ عشق ڏيکاري،

رانجهن چاڪ ٿي آيوءِ رنگپورءِ
ڇڏي پنهنجو تخت هزاري،

جن کي گوهر شاهہ غرض پرين جوءِ
بيحد تن کي آهي بهاري،

●

ٿلهہ: ترڪ ڪر طالب طمعءِ ترڪ ڪر ٻَنيون ٻنا؛

ترڪ مايا مال مَڏيونءِ ترڪ حُجَتِ هام تونءِ
ترڪ ڪَر عيال ساروءِ ترڪ دنيا جي ثنا،

ترڪ حيلا سڀ وسيلاءِ ترڪ مسجد ۾ مڙهيونءِ
ترڪ مذهبءِ ٻوڙ ٻيائيءِ پرت جا پَڙهہ تون پنا،

ترڪ ڪر دلبو دغا جوءِ ترڪ ڪر ٽُڙڪو ٽڳيءِ
ترڪ مستي هوڏ واريءِ فڪر خطرا ڪرفنا،

ترڪ غازي غير ڪيءِ گرُ گوهر شاهہ گرُ اڳيانءِ
هيڪڙائيءَ جي بحر سانءِ ٻوڙ ٻيائيءَ جا ٻنا،

●

تلھہ: ڏيو عشق عدم کان، ظھور پڌر،
پرچي پرت وارا، پيا پور پڌر،

ڪٿي ملائڪن جي ٽولي ۾، ڪٿي خاڪي بَشرجي چولي ۾،
ڪٿي عبديت جي اولي ۾، ڪٿي آهي نيارو نور پڌر،

جڏهن آب حيات جا، تا پيالا پيون، تڏهن قرآن جا تا ڏس ڏيھہ کي ڏيون،
کيون دليون اسان جون نينھن نيون، آهيون مست مئخاني مخمور پڌر،

ڪڏهن ظاهر حق جي تا ذات ڏسون، ڪڏهن ضورت واري صفات ڏسون،
ڪڏهن تاب واري تا تجلات ڏسون، ڪڏهن محفل ۾ مسرور پڌر،

ڪڏهن گوهر شاهہ گلزار گدا، ڪڏهن مرشد جي در آهي صدا،
ڪڏهن ذڪر کان نہ ٿيون ساعت جدا، آهي حيرت وارو حضور پڌر،

●

تلھہ: آهين تون ڪلتار وي ميان، لڱم سوچي سنسار ۾،

ڪٿي هر شيءِ ۾ وسين تون، ڪٿي نيارو نروار وي ميان!
لڱم سوچي سنسار ۾،

ڪٿي جَل ۾ روپ رنگي تون، ڪٿي گل گلزار وي ميان!
لڱم سوچي سنسار ۾،

ڪٿي آهين، ڪنوڻ اگني، ڪٿي مينگھہ ملھار وي ميان!
لڱم سوچي سنسار ۾،

ڪٿي گدا گوهر شاهہ گلشن اندر، ڪٿي باغ بھار وي ميان!
لڱم سوچي سنسار ۾،

●

تلھ: شاھ ڪري شغلات آيو، گهر گهر ٿيئڙي شوقون شادي.

وَس ٿي وڏڪار ورھ جيء برھ ڪري برسات آيو،
ويرانيءَ مٿون ٿي آبادي.

عشق جُهلي سر ڪربل پڙ ۾، ڪٽي تراريون ڪات آيو،
وڏي وھايائين رت جي وادي.

اصل ڪنئون ٿيء اڻ موٽ اويڙو، عشق ٻڌجي آفات آيو،
ٿيو حب وارن جيءَ سر جو ھادي.

پهري ھار گلابي گهراء گوهر شاھ گجرات آيو،
ملڪ ساري ۾ ٿي منادي.

•

تلھ: محبوب هَئيء ميري مندر، پاڪي ديکاء جهاتي اندر.

اکيان وچ اسرار هئيء بادل والي بهار هَئيء،
ڪليا گل گلزار هئيء، برسات باراني بندر.

اوئي قرب قرآن هئيء، اوئي پوٿي پُران هئيء،
اوئي گنگا گيان هئيء، اوئي صورت صاف سمندر.

اوڪي اويڙيء روپ رڻء قرب واليان ڳالهين سڻء،
ڳئي جهاڳ سسئي ڪيچ ڪَرڻء، وڏڪار والي ڪل وندر.

گوهر شاھ گلزار هئيء، نينهن نسنگ نروار هئيء،
عالم وچ اظهار هئيء، اوئي سورج اوئي چندر.

•

تلھ: عشق تا ميرا عليءِ وحدت ولايت ڪا وَلي،
بيچون ڪا بادل، برحال تا بوتي بشر،
بارش تئي بازار بر ۾ بهادر بن پلي،

روحي رڳڻ والي رقم، هئي راز رياضت وچ رحم،
رتيا رهبر ڪي رسم، هئي رمز رانجهي نال رلي،

چشمات، چيٽڪ ڪي چهر چانڊاڻ چهري تا چندر،
چؤ طرف چرخي ڪر چڪر، چم چال چلت ڪي چَلي،

گدا گوهر شاھ گام وچ، سلطان دي سلام وچ،
غلامان دي غلام وچ، وَڃاندا آوندا ٽلي،

•

تلھ: تنهنجي ذوق خاطر، ڇڏيوسين زمانو،
ڪري شوق اعليٰ، شتابي شاهانو،

ڏسون تا ڏهاڙي، تنهنجو حُسن هادي،
رکي خيال خوبان يڪايڪ يگانو،

تنهنجي عشق آئي، ظاهر ڪيو ذري ۾،
پتنگ جيان پياسي، پچي جيئن پروانو،

ساقي آهين سهڻا، عوشاقن جو اعليٰ،
پياري ماڻ مَئي جو، ڪيو تو مستانو،

احدئون پاڻ آيو احمد جي تي اولي،
لهي ويو لحظي ۾ گوهر شاھ گمانو،

•

تلهہ: ايندو يار جاني، لهندي سڀ حيراني،
ڏيندو ڏيهہ مبارڪ، ٿيندي مهرباني.

ايندو يار ياڪي، پيارل پوشاڪي،
ٻڌجي سر عوشاقي لائي لَنوُن لاثاني.

ايندو يار دلبر، منگهن مست منور،
عجب عشق انور، اولي ٿي انساني.

ايندو يار جانب، غرور تي ٿي غالب،
ڪندو ملڪ طالب، وسائي ويراني.

ايندو يار يڪدل، ٿيندي موج محفل،
گوهر شاهہ چئي تجمل، گهر گهر ۾ گياني.

•

تلهہ: دنيا دم اتئي هڪڙو پوءِ فنا جي چوٽ،
ڪٿهن مڙهہ مقامن ۾، ڪٿهين ڳاڙها گهوٽ.
لڏي ويا هن لوءِ مؤن چڏي لشڪر ڪوٽ.
آهين مثل حُباب جي وطن پنهنجي موٽ.
ڪندا غور گوهر شاهہ جوءِ رهبر ڪي آ رپورٽ.

•

تلهہ: انا احمد بلا ميمي، نبوي فرمان ۾،
بيک ٿيوءِ بي خود برابر، بشر جي بيان ۾.

يونس، مڇيءَ پيٽ پاکيءِ الله جي امان ۾،
ٻيڙو تاريو ٻاجهہ سان رَب، نوح جو طوفان ۾.

ادريس جوڙي بهشت جون، پوشاکون بستان ۾،
پهريندا پوشاک سيئي، عشق جن جي جان ۾.

ڪلنگي پائي ڪونڌ آيو، ڪربلا ميدان ۾،
نينهن جو نعرو هنيون، مانجهي اچي ميزان ۾.

مصر جي بازار ۾، شاهہ وڪاڻو شان ۾،
ذوق يوسف جي ڪري ٿيءِ زليخان زندان ۾.

گوهر شاهہ گهاري سدائين، غريبيءَ گذران ۾،
مهر مرشد جي ملهاري، منگي ٿو مئخان ۾.

●

تلهہ: ريجهي رهاڻ ڪيائون، ڪالهہ پکي منجهہ پيهي پيهي،
قرب ڪيائون پنهنجو، ڏنگايون نہ ڏنائون،
ورہ ونڊيائون ويهي ويهي،
ڏور لايا جن ڏينهڙا، اچي ويا اوڏاهون،
ڏک پائي ٿيا ڏيهي ڏيهي،
اسان وٽ انصاف جوءِ محبت عشق مڪائون،
ڳالهہ ڪيان وري ڪيهي ڪيهي،
گوهر شاهہ غمناڪ جون سڻندا پاڻ صدائون،
جيئي آهيان تيهي تيهي.

●

تلهہ: ھوين تون آپ مهمان، کيهي ڪرينديءَ ماٺين،
پکي اھين پرديس دي اندر گهڙي ڪرڪي گذران،
پڇري چوڙ اُڏاٺي.
چوڙ ماڳ محلات اھين ڪون ويسين اپني آستان،
نہ رهسين روح ٽڪاٺي.
هوئي جنهان دي حڪومت ڪرڙي، سڪندر جهڙي سلطان،
چوڙ ڳئي طول وهاٺي.
غم گوهر شاهہ غازيان نون نهين ڪوءِ برہ ڪُليا بُستان،
سرهي سير سيباٺي.

•

تلهہ: عشق آيو اڪسير، ماٺي موچ ملير،
برسي ساڻ برسات، بيخود بي نظير.
عشق اچي تن تائي، نادر ڪئين ٿونچائي،
عقل جي اتي ناهي، بني ڪا تدبير.
عشق آيو ٿي آفات، ڪٺي تراريون ڪات،
عاشق ٿيا ڪئين گهات، ڪاپڙي ڪن چير.
عشق آيو ٿي ارباب، کولي نينهن نقاب،
شوقئون پياري شراب، ڪري ساهہ سڏير.
عشق آيو ٿيَ املهہ، گوهر شاهہ چٺي گل،
سهڻن ڪان سُهٺل، وارث وحدت وير.

•

تلهہ: عشق جا عاشق اچيءِ ميدان منصوري پَسنءِ
نينهن جي نيزي اتي تاءِ سِر پنهنجا نيشان کن.
عشق جي بازار ۾ءِ عطار ۾ عنايت بئيءِ
حسن جي هوٽل اتي تاءِ سِرَ لُٽي نيزي رکن.
منصور جهڙا مرد مُڪَّءِ مرکي مٿي ميزان ۾ءِ
سر ڏيڻ لاءِ پاڻ سينگاريءِ سوريءَ تي سورهہ اچن.
عشق پارايو جَٽيوءِ صنعان سالک کي صحيحءِ
ديد دلبر جي پَسي تاءِ پل اندر مذهب ٽُٽن.
عشق جو نامہ آءِ تنهن کيا مستان ڪَئينءِ
مجني جهڙا مرد بر ۾ بُنبَ بٽچي تا بيهن.
تبريز جي کلڙي کليءِ گهاٽي بلاول پيڙيوءِ
غمہ گوندر سيِ لهي وياءِ عشق اچي حامي ٿين.
سازن جي صورت سچاراءِ برهہ جا باجا کٽيءِ
گوهر شاهہ گهنگهرو وڃائيءِ گهٽين ۾ غازي گهمن.

●

تلهہ: درشن کر ديدارءِ سئنيانءِ رانجهن رمز رلاوڻ آيا.

خلق الآدمہ صورت واليءِ سهڻا سهٽي کرکي چاليءِ
عالمہ وچ اظهارءِ سئنيانءِ اپنا قرب کماوڻ آيا.

پاکي ڳل ڳچي وچ جاما جنگيءِ رنگپور دي وچ ٿي کي رنگيءِ
چيريان دي چمڪارءِ سئنيان اپنا نينهن نچاوڻ آيا.

باغ باغيچي محلي ذرکيءِ مورت رنگارنگي کرکيءِ
پتلي جوڙ هزارءِ سئنيان بازي کهيل بناوڻ آيا.

غازي گوهر شاهہ عاشق ٿيويءِ مئي پيالا مانجهي پيويءِ
اپني شوق شکارءِ سئنيانءِ جوڳي جوت جڳا وڻ آيا.

●

تلهہ: آيا رنگپور دي وچ رانجهن هي، صاحب صورت دا سهڻا ساجن هي،

وچ شب دي چنا تي اپريا قمرہ ماهي مشرق مغرب تيا ظاهرہ
رکيا راز الاهي وچ رنگپورہ کيتا رخ رانجهن دے روشن هي،

آکي راڄ کيڙيان اندر رانجها ڪَڙاہ حق تون مَت گُئي سڻ کي نامہ بڙاہ
وچ عالمہ دي رانجها اٿين ڪڙاہ جيوين سهڻا گُلڙا سوسن دا،

سهڻي صورت تٿي سچي سرور ديہ ميڏي مير محمد منور ديہ
کيهي ڳالهہ کران اپني انور ديہ ميرا ماهي من دا موهن هي،

گُردي گوهر شاہ کرين ياد گوياہ هر حال حاضر هادي نال هوياہ
رند بن کي ول کنهن دي کاڻ روياہ ساري عمر دنيا وچ دو دن هي،

●

تلهہ: آيو عشق امامہ وي ميانہ واسيا ڳوٺ بحر سڀ ڳليون،

حسن جو معراجہ موسيٰ لاءِ شعاع کلي ويو شامہ وي ميان!
طور سينان جون ٽڪريون جَليون،

احد سوئيہ احمد سوئيہ هي آهي هڪڙو نامہ وي ميان!
رمزون رمزن سان وجي رَليون،

وَڄن چنگ، ستارون، طبلاہ لڳي ڏوم ڏامہ وي ميان!
چيڄ لائن، چيڙيون، ڏليون،

منصوريہ مٺخان مَٽيءَ تيہ پي جيئڻ جا جامہ وي ميان!
ڳالهيون سوز وارن سان سَليون،

گوهر شاهہ چئيہ گُرُ سچڻ ڏيہ ڏسن روز مدامہ وي ميان!
اکيون کين ڏسڻ کان پَليون،

●

ٿلهہ: نينهن ڪيو نروار وے ميان! ناز نيڻن جي نانگا نيڙا،

ڪٺي خلعت ڪاڻ خاصين جيءِ عشق ٿيو اظهار وي ميان!
شهيد ڪربل عاشق ٿيڙا،

مُوتُو قبل آيت جي اوليءِ الاهي اسرار وي ميان!
جڳ جڳ سدائين جوڳي جيئڙا،

جڏهن ٿاءِ پايو اوهان اکين ۾ سرمي ڪاني هڪوار وي ميان!
ڪُهي عاشق هزارين قتل ڪيڙا،

گوهر شاهہ گلزار شمع تيءِ بيهي ڪري پڙڪار وي ميان!
وڃي پتنگ تجلات تي پيڙا،

•

ٿلهہ: آيا اڱڻ اڄ يار سئنيان! خوشيان ٿيان، ساهہ ميڏيڪون،

سڻ ڪي هاڪہ حسن ماهي ديءِ سياليان مِلڪي هزار سئنيان!
ويڪڻ آئيان شاهہ ميڏي ڪون،

احمد اولاءِ ڪرڪي آياءِ ڪيتا عشق اظهار سئنيان!
عالم دي وچ الله ميڏي ڪون،

موج بحر ديان لهريان چڙهہ ديانءِ وهنديان تارو تار سئنيان!
ڪونہ جهليءِ درياهہ ميڏي ڪون،

غور گر گوهر شاهہ ڪيتاءِ شڪر ڪران صدبارہ سئنيان!
عشقءِ مُتسءِ ارواح ميڏي ڪون،

•

تلھ: جلوا ڪر جنسار سئنيان! ڪَلھ جوڳي جادو مار ڳيا هئي،

هير ڪيتي، مينون شوق شهر وچ، مل ڳيا منٺار سئنيان!
برھ بچاء بازار ڳيا هئي.

صورت سهٺام ست گرُسامي، وال جهندي گهنبيدار سئنيان!
عو شاقان نون، اجار ڳيا هئي.

مشتاقان نون نال نظردي، جڳ وچ جانب يار سئنيان!
مار چشم تلوار ڳيا هئي.

غازي گوهر شاھ، عشق دا عامل، گلشن وچ گلزار سئنيان!
عاشق تي، اظهار ڳيا هئي.

•

تلھ: اُتي ويراڳي ووڙ سار سمھڻ جي چڻ وساري.

پي پيالو پرت پريمي، پرجهي پير پروڙ
پسڻ واري پيچ، پَناري.

وحدت ڪثرت ۾ پَٽ تون ڪاهي، چڙي ڪپت ڪوڙ
ڪڻ قلندر قدم ڪراري.

ڪيڻ ڏمال، درد جي دم، دم دلبر دلِ ۾ دوڙ
حال ڏاڍا حق جا ڏاري.

مت ميدان گوهر شاھ غازي، پڙي محبت موڙ
آيا ميم مناري.

•

تلهہ: اُٺي جوڳي جاڳ، وي ميان! نينهن نياڻج ننڊ ڇڏي ڏي،

اول قائم قرب ڪمائج، پوءِ لڳنديئي ياڳ وي ميان!
نينهن نياڻج ننڊ ڇڏي ڏي،

ڳائن وڄائن مير مستانا، ورهہ جو ويراڳ وي ميان!
نينهن نياڻج، ننڊ ڇڏي ڏي،

من اندر ۾ مَچ محبت جو، عشق جي سمجهہ تون آڳ، وي ميان!
نينهن نياڻج، ننڊ ڇڏي ڏي،

گدّيا گوهر شاهہ غازي گرُ ڪي، ماڻي سچ سهاڳ وي ميان!
نينهن نياڻج، ننڊ ڇڏي ڏي،

•

تلهہ: عشق ٿيو اظهار، ناز نچڻ جا سچڻ سيڪاريا،

مجنو مير ليلان جي خاطر، پيو وسائي وڻڪار،
بر ۾ انهيءَ لاءِ باغ بهاريا،

ديد صنعان ڪي ڪيو ديوانو، ڳل پاتائين زنار،
ورہ تقويٰ جا ورق وساريا،

شوق شيرين جي شان وڌايو، سورهيہ ٿيو سرشار،
فرهاد فڪر سان ڏونگر ڏاريا،

گدا گوهر شاہ ناز مٺون نرمل، نيڻ ڪٺي نروار،
تو ماري هزارين عاشق جياريا،

•

تلھ: وڃي يار ٿيو ياڪيءِ ڪوڙي خوشيون ڪيما خاڪيءِ
جنهن چيو عشق ڪاڻ قران فيبراقيءِ
سھٽل احمد نام سڏائيءِ آيو قربئون قدم ڪڏائيءِ
ماهي مُرلي مير وڃائيءِ ٿي عاشق اصل اوطاقيءِ
صاف صُراحي سينگاريءِ نر نيٽن ساڻ نمازيءِ
پُر پيالا پرت پياريءِ ٿي پڏرو پاڻ پوشاڪيءِ
عجب صورت انسانيءِ اھا نينهن مُڪي آ نشانيءِ
اُئي بوند برسات بارانيءِ ٿيو بره برابر باقيءِ
گويا گوهر شاه گلزاريءِ چئي چشمن جي چمڪاريءِ
آهي دلڙي عشق اُجاريءِ ٿي هينئڙي ڪي هُشناڪيءِ

•

تلھ: اُٿي عاشق اورهہ چرخو چورهہ چڏي ڏي حرص حواس ڪيءِ
هيءُ مانجهاندي جو ماڳ آءِ ڪَلّ نہ توکي ڪورَءِ
چڏي ڏي حرص حواس ڪيءِ
مونجھہ واري مٽئي ڪيءِ پيچي ڪر تون پورءِ
چڏي ڏي حرص حواس ڪيءِ
چڏ مئي جي ماڻ ڪيءِ شوقئون ٿي شهزورءِ
چڏي ڏي حرص حواس ڪيءِ
گوهر شاهہ گُن گيان سانءِ اٿي ڏونگر ڏورءِ
چڏي ڏي حرص حواس ڪيءِ

•

تلهہ: ڪڏهن سامي سازہ ناري نازہ
حملا ڪن هنگلاچ ڏي،

اتن اور عجيب سان، نٽڙت منجهہ نمازہ ناري نازہ
حملا ڪن هنگلاچ ڏي،

پيالا پين آب حيات جام روحين جڳائين رازہ ناري نازہ
حملا ڪن هنگلاچ ڏي،

قلندر ڪوڙ قواز سان، فرقاني آوازہ ناري نازہ
حملا ڪن هنگلاچ ڏي،

غازي گوهر شاهہ گامر ۾ آهن منجهہ نيازہ ناري نازہ
حملا ڪن هنگلاچ ڏي،

•

تلهہ: آيا تي انسان، صورت دا سلطان سچارا،

انا احمد بلا ميمي، نبي دا فرمان،
ويکڻ آيا نينهن نظارا،

خلق الآدم عليٰ صورتهٖ هر صورت منجهہ مٺخان،
رل مل تي ڳيا نور نظارا،

ونحن اقرب ويڙهي وسدا، روحي رب رحمان،
قائم هويا قول ڪرارا،

غازي گوهر شاهہ غير ڳيا سڀ، سارا هو يا سبحان،
شريعت والا ماريم نعرا،

•

تلهہ: دلبر ڪيو ديوانو، بيوس لاچار آهيان،
شاهيءَ جي شوق خاطر ننڪي نروار آهيان.

آهيان اسم ۾ رليل، روحي قلبي رسالت،
جملي جڳت جسم ڪان، ڏرمن ڪان ڏار آهيان.

دلبر جي دل سدائين شوخي ۽ شور واري،
پايو ڳچيءَ ۾ ڳاري، بيٺو بهار آهيان.

دنيا عقبيٰ سندو، دُور ٿيو ارادو،
نالي هڪ ساڻ ناتو، ٻئي ڪان بيزار آهيان.

محبوب جو ميلاپو، منظور ناهي مون ڪي،
گياني گدا گوهر شاهہ غم ۾ گلزار آهيان.

●

تلهہ: جڏان عشق اسان ڪڻ آيا، تڏان ٿيڙا سانگ سجايا.

چمر چمر چير وڃائي، پڪواز ڪلهي تي چائي،
مين ڪڻ سهٽل سائين، گل عشق دا جاما پايا.

ڪر انا احمد آرا، وچ مار جهنگل دي نعرا،
ٿيا پڌرا پارس پيارا، چل رانجهي چاڪ سڏايا.

مهر بره هے ڪيتي، ڳئي دليون بجانيون پليتي،
دل سهٽي نال هي سيتي، جنهن محبت مينهن وسايا.

مين گدا گوهر شاهہ گولي، ڪر ليڙان پانڻ چولي،
هي هردم نياز دي ٻولي، ڪر سجدا سر نمايا.

●

تلهہ: چلي چوڏس چشمي چالوءِ پياريو آب حيات پيالوءِ
پري نينهن منجهان تہ نرالو.

آيو شهر ڀنڀور جي بازرءِ نروار نشانبر نادرءِ
ڏنو گهوٽ گهٽيءَ ۾ گذرءِ ڪوپو ڪلنگي والو.

هٿي نينهن منجهاروُن نعروءِ ڪٽي بار ڪٿوري ساروءِ
پنهنجي پلٽڻ ساڻ پياروءِ ڪري آيو ارد اتالو.

جبل جهاڳڻ وري چاهيءِ پڏو سڪ مٿون سندرو ساهيءِ
حب هوت پنهل جي آهيءِ ويو ڪنجي ڪاف ڪشالو.

وٺي گوهر شاهہ غمنا ڪيءِ ٿي هينئڙي کي مُشناڪيءِ
آهي دلڙي مَست ميثاقيءِ ڪيو عشق عجائب چالو.

•

تلهہ: دلبر ڪيو اسان کيءِ در در آهي ديوانوءِ
سامين وانگي سيلاني يڪدل ڪيو يگانو.

دنيا جي آشنائيءِ آهي سيئي اجائيءِ
لائي برہ لڙائيءِ موهي ڪيو مستانو.

نيڻن لايو نظاروءِ عاشق سدا قراروءِ
محبت ملامر واروءِ طالب سهن ٿا طعنو.

ريفل رمزن جي چوڙيءِ سيني سچن جي ڪوڙيءِ
عينن ۾ عشق جوڙيءِ آٿي اڏيو آشيانو.

گوندر گوهر شاهہ پائيءِ وحدت ويراڳ ڳائيءِ
مانجهي ويهن ملهائيءِ محبت وارو مٺخانو.

•

هندڪيءَ سنڌي

تلهه: پريم ننگر ڪيءَ تي پُوچاريءَ
آنند ننگر وچ آئي هون،

چال چلت چلءِ چيتن چَلتاءِ
گيت گگن گن گائي هون،

گيان ڪٿا ڪاءِ سنت بن ڪيءِ
پوش پگتيءِ ڏن لائي هون،

گدا گوهر شاهہءِ اومہءِ هري ڪاءِ
جوڳ جڳت جڳ جائي هون،

•

تلهه: روح ۾ رهيو رام وي ميان! مذهب ملت وسري ويڙا،

ياد آهي هڪ نرنانءَ نالوءِ ڪري چڏيوسين ڪام وي ميان!
مذهب ملت وسري ويڙا،

مٿرا ڪاشي ڪونہ ڏٺوسينءِ هردي وسي هري رام وي ميان!
مذهب ملت وسري ويڙا،

آهيون ڪافر عشق اسم جاءِ نٿا چاڙون اسلام وي ميان!
مذهب ملت وسري ويڙا،

ڪن سنان گنگا گوهر شاهہءِ جوڳي پي پُر جام وي ميان!
مذهب ملت وسري ويڙا،

•

ٿلهہ: هردي ڪيو هري نام وي ميان!
طبل وڄائي تيرٿ وارو۔

جوڳي يارن جوت جڳت ۾ صبوح توڙي شام۔
طبل وڄائي تيرٿ وارو۔

گنگا جمنا ساڌو ڪن ٿام سَندي لاءِ سري رام۔
طبل وڄائي تيرٿ وارو۔

گوهر شاهہ چئي گُر جي اڳيان۔ ڪن سِڪ وارا سلام۔
طبل وڄائي تيرٿ وارو۔

●

ٿلهہ: جملي سارو جهان۔ وره بنا ويران پانيان۔

العشق نار آتش اُلو۔ منگل محبت مٿخان۔
بدن سارو بُستان پانيان۔

الانسان سري وانا سره۔ صورت سڀ سبحان۔
صوبن ۾ سلطان پانيان۔

انا احمد اولي اظهر۔ نينهن وکايو نِشان۔
عجب جهڙو احسان پانيان۔

طلب۔ تسبيح۔ گيان گوهر شاهہ۔ قرب سارو قرآن۔
مهر۔ نماز۔ ميزان پانيان۔

●

ٿلھ: ھمہ نا جوڳي ھيءِ اري ھمہ نا جوڳي ھي
نا مين ھندو نا مين مومن، نا مين چُھڙا چاڪي،
نا مين مُلانا مين قاضيءِ نا مين يوگي ھي،

دل درياھ دي اندر ٻيڙا، محبت والا ترداء
ڪيئي ڪُن پٽيان دي اوپر ويندا ٻيڙا ترداء
ھمہ ھي سادو صابر ھمہ ناروڳي ھي،

مورت معنيٰ صورت دي وچ، صورت سير سپوئيءِ
سير ويکيو سي ڦير نھين غير نہ رھيا ڪوئي
ھمہ ھون فقير صوفي ھمہ نا ٺوڳي ھي،

ڪٿ ھي ميرا ڪيٿولڪ دا، مذھب يورپ ڪنڍ وچ،
ڪٿ ھي ميرا وشنو ڌرمہ عالي ايشيا ڪنڍوچ
ھمہ ھي سادو سرتيا، ھمہ نا ڦوڳي ھي،

گدا گوھر شاہ گيان دي اندر، ڌيان ڪما ڪر آيا،
دليون بجانيون دوئي والا سٽيا ھي جورايا
ڪڪڙ داٺي چڪني والا، ھمہ نا چوڳي ھي،

●

ٿلھ: آھيان رانول رام، سادو دمہ دمہ ڪن سلام،
ڪاٿي تيرٿ تکيا آھيون، ڪاٿي گاروڙين جي گام،
ڪاٿي پوٿيون يار پڙھون ٿا، ڪاٿي پڙھون قرآن،
ڪاٿي ڪرشن روپ مٽايا، ڪڏھن مکي ۾ ڪڏھن شام،
ڪاٿي گر گوھر شاھ آھيون، گنگا جمنا وچ آشنان،

●

تلهہ: پڙگهنت ڪيڙيمہ پاٺ پسڻ لاءِ پُستڪ پوٿيون جوڙي پُران. -
گـرو نانـڪ ٿـي گـنگا جـمناءِ ڪـيمہ صـاف سـنان.
گـرو انـگـت نـامہ ڏرايمہ امـرداس ڪـٿي عُـريان.
رامہ داس ڪـوٺـايمہ ڪـاتيءِ آيـس ارجـن ٿـي انـسـان.
سـچ سـري هـر راءِ سـڏايمہ تـيغ بـهادر تـرنمہ تـان.
اوهـنـگ سـوهـنـگ ٻـاڳيو سـوئيءِ صـورت جـو سـلطان.
گر گوهر شاهہ گوبـنـد سـڏائيءِ گُر ڪـرشن ٿـيءِ ڪـيمہ گـيان.

•

تلهہ: گر نانـڪ پـري گـامہ آنـنـد لاءِ اچـي هـت اظهـار ٿـيـو.
وِشـنـو ويـر ولايـت وارو آهـي نـرنانءَ نـامہ
دئـارڪـا جـي وجـي دربـار ٿـيـو.
گـونـمہ ٻُـڌ وجـي غـار ۾ رهـيو چـڏي دنيا جا دامہ
بـنـدگي ڏڻيءَ جـي ۾ بـاغ بـهـار ٿـيـو.
ڀڳت ڪـبير ڀجن جـي چـاليءِ روحَ ۾ جـهـٽـيو رامہ
نـاهہ ڪـان نـڪـري وجـي نـروار ٿـيـو.
گـوهـرشـاهہ چـئـي گـنـگا جَـمـنـاءِ سـاڌو ڪـن سـلامہ
تـيرٿ رحـقـانـي وجـي هـر دُوار ٿـيـو.

•

تلهہ: ڪَهان تہ نانڪ، ڪهان تہ لڇمڻ گرڪي شيوا ڪرتا هي،

ڪَهان تہ ڪرشن، گوڪل گنگا، شنان ڪريندا جوڳي جانا،
رام ڪي چالي، ڪاشي ڪهنا، فن پنڌ ڪر ڦرتا هي،

ڪوڙ غماني والي غيرت، ڏيک حسن ڪي هر جاءِ حيرت،
تجهہ مين تڪيا، تجهہ ۾ تيرٿ، ڏيان ڏٺي وچ ڏرتا هي،

گرو انگت گفتي گاوي، بندرا بن ڪا مندر بناوي،
نام همارا ڦرڪي آوي، پر مانند سِر پرتا هي،

چَرن اوپر سر گرڪي ڏرڻا، گهٽ گهٽ، گوهر شاهہ ٿي رهڻا،
ساڌو نام، سڏاڪي ٻهڻا، ڏوپ ڏٺي وِچ ٻلتا هي،

•

تلهہ: ڪرشن ڪاشيءَ وارو آهيان، جمنا گوڪل جوت جڳايان،

بونس لڪڙيءَ مؤن بين بنائي، گوپال گوپيون ڪيئي ٻال نچايان،

بندرابن ۾ بينڪ لائي، رام پچن جو رنگ رچايان،

تن اندر ۾ تيرٿ ڪيوسين، گنگا جا ڪيئن گس پڇايان،

هر دئاري گوهر شاهہ گياني، حسن وارو هُل مچايان،

•

تلهہ: ڀڳت ۾ ڀڳوان هت سڏايم نانڪ نالو،
لاٿي تلڪ لاٿاني ڪيڙمء گنگا جمنا شنان،

اول ڪفر ۾ قرب ڪمايمء پوءِ ٿيس مسلمان،
ڇڏي ملت مذهب تقويٰء وڃي پيس ڪفران،

جوڙي جٽيو عشق پارايو صحيح ٿيس صنعان،
ڪٿي ٿي آئون مجنو آيس، ڪٿي ٿيس قربان،

فرهاد ٿي وڃي ٽڪر ٽاڪيمء شوق شيرين جي شان،
زبورء توريتء انجيل منهنجو قرب قرآن،

ڪٿي ٿي آئون گداگر آيس، ڪٿي ٿيس سلطان،
فرعون ٿي وڃي حڪم هلايمء مصر جي مٿخان،

موسيٰ ٿي معراج ڪيو مونء طور سينا چوگان،
ڪو سمجهي هي سالڪ سرتيو گوهر شاهہ جو گيان،

•

تلهہ: جقهپي نام نسنگ نروار ننگي، ٿيا رازرقص جي روپ رنگي،

الف مطالع ڪرتون ايجهوء غير وسار دنيا جو ڪو جهوء
ونحن وير انهن ڪي ويجهوء دل جنهين ويساهہ ونگي،

ناپ ڪنول ڪنون نام اٺايمء هردي اندر هُل مچايمء
خفيءَ ڪان خيال ڪمايمء جوش گهگهن ۾ جاڳيا جنگي،

آتم گياني بيڪ بتائيء اُت پت اجلي سر سامائيء
اوهنگ سوهنگ راز رلائي دُرس پيئن دانهہ دنگي،

گانو گُن گوهر شاهہ ڳائيء محبت واريءَ موج مچائيء
عشق خزانو وڄ وهائيء تارڪ ٿيا لاهي طالب تنگي،

•

تلھ: بازي والا باغ بنياءِ ڏوپڙي اندر ڏيان ڌرو ڀائي.

جمنا ڪناري ڪرشن ڪنن ڪياءِ بندرابن وچ آکي ڀڄن ڪياءِ
دونهين دي وچ ڏوپ جلاياءِ ٻيائي والا ٻوٽا چرو ڀائي.

مندروچ ٻيچ ڀڄن ٿياءِ گرو آوي ڏم ڏوم ڏمچر ٿياءِ
نال عجائب چال چلياءِ ٿيو نانگي ناٽ نہ رو ڀائي.

اس دنيا دا حرس ڳڙا هيءِ من مورک دي پوت بڙا هيءِ
هر دم ڪال ڪا ڏنڊ ڪهڙا هيءِ ڪمائي والي ڪرت ڪرو ڀائي.

رام گام گوهر شاھ نياراءِ سئير ڪيتا سڀ سيني ساراءِ
رڳ رڳ دي وچ هي رام پياراءِ نال توڪل دي تار ترو ڀائي.

•

تلھ: ڪرشن ٿي مهراج، جمنا ۾ سنان ڪيو.
رام نام رَلايون روح ۾، سٽي رياءَ ۾ رواج،
مٿرا ۾ مٿخان ڪيو.
پي پيالو پريم وارو، چڙهي عيش اناج،
بدن کي بستان ڪيو.
گوڪل ٿو گلزار سان، جوڙي طبلا ساج،
نچڻ ۾ نيشان ڪيو.
سَيت، سلوڪ ٻڌائي ٻاٺيون، لاهي هنر هاج،
پرگهٽ ۾ پران ڪيو.
وڄي نالو ڀڳوان جو ٻيو وساري بجاج،
گندرب ۾ گذران ڪيو.
ڪن ۾ ڪنڊيل ڳل ۾ ڳانا پائي چوڙا عاج،
ماٺوءَ کي مستان ڪيو.
گوهر شاھ گر گيان آنند سان پائي ترٽئون تاج،
ڀڄن ۾ ڀڳوان ڪيو.

•

تلهہ: عشق جي مئخان اول آيس ڪفر وساري،

خاڪي بت ۾ ذات ڇپائي بهشت ۾ برحال رهائي،
نينهن تيو نيشان، داڻو کيئن تو پارڻ پاري،

شِداد ڪوئائي بهشت جوڙائي موسيٰ تي فرعون لڙائي،
ڪٿي تي ڀڳوان، برهمہ ڪرشن ڪاشي دئاري،

ڪٿي ڪيماگر ڪٿي چماگر ڪٿي ثناگر ڪٿي گداگر،
ڪٿي رانجهن سلطان، ڪٿي چاڪر تي وَڇڙا چاري،

ڪٿي تي آيو آهي عيسيٰ، ڪٿي نام سڏائي موسيٰ،
ڪٿي جوڙي قرب قرآن، ڪٿي نوح جو ٻيڙو تاري،

بيرنگ مئون تي رنگ بنائي اچي آدم نام سڏائي،
عبديت جي آستان غازي گوهر شاهہ ڏينهن گذاري،

•

تلهہ: مين دنيا مين سير هي ڪيتا،
چلو چل ديس اٿاکر نام هري هر گيتا،

جهنگل جبل مين جائونگي، پريم ڪي ڀڳتي گائونگي،
واهہ گرو هري رام، سري سنگ سيتا،
مين دنيا مين سير هي ڪيتا،

گنگا جمنا جائونگي، مندر تلڪ لڳائونگي،
پيالا پاڪ، عجب اوطاق، پريمي پيتا،
مين دنيا مين سير هي ڪيتا،

گل گوهر شاهہ گلزاري هي، مک موهن واري ملهاري هي،
جهپون جهپ رام، پي پر جام جڳت مين جيتا،
مين دنيا مين سير هي ڪيتا،

•

ٿلهہ: رنگپور ۾ راز سرتيون، رانجهن آ رنگ لايو.

راوي ڪناري رانجهو وچايو، صورت وارو ساز سرتيون،
رانجهن آ رنگ لايو

چاڪ چارڻ آيو وچڙاءِ برهہ اُڏايو باز سرتيون،
رانجهن آ رنگ لايو.

هير ٿي مستان ديوانيءِ پسي نرالو ناز سرتيون
رانجهن آ رنگ لايو

گوهر شاهہ چئي آہ غازين ڪي محبت وارو مجاز سرتيون
رانجهن آ رنگ لايو

●

ٿلهہ: آڪي لوڪ ڪيها تيئن ڪام ڪيتا.
ميڏا روح رانجهي دي نال سيتا.

چاڪي مرلي ماهي آيا، در تي ڪڙو واڃا وڃايا،
ڪنهن سئير ڪيتي چاسانگ بنايا، جيءَ اُهينديِ جار نيتا.
چوڙ ڪي تخت هزارا سهڻا، رنگ پور دي وچ ماهي من مهڻا،
سانون جهوڪ رانجهن دي وڃڻا، هئي جانب اسان ڏا هميشان جيتا.
لوڪان دي ليڪي چاڪ بشر دا، ميڏا مالڪ رانجها رنگ پوردا،
دين مليا حقي دلبر دا، وِسر گئي سڀ پوٿي گيتا.
نسنگ، ناتا لٿون ڙي لايا، بار برهہ دا چوڙس چايا،
عشق رانجهو عجب هئي آيا، صاف ٿيا هئي دل دا پليتا.
آڪي گوهر شاهہ ٿيا گمانا، هڻ سارا هويا نور نورانا،
ڪيوين نہ ٿيوي من مستانا، هٿون ماهي دي مين جام هيِ پيتا.

●

تلھہ: بي پرواھہ برھہ ماهي داء تخت هزارا شاهي دا

انا احمد آپ الايام بلا ميمي حكم هلايا
رنگپور دے وچ رانجھا آيا ڈركي نام سپاهي دا

پاكي قرب كجل دي كانيء آياء ساگيا سر سبحاني
جھنگل دے وچ جوگي جانيء كيتس پوش گدائي دا

عجب رانجهي ديان چشمان چاليانء ميلڑي ماهي ديان گجميان گالهيان
گھول گھتان جنهن تون سڀ سياليان ويكيم نور خدائي دا

گدا گوهر شاهہ در تي سواليء سرک ساغر دا مست موالي
پير مغان پلائي پياليء هويا عشق الاهي دا

•

تلھہ: شاهہ آيا هئي ويڑهي اسان ڈيء كركي چمكار چيريان دا

گلي گلي وچ گاوي جوگيء جوڑ تماشا قيريان دا

رانجهن آيا رنگپور دي وچء پنڈڑا كركي پيريان دا

شاهہ رانجهو دا در شفا داء اتان جهكدا راج كيڑيان دا

آكي گوهر شاهہ ماهي والاء ورهہ لگا مئنون ويڑهيان دا

•

تلهہ: عشق اوهانجي ڪئي امدادي، وار ورهہ ڪان واندي ناهيان

هيرء سڏير ڪئي حب توهانجي،شوق شهنشاهہ لائي آ شادي
وار ورهہ ڪان واندي ناهيان.

جيءُ جُڙي ويو شاهہ رانجهن سان، ٿئي راڄ ڪان ٿي آزادي
وار ورهہ ڪان واندي ناهيان

رانجهن رنگپور ريجهي آيو، ملڪ ساري ۾ ٿي وئي منادي
وار ورهہ ڪان واندي ناهيان

گوهر شاهہ چئي غم لهي وياء اڱڻ آيو جو حسن جو هادي
وار ورهہ ڪان واندي ناهيان

•

تلهہ: جانب جوڳي رنگپور ٿي ڪيء آپي نينهن نچيندا نچيندا

مُرلي چاڪي راوي ڪناريء محبت مچ مچيندا مچيندا

پرچناه دي بين وجا ڪيء رنگڙا يار رچيندا رچيندا

هير ويندي جهنگ چير ماهي ڏيء اس ڪون برهہ بچيندا بچيندا

آکي گوهر شاهہ ماهي پيليء آپي طعام پڪيندا پڪيندا

•

تلهہ: راوي واليان تمکن تاليان، ميڏي ماهي ديان چگيان چاليان
کران گهور سهڻي تون سياليان

اسان آپي دليان پاليان، ڏوجها کونہ کريسن سياليان
خاصيان خاميان کيڑيان واليان، هير پٽ گهتيان نهاليان

جيڻن باغ اُتون هي بلبل، ايوين رمز رانجهو دي رل مل
تيرا نام پکاران پلپل، مينون ماهي تون مڑ پاليان

ادب دي نال اليسان، ميٹ محبت والا مليسان
سي سهڻي دي نال سليسان، جي هويان ڳجهيان ڳالهيان

کران عشق ديان خبران کيهيان، مِن ڳُٽي گوهر شاهہ جيهان
تيڏي دامن لڳڙي مين هام ميڏي ماهي تون لجپاليان.

•

تلهہ: ڳيا رانجها رمزان لائي، تي هير دي دل دُعائي
اها بازي بره بنائي

رانجها رنگپور دي وچ آيام کرسوز تماشي سعيا
ڳل چير چاک پهراياء ماهي مُرلي، مير وچائي.

تئي هير سڏير ويچاري، ويک سهڻي دي سرداري
رنگي رانجها رمزان ماري، کهڑا ڪَن وچ کُنيل پائي.

اُتون آيا کرکي آرام بن بره والا وٹجارا
چوڑ رانجها تخت هزارا، آيا چوچک چاک سڏائي.

کڑا گوهر شاه گولي، جنهن کون تات ماهي دي بولي
ساري ذات صفاتي ڳولي، هويا خاصا خيال خدائي.

•

تلهہ: جانب جوڳي تي کي جهان آياءِ
• تنبو چاکي صاحب طولان آيا

رانجها رنگ پور آيا راز کنوں، ست تخت هزاراءِ سُک ساز کنوں
شاهي شوق وڏي شهباز کنوں، کرڻ آپ آباد ويران آيا

رانجهن آيا تخت هزاري داءِ هئي عروج کڙا جنهن دي نعري دا
کيتا سئير جنهن جڳ ساري داءِ ڍڪ دلق دُشالي سامان آيا

کٽ چاک سڏايس چاهہ ويکوءِ کٽ لشکرءِ تنهندا سپاهہ ويکو
جنهن دا عاشق آپ الله ويکوءِ اُتون شمس قمر قربان آيا

آکي گوهر شاهہ هوکا هر جاءِ هُليا، چهرا چشم والا هئي چمن کليا
ويک صورت سارا لوک پُليا، اهين صورت وچ سبحان آيا

•

تلهہ: رانجهن آکي رنگپور سير وِکايا سارا کرکي عجائب آرا
حسن ماهي داکليا چمن هو يا چمکارا کرکي عجائب آرا

کاڻ ماهي دي سئنيان، هير ڍونڍيندي ٻيلي، آندي ويندي کاهي وقت نہ پڇدي ويلي
لوک لتاڙ جهوک ماهي، وچ کريندي ميلي، هيردي سئير سُر نينهن مريندا نعرا.
هير ديواني ٿي مي، لوک آکي سڀ سنيان، عشق لڳا مي مينون، شرم حيا کنون ڳئي مان
چوڙ کيڙيان دا ويڙهاءِ در دلبردي پئي مان، ذوق جاڳيا مي ذاتي ورهہ ڏتا مي وارا.
عشق والي لنگهہ ويندي جهنگ والا جهٽ لانگهاءِ طلب حقاني جنهين کون تار تنهين کون تانگها
کچهہ نہ ڳٽيندي کائي صحبت والا سانگاءِ پارندي دي ويندي، گهن رنداني چارا
موج والي مئخاني، پرپيالي پيتي دلڙي ساري سئنيان سهٽي نال مي سيتي
غازي گوهر شاه گويا قرب والي مي کيتي پرت وچون مي پکڙيا هير راوي کنارا

•

تلہ: اکيان لڳيان وچ سهٽي دي نال، هڻ مين ٿٿي آن چري ديواني

حسن ماهي دي هُل هي کيتا، روح اساڏا لُٽ هي نيتا
کرکي چشمان والي چال، مارِڳيا مينون پاڪجل دي کاني

شوق رانجهن دي شور مچايا، هير کون هي نروار نچايا
لڳس جادو جهنگ سيال، حسن ماهي دي کيتي حيراني

برَهہ ماهي دا بحري باشا، چنبي نال وکيندا تماشا
کري جسم کباب مثال کاوي بکيا طعام لاثاني

گوهر شاهہ گُر تنبورو ڳاهي اسانون برهہ ماهي دا آڻ لڳا هي
درد دل وچ لائي ڏمال، نينهن اسان کڻ آيا نشاني.

•

تلہ: نقشا هويا روز ازل کنون،
دل تي رانجهن پياري دا.

چاک آئي هُبکار هويا،
مَنهن چوچک ويچاري دا.

آئي ماهي اعليٰ هويا،
رنگڙا راوي کناري دا.

گدا گوهر شاهہ رانجها مالک،
ويک عجم بخاري دا.

•

تلهہ: عاشق تي اظهار الينديءِ
انا الحق اثباتءِ ميرا من.

چڙهہ سوري تي سئير كرينديءِ
عاشق پانون عرفاتءِ ميرا من.

اني هي محبت دي مٿخانيءِ
برہ والي برساتءِ ميرا من.

يوسف يارو وكاڻان و هواءِ
مصر پچو مسلاتءِ ميرا من.

گوهر شاهہ غم غير گيا سپءِ
كيتا ظهورا ذاتءِ ميرا من.

•

تلهہ: هلُ گيا سياليان وچ عام ڙيءِ ملك هزاري داماهي آيا

ڏُوڌ مَنجهي دي پلاوٽ كيتيءِ كيتس عجائب كام ڙيءِ
چوڙ هزاري دي شاهي آيا.

راوي كناري پاڻ رانجهو خودءِ بناوي كيرڻي طعام ڙيءِ
چوچك دي در بن سپاهي آيا.

هير دي كيتي سانگي بٺياءِ سيالين دي درنام ڙيءِ
عشق عجب بن الاهي آيا.

گدا گوهر شاهہ بن چاك كناريءِ صادق صبح شامڙيءِ
كٿون رانجها كاهي آيا.

•

تلهہ: مينون ماهي مولا ميلي، ويسان تر تر نديان پيلي،

رانجها آيا راوي كناري كر سينگار صورت دي ساري،
ونجلي وڄاكي وير پكاري شام صبوح دي ويلي،

پاكي پوش خداوند خاكي بوتي دي وچ بنيا باقي،
رنگپوري دي وچ رهيا ياكي چوڙ آيا لک چيلي،

پار دريائون وٺن وتاڻين اسان ڏي دل كون صحن سيباڻي،
ويكهہ ماهي دي ٻهاريل پاٽي روح ڏيندا نت ريلي،

ست گمان گوهر شاهہ گيتام روح سهٽي نال هي سيتام
قرب مينون هي كيتام كيڙيان دي رخ پيلي،

•

تلهہ: آيا دلبر هر گهر عيد هوئي، خوشي والي خريد هوئي

چقمق جادو هي چشماتي، لڳا ذوق ظهورا ذاتي
سارا نينهن در سير صفاتي درشن والي ديد هوئي

ناوت لا دا ذكر لساني، جاري قلب تيا سلطاني
من وچ تار وڳي سبحاني، طلب سهٽي دي توحيد هوئي

سڀ سياليان وچون تي ظاهر من مهٽي ماهي دي كيتي ماهر
اتون نام ماهي دي تي نشانبر بازار دنيا دي كنون بعيد هوئي

گڏيا گوهر شاهہ نال فقيران، هويان ساهہ كون صاف سُڏيران
مير محمد حضرت ميران، خلق اُهين دي مريد هوئي

•

تلہ: رانجھا رنگپور دي وچ آيا هيء جنهن پوش فقيري پايا هي

ماهي مرلي چاکي ملهنگ بنياء لاثان لاهوتي للنگهہ بنيا
خاکي چولا پاکي خطنگ بنياء نر نينهن نظاري لايا هي

برهہ ماهي دا بي پرواهہ هوياء اسانون ونحن والا ويساهہ هويا
آپي آپ هزاري دا شاهہ هوياء سهٹي نامر چاکان دا چايا هي

عشق آيا جنهن دي جهوک سٺنيانء گل هير پاتا کر طوق سنيان
سارا لوک کريندا ٺوک سٺنيانء جنهن کون گهور حسن دي گهايا هي

غازي گوهر شاهہ جنهن دا نينهن نالاء کر آيا هي اسا ڏي اگڻ چالا
اسکون خيال الستي والاء جنهن دي ماهي من وچ مايا هي

●

تلہ: رانجھا تخت هزاري داء مين هير سيالڻ جَٽي،
راوي کناري رانجهن هٿونء پيتمر کير دي وٽي،
کيڙئين دي مين مول نہ تيسانء يار دي پريسان مٽي،
غازي گوهر شاهہ هير چٽي دي کيڙيان کنون دل کٽي،

●

سَسَئي

ٿلهہ: ڪندو پاڻ پنهل پرويشي، دل جا حال ٿيا درويشي.

ڏينهن سچوئي ڏونگر ڏوريان، سور عجيبن جا ٿي اوريان،
آفتاب لٿو پئي پيشي.

ڪاڻ سڄڻ جي سانگياڻي ٿي، جهاڳيان جبل ڪي جوڳياڻي ٿي،
ٿاڪيان ٽڪر ڪنيو هٿ تيشي.

هوت وڃي ويا ڏيرن جا ڪٺي، ڏوهہ ڪياءُن رات وڃن ڏٺي،
آڏيءَ نيٺر پڇي ويا نيشي.

گوهر شاهہ چئي گس وٺي آءُ، پيس پنهل جي پاڻ پُٺي آءُ
ريءَ هوت بناءِ پيا شيشي.

•

ٿلهہ: جن ڏٺا تنهنجا عين ”سُهڻا سائين“
سي ٿيا سيلاني

ڪولي ناز نقاب جو نٽڪوءِ ڪٺي نهاريو نين ”سهڻا سائين“
سي ٿيا سيلاني

سوز وارا سور تنهنجي ۾، دانهون ڪن دن رين ”سهڻا سائين“
سي ٿيا سيلاني

ڳليءَ ڳليءَ ۾ دائم در تي، هٽن هر هر سٽين ”سهڻا سائين“
سي ٿيا سيلاني

گوهر شاهہ گلزار سان واسيوءِ برهہ بندر بحرٽين ”سهڻا سائين“
سي ٿيا سيلاني

•

ٿلهہ: وڃ تون، اڏامر ڪانگا، آڻ پنهل جا پيغام ڪانگا
پائي ٻاري، ڪري نت نيازي، ڏيج سڄڻ کي سلام ڪانگا
آريءَ جي افسوس جوءِ من اندر ماتام ڪانگا
وٺي آءُ تون خير جون خبران، پارج اچ انجام ڪانگا
گوهر شاهہ چئي، گل ڦل توکي، ڏيندس آءٌ انعام ڪانگا

●

ٿلهہ: من ٿيو مستان، وي ميان، شينهن پيالو شوق پياريو
اَنا احمد بلا ميمي، نبوي آ فرمان، وي ميان
شينهن پيالو شوق پياريو
پاتو يار جي خاطر پرتئون ڳل جٽيو صنعان، وي ميان
شينهن پيالو شوق پياريو
ذوق زليخان لڳڙو ذاتي، مصر ٿي مستان وي ميان
شينهن پيالو شوق پياريو
ڏونگر وجي فرهاد ڏاريا ٿي، شيرين واري شان وي ميان،
شينهن پيالو شوق پياريو
گوهر شاهہ چئي گُر اچي مليوءِ لٿا غير گمان، وي ميان
شينهن پيالو شوق پياريو

●

ٿلهہ: ڪيچيء لاءِ ڪوهيار وي ميان، ڏکيءَ کي ڏونگر ڏورڻ آيو.
چڏي شهر پنپور هلي آ، عشق ڪئي اظهار وي ميان،
ڏکيءَ کي ڏونگر ڏورڻ آيو.
ڪٽي پيرو چام پنهل جو، ووڙيائين وٽڪار وي ميان،
ڏکيءَ کي ڏونگر ڏورڻ آيو.
لنگهي لڪ لتاڙي ويڙي، ڪلهہ ڪرهن جي قطار وي ميان،
ڏکي کي ڏونگر ڏورڻ آيو.
گوهر شاهہ غمناڪ ڪندي ويئي، وندر منجهہ ويچار وي ميان،
ڏکيءَ کي ڏونگر ڏورڻ آيو.

●

ٿلهہ: آيا آس ٿيام، پينڊ شهر پنپور ڀاروچا.
مڇي ٿيس مسرور مدامي، گوندر سڀ وسريام،
پينڊ شهر ڀاروچا.
منجهؤن چاهہ محبت جيء سهرا صاف چيام،
پينڊ شهر ڀاروچا.
عقل، مت، حجاب ڇڏي سڀيئي اڳڻ آيام،
پينڊ شهر ڀاروچا.
گوهر شاهہ چئي گهورون گهوري، خوشيون خير ڪيام،
پينڊ شهر ڀاروچا.

●

ٿلهہ: تنهنجي ملڻ لاءِ آهي دلڙي ديواني
پرچ پيارل ڪيون پرچاٽيون.
سسئي ويچاري پيرين پيادي، سُورن ڪئي ساٽي،
پرچ پيارل ڪيون پرچاٽيون.
کهندي ويئي ڪيچ وٽن ۾، رڻ ۾ رُلندي رات وهاٽي،
پرچ پيارل ڪيون پرچاٽيون.
گوهر شاهہ غمن جي، کهڙي ڪيان کهاٽي،
پرچ پيارل ڪيون پرچاٽيون.

●

تلهہ: اوجاڳو اکين کي پنهل پاڻ ڏنو،
هوت هاڙهي ۾ هيٺيءَ جوءِ ڇا کان سنگ ڇنو،
سسئي قري پئي سُڄ ۾ کنيون عشق گنو،
ڏسي ڏيل ڏونگر جام سارو لوڪ ڊِنو،
گوهر شاهہ چئي گسَ ۾ پيادل کي پُنو،

●

تلهہ دلدار دل جي شوق، منهنجو حال هيٺو تي ويو،
اوهان کاڻي پنهل ڏنوڙيءِ ڏس مون کي جيڏيون ڏيو،
کانہ سري منهنجي سڄڻ ريءَ، ڏونگر ڏورڻ مون پيو،
لُوهُون لالڻ ڪاڻ ڏينديءِ پانيان لکن ۾ آئون لِيو،
سپ سُڪڙا آئون وساريان، سوز سيني ۾ اچي تيو،
جت ڪري ويا چاڙ مون سان، جن ننڍ مؤن منهنجو پنهل نيو،
ڏيو مون کي پتوڙيءِ اوهان سدا جيڏيون جيو،
آهن هوت ڪيچي گهٽام مت نہ پنهل جو پيو،
غم ۾ گهاريان ۽ گذاريان، گوهر شاه گفتو ڪيو،

●

ٿلهہ: وجان ڪيچ شهر ڏي ڪاهيو ٿيءِ وٽان لڪ لڪ تي اديون لڙنديءِ آئون،
پيئڙم پور پنهل جوءِ وٽان روهہ جبل ۾ رڙنديءِ آئون،
ٻَڌي سڪ مؤن سنڌروءِ وٽان پنهل جو پڇنديءِ آئون،
ڪاڻ ڪوهيارل جي وٽانڻ فِڪر انهيءَ ۾ ڦرنديءِ آئون،
گوهر شاهہ چئي گسن ۾ وٽان پرت سبق پڙهنديءِ آئون،

•

ٿلهہ: جيڏيون جانب پنهنجوءِ پڇندي وٽان مان، لُڇندي وٽان مان،
ڪيچي ويو ڪوهياروءِ چني سنگتّ هي ساروءِ سبق سُورن وارو پڙهندي وٽان مان،
چانگو ويو چوريءَ ۾ ڪسي دل زوريءَ ۾ جانب جي جهوريءَ ۾ جهجهندي وٽان مان،
ويو سُور ڏيئي، ڪَلّ ڪاڻ پيئي، گذريا سال ڪيئي سڪندي وٽان مان،
گوهر شاهہ غمن ۾ رُلان پئي رُڃن ۾ سڄڻ لاءِ سُڃن ۾ سڙندي وٽان مان،

•

ٿلهہ: ورڪيچ شهر جا ڪوهيارل ميان، ڏکي ڏيل منهنجو ڏسيو ڏونگر ڪي
وٽان رڙندي رَندن ۾ ڪنيو غم برهہ جي گوندر ڪي،
توڏا تڙي ويا تڪر مؤن، ڪيون هوت هوشياري هونگر ڪي،
وجي پهتا ڪيچ ڪيءِ جت ڳائيندا جُهونگر ڪي،
ڪيچ گوهر شاهہ وَسَ ٿيءِ ساري ساهہ چڙن جي چونگر ڪي،

•

ٽلهہ: ڪارڻ ڪوهيارل جيء ووڙيان ٿي وندر ميان،
جن ڪي پياس پنهل جيء سي ڏوريندءيون ڏونگر ميان،
ڪوڙي وينا ڪيچ ۾ء ڦناٽون ڪونڌر ميان،
ڏوٻياڻي ڄام پنهل جيء سونهين ڪيچ بازر ميان،
آيو ڪو هيارل عيد ٿيء گوهر شاهہ هر گهر ميان،

•

ٽلهہ: وڃان ڪاهيندي ڪيچ ڏيء ونيو وندر واٽ ميان،
دل ۾ مون ڪي درد جيء دُکي دونهي لاٽ ميان،
اُڄ لهي نہ ٿي اديونء ڏني عشق اُساٽ ميان،
اديونِ ڙي آنڌار ڄاء لکن منجهہ لڙاٽ ميان،
ملي گوهر شاهہ گهوٽ سانء لنگهي ڏونگر گهاٽ ميان،

•

ٽلهہ: پنهنجي جانب ڪاڻ جيئنديس جيڏيونء پٽڙ پير ڏري

آهيان اڪيلي بزپٽ بر ۾ء آري ٽيندم اگواڻء
آءُ پاڻي پٽن جو پيئندس جيڏيون پٽڙ پير ڏري،
ڪاڻ پنهل جي پيرين پيادي، حُب منجهارؤن هاڻء
سور سختيون سهنديس جيڏيون پٽڙ پير ڏري،
پنهنجو لال بحال برن ۾ء ڪري سوچ سڃاڻء
لوچي لکن ۾ لهنديس جيڏيون پٽڙ پير ڏري،
وڃي ملنديس محب پنهنجي ڪيء گهوري گوهر شاهہ پاڻء
ڪين رڻن ۾ رهنديس جيڏيونء پٽڙ پيري پَري،

•

تلهہ: چتن کي تي ڳوليان، جبل ۾ جهنگن ۾
پچان روز پانڌي، وندر جي وٹن ۾

چڻي ڏيهہ ڏيرو، وني وحدت ويرو، ڪهان پنهون ۾ جو پيرو، لوچي آءُ لکن ۾،
اَڏيا درد ديرا، کيان ڪيئي پيرا، ڦيريدار جيان ڦيرا، ڏيان آءُ گسن ۾،
هيس آءُ راڻي، سَپِين ۾ سياڻي، تيس پوءِ جو ڳياڻي، پنهل لاءِ پنڌن ۾،
سوريتا سناسي، پنهل جا پياسي، گذارن اُداسي گوهر شاهہ غمن ۾،

●

تلهہ: سور پنهل دي سلهيان، جند ڳٹتيان دي وچ ڳلدي،

سک سسئي نون جاڳي، گهوٹ پنهل دي پل پل،
چڙهندي تکر چوٹي، برهين والي بَل بَل،
پيريان پيادي جوڳڻ جبل وچون ڳئي جلدي،

سُٹو سهيليان سرتيان، نينهن پنهل دا نانگا،
آندا اُمالک سِر تي، کون کريندا سانگا،
لڳي جنهان نون لوري، باهہ اُنهان نون ٻلدي،

سور سچڻ دا سرتيان، جيءَ جيئڑي وچ چُکدا،
عشق آري دي کيتي، ڏونگر ڏوريم ڏکدا،
کيچ وٹين ڏهون کامڻ، بار برهہ چا چُلدي،

مٹا اگهاڑا کيتس، عشق آريءَ دي اديان،
آکي گوهر شاهہ گذريان، سچڻ ڏٺي هن صديان،
چاکي پنهل دا پيرا روهہ جبل وچ رُلدي،

●

تلھہ: انهن نيڻن جي نظاري، آٺي آڙايس جيڏيون.

سسئي سُڄَ ۾ ورهہ وسائي،
نرمل ناٿ نياري، کري کوکارون کيڏيون.

وندر جي وڏڪار ۾ پاهيون،
پاروچل لاءِ پاري، هوت کري ويا هيڏيون.

سسئي، پنهونءَ جو روز ازل کئون،
آتڻ عشق اُجاري، ورهہ پڙهايون ويڏيون.

گهور گوهر شاهہ جنهن کي لڳي وئي،
کيئن سان گهنگهر گهاري، طلبون تنهن کي تيڏيون.

●

تلھہ: سسئي ساريو ساري، پنهل تيو پرڏيهي.

پيرين پيادي جبل جوڳياڻي،
گهڙي پلڪ گذاري، وندر ويڙهہ ۾ ويهي.

ڪاڻ کوهياري، سک مئون سسئي،
هَلي ڏونگر ڏاري، رمزن دلڙي ريهي.

پنهونءَ جهڙا پارس پيارا،
ڪندا ڪول ڪناري، جيهي آهيان تيهي.

گدا گوهر شاهہ سک وارن کي،
توکل پئي تي تاري، ڳالهہ کيان وري کيهي.

●

تلھ: شھر پنپور ۾ منھنجو چاھي،
عشق لڳو آريءَ جو آھي.

برھ پاريون آھن، جنھن کي باھيون،
ڪيچ ويندي، اُھا مُٺي ڪاھي.

ڪين ڇڏيندي‌س، پير پنھل جو،
ڏس ڏنو آھي، مون کي ڏاھي.

پيچ پيو، جنھن جو پنھل سان،
اُھا لاڳاپا سڀ لاھي.

ڳالائون گوھر شاھ، ڪنيون سِرَ تي،
سندرو سِڪ مٺون پڙم ساھي.

•

تلھ: خان پاروچا خيال تنھنجي ۾،
ڏونگر ڏولي آءُ تي پانيان.

سڪ سڄڻ تنھنجي، سڪ ڦٽايو،
پرچي پنھل توسان نينھن نيايان.

ڪجانءِ ڪوھياراءِ مِھر ملڻ جي،
پانھي پاروچا تنھنجي آھيان.

سُڪَ پنپور جا سيوئي ڇڏيم،
پير پٿر ۾ تولاءِ پانيان.

ڳالا گوھر شاھ لوڪ ساري جي،
سيئي سر تي چُميون چانيان.

•

ٽلهہ: چني نہ چڏجوءِ چوري ويچاريءِ، خان پاروچاءِ ڪجو پوءِ واري،
آهي ڪنيزڪ هيءَ ڪميٽيءِ ڪج ڪا سهڻا پنهن جي ستاري،
پاند پايو ڪيان پڪارونءِ در دلبر جي منهن جي زاري،
سنگ سجاڻي مهر ڪجو ڳاءِ هيءَ جا ڏوہڻ آهي ڏاري،
گوهر شاهہ چئي ڳڏجو ڪيچيءِ ننگ اوهان جو آهي آري،

•

ٽلهہ: آريءَ جي افسوس جوءِ مون کي روز ماتام ڙي،
هاڃي منجهہ هٽي ويوءِ مون کي پنهل جام ڙي،
ڏئي ويا سور سڄڻ جوءِ ڦٽي وُيو آرام ڙي،
دل تي پُور پنهل جاءِ ولينُ جيئڻ وريام ڙي،
هلي گوهر شاهہ ڳس سانءِ ڪنيو لوڪ مَلام ڙي،

•

ٽلهہ: پينر شهر پنيور ڪؤنءِ آهي دل آزاد ڙي،
پاروڇل جي پاجهہ جونءِ آهن ڳالهيون يادڙي،
ڏيئي ويا ڏونگر ۾ءِ پنهنجو عشق امداد ڙي،
سڄڻ ريءَ سڀ سرتيونءِ باغيچا برباد ڙي،
گهاريان ٿي گوهر شاهہ غم ۾ءِ ڳچيءَ پايون پاند ڙي،

•

تلهہ: سڪندي سال لنگهي وياءِ جيئڙيون جانب ڪاڻ،
اصلئون آريءَ چامر جاءِ سور ڪنيا هٿمر ساڻ،
چوري پلاٽي اُٿ وياءِ هلندي نہ ڪيائون چاڻ،
اٿمر سوز سڄڻ جوءِ رُڃن منجهہ رهاڻ،
گوهر شاهہ غمناڪ ساڻ، پنهل ملندو پاڻ،
●

تلهہ: هلندي هوت پنهل ڏيءِ هيٺو ٽيئڙمر حال ڙي،
رويو رويو راهہ ساڻ، جروهايان جال ڙي،
سيني اندر سور جيءِ لڳي درد ڌمال ڙي،
ڪٽي بار گونگن تيءِ برلنگهي ويا بحال ڙي،
گوهر شاہ غمناڪ جيءِ سڄڻ لهندو سنڀال ڙي،
●

تلھہ: روح منھنجو رڻ پٽ ۾، آريءَ لاءِ آ اداسي،
آري لاءِ آ اداسي،
وڻ ٽڻ شھر ڀنڀور جاء پنھل کاڻ پياسي،
پنھل کاڻ پياسي،
اٿن آريءَ جام جيء وندر آھي واسي،
وندر آھي واسي،
ڏونگرء خان پنھل جيء خبر ڏي کا خاصي،
خبر ڏي کا خاصي،
گوهر شاهہ چئي گرجيء سِک کيو آ سنياسي،
سِک کيو آ سنياسي،

●

تلھہ: سو ڪوهيارو ڪيچ ويو، لئون جنھين آ لائي،
لئون جنھن آ لائي،

هون هون جي هونگار جيء وندر منجھہ وائي
لئون جنھن آ لائي،

واکا کيان ٿي وَرَ لاءِ جبل منجھہ جائي
لئون جنھن آ لائي،

ٻُڌي پاروچو من وريء ڪُوڪَ سُٽي کائي
لئون جنھن آ لائي،

گوهر شاه چئي گس ۾ بُوءِ بودن جي آئي
لئون جنھن آ لائي،

●

تلهہ: جن جو پيچ پنهل سان، ونڊر سي تيون وجن ڙي،
پيون وريتيون ورن سان، سنجهي ٿي تيون سمهن ڙي،
ٻڌي سڪ جو سنڌرو، ڪيچ وڃن ڏي ڪهن ڙي،
وجي پهتيون پنهل ڪي، رهايون ڪين رُجن ڙي،
گوهر شاهہ چئي، گُل خان ڪي، محبت واريون مچن ڙي،

•

تلهہ: ويو ٻاروچل ٻاڻ هٽي، چڙي شهر پنيور ڙي،
ابو ڏاڏو آريءَ تان، گهر تڙ سڀ گهور ڙي،
سا وجي ڪاهيو ڪيچ ڏي، ڏاهي وڏي جنهن ڪي ڏور ڙي،
آريءَ جي افسوس جي، آهي اندر ۾ اور ڙي،
گوهر شاهہ چئي گس تي، محب ملندو مورُ ڙي،

•

تلهہ: ڪانهي سورن ۾ ڪائي، ڪنهن سان سور سليان، سليان،
ڏاڙو ڪري ويا ڏوهڻ سان، ڪيئن آءُ ٻاڻ پليان، پليان،
روچ آريءَ چاڻ جو، اندر روح رليان، رليان،
سُورن سانگهيڙا ڪيا، ڪيئن پنهنجو جيءُ جهليان، جهليان،
گوهر شاهہ چئي گهوٽ لاءِ ميندي مُشڪ مليان، مليان،

•

ٿلھ: سارينديءَ سڄڻ ڪي ڳوڙها پيم ڳڙيءِ ڳڙي،
جيڏيون جانب يار سان، اتم جيءَ جڙيءِ جڙي.
ميٺا تيئڙم حال ڙيءِ رُڃن منجھ رڙيءِ رڙي،
لالڻ ڪاڻ لڪن ۾، ليئڙا پاتم لڙيءِ لڙي.
غازي گوهر شاهہ چئيء لڪئي انگ اڙيءِ اڙي.

•

ٿلھ: ڪهڙو ڪريان حال آئون پينڊ لوري سڄڻ مون ڪي لايون تہ مليو ويو.
آءٌ نماڻي هُيسِ اياڻي، پيچ پنهل مون، پايون تہ مليو ويو.
ترس تہ پيئڙس من تنيءَ جوءِ ڪيچ ڪوهيارل ڪاهيون تہ مليو ويو.
حُسنَ پسائي رمز رلائي، روح اسان جو رايون تہ مليو ويو.
گوهر شاهہ چئي غم لهي وياءِ بار بره جا چايون تہ مليو ويو.

•

ٿلھ: نالو نماڻي آهي ڙي جيڏيون، آءٌ ڪئين ڇڏيان پير پنهل جو.
ويندیس شهر ڀنڀور مؤن ڪاهيءِ سندرو پڏو اتم ساهي ڙي جيڏيون.
مون ڪي شهر ڀنڀور جي طعنءِ ڏنو آهي تائي ڙي جيڏيون.
ڪنديس ڳالهيون هوت پنهل سان، پاند ڳچي ڳل پائي ڙي جيڏيون.
گوهر شاهہ چئي گڏيس پرينءَ سان، لاڳاپا سڀ لاهي ڙي جيڏيون.

•

ٿلهہ: ڪنيو ويراڳ وندر ۾ ووڙيان،
لئون ڪوهيارل لاتي الاءِ ذوق مؤن ظاهر ذاتي الا.
ڏسان جام پنهل جي پلڻ، پائي جبل ۾ جهاتي الاءِ
وجي وينا ڪيچ شهر ۾، ڪوڙي ڪامل ڦناتي الا.
برهہ ڪيو بيگانو بر ۾، پرت پنهل سان مون پاتي الاءِ
ڪيچ مؤن هن ڪميڻيءَ ڏي ڪونہ مُڪائون خاطي الا.
ڪريان ڪوڪارون ٽڪرَ چوٽيءَ تي، ساريو پنهنجا ساٿي الاءِ
محبت موهيو خان پنهل جيءِ قربَ وهائي ڪاتي الا.
گوهر چئي گهوٽ پنهلِ لاءِ دلڙي منهنجي آتي الاءِ
لهندو نيٺ سنڀال سُڄن ۾ بيراڳڻ جو ٻاتي الا.

•

ٿلهہ: آيو عشق حضرت، ڪيو عيد جيڏيون،
ڪٽوري برہ جي ٿي، خريد جيڏيون،

ڪٽندو بار باري، اڄهو ٿيندو آري،
طلب تات واري، آ توحيد جيڏيون،

قرب سان ڪوهيارل، ٻاجهہ مؤن ٻاروچل،
پسائي آ پيارل، ديري ديد جيڏيون،

ورہ ويڙهہ ويڙي، پڌر پاڻ پيئڙي،
منجهان شوق ٿيئڙي، آ شهيد جيڏيون،

گوهر شاهہ نرمل جام سدائين سهڻل جام
ماڻهو سڀ پنهل جام آهن مُريد جيڏيون،

•

تلهہ: اديون، پينر منهنجوڙيءَ، من کو ترس ٻاروچي کي پوي،
سسئي سُڄ ۾، ڪاڻ سڄڻ جيءَ، راتيو ڏينهان رَوي رَوي،
ڪانگل ڪيچ وڻن جو بر ۾، لات ڪيو ٿو لنوي، لنوي،
وڃان هلنديءَ، ڪيچ ڏي ڪهنديءَ، ماڻ ڏکن جا مَويءَ، مَوي،
ڏاڍي ذات گوهر شاهہ گر جيءَ، ڪير ڪوهياري کي چويءَ، چَوي،

●

تلهہ: آهيان ٻاروچل جي ٻانهي پيلياٺيءَ، ٿيندو اديون ڙي اڇهو آرياڻي،
ڪيڇي ٿيا قهاريءَ، پر عشق آٺي اجاريءَ، ورلاءِ ويچاري وندر ۾ ويڳاڻي،
پيادل پنهل جيءَ، جوشن ۾ جبل جيءَ، سسئي سهٽل جيءَ، نيڻهن ڪئي نماڻي،
جنهن جو نينهن نعروءِ ڪيڇي ٿيو ڪراروءِ ڪري ويو ڪوهياروءِ سسئي سانگياڻي،
گوهر شاهہ صفاتيءَ، لڳو ذوق ذاتيءَ، ڪندو ڪول پاتيءَ، سڄڻ مون سڃاڻي،

●

تلهہ: جهنگ جبل سڀ جوڳياڻي ٿيءَ، ووڙيان خان پنهل،
پيرين پيادي آهيان پٿر ۾، پورپون پلپل،
دره اندر ۾ ڏڙيونءَ، لايون من ٻري ٿيو منگل،
سک پنيور جا وسري ويڙاءِ، جهاڳڻ آيو جبل،
نينهن ڦٽائي ننڍ نيڻن جيءَ، اوجاڳو ٿيو اصل،
ڪست منجهاروُن ڪيچ وڻن ڏيءَ، ڪاهي ويا ڪرهل،
وره وساياںءَ گهڙيون گهارياںءَ، ساريان ٿي سهٽل،
وڃان ڪهندي ڪيچ شهر ڏي تڪيو ڪري توڪل،
وَر وندر ۾ گهٽا گوهر شاهہ ٻاجهہ ڪندو ٻاروچل،

●

ٽلهہ: آري ڄام جو آهي ارمان جيڏيون، ڪالهہ قافلو مون وٽ مهمان جيڏيون،

شهر ڀنڀور مان ڀينگ تي ڀانيان، ڪيچ وٽن ڏي ڪاهيون ڪاهيان،
ڪنيو سڀ سر تي سڪ منجهان سامان جيڏيون،

وڃي وڻڪارؤن ورلاءِ ووڙيون، ڇهاڳي جبل جون چاڙهيون پوڙيون،
ڪهندي وڃان آءُ ڪيچ مڪران جيڏيون،

نينهن پنهل جي ننڍ ڦٽائي، عشق اندر ۾ آگ مچائي،
ڇهاڳي ويڙيس وندر ويران جيڏيون،

وس وندر ۾ ڪندو شل ڪوهيارو، گوهر شاهہ گُر پنهل پيارو،
ٻنجي ويندا سڀ بر بستان جيڏيون،

●

ٽلهہ: خان ٻاروچل جي در تي، زاري ڙي منهنجي زاري،

مل اڇي مسڪين سان، هوت پرين هڪ واري،
ڇني نہ ڇڏجان ڏاري،

ڪيان پڪارون پٻَ ۾، پايو ڳچيءَ ۾ ڳاري،
ڏج اڇي ڪا دلداري،

حامي تڄان حَبَ ۾، گهوٽ نہ وڄجان گهاري،
ڏجان اڇي ڏيکاري،

گوهر شاهہ ڇٽي گسن تي، چور ٻجهن تا چاري،
امن ڏجان تون آري،

●

تلهہ: تيس آئون ترن ۾ جانب لاءِ جوڳياڻيءَ
ملندو پنهل پب ۾ اديون آرياڻي.

سرتيون سڪ آهي مون کي ڪيچ ڏسڻ جيءَ
شهر پنيپور جو وڏي نٿو پاڻي.

پيرين پيادي پٽن ۾ مٿي آئون اگهاڙيءَ
وتان ور ووڙيندي وندر ۾ ويڳاڻي.

ڪيان ڳالهہ ڪمڙيءَ ناهي سلڻ جهڙيءَ
آهي اوکي اديون عشق جي آڪاڻي.

ڪندو ٻاجهہ ٻاروچوءَ ولهيءَ سان وندر ۾ءَ
ويندا غم گوهر شاهہءَ ٿيندو سڄڻ ساڻي.

●

تلهہ: ايندا اڱڻ اباڻا قرب ڪريءَ لهندا سار سانگي پرين پير پري.

پين پوچ پُسيون پرڏيهي پٽنءَ اڏي ويهن ويڙهيچا پاڻ پٽنءَ
ڪيا قسمت مون ڪان پنهوار پري.

ساريو سانگيڙا سڪان سڪ ۾ پئيءَ دل جو حال ڏيان ڪنهن کي ڪيئن چئيءَ
منهنجو ڳٽتيءَ ۾ تن لاءِ جيءُ جهُري.

اُنا بادل برن ۾ پيچ پليءَ ڦٽا موت مُنيا پيون ڪنيپون ڪليءَ
ڏٺوال ڪائنءَ خاصو ڏيان ڏري.

گوندر غم ۾ گوهر شاهہ گهاري سدائم آيا ڪين مارو موٽي ماڳ مُنداِنءَ
منهنجي سانگين بنام نٿي ساعت سري.

●

تلهہ: ايندا نيٺ اباڻا پينرء پاڦهي ڪوٺ پُڄائيء
آسون پير پڄائيء

هاڻي آجايو هت الا! ويهڻ مون وِهہُ آهيء
ماڙيچن جي مون کي جيڏيون ڏنو آ طلب تپائيء
آسون پير پڄائيء

مارو مال وَلر ڪيو وٽ ۾ء اڇن لهورتي ڪاهيء
تر اُنو تڏڪار لڳيء چونگار چڙن جي چاهيء
آسون پير پڄائيء

ڪري وڻاڻ ويهن ويڙهيچاءِ پٽ تي پاڻ بناٿيء
بادل ڪيڙي پيچ بهاريء قربئون ڪڪر وَسائيء
آسون پير پڄائيء

سانوڻ جون لڳيون مينگهہ ملاريونء موج ملير مچائيء
گوهر شاهہ ڪئين گاهہ ڦتاء بينا لنب لُلرَ لالي لائيء
آسون پير پڄائيء

•

تلهہ: عمر ڪر نہ اهڙاءِ ڏنارن سان ڏاڙاءِ ڏسان شل اکين سان ويڙهيچن جا واڙا

عمر ڪوٽ تنهنجوء مَرڪي مستيءَ سانء ٿرن جي ٿُمن کان ٻڪرار ٻاڙا

بادل پٽن تي ڪن پيا برساتونء لڳو واءُ اُني جو تنوارن پيا تاڙا

جن سان گذاريم زندگي زمانوء وسرن ڪين مونِ کان پنهوارن جا پاڙا

گوهر شاهہ گاهن ۾ء چڙن جون چونگارونء ڪائن ڪاچ مارو نانگيليون ۽ ناڙا

•

ٿلهہ: ويندِيس ملڪ مليرِ ڏسنديس ڏيهہ اباڻو،
راتيان ڏينهان روح اندر ۾ اٿمہ آس اُڪيرِ
وڃي ڏسان پڪو پراڻو،
پرت منجهان پنهوار پٽن تيءِ پين پاڪ پنيرِ
جتي آهي لُلر ۾ لاڻو،
پسي ڪانگا ماڙ ملڪ جاءِ تيئڙم ساهہ سڻيرِ
سهڻو سڻير سيباڻو،
غمہ گوهر شاهہِ مارن لاتاءِ پيئندس ڪاهڙ ڪيرِ
آهي جاتي ڪيت نماڻو،

•

ٿلهہ: جن سان جنب گذاريمہ جيڏيون، سي ماروئڙا تہ ملير ۾،
عمر تنهنجي باغ ۾ ڪئين قسمہ ميوا ڦرياءِ
جهڙو ساءُ سگر ساڳ ۾ تهڙي شيري ناهہ انجير ۾،
مولا ميليندو مونکي مارو ملڪ موهر جاءِ
حال منهنجو هيڻو تي ويوءِ اباڻن جي تہ اڪير ۾،
محل ماڙيون ڪين وڻن تيون، گلمہ غاليچا تنهنجاءِ
ريجهي رس رهاڻيون ڪنديس چاهہ منجهان پَڪي ڏير ۾،
گوهر شاهہ گلزاري تيئڙي، گاهن جي تر ڏيهہ ۾ءِ
هن ڪٺيءَ جي لڄ ڪيت رکندو، رهجي ايندي سَچَ سيرَ ۾،

•

ٿلھ: مارن ٻاجھون ڪل نہ لھي پيوءِ ڪوئي قاصد ڪانگ ادا.

ڪنياتا توکي خوشيءَ منجھارُون لکي خطڙو ڳچيءَ ٻڌان،
سانگين اڳيان سائين لڳ ڪجانءِ سڪايل جي تون صدا.

آھہ اباڻن جي آسُ اندر ۾ ڳُٽين انھن جي آھيون ڳنڍا،
مارو پاڻ سچاڻي پنھنجو ھن ڪميڻي تي ڪرم ڪندا.

آءُ ھجان ماروئڙن ۾ جھانگيڙن کان ٿيان نہ جدا،
پياريندو پنير پرين سان، ڪاھڙ جون اديون ڪير خدا.

بادل پيچ لائي موھر تيءِ آڻي خوشين ۾ مارو وڏا،
گوهر شاھہ گلزاريون ٿيڙيون، موٽي آيو مينھن مُدا.

●

ٿلھ: منھنجي مارن لئہ دل ماندي، بند ۾ بيوس آھيان باندي.

جھجھي جھانگيڙن جي جھوري، حب واري ھوري توري،
لئون لئون ۾ آجن جي لوري، آھيان وار نہ ھڪڙو واندي.

پٽ نہ اوڍين ڪوئي ڏٿوال، ڪٿيون ڪن ڏوٿيءِ
لاھيان ڪيئن اباڻي لوئيءِ ٻن بخمل ڏيان چَٽُ چاندي.

ڪيان ڳالھ تنين جي ڪيھيءِ ڏٽ ڪائين وٽ ۾ ڏيھيءِ
ويڙھيچن سان ويءَ ۾ ويھيءِ حب مؤن ٿيان حال ھيڪاندي.

ڦٽو ڳاھہ گوھر شاھہ لاٿوءِ ڪيو مينھن ملير مانڊاٺوءِ
آھي ملڪ اصل مُهراٺوءِ امر لڪئي ھت آندي.

●

ٿلهہ: پل پل ڪيان پڪارون الاءِ ٿاڙي جيئڻ تنوارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

مُرڪ، منگهام ڦٽا گاهہ گسن ٿيءِ ڦوهَن جون ڦلهارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

وڇن اسر جوءِ ويڙهين ۾ ڪيءِ چڙن جون چونگارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

ماڙيچن جي محبت جون ڪي لئون لُڙون ۾ اٿم لارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

وسرن ڪين ڪي ويڙهيچاءِ مون ڪان ملڪ ملير جا مارو الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

ويٺي ڪريان ڪوٽ اندر ۾ تن پرين جون ڪي پچارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

ايندا اڱڻ ٿي سنگ سڄاڻيءِ موڪيندا ڪي مياروں الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

سانوڻ جون لڳيون مينگهہ ملهارون، ترين ٿيون ٽڻڪارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

بوند اُٺي پيچ پنيءَ جوءِ ٿيون گوهر شاهہ گلزارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

●

ٿلھ: نيڻ وھن منھنجا نسنگ نماڻام الله ڪندو ايندا اگھڻ اباڻا.

ماڙيچن جي جھوريءَ ۾ جھڄان ٿيءِ ساريو سڳر ڪي حال ۾ مڃان ٿيءِ
راتيون ڏينھان پئي رڻان ٿيءِ شل وسن تن جا پٽن تي پاڻا.

ماڙيچن لاءِ آھيان ماندي ڪھُ پيون ڪٿون تنھنجا چٽيل چانديءِ
امر لکئي آ ھتڙي آنديءِ انھن جا اندر ۾ اچن اوراڻا.

سوين سجڻ مونکي سورڙا ڏئي وياءِ دل ۾ درد جا دونھڙا دکي وياءِ
پلئه پرئين جا پورڙا اچي پياءِ ساريو ساھ سکي منھنجو ڏسان پکڙا پراڻا.

گوهر شاھ چئي آھيان گھوريءِ اٿم انھن جيءَ جيءَ ۾ جھوريءِ
ڏينھان راتيان ھوري توريءِ سور سانگين جا ساھ سيباڻا.

●

ٿلھ: دلڙي درد ڦٽي ڦٽيءِ سُھڻن سانگيئڙن جيءِ
جيئري ھِئين ۾ وڏيڪ جندڙي جوشن جَھٽي جَھٽي.

دل تي راتيون ڏينھنءِ اُنا محبت مينھنءِ
لڳو ڪيت سان نينھنءِ ھيس آءُ چٽي چٽي.

اولا ڏيئي ڏاھرءِ جوڙي وينا گھرءِ
مارن سان موھرءِ پيتم جھڻ تي ڪٽي ڪٽي.

جڙي ويھَن جڪيءِ حب مان خان حقيءِ
جنھن جي پرت پڪيءِ اھا ڪان ھٽي ھٽي.

گوھر شاھ گلزارءِ بيحد باغ بھارءِ
ويڙھين ۾ ولھارءِ ورھ وٽي وٽي.

●

تلھہ: پيبو کنبُ کيرہ ڦيو سڏيرہ مرکن مليرِ ماروئڙا،
آڏي ايوان، موھر مٺخان، وينا سلطان سانگيئڙا.

ڪنيون ظاھر ڍنگھر ڍاھرہ مارو ماھر اڏين پيھون،
چارن ٿا مال، ڍکي لويون لال، پٽن تي بحال ٿي بيھون،
اچن ڏنارہ پَھريا پنھوارہ چڙن چونگارہ وچن ويھون،
کوکڙ جا کوکہ پايو ڳل طوق، جھونگارن جھوک جھانگيئڙا.

محبت جا مينھن، وسن شب ڏينھن، منجھارٿون نينھن ھٽي نعرو،
مَلھيو موھرہ ڦٽو ٿوھرہ کيليون کوھر پريا سارا،
ماروئڙا مورہ اچن ٿا اجھورہ کاھيون سڀ ڍور ڏٺ وارا،
مٿي پٽن، لاڙيون کاٺن، ڏاريون ڏنٺرن، ڏوٿيئڙا.

جھُڙن جھکورہ کئي ککورہ چٽي چکور کن ٻولي،
ساوک گاھن، کئي آ پٽن، لائي حسن آھي لولي،
پيالا پُرپي، ٿرن ۾ ٿي، ويڙھيچن جي گھُمي ٿولي،
مارو پري پيرہ چونڊين ٿا ٻيرہ سونھن ٿاسئير سا ميٺڙا.

گوھر شاھہ گھُورہ کيو مسرور ويو سڀ سور ساھيڙي،
پنھنجي گر پيرہ جي اکيرہ عجب اکسير آھي ڙي،
ڏٺم ولھارہ سرتيون سنگھارہ پنھنجا ٻکرار کاھي ڙي،
بيٺا ٿر وارہ اندر قولارہ لايون گلزار گيدوئڙا.

●

تلھہ: ويڙھيـن ۾ وتـاٺا اڏن جي اباڻا،
منھنجي ماروئڙن جا پلي وسن پاڻا.

وطن مينھن ورياءِ اڇي تلاءَ پرياءِ
ڦٽي ڦوگ ڦرياءِ لُلر لنب لاٺا.

جھانگيئڙن مٿون جھانگيءِ وريو ڪونہ وانگيءِ
ڪري ويھن سانگيءِ واريون وھاٺا.

اڏي پَن جون پيھونءِ ونڀن ورھہ ويھيونءِ
رُئڻ راتو ڏينھونءِ منھنجا نيڻ نماٺا.

گوھر شاھہ گسن تيءِ ونيو ولر وسن تيءِ
مارن جا موھر تيءِ وسن ٿاڪ ٿاٺا.

•

تلھہ: مون ڪي تياڙي جيڏيونءِ ورھہ ڏٺي ويڙھيچنءِ
آس اندر ۾آهيءِ پل پل پور پون.

ساهہ سدائين ساريءِ سانگيئڙن ڪي سرتيونءِ
سڪ اجاري آ دلڙيءِ جيءَ بھاريو جوشن.

ڪوٽ عمر جون جايونءِ مڙئي متاريون مايونءِ
جن ڪي جھانگين جي جھوريءِ سي ڪٿين اهي ٿيون مچن.

ڪاڄ مارن جو ڪنيونءِ ڏٿ ڏونٺراءِ پٽ پُسيونءِ
سوئي سڪايا سرتينءِ سگرءِسانوانءِ سانگيئڙن.

گوندر گوهر شاهہ گھاريءِ مارن دل مانديءِ
وَرھين ڪان پوءِ ويڙھيچاءِ من ڪا سار لھن.

•

ٿلهہ: منهن جو ملڪ مليرہ مارن ريءَ هت ڪيئن گهنگهر گهاريان،
لنب، للر ۽ ريپڙ رانهان، پڪا پيرون، پنيرہ چاهہ مٺون مال کي چيڙ چاريان،
سنگهارن لائي ساهہ سڪي ٿوءِ اٿمر آس اڪيرہ ويڙهيچن کي ڪين وساريان،
ڪٿي آيو فريب سان ڪوهہ تان، فالمر ڦوڳ وزيرہ نيڻ ڪنيو مارو نهاريان،
گدا گوهر شاهہ گيدوڙا ڏيهي، آهن سڀ اڪسيرہ جن سان ويٺي جيءُ جياريان،

•

ٿلهہ: ملان آئون وڃي موهر ۾، ويڙهيچن ۽ ولهارن سان،
پيان پسيون پٽن تيءِ، پرتئون پرچي پنهوارن سان،
ڪٿي ڳل ڪيت جي پائي، چوندس حال جيڏين کي،
وڃي ڪائيندس آئون ويڙهن ۾، سگر ساوا سنگهارن سان،
چارن ڏٺ روز شب مارو، پٽن جي ڪير سان ڪاهيوءِ
رهاٽيون دن رين ڪن ساري، گاهن گل ڦل گلزارن سان،
وٺي مون کي ڪينڪي واڇوءِ ڏمرن ۽ شرنائين جوءِ
ريجهي منهنجو روح آوٺڙو چڙن چنگ جي چونگارن سان،
آهي سدا آسرو اهوءِ ڪندا مارو مونکي پنهنجوءِ
گوهر شاهہ چئي گذاريندس ڏوئي لوئي ڏنارن سان،

•

ٿلهہ: ا ٿمر آس اکيرہ ونهين ويڙهيچن جي،

ٻُجهي پڪارہ تنوارہ تڙ تيء مٺي ملڪ مليرہ
ٻولي ٻڪرارن جي،

پرين منهنجا پٽن تيء پين پاڪ پنيرہ
ٻي پياس اٽن پيرُن جي،

اصل روز ازل کٿون، سرتيون منجهہ سريرہ
سڪ اٿمر سانگين جي،

گوهرشاهہ چٺي گسن تيء لاٿي موج عنبيرہ
گهري گلزارن جي،

•

ٿلهہ: عمر اسان جي اجهورہ ملڪ موهر ۾ مال سان مرڪي،

ڪري ميل محبت جا موهرہ شوق مچائي شورہ
پُسيون پٽ تي پيون سَٽ سُرڪي،

هر هڪ پنهنجي حيرت اندرہ زينت پريو زورہ
موهر مارن جو جهوپو جرڪي،

صبوح جي ويلي سوز منجهارؤن ڪير انهن جي اورہ
ڦوڳ پٽن تي ڦولر سان ڦرڪي،

گل گوهر شاهہ گاهن جهلياءِ لاتيون ڪن پکي مورہ
وچون وسايون گوڙ جي گهرڪي،

•

ٽلهہ: مون کي جا تار مارن لاٿي آ، ڪيان روز پٽن لاءِ هاءِ هاءِ جيڻيون،
روئان روز پٽن لاءِ هاءِ هاءِ جيڻيون.

ادا عمر تنهنجا طول وهاڻام ساهہ منهنجي کي ڪين سيباڻام
لوٿي پيڪن مون کي پهرائي آ.

لاک رتي لوٿي آهي لک جيءِ عزت عمر تنهنجي آهي ڪک جيءِ
مون کي ڪاڻ نہ تنهنجي ڪائي آ.

مهر گهرجي مونکي ماروئڙن جي سڪ، سچي اتم سانگيئڙن جيءِ
ماڙ ملک ڏي ساهہ منهنجي کي سچائي آ.

مهر مولا ڪئي ماڙيچن تيءِ گهر گوهر شاهہ ويڙهيچن تيءِ
منهنجهي اميد پرور پُچائي آ.

•

ٽلهہ: وڃي ملک ملير ويءِ ڏسان اکين سان عمر اباڻا

پٽ پيرون، پسيون، پوواڙيون، پکا پلٽي پنيروي!
ليار للر ۾ لُولوڻ لاڻا......

مکڻ، ماکيون ۾ ميهام چانهان، ڳنام ڳم ڳنڍير وي!
سگر ساوا ۾ سيٽنگ ساماڻا.

هيرڻ، هرباءِ گولاڙا گيدوڙا، اکڙي، اکڙا، انجير وي!
ٿوهر ٿر ۾ حسين هنداڻا.

گاهہ گوهر شاهہ ملير مرکن، سانگي صاف سڏيري وي!
مارن جي چاڏين ۾ مکڻ چاڻا.

•

ٿلهہ: آهي مونکي ارمان وي! عمر ماڙين مئون آءُ چا چاڻان.

موٽائي مُڇ ملير ملڪ ڏيءِ سامر هي سلطان وي!
وڃي پسان آئون پکا پراڻا.

بنگلا بلوري باغ باغيچا، ڪين وڻن مي ٿان وي!
ملڪ موهر جا مونکي سير سيباڻا.

ڪتڻ، ڪوتڪ، واهاءِ وليون، اسان لاءِ عاليشان وي!
عمر عطر تنهن جا عيبن هاڻا.

پُسين، پيرن ۾ مُنگڻ مونکي ٿي منهنجو گوهر شاهہ گذران وي!
مارو موهر جا سيئي ٿي سڃاڻا.

•

ٿلهہ: سُپني ۾ رات سيپئي، سنگهار مون ڏٺا هئا،
پيئندي پُسيون پٽن تي پنهوار مون ڏٺا هئا.

ملير ۾ سگر سٽيندي، ڏونرن ڏويون ونڊيندي ويڙهيچا وطن ۾ ولهار مون ڏٺا هئا.

ونڊيو ڏين ويڙهيچا، ڏونرن سنڌيون کي ڏويون، ڏٿندي تڙن تي لويون، ڏنار مون ڏٺا هئا.

ڪنپيون ڪايو ڪاهڙ ۾ پکتيون لائن سي پاڳيا، جهوپن ۾ جهانگيئڙن جا، چنسار مون ڏٺا هئا.

مون کي جيڏيون موهر جوءِ پورو پتو پيو آ، گاهن جا گوهر شاهہ چئي، هيڪار مون ڏٺا هئا.

•

تلهہ: مون کان نشيون وسرن، چڙن جون چونگارون،
پون ياد هردم، پنهوارن پکارون.

ويڙهچا وسن تي، پليا پُسين تي، گهرِيون ٿيون گسن تي،
گاهن جون گلزارون.

گهيڙن ۾ گهٽن تي، بهاريل پٽن تي، سونهن ٿيون پٽن تي،
ڦوڳن جون قلهارون.

وسي وچون ويڙيون، سِنجهون سايون ٿيئڙيون، منڊون ياد پيئڙيون،
مينهن جون ملهارون.

گوهر شاهہ گوندر ۾، منڙو موهر ۾، آهن اندر ۾،
پرين جون پچارون.

•

تلهہ: مارن کاڻ موهر ۾، سنمر سر تي طعنا،
ساريان روز سانگيء وسايون ويرانا.

اڏي پَن جون پيهون، ماڙيچا موهر ۾،
کري ويهن ويڙهيون، مهر جا مئخانا.

سرچي سگر ۾ وَسن تي ويڙهيچا،
کري کاٿن ماروء ڳنا تريون کانا.

ٿورا ٿر وارن جا، لکين آهن مون تي،
وساريان نہ وسرن، شائق سي شاهانا.

گاهن جي گسن تي، مال سان ماروئڙا،
جهونگارين جهانگيء، گوهر شاهہ چئي گانا.

•

تلھ: چٽڪيا عجب نمونيء پيڪان يار جاء
موتين جي رنگ مثاليء دندان يار جا.

انجيل ۽ توريت ۾ زبور ۽ فرقان ۾ء
مُک مان ٿيا تہ روشن بيان يار جا.

ابرو چوان ايرانيء ڪاڪل ڪنيا ڪمانيء
لاريب لب لاثانيء مرجان يار جا.

ثاني نہ دکن پُونيء گويا بي انت گونيء
رخسار نئين نمونيء بستان يار جا.

گلشن گوهر شاهہ گھاريء پيالا پريمي پياريء
نبوت واري، نظاريء نيشان يار جا.

•

تلھ: پڪا آهن پتن تي گولاڙا گيدوڙاء
پنھواريون پاندن ۾ چونڊين مُٽ پيرونٽڙا.

للرء لنب لاٿاء پپونء پوهء ٿوهرء
چارن مال موهرء منھنجا ماروئڙا.

پاڻن ڳل پنھواريونء پُسين هار پويونء
ڪاٺن سگر سويونء ساجهر سانگيئڙا.

واٺي ويڙهيچاء ويھن ياڻ پتن تيء
پلياسي پتن تيء ڏوئرن تي ڏوتيئڙا.

گوهر شاهہ غمن جونء آديسي آڪاٺيونء
ويڙهين ۾ واڪاٺيون جھونگارن جھانگيئڙا.

•

ٿلهہ: اڍيون نيٺ ايندا، اڳڻ مون اباڻا،
آهن ياد مون کي سي سانگي سياڻا.

ايندا مير مارو موهر جا مدامي،
کلي آئون خوشيءَ مؤن وڇائيندس وڇاڻا.

ويٺي ڪانگ اڏاريان، سدائين وٺن تان،
پکي ايندا پيهي پرين سي پِڇاڻان.

ڏسان روز راهون، ڪنيو نيڻ نهاريان،
آهن منهنجي دل جا مارن سان ڪي داڻا.

گڏيا گوهر شاهہ ويڙهي ۾ ويڙهيچا،
مهر جا موهر تي مينهن ڪيا مانداڻا.

•

ٿلهہ: سُٺي سُپني ۾، ملڪ موهر ڏٺم، لاڻي، لنب، للر، ترين ٿوهر ڏٺم.

اُنا مينهن ملير تي موج لڳي، ڦٽا ڳم، ڳنڍيرا ڳنا اوج لڳي،
ٿيا سانوڙا ساوڙا سبزي لڳي، ڪبڙ ڪرڙ ڪنڊا، چاريون چڳر ڏٺم.

وسن روز بادل، لڳيون ملهارون، ڳهُلي هيراتر ٿيون ٿڌڪارون،
ڪيو ويس ڪُهنبا لُڏن ليارون، ڪٽڻ، ڪانهہ ڪارا ساوا سر ڏٺم.

ڪاڻن ڪاچ اباڻا ويڙهين ۾ ويهون، چارن مال ماروئڙا پٽن تي بيهون،
اڏي ويهين ويڙهيچا پٽن تي پيهيون، مٺان واڙن جي، ڍاهر ڍنگهر ڏٺم.

ٿين گڏ گوهر شاه ڪوٺن تي، ويهن مارو پٽن جي پوٺن تي،
چارن مال گاهن جي ڪوچن تي، وڳر ويڙهيچن جا ولر ڏٺم.

•

ٿلھ: جھڙي عمر ڪٽي، تھڙي ڪونہ ڪري، وڃي تڙ تي ويٺو ڏاڍو تالُ ڪري،

لڳيون ملهارون اٿا مينهن موهر ڦٽا گاھ گسن تي ڦُر ٿوهر،
ڪٽي خاص ڪبڙن ڦرجي ڦولڙ، چونڊِن پيروئڙا مارو پير پري،

ويهن موهر تي مارو اڏي اجهاءِ ساريان سي تہ سهيليون سانگي پنهنجاءِ
ويٺي ڪنياتا اڏاريان خير منجهان، من ڪو قاصد پرين ڏهون ڪانگ وري،

سرتيون سهيليون سانگين سان، ريڊو روح منهنجو آ ريڊارن سان،
ڪنڍو مولا ميلا پنهوارن سان، جيڏيون ڳٽتين ۾ منهنجو جيءُ ڳري،

ويندييس ويڙھ وري، جن جي آهيان جٽي، مون ڪي مارن جي وٺي آ محبت وٺي،
چٽي گوهر شاھ اٿم آس گهٽي، منهنجي ملير بنا نٽي ساعت سري،

●

ٿلھ: آءُ تہ اڏاريان ڪانگ ڪونن تي، نيٽين وَهايو نديون نار،

جهانگيئڙن جون جهنگ ۾ جهوڪون، للڙ لاٽاءِ تن جون پوڪون،
پُسيون پٽن تي پين پنهوار،

سڪ سچي اٿم سانگيئڙن جيء من اندر ۾ ماروئڙن جيء
ساريو سڪان آءُ سرتيون سنگهار،

مال موهر تي چاھ مؤن چارن، پنهوارِ پٽن تي گڏجي گهارن،
مينڙو موهيو چڙن جي چونگار،

بوند اُٿي لڳيون بهاريون پٽن تي، ڦوڳ ڦولاريا پُسيون پٽن تي،
گاهن گوهر شاھ لاٿي آ گلزار،

●

تلھہ: ماڙيچن مارن لاءِ آهيان آئون ويڳاڻي،
ڪايون ڏٿ ڏؤنراءِ پين مينهن جو پاڻي.
ڪلي ڪنديس خوشيون، ساهيڙين سان سرچي،
اڱڻ تي اباڻاءِ ايندا سنگ سُجاڻي.
اڳي هئي اربيلي پنهواري پٽن تي،
مارئي مارن جيءَ پورن ڪئي سياڻي.
سنہ سُهمون سر تيءَ مارن ڪاڻ موهر تي،
سانگيئڙن جي نام تيءَ وتان آءُ ويڳاڻي.
وڻن ڪين گلما غاليچا گوهر شاهہ
سرتيون انهن جيءَ سورن ڪئي سانگياڻي.

•

تلھہ: مارن ملڻ جي طلب آ جيئڙيون، منهنجي جيءَ کي وري.
مينهن موهر تي اُنا گلزار گاهن جي لڳي،
سيٽنگ ساوا صاف ٿيا ڦولهار ڪئي ڦوڳن ڦري.
آيو بادل برسي پلي، ميٽيون ڪيون ڪڪريون ڪري،
برسات پئي پٽن مٿان، هر ڪا ترائي پاٽيءَ پري.
ورهہ لنگهي ويا سانگين سنگهارن ڏٺي،
ڏني اباڻن جي اچي ڪنيا تي خبر ڪري.
غم دور گوهر شاهہ ٿياءِ آيا پرين پيهي پکي،
سڏير ٿي سک جي سڙيل، مارن ڏٺي دلڙي ٺري.

•

تلھہ: آيا ماروئڙا پرچي پٽن تي.
نپنا ماڙيچاءِ ڪيرن ڪٽن تي.
گهمن ويڙهيچاءِ چانگن چٽن تي.
چارن ماروئڙا گورڙيون گهٽن تي.
رکندا گوهر شاهہ مرهم ڦٽن تي.

•

ٿلهہ: آهي اداس اديون مون کي پنهنجي ملڪ ملير جي،
پرين پرچي پاڻ پٽ تي رکن پياس پنير جي.
گُهلي بهاري آ برن تي، هوا ٿڌڙي هير جي،
سنجهون سايون ساوڙيون ٿيون، لڳي موج ڳنڍير جي.
اڏي ويهن پيهي پٽن تي، ڏوٿيئڙا ڪنهن ڏير جي،
ڏين ويڙهيچا وٺ ورهائي، خوشي منجهارڻ ڪير جي.
سومرا! ناهي تنهنجي ڪامون، پياس شڪر ۽ شير جي،
ڪاهڙ ۾ ڪنيپ ڪائڻ سان، اچي بوءِ عنبير جي.
گوهر شاه ڳُر ڪيت واري، محبت سرهي مير جي،
سڪ سيني ۾ سچي آ، عشق عجب اڪسير جي.

●

ٿلهہ: دل آهي اداس، اباڻن لاءِ، ساريو سڪ مان سڪان پنهنجا مارو ملير.

مير موهر جاء پرين پرڏيهي ڪائن خوب ڪنييون وَٽِ ۾ ويهي،
سوز انهن جي ڪيو ساهہ سڏير.

وَلر ڪيو وَسن تي، چارن مال مارو، پوياڙي پٽن تي ٻڌان چڙن چونگارون،
بيراڳي، ٻَرين جو ٿا ڪائين ڪير.

ڪين ڪائن ڪورماء سناسي سانگي، آڻن چاڙهن، جِهل سي جهانگي،
پيئن پٽن تي پوچ پنير.

ڳاهن گوهر شاهہ دلڙي ريهي، مرڪن موهر ۾ سانگي سيپيئي،
سچو جنين جو ثابت سير.

●

تلھ: ياد پيا پنھوارﺀ وسري وياﺀ ٻيا سڀ ڪم ڪاريون،

درد لڳو آ دل سان، ويٺي ڪريان ويچارﺀ
سڪ منجھاروئن سانگي ساريون،
نت نهاريان راھہ سان ويڙهيچا ولھارﺀ
قرب منجھاروئن ڪانگ اڏاريون،
پٽن تي پنھوارن جي چڙن لائي چونگارﺀ
اڄن اڄھور تي مارو مال چاريون،
گوهر شاہ چئي غم وياﺀ ڪيت مليو منٺارﺀ
ٻوندل اُتي لڳيون ٻيحد ٻهاريون،

•

تلھ: آياسي تہ سانگي، پٽن تي پيار سان،
ڪاهي مال مارو چڙن جي چونگار سان،

سانگي سير وارا سچا تي صبر ۾، اڏي ويھن پيھيون ٿرن جي ٿوهر ۾،
ماڙيچا موهر ۾، مينھن جي ملھار سان،

ڪائن سگر سُين جيان سيڪي، سرتيون سھيليون جيڏيون جيڪي،
پين پوچ پُسيون، ونڍي ويچار سان،

پکيون آهن پٽن تي، ڏؤنرن لال تاريون، ڪائن ڪاچ مارو لامن ڪي تہ لاڙيون،
صحبت سچائي واري سڪ سينگار سان،

گوهر شاہ گسن تي، ڦوڳن جون ڦلھارون، وسڻ جون وطن تي مينھن ڪيون ملھارون،
مليو ڪيت خوشيون تيون هن گلزار سان،

•

تلهہ: ڪنيا تا منهن جي ڪيت ڪي ڏجانءِ نياپو،
ماڏهو موهر جا هتي ڏين اوڙاپو،
سڪ سانگين جي ساهہ ڪيءِ جيڏيون جياپو،
منهن جو عمر ڪوٽ سانءِ ڪهڙو لاڳاپو،
ڪنڊو گوهر شاهہ مارن سانءِ مولا ميلاپو،

•

تلهہ: نڪو سنيهو سلامءِ مارن مُڪو آ اسان ڏي،
رُنا ڪهڙي رنج ڪؤنءِ مير موهر جا چام،
پُسين جا پرين پٽ تيءِ پين جيڏين سان جام،
تن چڏيو چو وساريءِ هيس جن جي سام،
گوهر شاهہ گوندر جيءِ من پروڙي مام،

•

تلهہ: مُڪو آ مارن اڄ سنيهو رات،
لکي ڪاغذ ڪانگ ڪيءِ سهڻي ڪري سوغات،
ڏاڍو عِتاب ڏکيءَ ڏيءِ آيو ڪالهہ قلات،
آيم ڪنياتل خير سانءِ پرهہ ڦٽي پريات،
گوهر شاهہ گلزار ٿيءِ بوند وٺي برسات،

•

ٽلهہ: مون کي آهي ارمان اباڻن جوءِ تن سانگين سهڻن سياڻن جو.
آهن مُلڪ موهر منهن جا ماروئڙاءِ جتي پُسيون پٽن تي پيرونئڙاءِ
ڪاٿن ساڳ سڱر سويون سانگيئڙاءِ سونهي ماڳ ويڙهيچن جي وٿاڻن جو.
ڪاهي ڪوچن تي هليا گورن ڪيءِ پنهوار پٽن تي اُنن اوڳن ڪيءِ
محبت مهر منجهان پنهنجن ڏورن ڪيءِ چارن گاهہ مارو للر لاڻن جو.
سونهن سانگي منهنجا ملڪ موهرءِ جتي پڪا پٽن تي ٿُمر ٿوهرءِ
آهي شوق گهڻو منهنجي من اندرءِ ڏسڻ ڏوٿيئڙن ۾ ڏاڏاڻن جو.
ڏنو مارئي مٿو آ ملامت سانءِ غمر گوهر شاهہ جي امانت سانءِ
وٺي ڪيت ويندو مون سلامت سانءِ پوندو ننگ مارن ڪي ناڻن جو.

•

ٽلهہ: منهنجون ماروئڙن سانءِ آهن ڳجهيون ڳالهڙيونءِ
سانگي پنهنجا ويا سُڄ ۾ ڇڏيءِ ڪيئن پايان ِهٿ مان والڙيون.
لُلر لذيذءِ مريڙا مناءِ ڪاٿي ڪين عمر! تو آهن ِڏناءِ
آڻن پنهوار پٽيو پيرون سُناءِ پري ڏين مارو وٿا ٿالهڙيون.
آهن اباڻان منهنجا آب اندرءِ سانگي خوش ڏنا مون خواب اندرءِ
آهيان آءُ هتي عذاب اندرءِ پانيان ويٺي پرين لاءِ فالڙيون.
رات ستي هيس روئي رڙيءِ سانگي آيم خواب ۾ سيپيئي مڙيءِ
وٺي ڪيت سان آهيان ڪبڙن تي چڙهيءِ لاهي ڏيندو مون کي لامون لالڙيون.
گوهر شاهہ چئيءِ آءُ ڪيئن وساريانءِ سانگي پنهنجا سدائين ويٺي سارياںءِ
هٿ هردمر ويٺي منجهون هاريانءِ وجي شال ڪيان مارن سان مقالڙيون.

•

تلهہ: پَٽائي تون رک پَرمہ ڏينديں لچ شرمہ
ڍڪي وٺ ڍوليا، منهنجو لڄ شرمہ.

ڏکن کيو آهي ڏوڙوہ آهيان تنهنجو ووڙوہ
کنديں کين ڪُوڙوہ کٽي آءُ قدمہ پَٽائي تون رک پرمہ.

پَٽين بوءِ بهاريون، سُرهيون تنهنجون ساريون،
گلڙن جون گلزاريون، اتئي باغ ارمہ پَٽائي تون رک پرمہ.

گوهر شاهہ ڪري ڪُوڪارون، سهٽا سٽجان تن جون تنوارون،
توکي ڪيٺن وساريون، ڪر ڪو پنهنجو ڪرمہ پَٽائي رک پرمہ.

●

تلهہ: اچ روح منهنجي جو رايو آ، مِلان ماڙ وڃي مارن سان،
هاءِ هاءِ مِلان مارن سان.

ڪري بيٺا رنگ نرالا، اِڪڙہ آک موهر جا آلا،
سڱرن سوز مچايو آ.

نيٺ عمر تنهنجو ڪوٺ ويراني، پن ڏينهن جي آ مهماني،
سنجهہ صبوح سعيو آ.

عمر عدالت موڻ نہ تون چاڙين، ڪيت ڪاهڙ جو تيندو ساٿي،
مون نينهن جنهين سان لايو آ.

مير عمر ادا، مارو ايندا، غم گوهر شاهہ سيئي ويندا،
مون پولي پول پڌايو آ.

●

تلهہ: مون کي ملڪ موهر جي معنيٰ، آٽي ڪوٽ عمر ڏيڪاريو.
هڻ هڻ آٽي ڪوٽ عمر ڏيڪاريو.

نت هُيس اتي سُکي سانگين سان، پوڄ پيتم تي ملي مارن سان،
اهي شربت هٿا شاهانا.

مڪت متو اچي ڪٽڪ داڻي مؤن، نڪري آيس ٽاڪ ٽاڻي مؤن،
اچي سٺم سانگين لاءِ طعنا.

نيٺ وري ويندیس موهر موٽي، ڪري مٽي تي لاک چپوٽي،
ڏسي تانَ تماشا گانا.

گام گهمنديس وجي گهيٽن سان، ڪنڍيون ڪوڪڙ جون پائيندس پيڪن سان،
وٽن ڪين عمر تنهنجا ڳانا.

مَنهہ مارن جا موهرِ مرڪن، گاهہ گوهر شاهہ جال سي جرڪن،
وسن ماڙيچن مڻخانا.

•

تلهہ: ويڙهيچا ولهار وي ميان، ڪيڻن وِساريان ڏوٽي ڏاڏاڻان.
مَچي ماڳ ملير ملڪ تي، سڪيا وسن سنگهار وي ميان،
اڏي پٽن تي پکا پراڻان.
شراباً طهورا، شوقڻون شيشا، پوڄ پيڻن پنهوار وي ميان،
سونهن تن جا ويڙهيون وٿاڻان.
پوياڙيءَ جوءِ اجهور پٽن تيءِ چڙن جي چونگار وي ميان،
وسن پٽن تيءِ ڀاڳين جا ڀاڻان.
گاهن جي تيءِ ملڪ موهر تيءِ گوهر شاهہ گلزار وي ميان،
گهمن گسن تي اديون اباڻان.

•

تلھہ: وُٺي بوند بھارہ وي ميان ڦوڳن ڪئي ڦلھار جوڳي.

ڇَنون اُنيون ڇٽڪار ججھا ٿياءِ واسي سڀ وٽڪار وي ميان،
سونھن پٽن تيءِ سنگھار جوڳي.

چڙي اسرُ جوءِ اجھور اباڻان، ڏٺ ڇيڙين ڏنارہ وي ميان،
ويڙھہ وسن وَلھارہ جوڳي.

وٺي بوند برسات پٽن تيءِ ٿر لڳي ٿڏڪارہ وي ميان،
پوھن تي پڪرار جوڳي.

گڏجي گوھر شاھہ ڪيت سان مارو پرٿون ڪن پسارہ وي ميان،
ورھہ جا وينجھار جوڳي.

●

تلھہ: ڪيٺن مارو ويا ھي چوري چڏي، ڪنھن ظلم ڪٿون ويا منھنجا مارو لڏي.

ھتي محل ماڙيون مان پانيان سُجون، منھنجا مارو ويا چاڪٿون پيرو پيچون،
شل ڪوٽ پنجي ويڙھہ وجون، جتي پڪڙا اباڻا وينا اڏي.

مارو ويا سارو ساٿ ڪٽي، بر ۾ چڏي ويا ھڪڙي چٽي،
جيڪا باب بنديءَ جي آھي بٽي، ڪيان آھون پٺي پنھنجا سانگي سڏي.

مون تہ پانيو ويندا مارو وٺي، ھوندس پنھنجي قبيلي ساڻ ڪَٺي،
پر قسمت آھي منھنجي مُٺي، تڏھن ويا ھت چوري ڇَڏي.

گوھر شاھہ چئي سانگي ساريان پئي، ڳوڙھا ڳلڙن تان مان ھاريان پئي،
ھڪ پل نہ تنين کي وساريان پئي، جيڪي سڏڙا سٽي ايندا منھنجي تڏي.

●

ٽلهہ: ڏيهہ اباڻو ڏيهہ ڏاڏاڻو، ويندِيس ملڪ مليرِ
ڏسنديس ڏيهہ ڏاڏاڻو.
مارو اسان جي ملڪ تيءِ پيئڻ پاڪ پنيرِ
ڏسنديس ڏيهہ ڏاڏاڻو.
پَسي ڪانگا ماڙ ملڪ جاءِ ٽيئڙم ساهہ سڌيرِ
ڏسنديس ڏيهہ ڏاڏاڻو.
گوهر شاهہ غم سانگين جي ۾ نيڻين وهايان نيرِ
ڏسنديس ڏيهہ ڏاڏاڻو.

•

ٽلهہ: مِٺو من اندر ۾ ٻولي ٿو ٻاجهارو،
وڳر لاءِ ويچارو، ٻولي ٿو ٻاجهارو.
باغن ۾ ٻجلين جوءِ آهي تاب تجلو،
نہ پوي ڪل قبلي جيءِ پسي جوڙ جملو،
ٿي چانڊاڻ چوڌس، چمن ۾ چمڪارو،
ٻولي ٿو ٻاجهارو.
سدائين باغن ۾ ڪٿوري ڪليل آءِ
چوڌاري چمن ۾ گلزاري لڳل آءِ
وسي ٿو وحدت جوءِ ڦڙ ڦڙ ڦوهارو،
ٻولي ٿو ٻاجهارو.
ڀَڪي من پڃري ۾ آهي روز اداسيءِ
پرتان ٿيو گوهر شاهہ پنهوارن جو پياسيءِ
سڳر لاءِ سوايو رويون رت هاريو،
وڳر لاءِ ويچارو.

•

تلهہ: منهن جو مارن لاءِ من ماندو آ، کنهن کنياتي خطڙو آندو آ.
سيني سور سَمايو سانگين جو، تن منن ماڙيچن مارن جو،
آهي جيءَ ۾ جهوراڻو جهانگين جو، نکي روح ورهہ کوڙن واندو آ.
مون کي آهي ويچارُ ولهارن جو، تن ڏٺ تہ چيڙن ڏنارن جو،
پين پاڻي مينهن تلاڻن جو، سڱر ساڳ تنين جو چاندو آ.
کنديس چا آڻون دنيا جي اکمل کيو، کريان ترک طمع جي تجمل کيو،
ڏيان باهہ عمر تنهنجي بخمل کيو، منهنجو کيت حقي حاکمزادو آ.
چوي گوهر شاهہ ڏوتي چارن گهتام کن لاک رتالڱين مارو لتام
پين پوچ پُسين جا پريون وتام سوئي ڏونٽرا ڏُت تن کاڏو آ.

•

تلهہ: ايندم اباڻام سانگي سياڻام سونهن وتاڻا ءجن جا پٽن تي پاڻا.
آهي درد دل ۾ سانگين جو سدائين، رُئن انهن لاءِ نيڻ نماڻا.
اڏيل عجائب تن جا پٽن تَيءِ سُونهن پرين جا پکاسي پُراڻا.
پيچ پني پَلي گاهن گلزاري تيءِ مرکن موهر ۾ لِلُر لنب لاڻا.
گوهر شاهہ گهٽي منهنجي دل کي اميد آهيءِ محشر ۾ ملائيءِ سانگي سُڃاڻا.

•

ٿلهہ: عمر مون نہ وسرن سنگهارن جون ساڙهيون، ساهہ ڪي نہ سيباڻا تنهن جا محل ماڙيون،
مال جون اڇوروڻ، اعليٰ ملڪ منهنجي، قربڻون ڪانگ اڏاريان عمر ڪوٽ تنهنجي،
انهيءَ لاءِ ڪولچ سيئي تاڪ تاڙيون،
اٺا مينهن مُهراٺي سرهيون ٿيون سنگهاريون، ڪيڏن راند ڪاهڙ ۾ پٽن تي پنهواريون،
ڪاٺن ڪنيين سان چڱا چپڙ چاڙهيون،
سچي سڪ سانگين جي، الست ڪان جا آهي، اهو پنڌ پنهوارين، پٺي جو شان نہ آهي،
ڪرارن جون ٻهڪن، ويڙهين منجهہ واڙيون،
گوهر شاهہ گلابي گاهن گُل جهلياءِ، جهڻ تي جهانگيڙا پٽن مٿي پلياءِ،
چونڊن چاهہ مؤن پيا ليارن تار لاڙيون،

•

ٿلهہ: نٿي ياد لهي ڪا اباڻن جي،
تن ويڙهيچن جي وٿاڻن جي،
ڪوٽ ڇڏي آءُ ويڙهہ وڃان،
موٽي ملڪ وڃان اتم آس اڃان،
جن جي چاٺي آهيان، سي مارو مڃان،
اها آس اتم پنهنجي ڏاڏاڻن جي،
ڪوٺي قسمت ڪيس، ڪيئن جاني جدا،
ساريان روز پنهنجا مان سانگي سدا،
ڪا نڳل! خطڙو ڪٺي وڃ نامي خدا،
مون ڪي سُڌڙي لهي ڏي ڪا سياڻن جي،
گوهر شاهہ چَئي، هتي آءُ ڪيئن ڪيان،
قابو آهيان ڪوٽن ۾ آءُ ڪيئن ڪُچان،
شل موٽي وڃي مان ملير مران،
مون ڪي آهي پياس گهڻي انهن پکن ۾ پنهوارن جي،

•

تلهہ: جنهن جي ساهڙ ريءَ نہ سريو، ڪاهي ڪُنن ۾ پئي سا پرَي،

درياءَ ڪناري ٿي سهڻي صورت، مجازي مٿي خيالي مورت،
تڏهين ٿي چالاڪ چريو، جڏهن ساهڙ ڪان جنهن سُرڪ پيري،

هُٿي ڪين درياءَ جي ڏڏڪي، جهوڪي اياري ڪُن جي ڪڙڪي،
يڪ تي پڪڙي ڏريو، پار وڃي انهيءَ گهيڙ گهري،

پوي پارو پوهہ سياريو، سيءَ جي لهر وڃهي وٽ ساڙيو،
لڳي سهڻيءَ کي ذوق ذريو، وڃي ميهر ڏي تار تري،

جهاڳي گدا گوهر شاه ٻيلو، تري ندي ڪري محب سان ميلو،
پڇي پيلو پيس پُريو، پار لنگهي وڃي وير وري،

•

تلهہ: جنهن جي محبت ساڻ ميهار، اها لاڳاپا سيئي لٽيندي،

مينهن وسن مڇي موج بحر جيءِ اچي ڏسڻ ۾ لُڙاٽ لهر جيءِ
پلٽ پاڻيءَ جي تارؤن تار، وڃي سڪ مؤن سهڻي سٽيندي،

سڪ ساهڙ جي سهڻي ڪئي آ، ڪَهي ڪچي سان واديءَ وئي آ،
نينهن ڪنيو نروار، وڃي قربئون ڪُن ڪٽيندي،

پنڌ پاڻيءَ ۾ ڪير ڪري پيو، سهڻي ڪان تڪو ڪونہ تري پيو،
هٿندي ٻانهون ٿي هوشيار، وڃي وامڙ جا ور مٽيندي،

گهڙي گوهر شاهہ گهيڙ گهر ۾، ٿي نشانبر نگهور نهر ۾،
پهچڻ ڪارڻ پار، وڃي بحر جو واس جهٽيندي،

•

ٿلھہ: ٿري دلي ٿي درياھہ وڃي ساھڙ ڏي سُھڻي.

توڙي وھي لس، لُڙڪيون، تہ بہ ويندِيس ڪيلي واھہ
ورھہ واري ڪين آ ورڻي.

پسي ڪڙڪو ڪُنن جوء ڪيون ڪاھو ڪاھہ
منڌ ويرن ۾ وڃڻي.

ڪنيو پيلو بحر ۾ء وڃي ھٽنڊي پاڻھہ
رازواري رھيون رھڻي.

گوھر شاھہ چئي گھر ۾ء ساري ساھڙ کي ساھہ
چُپ چڱي آھي ڪرڻي.

•

ٿلھہ: چڙيا سورٺ سپ سينگار، راجا جي رنگ محلي.

چارڻ چنگ وڄائيو پارڻ پاريو تار
راجا جي رنگ محلي.

سوين سورٺ جھڙيون، اڇي ٿيون اظھار
راجا جي رنگ محلي.

جھونا ڳڙھہ ۾ جذب ٿيوء قرب ڪيو ڪلتار
راجا جي رنگ محلي.

گھر گھر ٿيون گلزاريون، گوھہ شاھہ گرنار
راجا جي رنگ محلي.

•

ٿلھ: سھڻيءَ کي سورن پرين جو پورن چشم چڪچورن ڪيو چاهي،
منجهارئون، حب، هلي طالب، لاڳاپا سڀ سُٽي لاهي،

گهڙي درياهہ اندر اوڙاهہ لاهي سر ساهہ جو سانگو،
جنهين سنيارن پرين پچارن تنهن کي تار ٿيو تانگهو،
منجهؤن اوسات، آئي منجهہ گهات، لنگهي لڙ لاٽ جو لانگهو،
ملي ميهارن ڪيس ڪيڪارن سھڻي سدابار خوش آهي،

لهريون لس ليٽ، چڪڻ چپيٽ، ٻوڙي تو ٻيٽ ڪيئن پاٽي،
اولڙ اسرارن اٿن ٻيهارن پسي ڪڙڪارن خود ڪاٽي،
سهڻي سٽيرن دانهہ دلگيرن ڏرياهہ جي سير ڪٽي ساٽي،
مليس مهوال، بحر برحال، حسن ڪمال ٻيو چاهي،

سپيئي ساري، ٽرت تاري، منجهون چاري، ڀڳڻ ٻيلي،
جرڪن جايون، صحن سايون، ٻرن باهيون صبح ويلي،
لهر اندرن بحر بندرن مولي ميهر مون کي ميلي،
چڙيم جشن، ڏنم حُسن، ڪٽيندي کُن، وجي ڪاهي،

دائم دن رين، قائم ڪونين، عجائب عين جو آرو،
گوهر شاهہ گرن مليو منورن ساهڙ سرور سوپارو،
کُليو چمڪارن عجب اظهارن ٿيو گلزار جَر گهارو،
رهايو رَسُ، چڙيو حوس، ڏنو آ ڏس اهو ڏاهي،

●

تلهہ: ڪٺي پيجل اڳيان دان، سرتين سان آئي سورٺ.

هيرا موتي عاج اشرفيون سون ڪٺي سامان،
سرتين سان آئي سورٺ.

چارڻ کي ڏاڍي چاهہ مؤن، ڏين تخت طولان،
سرتين سان آئي سورٺ.

وڳي تند تنبير تي، هيڪر تي حيران،
سرتين سان آئي سورٺ.

گوهر شاهہ گرنار مؤن، مرڪي منجهہ ميدان،
سرتين سان آئي سورٺ.

●

تلهہ: سخي صورت جو سلطان جهونا ڳڙهہ ويو جهوري.

راجا راڪو رعيت جوء ڪنڌيءَ جو ڪُستان،
جهونا ڳڙهہ ويو جهوري.

جنگي جوڙ جلالي جامي، جذبي وارو جوان،
جهونا ڳڙهہ ويو جهوري.

پارس پيرُ پيارل پڌروء پڙ سندو پهلوان،
جهونا ڳڙهہ ويو جهوري.

گوهر شاهہ چئي غم تيوء لاڏ ڪيو لاٽان،
جهونا ڳڙهہ ويو جهوري.

●

تلھ: جاڳيو سورٺ سيني سور جھونا ڳڙھ وجي جھرندي،
راجا جو رهي روح ۾ پل پل پيڙ ۾ پوري
ڳٽتيءَ ۾ وجي ڳرندي،
سوز خيال کنگھار جي ۽ چاکن کئي دل چوري
سک هئين ۾ هرندي،
سک سورٺ جو سک ڦٽايو، ورھ کئي وهلوري
غم بحر ۾ وتي ترندي،
گوهر شاھ چئي گرنار ۾ ۽ جنهن کي گھايو گھوري
سا ويراڳ ۾ ورندي،

•

تلھ: چارڻ چنگ کٽي آيو، رکي سر جو روحي رايو،
سورٺ کٽي ڳالھ هک واري، مڱٽي سان مال جي ساري،
ڏيان توکي دولت باري، وطن تون وڃ پنهنجي چايو،
ٻڌي راءَ ڏياچ سِر پڳڙي، پهري آيو انگي اڳڙي،
منگتي جي راءَ نہ پڳڙي، بينو آ کنڌ ننگي نايو،
گوهر شاھ چئي گرناري تي، پيالو پُر پُريمي پي،
چڙي هستي هٽڻ جي هي، پرت جو پيچ آ پايو،

•

تلھ: اُهي ايندا الائي ڪڏهين، جنهن کي ٿي سورٺ ساري،
سورٺ کي سک آ ڏاڍي، جھونا ڳڙھ ويو آ جھوري جوڳي،
چڙهيو گرنار جو گل آ نظاري نينهن جي نعري،
سورٺ کي سوز ٿيو باري، محبت جي مٿخاني اندر
جلي پيو جوش ۾ جيئڙو پر کيو جام پياري،
گوهر شاھ چئي آهي گوندر مون کي راءِ ڏياچ جو من ۾
عشق جي ميدان ۾ اچي کو سر سينگاري،

•

ٿلهہ: من موهيو تنهنجي سازء اڃان نہ مڙين مڱڻا.

تند وڄائي چنگ جيء ڪيئي عجب آوازء
ساز نہ آهن سلڻا.

تار طلب تنوار سانء برهہ اڏايو بازء
آهن ڪي رنگ رنگڻا.

جيڪي گهُريئي سوئي مليئيء دوهرو دان درازء
پوشاڪي پنڻا.

گر گوهر شاهہ راڄا جهڙاء رکن نينهن نيازء
وحدت ڏي جي ورڻا.

•

ٿلهہ: موهيو تنهنجي تندَء بدن بهاري ٿي.

سوز جي سامان سانء ڇُريو چنگ جو بندء
مڏمر سان ملاري ٿي.

سُڻي واڄو چنگ جو ء جاڳي پيڙي جندء
گگن ۾ گلزاري ٿي.

سورهہ سر ميدان ۾ بٽجي بينو رندء
حسن واري هسواري ٿي.

گوهر شاهہ گلزار ۾ چشمن واري چندء
هر جاءِ چمڪاري ٿي.

•

ٿلهہ: ويو وڄي چنگ تنبورہ ڇوري ڇونا ڳڙهہ کي،

پيچل کي ٻي رات جوءِ موج ڪيو مسرورہ
ملهائي بينو پڙ کي،

راجا راءِ ڏياچ جو من ڪيو وهلورہ
چڏيائين پنجين اڙ کي،

قرب حاصل ٿيو حق کان دُئي ٿي ويئي دورہ
محبت جني ڏني جهڙ کي،

غازي گوهر شاهہ کي ڪي مرد ٿيا مخمورہ
معنيٰ سان ماري چڙ کي،

●

ٿلهہ: سوڍا ٿنهنجي سوز ۾ پياوٽ ڦري،
ساوا وڻ سپئي ٿياءِ بلبل نظر ڏري،
لونگ لڪين ڦوٽا ڦريا ليار جيان لڙي،
ڪاڪ ڪکوريا گلڙا وس ٿي وري،
گوهر شاهہ چئي گل ٿياءِ ڍٽ کي ڍري،

●

ٿلهہ: مومل روئي ماڙين ۾ سوڍل کي ساري،
مينڌرو پنهنجي ميي کيءِ چندن ويو چاري،
راڻل جي رهاڻ جوءِ ڳاراڻو ڳاري،
سوڍل ويو سرتيون مومل کي ماري،
ڪانڌ بنا ڪاڪ ۾ ڪيئن گوهر شاهہ گهاري،

●

تلھ: راضي تي راڻل تون مون ۾ عيب گھڻان،
جوڳياڻي تي آيس جاني، توکي شال وڻان،
ڏنا جوڳين ڏاج ۾، قرب جا تہ ڪڻان،
سوڍا تنهن جي سوز جاء وينئي ڳڻ ڳڻان،
گوهر شاھ چئي گام ۾، تنهنجا سڻ سڻان،

•

تلھ: جيئڙيون مون ڪي جلدي ڏيو،
راڻل ريجهائي، پيارل پرچائي،
سوڍو آيو سيج تي ڪرهل ڪڍائي،
سمجهي سيتل راءِ کي ويو واڳون ورائي،
ڪَسِري ويو ڪاڪ تؤن چاڪئون الائي،
مونئي نہ آيو ماڳ تي، ويو مومل منجهائي،
مومل سور سوڍي جاء کنهنکي سڻائي،
وڻ ڪڪوريل ڪاڪ جاء ويو قريل قڻائي،
سوڍو پنهنجي ملڪ تي، سوڍيون سڏائي،
ڳُجر گوهر شاھ چوي وينئي واجهائي،

•

تلهہ: مومل مياري ڪري راڻل ويو رات اديون،
سوڍل بنا سومل پانيان، سُڃي هي محلات اديون،
سنجهي رُسي راڻل ويو، جاڳيس آئون، نہ پرڀات اديون،
ڍاٽي وراڻي ڍٽ ويو، جانب پاڻي جهات اديون،
گوهر شاهہ چئي گوندر غم جي، واڻي آهي وات اديون،

•

تلهہ: پينر ڳوڙها ڳاڙيان وينئي، اڃ نہ آئيا ڪاپڙي،
سو ڍل جي صورت جي، اتم سيني اندر ڇاپ ڙي،
بديون سڀ بخشيندو، پيارل مونکي پاپ ڙي،
عشق جي اديون مونکي، لڳي آهي لاپڙي،
گوهر شاهہ غم ۾ گذري، جَهپ نہ اچي جهاپڙي،

•

تلهہ: پلاڙي جيڏيون جاڙ ڪري، راڻل ويو رسي،
جانب آيو جوءِ ۾، پئي آ ڍٽ وسي،
سومل ڪيو سحر ساروء مومل پئي مُسي،
گوهر شاهہ چئي غم تيوء ڏوراپا ڏسي،

•

تلهہ: مومل کي ماڙيءَ ۾ جادو ويو هٽي،
ڪاري ڪري ڪاڪ ويوءِ ولهي ڪانہ وٽي،
ايندو اتم آسروءِ منهنجا سڻ سٽي،
آهيان مينڌري مير جيءِ پيرن جي پٽي،
گوهر شاهہ چئي گهوٽ جيءِ اتم حب گهٽي،

•

تلهہ: راڻو ويو رنج ڪريءِ ڪسري ڪاڪ تان،
وٽ ٽڙ سيئي ولها تياءِ جانب ويو جٿان،
ستل سمجهي سوڍو ويوءِ سرتيون هاڻ هتان،
ڏئي ويو ڪام ڪچ ۾ءِ پنهنجي پاڻ هٿان،
گوهر شاهہ چئي گل ڪوماڻاءِ ساوا سيج مٿان،

•

تلهہ: ڏئي چنيسرچامءِ هار ليلان ڪنيو هنجي،
ڪوئنرو سان ڏاڍو قرب تيوءِ آيو عشق امامءِ
جند جانب سان وئي جهنجي،
عتاب آيس اوڏاهونءِ ڦٽي ويس آرامءِ
سڪ ۾ وئي آ سنجي،
چڏي لهور لاچار ٿيءِ من لايون ماتامءِ
وئي فيراقؤن ڦنجي،
گوهر شاهہ لهي غم وياءِ نينهن ورتوسين نامءِ
طمع اندرمَئون ويئي آ گهنجي،

•

ٿلهہ: بيوفا آهي زمانوء سمجهہ رک هوشيار ٿيء
ناهي سنگت ۾ سچائيء اهو عجب اسرار ٿئي.

توڙي لٽي ڏين مال ملکيت تہ بہ چون تو ڇا ڪيوء
سر ڪٽي تازو ترٻيءَ تي اچ اگهڻ اظهار ٿي.

ڪڻ اکيون ڏس تون هنن ڏي سخت دل سهڻا صنمء
در تنهنجي تي آيا عاشقء تن جو درمان ٿي دلدار ٿي.

بيوفا ٿيا يار اڇو ڪاء ريج لبن جو ڏيئيء
دل نہ ڏيندا ظالم ٿيندا اهو عشق جو آزار ٿئي.

گوهر شاهہ چئي غماز آء سهڻن ڪي پنهنجي سونهن جوء
ڪڏهن ڪڏهن تا پائن ليئوء ڪنهن لاڏ مان لاچار ٿي.

•

ٿلهہ: محبوب منهن منورء لب احمر ڪُجا هيء
عينن جو آراعليٰء شمس و قمر ڪجا هئي.

منزل آ عشق واريء عقلي مجال ناهيء
بخمل بدن نورانيء هر مظهر ڪجا هئي.

سڪندر قرنين جَهڙوء مٽ نہ ماهہ لقا جوء
دلبر جو گنج اعليٰء راجا تونگر ڪجا هئي.

هر دم گدا گوهر شاهہ ثنا خوان آ ثنا گرء
بدرالدُجا برابرء اڪبرء بابر ڪجا هئي.

•

ٿلهہ: عشق آ ظالم مثاءِ ننگ نہ ڪو نادان ڪيءِ
جام محبت جو پياريءِ مست ڪري سلطان ڪيءِ.

مجنون مثل مُلڪ ۾ مست ٿيو مورت ڏسيءِ
انهيءَ منزل تي پهچايوءِ آ عشق ڪٺي انسان ڪيءِ.

عالم هو اعليٰ علم جوءِ صاحب شريعت جو ڏٺيءِ
سُوريون چارياڻين صحن ۾ءِ سِڪ ڪٺي صنعان ڪيءِ.

فرهاد ڏونگر ڏاريا ٿيءِ شيرين واري شوق ۾ءِ
ڊڪاڻ ڪان ڊڪاڻڪي ويئيءِ ڳولي پيو گل جان ڪيءِ.

گوهر شاهہ غازي گلا ڪانءِ ڪين ڊڇن سنسار ۾ءِ
چا ڪندي خواري خلق جيءِ عشق جي عريان ڪيءِ.

•

ٿلهہ: ميان قاصد! مخبوبن ڪيءِ ملڻ واري اٿن يا نہءِ
ڪياڻون ڪاءِ تو سان گوياءِ ڳڻجڻ واري اٿن يا نہ.

ادا قاصد عجيبن جيءِ خبر ڪر ذوق ذاتيءَ جيءِ
رهيا ويهي چڙي چا ڪٿونءِ ڳنيڻ واري اٿن يا نہ.

ڳجهي ڪر ڳالهہ تون مون سانءِ محبوبن جي ملڻ واريءِ
ايندا ڪي جوءِ تي جانيءِ ورڻ واري اٿن يا نہ.

ايندا سهٽا اڱڻ منهنجيءِ گهوري سرڙو گهمائيندسءِ
پَسائي رُخ مون ڪي ويندا، رهڻ واري اٿن يا نہ.

گوهر شاهہ چٽي غريبن جوءِ ڪجاڻءِ وجي عرض سهٽن ڪيءِ
سدائين ماٺي ۾ رهنداءِ پرچڻ واري اٿن يا نہ.

•

ٿلهہ: آماري نفس تي قبضوءِ جڏهن ڪندين ٿيندين غازيءِ
نہ تہ تون راڇن اندرءِ آهين رنگروٽ روازي.

ٻُڌائين ٿو جوڙي مسئلاءِ ڏئين ٿو ماڻهن کي وڏي تسلاءِ
جا چيٺي ڪين اندر جا وَسلاءِ آهين ڪوڙن سندو قاضي.

ٿوڪي جنهن آ مُڪو ٺاهيءِ هِتي ڪرٺو ٿوڪي چاهيءِ
ويندين ڪاڏي ڪُوڙا ڪاهيءِ پڙهي ڏس ڪا طرح تازي.

گوهر شاهہ گدا آهيءِ مرشد تان مال فدا آهيءِ
عاصين جي هي صدا آهيءِ عجب فقراء جي آزي.

●

ٿلهہ: اسان عشق والي ڪا عبرت هون.
برهہ بلاشڪ برڪت هون.

ڪٿي بيدل هونءِ ڪٿي بيخود هونءِ
ڪٿي سچل والي صورت هون.

ڪٿي هندو هونءِ ڪٿي مسلم هونءِ
ڪٿي ذوالقرنين کي مورت هون.

ڪٿي گوهر شاهہ ڪٿي بلا شاهہ
ڪٿي گنگا والي تيرٿ هون.

●

ٿلهہ: ڪنهن کي حال چوان، ڪٿي حُسن هَلان،
انهيءَ جهوريءَ ۾ پئي روز جَلان.

جڏهن فوج حُسن جي هُل ڪري،
شاهي تجمل تاب طبل ڪري،
لڳيون سيني دو ناليون دخل ڪري،
چرچي، چاڪ فڪر جي ۾ پئي ٿي چَلان.

توکي صورت جو سردار چوان،
توکي محب مٺو منٺار چوان،
تنهنجو نينهن نسنگ نروار چوان،
تنهنجي پيارا پسڻ سان ٿي جڳ ۾ پلان.

ايندو اڳڻ هلي سردار صنم،
پري قرب منجهئون پنهنجا پاڪ قدم،
ڏٺي دلبر جي ويندا گوندر غم،
وجي محبوبن سان مان شال ملان.

جيڪي آهن جدائيءَ ۾ يار جدا،
آهن روح منهنجي ۾ تن جا رندا،
گر ڏي گوهر شاهہ تاڻن طلب تندا،
ملان تن سان پوءِ خوش ٿي کِلان.

●

ٽلهہ: بندا ڪسي جڳ نهين ڇپدا، خدا جڳ لوڪ ساري مين.

ڪٿي ملان، ڪِٿي قاضي، ڪِٿي اوٺي دهلاري هي،
ڪٿي ڇهڙا چماگر هي، ڪٿي سڪندر ستاري مين،
بندا ڪسي جڳ نهين ڇپدا، خدا جڳ لوڪ ساري مين.

قمر و شمس تاري ڪَتيان، برف بجلي اوپر ويکو،
باغيچي ويڙهہ کو ويکو، حسن کي هل هزاري مين،
بندا ڪسي جڳ نهين ڇپدا خدا جڳ لوڪ ساري مين.

لکين لک مور تان ويکو، صفاتي صورتان هويان،
ڪلايس کيل ڪو خاصا، پتليون کي پساري مين،
بندا کي جڳ نهين ڇپدا، خدا جڳ لوڪ ساري مين.

گوهر شاهہ گيان والا ڪوئي، اسي مئخانہ ۾ هويا،
جوڳي جنسار ڪا ويکو، بلخ بيحد بخاري مين،
بندا ڪسي جڳ نهين، ڇپدا خدا جڳ لوڪ ساري مين.

•

ٽلهہ: ڏاڍو عشق آهي اديون اڙانگو،
هلي ڪائي حَب ڏي لاهي سِر جو سانگو.
آهيان آءُ اُداسڻ ورلاءِ ويڳاڻي،
سسئي کي تہ سُڃ ۾ نينهن ڪيو آ نانگو.
ونڊر جي وِڻن ۾ ڪري پٽي پڪارون،
محبوبن مُکو آ ڪيچ ڏهون ڪانگو.
پنهل پاڻ ايندو ڪري قرب ڪيچي،
برهہ بار اوکو سولو نا سهانگو.
گوهر شاهہ گويا ڪٿي، ناتو کو نڀائي،
سچو ساٿ سرتيون محبت ڪاڻ مهانگو.

•

تلهہ: بيوفا آهي دنيا فانيءِ
گهڙيءَ جو چٽڪو جوڀن جواني.

ڪڏهن سڪندرءِ تخت جا صاحبءِ
ڪڏهن وڃي ٿيا خاڪ مڪاني.

ڪڏهن ڳاڙها گهوٽ دنيا ۾ءِ
ڪڏهن مقامي مڙهہ ڏرياني.

ڪل من عليها فانيءِ
قائم آهي قول قرآني.

هيءَ گذر جو مڪان گوهر شاهہءِ
هتئون ويا ڪيئيءِ للنگهہ لاثاني.

●

تلهہ: سچڻ سانگ ويڙاءِ الله تن ڪي آٽيءِ
ڪيان پٽي ڪوڪارونءِ عمر ڪوٽ هاٽي.

سدا سچ سومري ڪيءِ چٽو آئُ چوندڍيسءِ
موهر ۾ مارن جوءِ هلي ڪو ملڪ ماٽي.

نڪي انگ لڪيل هوءِ نڪي دل لڳي هٽيءِ
نيت ڪيت سان آءِ خدا پاڪ جاٽي.

عمر ڪاچ تنهنجاءِ مون ڪي ڪين وٹن ٽاءِ
منهنجو من موهيو آءِ للرءِ لنب لاٽي.

گيدوڙا گوهر شاهہءِ ڪائيندڍيس ترن ۾ءِ
ڪاهڙ ۾ پڪن ۾ پيرن لاءِ پيوتن تاٽي.

●

ٽلهہ: خدا جي خيال ۾ خبردار ٽجانءِ توحيد ۾ تصوف ۾ هوشيار ٽجانءِ.
حقيقت، شريعت، معرفت، طريقت، ڏوئي ورق وجودي وينجهار ٽجانءِ.
لائي ڏُڻ ذڪر جي فڪر فن ۾ فالمہ بزمہ بيد جي بن ۾ بيدار ٽجانءِ.
گدا گوهر شاه جي صدا صحيح سالمہ آبحيات پاڻي پي پرواز ٽجانءِ.
خدائي خيال ۾ خبردار ٽجانءِ توحيد ۾ تصوف ۾ هوشيار ٽجانءِ.

●

ٽلهہ: بي مثل مثون مثل ٽي آيو آدمہ عشق الله جو الله جو
ونفخت فيه من روحي آيت قول ڪلام الله جو الله جو
انا احمد بلا ميمي، نور نبي الله جو الله جو
من اندر ۾ مچ مچي ٽو ورد وليءُ الله جو الله جو
گوهر شاهہ چئي غير ڪان پاسي، سئين صفيءُ الله جو الله جو

●

ٿلهہ: جيڏيون دعا جي ڪيوءِ منهنجو مرض هٽيءِ
وينديس ويڙهچن ڏيءِ هي ڪشالا ڪٽي.

اٿم اُڪير اندر ۾ اباڻن جيءِ
تن ويڙهيچن جي وٽاڻن جي،
تن سڪين سانگين سياڻن جيءِ
ويهان ڪيئن ماڙ ملڪ ڪان منهنڙو مٽي.

پنهنجو پيڪاڻو جوءِ ملڪ ڏنمءِ
وسري مور نٿوءِ سر تي ستم سنمء
چيڙ چاهہ منجهئون پنهوارن سان پٽيمءِ
ڪائيند يس ڪاچ ڪاهڙ ۾ سگر سٽي.

آهي مام مارن جي ملير واريءِ
خاصي ڪاهڙ ۾ ڪنيين ڪير واري.
ڪنديس پيروي ڪيت امير واريءِ
واريو ڦر واڙيند يس نوڙيون تہ وٽي.

گاهہ گوهر شاہ ڦُٽا ڦوهہ ڪريءِ
وينديس ويڙهيچن ڏي پرٽئون پير پري.
منهنجي سانگين بناءِ نٿي ساهہ سريءِ
جهونگر جهانگين جي ٿي غمڙا لٽي.

●

تلهہ: سِڪ سلامن ساڻ، لاهيان ڪانَ لهي ٿي،
لڪن منجهہ لالڻ جيء ڪامل جي آهي ڪاڻ،
سسئي ڪيچ ڪَهي ٿي،
ساجن ڏٺي مون ڪي سال لنگهي وياء ڪانهي روح رهاڻ،
وادي ورهہ وهي ٿي،
آءٌ تہ ساڳي آهيان سسئيء پنهل پاڻ سڃاڻ،
تولاءِ طعنا سهي ٿي،
گدا گوهر شاهہ گس ۾ء پنهل ايندو پاڻ،
رمز انهيءَ ۾ رهي ٿي،

•

تلهہ: طمع جي چڙڻي ڏيء مون سان چال بازي،
الهہ لڳ ذڪر ڪرء تنئي روح راضي،
ناقص نفس آهيء نادان نادرء
ڪهڙي جنهن بنائي ڪوڙ جي آ بازي،
هلائيء گهمائيء ڦيرائي شهرن ۾ء
سڀ ڪنهن جي اندر ءآهي هڪڙو قاضي،
گوهر شاهہ غلاميء خدا جي پلي آء
خدا جي ذڪر جو هجي ڪو آوازي،

•

قلندر نامون

ٽلهہ: وڄدي گهنڊ گهڙيال، دَمادمِ مست قلندر لال،

نظارا نور سارا نرمل، قلندر ڪابڙا تجمل،
قلندر هئي برهہ بادل، برهہ ڪي پيچ لائي برحال،

حقي حيدر حَسن هادي، قلندر هئي وحدت وادي،
قلندر ڪي شڪر شادي، قلندر ڪي رنداني چال،

والي حُسين صابر هئي، قلندر بيشڪ بهادر هئي،
قلندر صوفي ثنا گر هئي، قلندر ڪا قدم ڪمال،

مالڪ موسيٰ رضا منور، قلندر ڪا ڏاڏا باقر،
قلندر ڪا حامي جعفر، شب روز ڪڙي ڏمال،

امام زين العبا ظاهر، قلندر مستي وچ ماهر،
قلندر ساقي هئي ساغر، پلاوي جام شرابئون جال،

قلندر تي اصغر دا آرا، قلندر نقي دا نعرا،
عرش ڪا تقي هئي تارا، ولايت وحدت دي وصال،

قلندر علي رضا عالم، قلندر مهدي هئي معلم،
قلندر فوج فقر فالم، ننگي هئي هردم اسان ڏي نال،

قلندر محب منا مظهر، قلندر شير ننگي پرور،
قلندر ڪا نعرا حيدر، شهنشاهہ لاهوتي لڪ پال،

قلندر ناسوت وچ نانگا، قلندر ملڪوت ڪا بانگا،
قلندر جبروت ست سانگا، ڪريندا عشق والا احوال،

قلندر لاهوت لاثانيءِ، قلندر ماهوت حيرانيءِ،
قلندر باهوت بارانيءِ آيا چا تيغ برهہ دي ڍال،

قلندر يڪدم يگاناءِ، قلندر مرد مستاناءِ
قلندر مير ديواناءِ قلندر حامي هئي هر حال،

قلندر فڪر ڪا فياض، قلندر شهنشاهہ شهباز،
قلندر تي رباني راز، سچڻ ڪون سيني وچ سنڀال،

گوهر شاهہ دي غلامي هئيءِ، ڪربل درگاهہ سلامي هئيءِ،
مليا تي عشق انعامي هئيءِ ڳئي سڀ طلسم والي تال،

●

ڪافي روپ ڪوهياري

ٽلهہ: دين مذهب ڇڏيا ٽوڙي عشق پارايا جٽيا جوڙيءِ،
صنعان وڃي ڪفر ڪمايوءِ بزرگ صاحب هُيڙو توڙي،
لڳيون چانوٽيون لؤن لؤن اندر عشق لتو اچي خيما ڪوڙي،
سچوءِ بلا شاهہ خير محمدءِ ناٽ نچايا نينهن جي گهوڙي،
گوهر شاهہ چئي غازي آياءِ ڀيائي وارو ٻائڙ پوڙي،

●

ڪافي روپ پيروي

ٽلهہ : جيڏيون جانب يار سان منهنجو لڳو آ نينهن،
وسايم وندر ۾ محبت وارا مينهن
ويندس ورنديس ڪينڪي توڙي گجن شينهن،
کهندي وجان ڪيچ ڏي توڙي تپي ڏينهن،
گنس سان گوهر شاهہ واٽون ٽيون ويهہ،

●

ڪافي روپ ڪلياڻ

ٿلھ: آيا عشق ميدان ۾ عاشق ٿي، ڪري ترڪ طمع تارڪ ٿي،

هڻي نعرو انالحق جو، پيچي پيولو شائق شڪ جو،
چڙهيا سوريءَ تي سالڪ ٿي،

ڪُڏي ڪربل ناڻ نيارا، هڻي نعرا نينهن نظارا،
مام ملائي مالڪ ٿي،

ڇڏي حد مِلت کي ڊاهي، پيا قصور ۾ ڪاپڙي ڪاهي،
لنگهي لاحد ڪوُن لاشڪ ٿي،

پرت وارو پيالو پُرپي، گوهر شاهہ ڇئي پاڪ پنجتن جي،
حب رکي آيا هاتڪ ٿي،

●

ٿلھ: رات نياپا نيهن، مڪا اسان ڏي مهر مٺون،

محبت وارا ڪين مڙُن تام توڙي گجن پيا شينهن،

اکر پڙهي پس الف جو ورق وسارج ويھ،

سڪ وارا وڃن سيلاني، توڙي تپن ڪٽي ڏينهن،

غازي گوهر شاهہ وسائيام محبت وارا مينهن،

●

تلھہ: منھنجي جند يارہ توسان آهي جڙي وئي، ماڻن سان نہ مارہ
منھنجا جاني جاني،

لائي ديد دلبر کيو آ ديوانو، درسن واري ديدارہ
منھنجا جاني جاني،

سنبل پيچ ڪاڪل وڏا ونگہ ولچل روءِ رنگي رخسارہ
منھنجا جاني جاني،

تنھنجي ناز ناتي نھوڙ ي نيو آ، ڪٺي نيڻ نھارہ
منھنجا جاني جاني،

گوهر شاهہ چئي گھايا ڪئين گھوٽ گھورن هزارين هزارہ
منھنجا جاني جاني،

•

تلھہ: جيڏيون چٿو جانب کي پرچي يار پيارل،
مون سان سرچي يار سهٽل،
پائي گھنڊ رخ ۾ چوي دور چل چل،
کري ويو ديوانو لائي رمز رل مل،
تنھنجي ڪاڪل کنبڙي، وڏو ونگ ول چل،
گوهر شاهہ چوي ڳل جو، آهي شوق شامل،

•

ٿلهہ: آهي ارمان منهنجي دل کيء جان من جي جدائيءَ جو۔

مشتاقن کي ماريو ماڻيء نڪي زر زيبء نڪي ناڻيء
اوڏاهين تن پيو تاڻيء پسي جلوو الاهيءَ جو۔

اکين جي آر اشاري ۾ء پسڻ جي پاڻ پساري ۾ء
آيو نيڻن واري نظاري ۾ء وسريو تخت ماهيءَ جو۔

خوشيؤن خرکو خاکي پائيء عشق سان لؤن عاشق لائيء
آيو هت عبد تي آهي وساري شان شاهيءَ جو۔

ڪٿي فرعون ڪفر ڪارو ڪٿي موسيٰ مصر نيارو‌ء
ڪٿي مومن دين وارو‌ء چمڪي ٿو نور خدائيءَ جو۔

ڪن فرياد اُيي عاشق ءپنجتن جي سڪ ڪيا صادقء
گوهر شاهہ غور ڪندو هاتڪء سڻي هي سوال سپاهيءَ جو۔

●

ٿلهہ: آيو ٿلي اگڻ تي ٿاڻي سانء محبوب محبت جي ماڻي سان۔
ڪڏهن سڏ ڪري ڪڏهن دور چوي چلء صحبت ڪئي سون سياڻي سان۔
ناز ڏاڍي سان راز رندي رکيء وصل واري وچاڻي سان۔
پنهنجو عجيبن پاڻ سجاڻيء ويهي ورهہ ونڊيو آ ويڳاڻي سان۔
گوهر شاهہ چئي غمزون هٽي وئين لائي نينهن نماڻي سان۔

●

ٿلهہ: آهيون ڪافر عشق جا ڪارا، بره حسن جي پياس وارا.
عشق پارايا جٽيا جن ڪيءِ صنعان جهڙا ٿيا ڪيٹن ڪفارا.
ڪڏهن هندو، ڪڏهن مومن، روپ اسان جا آهن هزارا.
ڪڏهن سڪندر، ڪڏهن گداگر، ڪڏهن ڪا شي ويد دٿارا.
گوهر شاهہ گر تيرٿ ۾، ڪڏهن گنگا ۽ گرنارا.

•

ڪافي روپ پهاڙي

ٿلهہ: فنا ۽ بقا جو سمجهي سير سارو،
نسنگ ٿي نظر سان هٽي نينهن نعرو
سچو لوڪ لهہ وارو وهي ويرانهي ۾ تري تارتون وچ،
عاشق ٿي اويارو.
انا الحق الائيءِ قدم ڪُڏ ڪڏائيءِ
سوري سيج ماٿي سورهہ ٿي سچارو.
نڪر ناه سان ٿيءِ سانگو لاهي سرجوءِ آڏو ٿي عدم ۾،
اڏي رهہ اوتارو.
وڃڻ وطن پنهنجي آهي ذوق ضروري، گهڙيءَ جو دنيا ۾،
گوهر شاهہ گذارو.

•

ٿلهہ: ڪيا يار تو لئي جنسار جنگيءِ
ڪيا يار تو لئي دلدار، تولئي جنسار جنگي.
ڪري سورهيہ آيا سينگار جنگي.
نچي ناٿ آيا نروار جنگي.
پسي دانهہ ٿيڙا ديدار جنگي.
گوهر شاهہ گلابي گلزار جنگي.

•

ڪافي روپ ڌناسري ۾ پيروي

ٿلهہ: دل جا حال ڻيا درويشي، ڪندو پاڻ پنهل پرويشي،

ڏينهن سچوئي ڏونگر ڏوريان، سور عجيبن جا ٿي اوريان،
آفتاب لٿو ٿي، وٺي پيشي،

ڪاڻ سڄڻ جي سانگياڻي ٿي، جهاڳيان جبل ڪي جوڳياڻي ٿي،
ٽاڪيان ٽڪر ڪيون هٿ تيشي،

هوت وٺي ويا ڏيرن جا ڪئي، ڊوهہ ڪري ويا رات وچن ڏئي،
آڏيءَ اُٺ ويا نر نيشي،

گوهر شاهہ چئي گس وٺي آئون، پيس پنهل جي پاڻ پٺيءَ آئون،
ڪيون ٿا نگو روان شم شيشي،

•

ڪافي سر ڪاريهر

ٿلهہ: آيو مير ٺاچي محلي، مرڪن چونہ مياڻيون،

گنڌريون گوليون ڳائن وڄائن ٿين رس رهاڻيون،

سمي ڪارڻ سيج سينگاري، وڄائن وڄاڻيون،

آيون سلام سمي جي سيپئي، ڪري ميل مهاڻيون،

گوهر شاهہ چئي غم لٿا سڀ، راڳ ڳائڻ راڻيون،

•

ڪافي روپ پيروي

ٿلهہ: جڏاں آيا اڱڻ اساڏي يارہ تي آن مين قرباني سووار.

ڪليا هي ديدار درشن داہ پوِنٹر پرون رنگ چهرا چمن داہ
جلوہ ويک جانب دي حسن داہ عاشق مردي هزار.

شوق والي شهيد جي ٿيسن، پر مٺي پيالي پيسن،
ديکهہ جانب ڪون عاشق جيسن، رهسن باغ بهار.

ڪٿان بروچ مجنو ڪڙهاہ ڪٿان صيفل سمنڊ گهڙيا هاہ
ڪٿان خليل الله سڙيا هاہ نار هوئي گلزار.

غازي گوهر شاہ عاشق رهنديہ طعني تنڪي سُمان سهنديہ
ڳاندي نچندي ناول پهنديہ قردي بره دي بازار.

•

ڪافي روپ تلنگ

ٿلهہ: جوڳي جسم ڪوُن ڪري ويا جُدائي، فرض پڙهياٿون فڪرٿون فنائي.

شيخ سعدي فرق ڪري ويو، تي سو زال کي ترڪ ڪري ويو،
غازي غرور کي غرق ڪري ويو، عاشق ٿيڙو خاص خدائي.

ابراهيم ادهم وارو چڏي تخت نسنگ ٿيو نيارو،
رکي رايو روحي سارو جوت جڳائي جبل ۾ جائي.

بلا شاہ بيراڳي شاعر، مچي محبت ۾ ٿيو ماهر،
نينهن نچائي ڪيڙو ظاهر، وات انهيءَ کي ورهہ جي وائي.

گوهر شاہ چٺي تي گلزاري، محبت واري مينگهہ ملاري،
ڪٽي سر تي خلق جي خواري، چمي ملامت عاشقن چائي.

•

ٿلھ: اڄ ياراڳڻ اسان جي آيو آ، مون ڳليءَ ڳليءَ سهرو ڳايو آ.
پڏي ڳل ڳانا جنسار جنگيءِ پرٿئون پيچ پرت جو پايو آ.
جوڙي ساز ستارون صاف سنگيءِ واڄو وحدت وارو وڄايو آ.
حق پاڪ جناب هزاري جوء اچي چاق سيال سڏايو آ.
گلزار گوهر شاھ يار ڪريءِ اچي ويڙهو اسان جو وسايو آ.

•

ڪافي روپ ڌناسري

ٿلھ: حسن لايا هيڪار سرتيون، جنگي جانب يار جي،
جوڳي جادوگر بنجي آيو، جهڏؤن ڪري جنسار سرتيون،
حوران پريون حيران ٿيڙيون، قمر ٿودا غدار سرتيون،
ڪليا خم خم خوبان خوني، مٿي رنگي رخسار سرتيون،
گوهر شاھ گلزار حسن جا، چوڌاري چمڪار سرتيون،

•

ڪافي روپ بلاول

ٿلھ: جهپ نام خدائي نام، تنهنجو ڪهڙو پئي سان ڪام،
پير تيو تو پاڻ پڏائين، مايا ڪارڻ مير سڏائين،
سارو هٿڻ حرام،
ظالم وانگي ظلم ڪمائين، خلق خدا جي چو تو ايذائين،
خيال ڦٽا ڪر خام،
ڏاڍو رب قهاري آهي ڪلھ ڪوٺيا سان ٿئڙو چاهي،
مرد سچائج مام،
گوهر شاھ ٿي غير تي غالب، آهين حُسن جو تهدل طالب،
قربئون چئج ڪلام،

•

ڪافي روپ وهاڳ

تلهہ: عشق جو آزار جنهن کي، عاشق چئجي صاف سو،
برہ جي بيمار کيۡ پڇڻ آيو ڪونہ ڪو.

وئي چڏي محبت ماڻهن مؤن، ڪلفت گهٽي پئي ڪاهجي،
اڄ مزو ناهي ساڳيو، ميان جو مزو ير ڪالهہ هو.

ڪندا وتن رهندو گلاڻون عام ماڻهو عاشقن جون،
تون ٻڌي تن جون ڳالهيون، منهن متي وئين يار ڇو.

سو چٽي ڪين ڪي موراهون، عشق ويو جنهن کي ڏنگي،
ناسور ڦٽ آ نينهن وارو، چڪي پيو شب روز ٿو.

گوهر شاہ غم وهم ويڙا، جڏهن جانب آيو اڱڻ،
هو مليو مندر مٺخاني، جو گهريو دن رين ٿو.

•

ڪافي سرپيروي

ساري دنيا آهي هڪڙو، مسافر خانو ملت،
سيڪو سنبريو ويٺو آهيَ، اصل پنهنجي وطن ولايت.
ڪٽي موڙيون سڀ ڪو سنبريو سٽي هي دور دنيا جو،
هليو ٿي هيڪلو هڪڙو چڏي مائٽ ساري سنگت.
سٽي سياڪا پائي ڪفني ٿيا گُم غار شب اندر،
ٿيندو ميلو ماروئڙن سان ڏهاڙي ڏينهن وري قيامت.
ڪارڻ سودي آيا سنبري سفر جو ڏاڪڙو ڏورڻ،
رکي هردي هيرو حب جو ميڙي ويا مال هتئون محبت.
متيءَ مُٹ مؤن بنيو بنگلو خلق الآدم علىٰ صورته،
گوهر شاہ شوق جو شڪرو اٿاريو نينهن جي نوبت.

•

ڪافي روپ وهاڳ

ٿلهہ: عاشق ٿي آيو آهيان، نروار ناتي نياز سان،
سهڻن کي سڪ سوز مؤن چاهيان، رمز جي راز سان.

عاشقن کي اي عجيبو! ڪاڪل جي بازار،
نينهن مئون نقاب کوليو، تو نهوڙيو ناز سان.

پسي تهمت عشق واري ڪيئن پرکي رهيا،
مرد سي منصور ٿي وياہ جي مڙهيا مجاز سان.

عاشق آهوءَ جان بيهي وياہ مورچا ٻڌي ميدان ۾،
طرفئون حسن توبون چٽي ويون، وڄن باذن جي آواز سان.

گوهر شاهہ گولي سڃاڻي نوڪر تنهنجي نام جو،
سهرا صحن ۾ صاف ڳائي صورت واري ساز سان.

●

ڪافي سر بلاول ۾ تلنگ

تلهہ: عشق آدمہ خور قهار، جن تي لتو پڇو خبر انهن کان،
شاهہ حسين قتل ڪيائين، نيزي تي نروار،
مير منصور کي سوريءَ چاڙهيائين، سِر سرمند جو ڪيائين ڌار،
عنايت ميدان مارياڻين، کُهي برهان کي ڪيائين شڪار،
اڪليداس کي تعذير ڏنائين بُلي شاهہ کي نچاياڻين بازار،
ڪٿي يوسف ڪنعان وڪيائين، ڪٿي زليخان مصر بيمار،
ڪٿي فرهاد کان جبل ٽاڪاياڻين، ڪٿي ڪنائين عاشق عطار،
ڪٿي سينفل کي سمنڊ لوڙهيائين، ڪٿي صنعان کي پارياڻين زنار،
ڪٿي مجني کي رڻ ۾ رُلاياڻين ڪٿي قاسمہ کي هنيائين ترار،
ڪٿي سورٺ کي سور ڏنائين، ڪٿي سسئي کي نيائين وڏڪار،
ڪٿي سهڻي درياءَ ٻوڙياڻين ڪٿي مومل کي ڪيائين ڦيرڦار،
مَنجَهؤن مهر گگن گوهر شاهہ، عشق ڪيو اظهار.

●

تلهہ: آيو برھ جن تي برسيء سھڻا سنسار ۾،
نالو قيامت تائين جڳ جي جنسار ۾.

يوسف مصر وڪاڻوء نبي هو صحيح سياڻوء
زليخان حُسن جو داڻوء ڏنو بازار ۾.

عنايت مثل ماهيء دهليءَ جي ڪيڏي شاهيء
آدمي ٺٺي راهيء جهوڪ جي جهلڪار ۾.

مجنو عاشق مجازي مجينس ڪونہ مُلا قاضيء
اوڪي برهہ جي بازيء وَلين وٺڪار ۾.

سھڻيءَ ڪي يار ميهرء سسئي ڪي پنهون ڪيهرء
ليلان وڪيو چنيسرء مٽيئي جي هار ۾.

گدا گوهر شاهہ گاناء سٽي پيو تراناء
محبت مئخاناء چمڪن چمڪار ۾.

•

ٿلهہ: تنهنجو رخ مطلوب قرآن حقيء ديدار چمان دربار چمان.

تنهنجو شريعت شاهي شان شغلء تنهنجو طريقت تياري تاب طبلء
تنهنجو سورج سوسن صاف سنبلء سنسار چمان سو وار چمان.

تنهنجي هر جاءِ آهي هاڪ حسنء تنهنجو جنگي جمال جوڙ جشنء
تنهنجو افضل اعليٰ عشق عدنء اسرار چمان اظهار چمان.

تنهنجو نور نيارو نام نظمء تنهنجو قرب ڪمالي ڪوڙ قدمء
تنهنجو گدا گوهر شاھ گام گندمء گلزار چمان گفتار چمان.

•

تلھ: پلاڙي پينر آئي، جياري آهيان،
سوڍل جي سھاري نوبت نينھن نغاري.

راڻي بنا راج ۾ پيو ڪير نھاري،
ڪاڪ گھر ڪرهو آيو، ڪرهل قطاري.

لونڊاڻو لعل ٿيو بزم بخاري،
گدا گوهر شاھ گام ۾ پيو پلپل پڪاري.

•

تلھ: رهي وڃ مون وٽ ڪا هڪڙي رات مٺا،
تنھن جي تن من ۾ آهي تات مٺا.

تنھن جي رات رهڻ لاءِ راڙا ڪيان، پيا خيال سيئي ٻاڙا ڪيان،
تولاءِ جوش خروش جا ڪاڙها ڪيان، آهي سھڻي تنھنجي صفات مٺا.

تنھنجي رات رهڻ آءِ حج پانيان، تنھنجو قرب خدائي گنج پانيان،
پيو روڳ سندو رنج پانيان، وسي برھ تنھنجي جي برسات مٺا.

تنھنجو رحم آهي مسڪينن تي ڏاڍي مھر نظر يتيمن تي،
آهين غريب نواز غريبن تي، آهي اهڙي تنھنجي ذات مٺا.

غزل گوهر شاھ تنھنجو گيت چوي، سازن ساڻ سُرندائي سنگيت چوي،
پورن پريم رس جي پريت چوي، اها مخمورن جي مثلات مٺا.

•

تلهہ: پنير جي مان پانيان هام هار کي هٿ کيئن لايان،
کوسو چاڙهيم ڪُن مٿيءِ ڏکڙ ڏي نہ واجها يان.

حرڪت تنڙي هار منجهؤن، بي خوديءَ جي بار منجهؤن،
بنا سُرستار منجهؤن کيئن لؤن ساميءَ سان لايان.

سامي سنگتي ذاتي هوءِ چنيسر گهر جو پاتي هوءِ
مٿيو ڪو ولائتي هوءِ ڪونروءَ ڏي تي ڪاهيان.

دل آ هرکي هار ڏسيءِ نياڳ وارا پار ڏسيءِ
ڪونروءَ جا پرڪار ڏسيءِ ٺام عجب جا ٺاهيان.

سير نہ ليلا ڪؤن پُنو هوءِ منهن تي مليو جنهن ڪُنو هوءِ
نفس نہ ورکان مورهون ڊنو هوءِ ڪافيون ڇَني پٺي ڳايان.

گدا گوهر شاهہ گام پريءِ حجت داسڙي سان ڪانہ ڪريءِ
هرکا بيهي پيڇي پريءِ چنيسر کي تي چاهيان.

•

تلهہ: موٺ محمد مهل اها اٿئيءِ اچي وجهہ وهي مير ميخاني.
محمد تنهنجو فيض الاهيءِ سمجهي ڪو ڪو مومن مداحيءِ
اعليٰ تنهنجو اثر آستاني.
محمد تنهنجو شان شهنشاهہ خادم درجا يورپ ايشياءِ
دين جو نعرو هر آ مڪاني.
محمد تنهنجو ملڪ مدينوءِ توکي نہ سُڄاڻي بشر بي دينوءِ
تعريف ڪيڙي قوالي گاني.
گدا گوهر شاهہ پيغمبر گهر جوءِ بردو بحالي داتا در جوءِ
مهر گهري آ در تو ديواني.

•

تلهہ: لوڪ سمجهائڻ سهنجوء آهي پاڻ سمجهائڻ اهنجوء
رب سائين بي عيب آء سارو قصور آ منهنجوء
سيپيئي غلطيون آهن اسان جون، ڏوهہ نہ وري ٻئي ڪنهن جوء
نفس رکي ٿو نادري طاقت، تاب سهي ڪو تنهن جوء
گدا گوهر شاه ڏتا ماڻهن کيء آهي دولاب پنهنجوء

•

تلهہ: نماڻن تي نگاهون ڪرء علي حيدر علي حيدرء
نالو تنهنجو آ نشانبرء علي حيدر علي حيدرء

آهين حسنين جو بابوء بتن کان آزاد ڪيئي ڪعبوء
فتح ڪئي جنگ تو خيبرء علي حيدر علي حيدرء

احد واري لڙائيءَ ۾ء خندق واري چڙهائيءَ ۾ء
ماري تو ميڻ ڪيا بهادرء علي حيدر علي حيدرء

پيغمبر جو آهين پيارو، هنيئي اسلام جو نعروء
ڪنبايئہ ڪئين هلي ڪافرء علي حيدر علي حيدرء

گوهر شاهہ هي گدا آهيء تنهنجي در تي هي صدا آهيء
لقب تنهنجو غازي غضنفرء علي حيدر علي حيدرء

•

تلهہ: انهن اکين جي اشاري آٿي آڙايس اديون اديون

پاڪ پنهل ڏني جيڏيون سرتيون، منهن جو قلب ڪُوڪاري
سال لنگهي ويا صديون صديون

نظر نبيءَ جام جيءَ چڙهيس نينهن جي نظاري
ويون اندر مؤن بديون بديون

روز ازل کان روحي دليون عبادت جي آري
پول ڀڳڻ سان پڏيون پڏيون

گدا گوهر شاه من مؤن سپيئي، عجب عشق اپاري
ويون ڳالهيون گنديون گنديون

●

تلهہ: تيڻ پاڪ پنجتن جو حبدار گهرجي،
پڙهڻ مداح نبوي صد بار گهرجي.

حسيني حملي ۾ دهشت هئي دوباري،
ڪربل جي ڪٽڪ ۾. عشق جي نرواري،
سورهيہ ڪي صبر جو سينگار گهرجي.

امام سان جي لڙيا انهن ڪونہ پرايو،
دوزخ جو انهن آ وکر وِهايو.
انهن تي بيزاري جي ڦٽڪار گهرجي.

گوهر شاهہ غلامي پنجتن پاڪ جي ڪر،
ادب نياز ۾ رهہ نظر نيڪ تون ڌر،
سهڻي سالڪن ۾ گفتار گهرجي.

●

تلھ: ايڏو مانُ پنجتن پاڪ جو مشهور بنجي ويو،
شان تيو فرقان ۾ مذڪور بنجي ويو.

پنجتن جي شان موجب، ٿيا چارئي ڪتاب نازل،
انجيل ۽ توريت زبور بنجي ويو.

انفال ۽ احزاب ۾ ٿي ثابت ثنا پنجتن جي،
ذهرو نازڪ نورُ بنجي ويو.

جبرائيل خاص خادمُ نوڪر حسين جو،
محبت انهيءَ ۾ ماهرُ مخمور بنجي ويو.

گولو گوهر شاه در جو نوڪر نياز وارو،
سڪ ۾ سدا سراسر سرپور بنجي ويو.

•

تلھ: آيو رات محبوب منٺار منهنجو، ڪُليو ساري جڳ ۾ جنسار جنهن جو
بدن ۾ بهاري، برسي پيچ واري، لاٿو عشق اندوهہ آزار اهنجو
ڪوڙن تي مصيبت ملامت جهاني، سچن ڪي سارو ٿيو سنسار سهنجو
ويا غم گوهر شاھہ عربي جام چاڻي، ڏيندو معافي محشر ۾ سردار پنهنجو

•

تلھ: چوٿو ثابوت آ جن جوءِ پلي دم هٽن سي درويشي،
منافقن کي نصيب نہ آهيءِ رستو حق جو رنداني،
سچو ڏينهن کروڙ کندي گهر ۾ ٿئي وئي اٿن پيشي،
نفس ناقص نا اهل آهيءِ توکي رستو نہ ڏيکاري،
انهيءَ لاءِ کٽڃ ٺاهي لوہ جي وڏي تيشي،
گوهر شاہ غير نہ آهيءِ جن کي سهٽو آ سير انهيءَ جوءِ
کنواٽن کي کندا چا پوءِ اٿ ناقص نا اهل نيشي،

●

تلھ: ڀلا ڀاڳ تن جاءِ جن آ رب ريجهايوءِ
جن نفس سرچاڻيوءِ انهن کين کمايو،
ترک ڏيئي دنيا کيءِ ورتئون رندي رستوءِ
اسم ذات اندرءِ صحيح تن سمايو،
منڊل کن مٿخانيءِ مدامي معنيٰ سانءِ
ماڳ مستيءَ واروءِ مٿي ڀي تن ملهايو،
هوکو ڏيئي حقانيءِ حشمت سان حلاليءِ
هڪار کٿوري هر جاءِ آهي تن هلايو،
گدا گوهر شاہ گنءِ صحيح سمجهي صوفيءِ
وکر وحدت وارو وڻجارن وهايو،

●

تلهہ: چڙهي وئي دل جي بيماري، خدا کي ياد ڪرڻو آ،
دلاور دل جي نقطي سان درس هي ڏيان ڏرڻو آ.

صحيح سڪ مؤن ٻڌي سنڌروء خدا جي ذڪر ۾ هر دم،
درياءُ هي دنيا واروء توڪل ساڻ ترڻو آ.

دنيا جو دور هي ڪوڙوء جنهن ۾ ناهي نزاڪت ڪام
دنيا جي غير غلبي کان پنهنجو ئي پاڻ پلٽو آ.

ڪِلڻ ناهي ڪڏهن جائزء گوهر شاهہ گامہ دنيا ۾،
جڏهن تڏهن تئي سوپ حق واري خوشيءَ مؤن پوءِ ڪلڻو آ.

•

تلهہ: عشق آيام رک راياء مئين ڳايا رانجهام
روپُ رَنگيء جوڙ جنگيء چاسَنگي باجا.

هير چَتيء گهم گهتيء جهنگ جهتي آويء
ماهي داتاء پير پاتاء لا ناتا جاويء
نينهن نهراء جهندا چهراء سڪ سهرا ڳاويء
بادل تمڪيء گاس چمڪيء جيوين چمڪي راجا.

جوڙ باتيان، ڪاليان راتيان، ڏينهان راتيان لولي
راوي چلء متان جُهلء پاڪي ڳلء چوليء
ڪيتا جشنء وچ گلشنء ويکهو حسن توليء
گهيڙ گهڙديء نديان ترديء ڪنون ڏردي خواجا.

گوهر شاهہ غازيء تيسَئي راضيء رب سائين سهڻام
گاني آکانء قُتيان باکانء مليا من مهڻام
ڏبر ڏوياء ڪيتي گوياء اِت نهين رهڻام
بال بتيء چا جُتيء ڪَلِ ڏتي ڪاجا.

•

تلهہ: گُر رام ڳولي لَڌُم غمَ ۾ تون،
جيئن برهہ برساتم بزم ۾ تون،

اکڙين ۔ وارو عشق کمائج،
روحيءَ سِريءَ راز رسائج،
جيئن چمڪار چشم ۾ تون،

لحمڪ لحميءَ جسمڪ جسميءَ
روحڪ روحيءَ دمڪ دميءَ
رَهُہ فقيراڻيءَ فهم ۾ تون،

غازي گوهر شاهہ گُهورَ نواياءِ
آڻي اڏي تي عشق سنوارياءِ
ڪار ڪلالي ڪم ۾ تون،

•

تلهہ: عشق نہ مذهب منگداءِ پرُ جام پلاوي جُگدا،

عشق دا مذهب اعليٰ نينهن جَهيندا نالاءِ
جيئن قردا هئي متوالاءِ اُتان روپ ڪيتس رَنگدا،

عشق دا مذهب مٺياءِ ڳل پاوي جا جَڪِ جٽياءِ
ڪٽ بت برهمڻ ٻٽياءِ چا ساز وڄايس چَنگدا،

عشق دا مذهب محبتءِ وَڏ وير جَڳائي وحدتءِ
سِڪُ ساڏو سهٽي صحبتءِ سينگار بڻاوي سُنگدا،

گهنبِ ڪول گوهر شاهہ جوڙياءِ اتان عاشق منهن نہ موڙياءِ
جِت عشق هَئي خيما ڪوڙياءِ اُتان عقل ڳيا هَئي ڪنگهندا،

•

بيت

سُر ڪلياڻ

پسي شمع جي شعاع کي، آيا پروانا،
ڪيا محبت جي مچ جي، موهي مستانا،
اچي ٿيا عشق مان، ڪُڏي قربانا،
پڙڪي پڳوانا، گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

●

پسي شمع جي شعاع کي، پروانا ڦرن پل پل،
اُڏرن تيئن آڙاهہ ۾ جيئن باغن ۾ بُلبُل،
آهن عاشق آگ جا،وڪوڙيا ول چل،
داسڻ ۾ رَل مل، گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

●

پسي شمع جي شعاع کي، آيا پوش پتنگ،
خبردار خيال جا، ڪاهوڙي خطنگ،
سڙن ٿا سونهن لاءِ، سوز منجهاران سوسنگ،
آديشي اڙٻنگ، گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

●

الفئون اسم اندر الله جوءِ عاشقن ڪيو اِثبات،
مورت جي مئخاني ۾، سجاتئون صفات،
قل ان ربي يقذف بالحق علام الغيوب رنگ آهي رات،
ڪري تو نهين تون جي تات، گڏيا گوهر شاهہ ”گر“ ڪي.

پوپٽ پتنگ پاڻ ۾، عاشق ٿيا اڇهاڳ،
هو جوڳيئڙا جنسارجا، هو مَچ مٿي ڪن ماڳ،
هو ڪن سئير سُڄ ۾، هو عاشق مٿي آڳ،
هو ويهائن ويراڳ، هو منگل گوهر شاهہ مچ جا.

●

پوپٽ، پتنگ پاڻ ۾، شاهي ڪن شُغل،
هو ڪامن ڪوري وچ ۾، هو بستان ۾ بُلبُل،
هو پڙڪي پون باهہ ۾، هو ڦرن مٿي اچن گل،
هو سيئر جا سائل، هو منگل گوهر شاهہ مچ جا.

●

پوپٽ، پتنگ پاڻ ۾، سهسين ڪن سينگار،
هو عاشق ٿين آڳ جا، هو باغن مُنجهہ بَهار،
هو جلن وجي جوت ۾، هو گهمن مٿي گلزار،
هو واس وٺن وڻڪار، هو منگل گوهر شاهہ مچ جا.

●

پوپٽ، پتنگ پاڻ ۾، رَهي ٿيا راس،
هو سناسي سنسار جا، هو آڳ مٿي اُداس،
هو ڦيريون ڪائن ڦولار تي، هو ڪامن ڪوري پاس،
هو وڻ، وڻ وٺن واس، هو منگل گوهر شاهہ مچ جا.

●

جوڳي پڙهي جوش سان، فنا ٿيءَ جو فن،
گم ٿي ويڙا گر ۾، گياني گهور گگهن،
آڇاڙا عميق جا، لوچي ٿا لهن،
هيرو هٿ ڪن، گوهر شاهہ چئي گر جو.

●

کاٺا تن ڪٽيوءِ اُجهاڻن آنڌاريءِ
جن جي اندر ۾ آگ پريءِ سي عارف آچاريءِ
سُڻ سيڪاتن کيءِ صورت جي ساريءِ
گهڙي گذاريءِ گوهر شاهہ گيان ۾.

•

کاٺا تن ڪٽيوءِ اُجهاڻن آنڌارءِ
جن کي حب حبيب جيءِ سي شائق شاهوڪارءِ
لکاپڻي لاٿ ٿياءِ لاهوتي لُنگدارءِ
مچ ۾ تي مختيارءِ گڏيا گوهر شاهہ گُر کي.

•

کاٺا تن ڪٽيوءِ اُجهاڻن اونداهيءِ
جن کي سک سڄڻ جيءِ سي عارف الاهيءِ
ورهہ منجهہ وري پياءِ اهي وير ويساهيءِ
اهي رهبر جا راهيءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گر کي.

•

تون حبيبءِ تون طبيبءِ تون آگهن جو علاجءِ
هادي اچي ڏي هتڙاءِ آ هيٺي هيٺن هاجءِ
مالک پنهنجي مِهَر مٿونءِ ڏجانءِ ڏکين کي ڏاجءِ
سائين تون سرتاجءِ هي گولي گوهر شاهہ در جي.

•

پاٿيهي پسي پاڻ کيءِ وسار وسيلوءِ
پيهي وچ پاتار ۾ءِ تون هيٺي چڙهہ هيلوءِ
ٽنگي ٽنگوٽيءِ وجهہ ٽِگهتَ ۾ءِ ٽلي عجب ٽيلوءِ
گيڙو رنگ رسيلوءِ پڏي گوهر شاهہ گُر ...ي.

•

آيا شمع جي شعاع تي، پروانا پتنگ،
كاميا كوري وچ ۾، عاشق تي افنگ،
سڙي اتي سچ ٿيا، سوز منجهئون سوسنگ،
گوهر شاهہ گڙنگ، پرتئون پچي پڳدار ٿيا.

•

آيا عشق ميدان ۾، طاقتور تفنگ،
ناهہ كنئون نكري ناٽ ويا نعرو هٽي نسنگ،
گاروڙي گوهر شاهہ چئي، آڏوتي اڙٻنگ،
مانجهي مست ملنگهہ مرد رهن مئخان ۾.

•

سرها ڏٺم سي، جن جي سراڻ سان ساچاهہ،
تيغون ٿين تكيون، كَٽ واريون كوتاهہ،
كم نہ ڏين كُنڊ جو، آيا آڏو لنبا لاهہ،
كري سُرت صلاح، گياني گوهر شاهہ گڏ ٿيا.

•

سَرها ڏٺم سي، جن جي ساچاهہ سين سِراڻ،
تيغون سداٿين تكيون، كين نہ تيورَن جي كاڻ،
مَلن كنا مهر مئون، كاريگر ٿيا سي پاڻ،
سي گوهر شاهہ گرَ ساڻ، ريڏا وتن راڄ ۾.

•

سَرها ڏٺم سي، جن جي سراڻ سان سُچاپ،
تيغون سداٿين تكيون، جهڙيون موتي چاپ،
اوزار اچا كن عشق سان، ٿي كاريگر كاپ،
پري ٿيا تن پاپ، جي گم گوهر شاهہ گُر ۾.

•

ٻہ پيرا ٻرڻ تئيءِ ٻريا جي اڱارءِ
اول ڪاٺا آگ ۾ءِ جلايا جهلڪارءِ
وري ميڙي رکيا مچ تيءِ لوساٽيل لوهارءِ
ٿيا گوهر شاهہ گلزارءِ ڪوئلاپڇي ڪُنَ ۾ءِ

●

ٻہ پيرا ٻَرڻ تئيءِ جي ٻريا ڪوئلاءِ
اول جَليا جوش ۾ءِ پوئين پيري ٿيا پلاءِ
ميڙي وجهن مچ ۾ءِ چمڪن پيا چلهاءِ
ٻرن ٿُم تلهاءِ گڏ گوهر شاهہ آگ ۾ءِ

●

تون حبيبءِ تون طبيبءِ تون دوا مرض جيءِ
اگهاءِ آگا اگهن جيءِ آزي عرض جيءِ
ڏجان تون ڏيهہ ڏٺيءِ معافي قرض جيءِ
تنهنجي غرض جيءِ گيرب گوهر شاهہ لڳيءِ

●

جي پانئين جوڳي ٿيانءِ تہ پٽ دُئي جي پاڙءِ
وَٿون گوهر شاهہ غير جونءِ سوز مچ ۾ ساڙءِ
وهاءِ وڪر ورهہ جوءِ چڙي روئڻ راڙءِ
پوءِ هر جاءِ ٿي هٿ تاڙءِ جڏهن ايندو ڪال ڪاپار تيءِ

●

آتءِ پَتءِ اُجلي عشق جوءِ سمجهہ منئين سين لاءِ
سڪلپ جي سُرت سانءِ وڪلپ ڪي وڃاءِ
گوهر شاهہ گيان سانءِ گندرب گانوگاءِ
ٻئي در ڪيم واجهاءِ پر گهٽ ڪاشي پاٽ ۾ءِ

●

موركِ سمجهي كين كيِ، سُٽي كيرت كتّا كٽ،
ناهي تنهنجي دل ۾ ”پورن“پڌارٿ،
ڳالهہ ڳجهي عشق جيِ، سُٽي يڪدل چڙهيا رٿ،
سونءِ تن جي سَٽ، جن گوهر شاهہ گيان كيو.

●

انتر جامي اوٿي هوئي، جي جيتي ئي مردي،
”آد“ اُنهان دا خيال هيِ، جي نال توكل تردي،
من دي منشا چوڙكي، تئي بيراڳي بردي،
سِر ”چرن“ اوپر ڌردي اپني گوهر شاهي گُر اُتون.

●

مرد رهن، مئخانہ ۾ مانجهي موالي،
قتل واري كار ۾ اچن كمالي،
مزو دنيا جي موهہ جو، ضرر زوالي،
خدائي خيالي، گڏيا گوهر شاهہ گام ۾.

●

اكيون دانهہ دلدار، تو ڌاريون ڌاڙي كاڻ،
گهائن گوهر شاهہ چئي، ڀڳڻ هٽي ڀاڻ،
آهي اوڏاهين اڳتي، طالب جي تاڻ،
پنهنجو گهوري پاڻ، شائق وڃي شهيد ٿيا.

●

صوفين سچاتو سچ كيِ، چڏي هنر حساب،
پڙهن اسم پرهيز سان، كري روح رباب،
چاتو دؤر دنيا جو، هاتكن حُباب،
عشق جي آفتاب، گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

●

ساغر پيءَ سک جوء صوفي ٽيڙا صاف،
تيرٿ ڪيائون تن ۾ ٿهلن ڪري طواف،
سچاٽندا ڪي سُرخ ڪيء شير دل صراف،
ڪٿي ڪشالا ڪاف، گڏيا گوهر شاھہ گُر ڪي.

•

ذڪر فڪر جي ذوق ۾ عاشق رهن الهوٽ،
لَآاِلٰهَ جي لات سين، جوڳي ڪن ٿا جُهوٽ،
نمايو پنهنجي نفس کيء ڪري گاروڙي گهوٽ،
چيريون وڃائي چوٽ، گڏيا گوهر شاھہ گُر ڪي.

•

محبت جي ميدان ۾ مرد ڪري ميل،
ٿيا شهيد شمع تيء سريون ڪٽي سويل،
خوشحالي جي ڪل سان، ڪيلي عجائب ڪيل،
گهگهن گوهر شاھہ گيل، رتا رنديءَ رنگ ۾.

•

جي پانئين جوڳي ٿيان، تہ جذبو دم جو جهٽ،
ڪيني ڪي ڪات سان، ڪاپڙي تون ڪٽ،
سورهہ سر ميدان، ۾ سر جو سانگ سٽ،
پاڙ دئي جي پٽ، تہ پسين گوهر شاھہ گُر ڪي.

•

جي پانئين جوڳي ٿيان، تہ دائم جهپ دم،
تيءُ دل درياءَ ۾ گوهر شاھہ چئي گم،
پاڻيهي جواهر هٿ ايندئي، سونهن پريو صنم،
پوءِ تنهنجو مان اُتم آهي مِن سنسار ۾.

•

ياد سدائين يار جا، ڳالهين پريا ڳڻ،
گويا گوهر شاھ عشق جي، سڪ منجهارئون سڻ،
بنا ديدار دلبر جي، رنگپور ساري رڻ،
ورھ وارن جون چڻ، وڪون وحدت ويءَ ۾.

•

آيو سبب سير جي، رنگپور ۾ رانجهڻ،
انا احمد بلا ميمي، سمجھ تون سخن،
جلوو ڪلام الله جو، رخ ڪيو روشن،
گوهر شاھ گهگهڻ، محبت مينگھ ملار ٿي.

•

آيا عشاق ايوان ۾، وڄائي وير طبل،
ترنم تان، تنبور سان، تاب ڪري تجمل،
توحيدي تنوار ٿي، طلب منجهئون تهدل،
تڪيو ٻڌي توڪل، ڳام گوهر شاھ هليا.

•

رندن ووڙيو رب ڪي، چيلھ ٻڌي چوتو،
ذڪر خدائي ذوق ۾ سارو جيءَ پوتو،
من پنهنجو مام جي، ڏيان سان ڏوتو،
پڇي پيائي جو بوتو، ٿيا ڳم گوهر شاھ ڳر ۾.

•

احد آيو اظهار ٿي، عبد ڪري اولو،
خوشيءَ منجهارئون خيال سان، پائي خاڪي چولو،
غازين گوهر شاھ غير جو، پڇي ڇڏيو پولو،
پتنگن جو ٽولو، شمع تي شهيد ٿيو.

•

نام تنهنجو من عام ۾ پانئيان شڪر شڳن،
مست شد مئي خانہ ۾ مورت پسي موهن،
حبل الوريد هنئين ۾ واحد شد ونحن،
هي سر منئون سڄڻ، گوهر شاھ چئي گهوريو.

•

سر ڪنڀات

اٿ نہ وڃي وڳ سان، چري نہ لاٽيءِ
مَيي ڪِي محبت جيءِ وات ۾ واٽيءِ
بنا حُب حبيب جيءِ پٽي نٿوپاٽيءِ
سپڙ جنهن سان ساٽيءِ تنهن غم گوهر شاهہ ناہ ڪو.

•

اٿ نہ وڃي وڳ سان، ٻڌو نہ پورچريءِ
متو محبت ۾ وتي ڳاہ ڪين ڳُهريءِ
جتن جاڙيجن ريءَ جن جي ساعت نہ سريءِ
گوڙيون بينو ڪريءِ گوهر شاهہ غم ۾.

•

اٿ نہ وڃي وڳ سان، پور نہ چري ٻڌوءِ
جهوريءَ منجهہ جتن جيءِ تنهن ڳازي پاڻ وڌوءِ
تُو هو تنهن جو تڙ جيان، عشق سان اڌوءِ
جنهن نهرو نينهن ڳڌوءِ تنهن غم گوهر شاهہ ناهہ ڪو.

•

سُر سهڻي

کاري رات ڪچو گهڙو، پيي اونداهي آفات،
نہ ملاح نہ مڪڙي، نڪا بشر بات،
هڪ دهشت درياءَ جي، پيي مٿان پوي برسات،
ڪلمو جن جي وات، سي آيون گوهر شاهہ گهيڙ تي.

●

سڪ ساهڙ جي ساهہ کي، اندر روح رَهي،
ڪاهي پئي ڪنن ۾، سهڻي ٿي صحي،
گوهر شاهہ گلزار ٿي، لهرن منجهہ لهي،
ويرن منجهہ وَهي، ملي محب ميهار کي.

●

سُر ڪاهوڙي

گنجي ۾ تئي گُن گھٽا، سمجھي ڪٽجان ۽ وڪ،
پاڻي ناھ پنڌن ۾، لڳي پئي لُڪ،
وندر جي وٺڪار ۾، آهي تابش تڪ،
سائين ڪندو سڪ، گوهر شاھ چئي گس ۾.

●

گنجي ۾ تئي گن گھٽا، سمجھي ڪٽجان ۽ پير،
ممڙن ماري چڙيا، ڪيئي جوان دلير،
پورا ٿي ويا پنڌن ۾، ڏس ڍونڍ تنين جا ڍير،
ڪن ڏنو وڃي اجمير، گوهر شاھ گيان سان.

●

گنجي ۾ اتئي گُن گھٽا، سمجھي ڪڻ قدم،
آڏيءَ رات عشق سان، اُٿي اور اسم،
عيد ڏينهن اُڙد ۾، ڪتڻ ايندئي ڪم،
سَٽ وِسواس وَهم، گُم گوهر شاھ گُر ۾.

●

گنجي ڏنگر گام جي، پيئي جن ڪي ڏپ،
ڪرڪٽا ڪاهوڙي ٻڌي، روئندا وڃن ٻپ،
طهورا مان تڪ، پي لاهوتي لپ،
ٿپي ڪپر ڪپ، گوهر شاھ گياني ٿيا.

●

گنجي ڏونگر گامہ جيءِ بانس جن کي پيئيءِ
سي وجي پيا وڍڪار ۾ پيائي پن ڏيئيءِ
دنيا جي ڏندن جيءِ تن کنؤن سمجھ سڀ ويئيءِ
سونهان ٿيا سيئيءِ گوهر شاهہ چئي گر ڏيءِ

•

گنجي ڏونگر گامہ جيءِ پيئي جن پُرجھ
سي گر پنهنجي ۾ گم ٿياءِ رکي سرت سمجھ
داتا تن تئون دور کياءِ عذاب ۽ اهنجھ
جاڳي ڳالهين ڳجھ گوهر شاهہ گياني ٿيا

•

نہ کتا نہ کئنکارءِ نکو سڱ شکارينءِ
آهيڙي اٿي وياءِ مڏيون ٿيون مارنءِ
لڳي جهوري جهنگ کيءِ کاٺيون تن کامنءِ
کريو پٽ پونءِ گوهر شاهہ چئي گيل سان

•

نہ کتا نہ کئنکارءِ نکو شکارين سڱءِ
پٽيو جهنگل پار کيءِ خالي ڏسي مڱءِ
آهيڙي اُٿي وياءِ اوچتي کنهن لڱءِ
هاڻي گوساين سان گڏءِ گوهر شاهہ گهاريان پئيءِ

•

نہ کتا نہ کئنکارءِ نہ شکاري شوقءِ
آهيڙي اٿي وياءِ هلي چلي پيو لوکءِ
لڳي جهوري جهنگ کيءِ سڙي ٿيو سوکءِ
محبت وارو طوقءِ گوهر شاهہ غازين کي

•

جهنگ ڪامي رَک ٿيوءِ پڳي ڪ چورنءِ
مَٽيان مالهان مهرجاءِ سڪ منجهؤن سورنءِ
سي شڪاري شڪار لاءِ اوسر ۾ اورنءِ
ڏٺ ڪائي ڏورنءِ گوهر شاهہ گُرَ ڪي؛

●

جهنگ ڪامي پٽ ٿيوءِ چورن لڪ پڳيءِ
نوبت نينهن ننگر ۾ وحدت جي وڳيءِ
سي شڪاري جاڳن شوق مانءِ ڇڏي جن ننڳيءِ
وياءِ تاريءَ سان تڳيءِ گوهر شاهہ ڇٽي گُر جي.

●

جهنگ ڪامي پٽ ٿيوءِ رَهي هيڪڙائيءِ
ڪونڻ وارا ڪيتراءِ ويا ڪري چڙهائيءِ
نڪو جَهلو جهنگ ڪيءِ نڪا لڙائيءِ
عشق اڙائيءِ گوهر شاهہ دل گُر سان.

●

جهنگل هَلياءِ سي نہ پُلياءِ راهہ وارا رڙنءِ
تڪبر جي تاءَ سينءِ وڃي اوجهڙ پونءِ
جن ڀاري ڀيائي ڪي ڇڏيوءِ مزو ماٺيو تنءِ
گوهر شاهہ گهمنءِ جهنگ ۾ جادوگرن جيان.

●

جهنگل هليا سي نہ پلياءِ ٿي رستي وارن ڪي روڪءِ
لاڦون هٺي لوڀ لاءِ لڇي ٿيا منجهہ لوڪءِ
جن ڪي شوق شڪار جوءِ سي نِوايا نظر نوڪءِ
محبت واري موڪءِ گوهر شاهہ گياني ڪيا.

●

جھنگل ھليا سي نہ پليا، پيا واٽ واديءَ ۾ ونڃي،
مَدي جن جي من ۾ سي کوڙا ويا کنڃي،
جي سٽن کون کنن سين، سي ويا مايا کنئون منڃي،
ھوٿ کان ھَنڃي، گوھر شاھہ گياني ٿيا.

•

کاھوڙي خيال سان، خبر کن خاصي،
وڃن رندي راھہ کي، کي پوربَ جا پياسي،
ان الصلوٰة تنھيٰ عن الفحشاءِ والمنکروالبغي سٽن سناسي،
عارف اداسي، گوھر شاھہ گلزار ٿيا.

•

کاھوڙي خيال سان، دونھيون دکائين،
محبت جي مٿخان ۾ مچڙا مچائين،
اِن الله يسمع من يشاءُ وحدت وسائين،
وکر وھائين، گوھر شاھہ گُن جو.

•

کاھوڙي خيال سان کن، روحيءَ ڏي رايو،
گم ٿين پنھنجي اسم ۾ قلبي کمايو،
وما انت بمسمع من في القبور فائق فرمايو،
کولي سٽايو گوھر شاھہ گيان کي.

•

کاھوڙي خرقا پائي ٿيا، صورت سجاڻي،
باھيون باري بر ۾ ڳائن آکاڻي،
مَن جاءَ باالحسنة فله عشر امثالھا ڏين اھڃاڻي،
حيرت ۾ ھاڻي، گوھر شاھہ گنجي پيا.

•

ڪاھوڙي خرقا پائيءِ تي قرن ڦيريدارِ
لعلون بلوري پانت جونءِ جرڪن ڪيون جنسارِ
فسيروا في الارض فانظروا سيرڪن سچارِ
سينگاريو سنسارِ گوهر شاهہ گفتار ڪئيءِ.

●

ڪاھوڙي خرقا پائيءِ ٻڌي هليا لنگ
وحدت جا وجود ڪيءِ وجهي وڏا ونگ
مثل الحيٰوة الدنيا ڪمآءِ ڏين عبرت انگ
پي جوڳيئڙا جنگ گوهر شاهہ گياني ٿيا.

●

پورب پيا سي هَلياءِ ڪٽي دست پناهہ
ساڏنءِ سنک هٿ ۾ ڪن الستي اوگاهہ
الا ساعة من النهارِ وڃن ٿاوڻ راهہ
آهي هڪ اللهءِ گوهر شاهہ گيان ڪيو.

●

پورب پياسي هَلياءِ پٽي هٺ جي پاڙ
مٽين مِڙهيل مُرليونءِ ڪنن ۾ ڪن ڦاڙ
امر ربي بالقسط ڪيائونءِ نفس ڪي ناڙ
ساڙي سڏن ساڙ گوهر شاهہ گياني ٿيا.

●

سُر کيڏارو

پرهه پکي آيو، کهي مٺون ڪربل،
اچي روضي پاڪ رسول جيءَ هنيائين هڪل،
هُئا آلودا رت سين، پکيءَ پر پُسيل،
ٿي مديني ۾ محفل، گوهر شاهه چئي غم جي.

•

پرهه پکي آيو، ڪربلا مان ڪاهي،
سارو رنگيل رت سان، آلودو آهي،
روضي پاڪ رسول جيءَ اچي پر ساهي،
ٻولي ٻڌائي، گوهر شاهه چئي غم جي.

•

ڪربلا ڪَکوري، دانهون ڪري ڏُل ڏُل،
لڏي ويئي لاحد ڏي، باغن مان بُلبُل،
رَڙن پيون رڻ ۾، ڪونجون ڪيو ڪرڳل،
اچي وين اُچل، گوهر شاهه غم جي.

•

چار ترارون چيلهه سان، آيو ٻڌي وير،
ڏهتو رسول الله جو، پسر حيدر پير،
شربت شهادت جو پيتو، شوق مٺون شبير،
ڪيو برهه بينظير، گوهر شاهه چئي گهوٽ ڪي.

•

سختي شهادت جيءِ مڙوئي مهرءَ
اُنو عاشق جي مٿان، قرب جو ڪڪرءِ
وَيتوبُ الله عليٰ من يشاء عجائب اثرءِ
شائق ڪري شڪرءِ ماٺيائين ماڳ محبت جو.

●

ڪربلا ڪڪوريءِ ڏُلَ ڏُل ڪري ڏانهونءِ
پيا گهوٽ ڪٽا آهن پٽ ۾، ٽيون بند مُنيءَ جو واهونءِ
ڪنيون نيڻ خاوند ڏيءِ نهاري راهونءِ
الله ڪي آهونءِ گوهر شاهہ غمناڪ جون.

●

جهنگلو

جوڳي تنئي کو جوڳ ۾ لاهي لاڳاپوءِ
"الکيسُ من دانَ نفسه و عملَ کمابعدَ الموت" نبي جو نياپو.
بنا عشق الله جي، کھڙو جيئڻ جياپوءِ
جن اڇلايو آپوءِ سي گوهر شاھہ گياني ٿيا.

•

جوڳي تنئي کو جوڳ ۾ تي سُرت سان سجاڳ،
ولما بحر من ثنع نفسه هُو آها وثنا علي الله چڙي ڏي نياڳ.
حديث حضرت جي سُڻي، کي وير اورن ويراڳ،
جن چڙيو سيج سهاڳ، سي گوهر شاھہ گياني ٿا.

•

جوڳي تنئي جوڳ ۾ کڙو منجھہ کڙيءِ
من عباد ارسل في غنم با فسد لهامن حرص الهوارءِ.
علي المال ولاشرف الدنيا طمع سي تڙيءِ
سٽي ڳالهہ سرور جي کو لاهوتي لڙيءِ
پورنءِ نام پڙهيءِ گوهر شاھہ هن گس ۾.

•

(رپ)

نيٹن ننڊ ناھ ڪا٭ آھن اوجاڳا
صورت ڏٺي سون سڄڻ جيء آهيون سياڳا
سهرا ڳايون سک مئون٭ پائي ڳل ڏاڳا
سُنگ ڪري ساڳا٭ گهمون گوهر شاهہ گهٽيون

●

نيٹن ننڊ ناهہ ڪا٭ سڄڻ سوا تو
دنيا جي هن دؤر ۾ وتي مرڪو تو
تو جهڙو منهنجا پرين٭ قرب نہ ڪري ڪو
پڇي چڱ تون پيئو٭ گوهر شاهہ چٹي غير جو

●

نيٹن ننڊ ناهہ ڪا٭ سڄڻ ساري رات
وينا آهيون ويراڳ ۾٭ پرهہ ڦٹي پريات
انٹي پهر عجيب آ٭ تنهنجي تن ۾ تات
وانٹي آهہ وات٭ گوهر شاهہ چٹي گُر جي

●

اديون ڙي عجيب٭ اچي گوندر ڪيا گس
محبت جي ملهار جيء٭ ٹي ويراڳين تي وس
پرين پنهنجي پکن ۾٭ ڪن راڳن جا رس
قرب وارن ڪي ناهي ڪس٭ گوهر شاهہ گام ۾

●

اديون ڙي عجيب جڳيءِ گوندر کيا گهارا
وَمن ويراڳين جاءِ نيڻ کيو نارا
ٽنگي ٽنگو ٽيون آتڻ تيءِ ويمن ويچارا
سي صحبتي ساراءِ گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

اديون ڙي عجيب جيءِ گوندر کيو گهيرو
مهر ساٰن مرکي پيوءِ ڏونگر تي ڏيرو
پرين هن پٽن تيءِ من کو کن پيرو
ورندو شل ويروءِ گنجڻ گوهر شاهہ چئي

•

بروو سنڌي

منھن ۾ مسلم پڙروءِ اندر ۾ ڪارو
ويچھو ٿئي نہ واحد ڪيءِ نڌُ ناصارو
ان المنافقين في الدرک الاسفل من النار پري بلند بخارو
تنھن ۾ ھچاروءِ گوھر شاھہ چئي گمراھہ ٿيو

•

منھن ۾ مسلم پڙروءِ شوق تنھن جو شيطان
زاھدءِ عالمِ زُھد چوءِ سندس گرپ منجھہ گمان
گمن ھُواعَميٰ انما يتذکر اولو الالباب منجھيل مسلمان
ڪونہ ملندن ڏانءِ گوھر شاھہ گُر وٺان

•

مُنھن ۾ مسلم پڙروءِ قلب سندس قارون
ظاھر زاھدءِ ذيڪريءِ فن سندس فرعون
فاخذ ھُم الطوفان وَھم ظٰلمون منجھي پيا ملعون
نرگ وڃي نيرونءِ گوھر شاھہ چئي گمراھہ ٿيا

•

ڪاريهر

وياءَ واسينگن جاءِ سَنها سَپَ نہ چاڻ
جن جهونبا ڳڙهہ جُهڪاياءِ آروڙي اڳواڻ
سرڪن ڪپر ڏير ۾ زهري زهر ساڻ
سي وہ پين پرياڻ، گاروڙي گوهر شاهہ چئي

•

جن جي واچن مئون، وِهہ وَهي سي ڪڏن پيا ڪارا
وڙهنديءَ وير نہ ڪن ٿاءِ واسينگ وهہ وارا
جهڙپ نہ هڻن جوڳين ڪيءِ ڪن ٿا ڪنارا
گاروڙين گهارا ڪيا گوهر شاهہ گس ۾

•

جن جي واچن مئون وِهہ وهيءَ ڪاجا ڪاري جنس
گاروڙي گوشو ڪيو وڃنءِ تن لڳو تپرس
وڙهن ويراڳين سانءِ آهن نانگ نحس
گڏين/پڪي هَنس، گوهر شاهہ چئي گس ۾

•

جن جي واچن مان وِهہ وهيءِ تن ڪنؤن ڪن گاروڙي گوشو
مرليءَ جي مَلار جوءِ آ طالبن توشو
رَهن ڪاريهر مَڻ سانءِ رنگڙو ڪن رونشو
هَلن ملنگهہ ڪري موشوءِ گوهر شاهہ چئي گس ۾

•

ڪتر چُٽيو ڪُک پرين، پڪي پر ڏيھي
لنيو لاتيون ٿو ڪرين، واريءَ تي ويھي
تنھنجي چَٽ چلرجي، ريھي دل ريھي
پڏارت ۾ پيھي، ڪائن گوھر شاھ گنڍيون

•

منجھ نہ رھيو ھيڪڙو، مري ويا مور
ڪانئر ڪارا ڏيھ ۾، ظالم ٿيا زور
ڪارڙا ڪبوترن جي اڳيان، لاڦون ھڻن لغور
ڪنگ بہ ٿي پيا ڪوَرَ گوھر شاھ چئي گام ۾

•

منجھ نہ رھيو ھيڪڙو، پنھنجي وطن اُڏاڻا
منڊ ساڱاھي موٽي ويا، جي راجا ھئا راڻا
پسجن پيا پٽ ۾، ڪانئر ڪيئي ڪاڻا
سانباھا! ساماڻا، جن گوھر شاھ چئي گنڍ ڪيو

•

منجھ نہ رھيو ھيڪڙو، ويا وطن اڏامي
ڏسي خالي ڏيرا انھن جا، دلڙي مون ڪامي
جي باھيون بيراڳين ٻاريون، سي ويون اُجھامي
ويون وھامي، راتيون گوھر شاھ غم ۾

•

ڪَتر چٽيو ڪُک پرين، پَڪي پيارا
سي مچيون، پوپريون، ڪن ڪاڻ لاءِ وارا
ھٽنديئي چار اوچتو، بند ٿينديئي چارا
پسي ماريءَ جا تارا، گوھر شاھ غم ٿيو

•

ويا ءِ واسينگن جا ء سنھا سَپ نہ ڏس
هٹن جهڙپ هاتيءَ کي تہ کرن گڏ تي مٽي گس
جوڳي ڇهونا ڳڙهہ جا ء مڙي اچن مس
واري ٻيهن وس ء گاروڙي گوهر شاهہ چئي

•

ويا ءِ واسينگن جا ء سنھا سَپ مَر چئجن
هٹيءَ جهڙپ هاتيءَ کي ء منت ۾ مارن
کيئي مُرلين وارا ملنگهڙا ء وجي نانگ وٺن
رَسَ ۾ رپجهائين ء گاروڙي گوهر شاهہ چئي

•

سُر ڏهر

اسان اوڏڙين جيءَ لاڪي ڪنئي لڄ،
ڪنڀون ڪير خومچاءِ ڪائي ڪياسين رڄ،
عالم جيَ آزار جيءَ لٿي پورهيتن پَڄ،
قربئون ڪٽي ڪڄ، گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

•

اسان اوڏڙين جيءَ ڪنئي لڄ لاڪئي چامءِ
اپوڇهن ڏئين تونءِ ڪري قرب ڪلامءِ
ويڙها تو وسائياءِ تنهن جو نهرو نامءِ
جي پيا لاڪي جي سامءِ سي گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

•

اسان اوڏڙين جيءَ لاڪو لڄ ڪٽيءِ
مان موڪرن ڪيءِ ڏٺي ڪاءِ ڳاٺو ڳالهہ ڳٽيءِ
ميرن منگتن جاءِ سپڙ سڻ سٽيءِ
جو لوڪان لڪي پُٽيءِ سو گوهر شاهہ گياني ٿيو.

•

چنل چڇ هٿن ۾ ڪوڏارا ڪلهنءِ
قوت ڪرڻ پانهنجيءِ وجي پيٽيون اڏنءِ
اوچتو ٿي آئيوءِ لاڪو مٿئون تنءِ
ويندي ويچارنءِ گوهر شاهہ غم نا ڪيو.

•

چنل چچ هٿن ۾ ڪلهن تي ڪوڙ،
اٿن اوڏ سوير جوءِ پورهئي ڪارڻ پهر،
وڃي اڏن پيٽيون، الاهي آپر،
جي ڪندا هئا گوهر شاهہ گذر، سي لاکي نيٺ لڏائيا.

•

چنل چچ هٿن ۾ مٿن تي مٽيءِ
ميراتن جا ڪپڙا، پيا گهمن منجهہ گهٽيءِ
ڳالهہ ڳرهن پاڻ ۾ چاهہ منجهون چٽيءِ
اوڏن تي اتيءِ گلزار گوهر شاهہ باغ جي.

•

لڏڻ جي ڪانہ ڪئيءِ اوڏن اڏڻ محل،
اڏي اڏي پيٽيون، چڏي ويا تجمل،
آيو تن تي اوچتوءِ لاکو هاٿون لڪل،
ڪيئن گوهر شاهہ چئي گل، لاکي هٿون لڏائيا.

•

لڏڻ جي ڪان ڪئيءِ اوڏن اڏڻ ويل،
اڇي ڏني اوچتيءِ لاکي تن طفيل،
لڏي لنڪا مان وياءِ جي اڙٻنگ هئا اربيل،
هن دنيا جو کيل، گهڙي گوهر شاهہ هيڪڙي.

•

لڏڻ جي تن ڪان ڪئيءِ پيا اڏن پيٽيون اوڏ،
سي لاکي وجي لڏائياءِ جن جي لنڪا هئي لوڏ،
پيا آهن پٽ ۾ ڪوڏارا ۽ ڪوڏ،
ٻڌي گوهر شاهہ گوڏ، سيڪو هلندو سچ ڏي.

•

پرڀاتي

سيرانديءَ ساز ڪيو، ساري رات سمهين،
خوابن جي خيالات ۾، پيو گهٽ گهمين،
ڏنٺي ڪونہ ڏاڻ واري جو، راهون رنگ رمي،
ڪمائين ڪين ڪمي، گوهر شاهہ گلزار لٺي.

●

سيرانديءَ ساز ڪيو، سمهي ننڊ ڪرين نادان،
وصل جي وٿاڻ جي، ڪل پيڙئي ڪانہ،
وحدت وائي وڪر جو، وهائج سامان،
گوهر شاهہ گذران، موهي ٿو مچيءَ جو.

●

سيرانڏيءَ ساز ڪيو، سمهي سڄيون راتيون،
جاڳيون ڪين ڄيپون تو، برهہ جون باتيون،
پرهہ جو پٽيهل ۾، پکي ڪن لاتيون،
جن ڏاتيون سڃاتيون، سي گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

●

مون تان لاهہ مَ سپرين، اکين جو آرو،
اُجاري ورهہ وسڻ سان، هي قلب ڪارو،
آهي اسان اوڳن جو، گوندر گُذارو،
تنهنجو نظارو، لاهي گوهر شاهہ غمڙا.

●

مون تان لاهہ م سپرين، مهر جي نِگاهہ،
اسان اٻوجهن جيء، تون وسيلو واهہ،
ٻيو سڃاڻي ڪونہ ڪو، توريءَ شاهنشاهہ،
ساري ساهہ پساهہ، گوهر شاهہ گُر ڪي.

●

ميرا پَسي مگٽام سڻ ڪيا سپڙ
ڪين سُٺون تا ڪنن سان، آهيون ٻال ٻپڙ
پيا آهن پٽ ۾، تيشڻ تي ٽپڙ
تاڙي وڃائي تڪڙ، گوهر شاهہ گانا چوي

•

ميراپَسي منگٽام سپڙ سڻ ڪري
سڀوجهہ سٺي سڌا ويا، پرٿئون پير پري
اڀوجهن آهي آسرو تہ اڇهو ٿو ڍول ڍري
پرين نہ ٿيو پري، آ گڻ گوهر شاهہ گهر ۾

•

تون سپڙ آءٌ سيڪڙو، تون خاوند آءٌ خادم
نو در دانهياڻي اڇي، پلؤ ڳچيءَ پاڻم
ڪر ڏاتر ڏنگايون معاف تون، رکج شان شرم
تنهن جي لاءِ صنم، گوهر شاهہ گسڙا ڏسان

•

تون سپڙ آءٌ سيڪڙو، تون نرمل آءٌ نوڪر
پاڻي پرينديس درجو، تي چاه منجهؤن چاڪر
مهر مگٽي تي ڪجاءِ، ڏيہ منجهؤن ڏاتر
تنهنجي ناٿ نظر، گهرجي گوهر شاهہ چوي

•

تون سپڙ آءٌ سيڪڙو، تون ڏٺي آءٌ دُشٽ
مهر گهرن تا منگٽام ڪٽي ڪوه ڪشٽ
ڪجان ٻانهن تي ٻاجهہ، ڏجان عشق اُلهٽ
آهي گوهر شاهہ گلٽ، ڪندين سون سپڙ چام تون

•

پورب

پورب منجھہ پوربياءِ کن تا پڪارون
هائو هُو هُو حال ۾ هئيءِ هئي هونگارون
وَالله يعصمک من الناسءِ تهدل تنوارون
موکيَ مياروںءِ گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

پورب منجھہ پوربياءِ سدائين ساوا
جڙيا جوڳيئڙن جيءِ ڪستن تي ڪاوا
من يهد الله فهو المهتدي ٻاٿي ڳائن ٻاوا
جوڳي ڪن جاواءِ گُر جي گوهر شاهہ ڀڳت جي

•

پورب پياسي هلياءِ وڄائي واڄا
ناٿءِ روٹ نانگلي جاءِ ڪائن ڪاڇا
واذکر ربک في نفسک سر تي ڪيا ساڇا
روڳ چڏي راڇاءِ گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

ڪنياتل ڪري خبرونءِ سُرهيون سبحاني
پورب واري پنڌ جيءِ سڻ نينهن نيشاني
وبرزت الجحيم للغٰوين قول قراني
هوندي حيرانيءِ گوهر شاهہ ڇٹي گيان ۾

•

کنيا تل کري خبرون، پورب پنڌن جون
پچارون پاتار جيءِ اونهي هنڌن جون
تنزل الشياطين تنزل عليٰ کل ” افاڪ اثيم باتيون بندن جون
ساعتون سُڄن جون، گذرن گوهر شاهہ چئي

•

پورب منجهہ پورٻياءَ پل پل پوڪاري
آديسي عجيب جيءِ موهيا مهاري
فعسي الله ان ياتي مثل جياري
آسڻ اُجاريءِ گوهر شاهہ گُر پاڙهئي

•

لنوي مُنيءَ تي لاتيون، ڪانگل ڪنيون ڪر
ڏئي نياپا نينهن جاءِ دوڙي مٿي دَرَ
فاما من تاب وآمن سي ٿيا سپر
ڪنيا تل جي خبرءِ گوهر شاهہ چئي گامہ ۾

•

لنوي مُني تي لاتيون، ڪانگو ڪر ڪنيون
پرين جي پئيمان جاءِ پيالا پر پيون
وعمل صالحاً دليون پاڪ ٿيون
قاصد اچي ڪيون، گوهر شاهہ گفتارڙيون

•

ڪنيا تل ڪري خبرون، عجائب عجيب
پورب جي پيغام ڪيءِ ڪي نياڻين نقيب
ولا يزنون ومن يفعل ذالڪ يلق اثامًا جاڻي ڪو قريب
ڪي حُسن جا حبيب، گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

•

آءُ ڪانگا تو ڏيان ڪيڀ، هينئڙو ڀڄن سان
وڃي ڪاڳ ولايت ۾ تہ پرين خوش ٿين پاڻ
ولكم في القصاص حياةٌيا اولي الالباب من ڪاڪن وراڻ
لائي رتيءَ جي رهاڻ، گوهر شاهہ ڳانا چئي

•

آءُ ڪانگا تو ڏيان، خط خلاصو
هوندو شال، هيٺيءَ جو پرينءَ سان پاسو
اصلح فلا خوف عليهم دل کي دلاسو
ڪو مهر جو ماسو، گوهر شاهہ ڳُر ڪان مِلي

•

لنوي مُني تي لاتيون، ڪانگو ڪر ڪنيون قرب دار
آڻيون آسڻ ۾ ڏئي، خاصي خبر چار
فعسٰي ان يكون من المفلحين جن کي عشق آثار
ٿيندا باغ بهار، گوهر شاهہ گلزار ۾

•

پريان سندي پار جوء ڪوڙو نہ ڪانگو
ڏئي خبرون خير جون، برهہ جو بانگو
پرين جي پياس ۾، نهوڙيو نانگو
سڀ سَٽي سانگو، گوهر شاهہ ڳانا چوي

•

پريان سندي پار جوء ڪوڙو نہ ٿئي ڪانگل
ڏئي نياپا نينهن جا، خوشيءَ منجهان ڪنيا تل
پوربي ايندا پارکوء ڏسڻ مال ميڙيل
پئي هنڌ منجهہ هَڪل، گوهر شاهہ گاروڙين جي

•

آءُ کانگا تو ڏيان، چورائي چڻي
منھنجي ڏج مطلوب کي، ڪجانءِ نہ تون ڦڻي
يخرجهم من الظلمات الي النور آہ مام چڻي
مون سِرَ تي آهہ سَٽي، ڳِلا گوهر شاهہ لوڪ جي

•

پريان سندي پار جوءِ ڪوڙو نہ ٿئي ڪانگ
ڏئي سنيھا سڄڻ جام ڪري چيپر چانگ
آهن پوربي پنڌ ۾، چڙهيا مٿي چانگ
لال ورائي لانگ، گوهر شاهہ گولڪ ويا

•

رامڪلي سي حرفي

(الف)

الفئون اسمہ الله جوءِ عاشقن ڪيو اثبات
مورت جي مٿخاني ۾ سجاتائون صفات
قل ان ربي يقذف بالحق علام الغيوب بي رنگ آهي بات
ڪري تونهين تون جي تاتءِ گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ب)

بيئون بيراڳي بات نہ ڪنءِ محبت پڏي مَڏ
سنرا سي سنسار ۾ جن گهوريو هاديءَ تئون هڏ
ان اعبدالله ولا اشرڪ به اليه ادعوا واليه مٰاب سالڪن ڪي سڏ
پَڏي لاهوتي لڏءِ گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ت)

تيئون تات جن ڪيءِ سي رندي ڪن رسمہ
گهونگهٽ جي گيان سانءِ ڏي ويا گوندر گمہ
والله يحڪمہ لا معقب لحڪمه وهو سريع الحساب مجو هاديءَ جو حڪمہ
گهوري هڏو ۾ چمءِ گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ث)

ثيئون ثمر صورت جوءِ ڪو ڪاپڙي ڪري
وهٽ ويسهہ ورد سانءِ وحدت ۾ وري
انَّ الله يهدي من يشاءُ جيڪي رب گهري
سي واڏو وڪ پريءِ گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ج)

جيمئُون جوت جهان ۾ جوڳي جاڳائين
ڪوجڻ جي خيالات ۾ راتيون ڏينهن رهن
واذ تاذن ربڪم لئن شڪرتم لازيدنڪم ولئن جو وڪر وهائِن
مئي جا ماڻ پيئن، ڳنڍيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ح)

حيئُون حلالي حق جو، ڪن حب وارن سان حالُ
محبت رکن محب سان، ميڙين ڪين مال
وانزل من السماءِ ماءً فاخرج به من الثمرات پلي ڪيا پال
ڪني ڪاف ڪشال، ڳنڍيا گوهر شاهہ گر ڪي

(خ)

خيئُون خاصي خيال ۾ خبر ڪئي خليل
رهن انڌيءَ رنگ ۾ عارف ٿي عليل
ويقيمون الصلوٰة ومما رزقنٰهم ينفقون ڏيو صاحب لڳ سبيل
ڏيئو ٻاري منجهہ ڏِيل، ڳنڍيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(د)

دالئُون دم دم ڏيان سان، ڪيو تحليل جي تنوار
تني ملحد ڪي ماريو، توبهہ جي تنوار
في البحر بامرہٖ وسخر لڪم الانهار، جانب ڪيا جنسار
جن جي جيءَ اندر جبار، سي ڳنڍيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ذ)

ذالـئون ذوق حـرص جوءِ زاري آ ذلت
من ماري ماٿ ٿيءِ رکو مولا سان محبت
ياايها الناس اعبدوا ربكمر الذي خلقكمر کيو عارف عبادت
سهڻي جن سنگتءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گرُ کي

(ر)

ريئون هلو راهہ ۾ چڙهيو روڳيءَ جي راءِ
اسمر جي الهوت سانءِ مونن ۾ منهن پاءِ
فاتقوا النار التي وقودها الناس ڏيچ انهيءَ ڏاءُ
جي حب ۾ ڪن هاءِ هاءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گرُ کي

(ز)

زيئون ذکر زور سانءِ ڪر آڏوتي ايوان
وره پڙهہ ويراڳ جوءِ وسائي ويران
اٰمنوا وعملوا الطٰلحٰت ان لهمر جنٰت تجري فائق جو فرمان
جي ڪاپڙي ٿيا قربانءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گرُ کي

(س)

سينئون ساڏن نامر جوءِ ٻاريو ڏيل ۾ ڏيئو
پريمر ننگر جي پنڌ جوءِ پروتن پيو
للملٰئکة اسجدوا لاٰدمر فسجدوا ملڪن سجدو کيو
پاڻي لال لِيوءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گرُ کي

(ش)

شينئون چڙي شور ڪيءِ محبت ڪيو منظور
مئي پي ٽيو ماٽ ۾ مردانا مسرور
فعليه توڪلوا ان ڪنتم مسلمين مام وارو مذڪور
جن دُئي ڪي ڪيو دور، سي گڏيا گوهر شاھ گُر ڪي

(ص)

صادئون ٿيا صبر ۾ صورت ڇا سلطان
سدا تن جي صوفي چويءِ سيني ۾ سبحان
اليٰ ربهمۡ اولآئک اصحٰب الجنة هم فيها خالدون ماڻن ماڳ مَڪان
پڌرا ٿي پراڻ، سي گڏيا گوهر شاھ گُر ڪي

(ض)

ضادئون چڙي ضِد ڪيءِ ڪن ماري مَن جي ميس
ديدون پائي در ۾ ڏسن دلبر وارو ديس
ولؤلؤا ولباسهم فيها حرير واڏو ڪن سي ويس
ڪري لال لبيس، سي گڏيا گوهر شاھ گُر ڪي

(ط)

طوعي طالب حق جو ٿيءِ پهريائين پروڙج پاڻ
مئي پي مئخانه ۾ موج حقيقي ماڻ
ومن يعظم حرمٰت الله فهو خيرٌ دائم دل سڃاڻ
سيني جن سِراڻ، سي گڏيا گوهر شاھ گُر ڪي

(ظ)

ظوي ظاهر ذڪر ذات جوءِ پياسي ڪو پڙهندو
وڃائي وجود ڪيءِ وحدت ۾ ويهندو
ليدخلنهم مدخلا يرضونه جو گهڙندو سو لهندوءِ
تاڻي طلب تندوءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ع)

عينئون عين عجيب لاءِ ڇڏي سانگ سحر
ڪلمو جن جي قلوب ۾ لڳندا سي لهر
ان الله لطيف خبير مولىٰ ڪندو مهر
ٿي نِگهو منجهہ نهرءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(غ)

غينؤن ڇڏي غير ڪيءِ ٿي فڪر ۾ ويا فياض
عبد جاڏي پاڻ ڪيءِ ڪر الاهو آواز
وان الله لهو الغني الحميد آهي باري بي نياز
ڇڏي قلب ڦوازءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ف)

فيئون پڙهو فرض ڪيءِ ڪڍي قلب مثون ڪُلفت
رکو پنهنجي رب سانءِ ماهر ٿي محبت
ما يفتح الله للناس من رحمة تن تي رب جي رحمت
جي ريڌا ۾ رياضتءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گر ڪي

(ق)

قافئون قدمر قرب جوءِ ڪڻ دلبر جي دربار
اسمر جي اولاپ ساڻ، اندر تون اُجار
ربڪ خير وهو خير الرزقين آ سچو رب ستار
وحدتي وڻجارءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گر ڪي

(ڪ)

ڪافئون ڪسرت قرب جيءِ قائمر ٿي ڪريج
وحدت واريءَ واديءَ ۾ واٽو وِڪ پريج
ان الله لا يامر بالفحشاءِ ڏن ۾ ڏيان ڏريج
ڪي وينجهاري ويڄ، سي گڏيا گوهر شاهہ گر ڪي

(ل)

لامئون لامڪان ۾ عابد ٿيا اجرا
هلي تيندا گڏ حشر ۾ ساڃا ۽ ڏيرا
واذا الصحف نشرت عمل تيندا پڌرا
ذوق جني زبراءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گر ڪي

(م)

ميمئون رهن مات ۾ محڪمر ٿي مردان
انئي پهر اسمر جوءِ ڪيو گاروڙين گذران
واذا الجحيمر سعرت، پڄهي دوزخ جو دهمان
خوف وارا ڪي خان، گڏيا گوهر شاه گر ڪي

(ن)

نونئون نيڪ صلاح جوءِ ڪر وحدتَ ۾ ويچار
نفي ٿي وڃ ناهہ ۾ نام ڏي نهار
ان الله بما تعملون بصيرُ آگي جي اختيار
جن تونهين تون تنوار، سي گڏيا گوهر شاهہ گر ڪي

(و)

واٺون وحدت ويڙهہ ۾ اچن ڪي عوشاق
جن کي گندرب گروءَ جوءِ سي نہ ٿين غمناڪ
والله يؤتي ملڪهٗ من يشآءِ جنهن ڪي گهري رزاق
چکن جن جا چاڪ، سي گڏيا گوهر شاهہ گر ڪي

(هہ)

هيٺون وڪر هنَ جڳ ۾ جيڪو وهائي
سو پڌرو ٿيندو پورب ۾ ساڻ منهن سائي
وازرة وزر اُخريٰ جو ڪري سو ڪمائي
ڪي رام ريجهائي، گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(لا)

لامٺون لامڪان ۾ اچي وحدت واس
پر ۾ پچي پروان جيان، پياسي ٿين پاس
وثبت اقدامنا وانصرنا، آهي الله کي ارداس
وٺي بوءِ برهہ جي باس، سي گڏيا گوهر شاهہ گر ڪي

(ءِ)

الفئون الله جي مهر جيءِ وسي ڇپر تي ڇاٽ
ويراڳي ويران ۾ دونهين جي ڪن لاٽ
ويهدي من يشآءُ اليٰ صراط مستقيمءِ وٺي رميا واٽ
ڪاٺي ٻاجهر ٻاٽ، سي ڳنڍيا گوهر شاهہ گر ڪي

(ي)

ييئون يقين جن ڪيءِ سي سدا ماڻن سُک
جو في جي من جهان ۾ لڳي نہ تن کي لُک
ان اوليآءَ الله لا خوفءِ ڏٺيءَ لاٿا ڏک
موهن ۾ تي مُکءِ سي ڳنڍيا گوهر شاهہ گر ڪي

●

رامڪلي

مهوسي ٿي مرشد گهني، ڪماوين قلب
گهت سرخي، صفات دي ويکين اسرار عجب
انهين گوهر شاهؒ گل وچون، تيسين تيرا سارا مطلب

•

مهوسي ٿي مرشد گهنين، قلب ڪماوين پوٿي
ڏي آگ پوٿي نون عشق دي، ڪرين لوٽ وچ لوٿي
پچي تيري گوهر شاهؒ گهر وچ، آپ ويکين ڦوٿي

•

مهوسي ٿي مرشد گهنين، ويکين نهرا نينهن
پچي وسي تيڏي دل وچ، مهر محبت دا مينهن
جنهان گوهر شاهہ گر سچاتا، هو يا شوق انهان دا شينهن

•

ڪنيون سنگ ڪُلهن تي، سور مڙيوئي سنگ
اڄ ڏناسين اکين سان، ڏوڙ ۾ لٿيا ڍنگ
خاڪ ٿي ويا خاڪ سان، لاڏُ ڪن جا لنگ
ڏٺي رينڻ ڳاڙها رنگ، گوهر شاهہ گياني ٿيا

•

راتيان رُڻ جُهڻ رامَ سين، ڏينهان شَنان ڪن
تهدل تارڪ ترڪ جاٽي، تيرٿ ڪيائون تن
ڏوپ ڀاري ڏٺن ۾، لائي ويڌا ڏن
پوربي پَهرن، گلوبند گوهر شاهہ چئي

پت چڙهيائون پٽ تيءِ تن جَتائون جوڙيون
ساميڏڙن سڄ ۾ سيلهون نہ ڇوڙيون
دست پناهہ دونهين تيءِ وينا آهن ڪوڙيون
ٻيائيءَ ڪي ٻوڙيون، گوهر شاهہ گنگا ويا

•

چر چراتين چُنبڙاءِ سيءَ وڃاين صورت
توٽي ڪوجها ڪاپڙيءِ تہ بہ مرڪي تن مورت
هريءَ هريءَ جي وارجاءِ تازا ڪيائون تيرٿ
ڪوجها سي ڪيرٿ، گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

طالب تون ٻئي طرف نہ تاڻ، تيرٿ تيرا هے تن وچ
اوئي وسدا باغ بندر وچ، اوئي وسدا بن وچ
ڪيِ ستيندي دليون بجانؤن، منشا جو هے من وچ
ست سُنگ گوهر شاهہ ست داءِ لاوين ڏيان ڏرين ڏُن وچ

•

طالب تون ٻئي طرف نہ تاڻين، والي تئين وچ وسدا
فاني قريبٌ اجيب دعوة الداع دلدار نهين ڪو دس دا
ويسہ وچ وهاب جنهين داءِ او وچ پرين نون پسدا
گلشن گوهر شاهہ نيارا نرمل، هر ڪنهن هِردي هسدا

•

طالب تون ٻئي طرف نہ تاڻين، چاتي اپٽي ڪولين
ونحن اقرب، نيڙي وسداءِ در نہ ڏوجها ڳولين
تئين وچ تجلا نور دا هيءِ، چشم اپني چولين
جڏان تئينون گوهر شاهہ، ست گرمليا پڇي ٻوليان منيان ٻولين

•

ٻوٽي قلب سيوٽي ڪيمياءِ ڪي سُڃاڻن مهوس مُلهہ
نہ ٻناون تيل توتئي داءِ نہ سڙينديِ سنبل
قرب جنهن دا گلزار گوهر شاهہ او ماڻن موجان منڊل

•

ٻوٽي قلب سيوٽي ڪيمياءِ مهوس مِل ڪرينديِ
من پاري نون ڏي پاٻوڙيءِ وچ منگل عشق مرينديِ
قرب جنهان داءِ گلزار گوهر شاهہ او واڏو وڪ پرينديِ

•

ٻوٽي قلب سيوٽي ڪيمياءِ ڪي مهوس مُلهہ پرڪينديِ
نا جلاون جلونتري نونءِ نا باهہ ٻوتي ڏينديِ
قرب جنهان دا گلزار گوهر شاهہ او ايڏي اوڏي نہ وينديِ

•

ٻوٽي قلب سيوٽي ڪيمياءِ مهوس مِل مِل آون
نہ اولاسار نون آتش ڏيونءِ نہ ٻوتا ڪو ٻناون
قرب جنهان دا گلزار گوهر شاهہ او ڪؤنتل عش ڪُڏاون

•

چر چراٽين چُنڊڙاءِ سيءَ صورت ساڙي
پڇي يڳا الله ڏيءِ مٺي سنديِ ماڙي
ترڪي ويا ترڪ ڪيءِ طالب هٽي تاڙي
ٻيو لوڪ هٽي جاڙيءِ گوهر شاهہ چٽي گم ٿيو

•

چر چراٽين چُنڊراءِ سيءَ وجاين سونهن
ٻاهر ڪوجها ڪاپڙيءِ اندر رنگيل تن جا روح
تيئن سنرا گهمن سنسار ۾ جيئن ڀڪن پٽ ۾ ٻوهہ
سامينٽڙا صبوحءِ ڪن ياد گوهر شاهہ گرُ ڪي

ياد گرو ڪن گوڏڙياءِ پر بيٺا بازار
ثم انکم بعد ذالک لميتون گياني ڪن گفتار
”ثم انکم يوم القيٰمة تبعثون سٽي خبر چار“
سي طالب سٽي تنوارءِ گوهر شاھ گياني ٿيا

•

ياد گرو ڪن گوڏڙياءِ چٽا منجھ چؤ سول
ولو رحمنٰهم وکشفنا مابهم من ضُل للجوفي سٽائن ٿا قول
طغيانهم يعمهون ولقد اخذنٰهم بالعذاب ٻولي اهڙا ٻول
رچي منجھ رتولءِ گوهر شاھ گياني ٿيا

•

سنگيونءِ سيلهيونءِ گبريونءِ سامين جا سامان
ڪٽناءِ ڪوڏ ڪنڌن ۾ ٻيا سنگ سچ سُڄان
لا اکراھ في الدينءِ ڪَهن ٿا قرآن
سياڻا سلطانءِ گوهر شاھ گياني ٿيا

•

سنگيونءِ سيلهيونءِ گبريونءِ آڏوتين امانت
جي آهن گم الله ۾ سهٽي تن صحبت
لا يقدرون لاهوتيءِ سچي ڪن صفت
چڏي هٿ حُجتءِ گوهر شاھ گياني ٿيا

•

سنگيون سيلهيون گبريونءِ اُهي گاروڙين جا گنج
چڙهيا وتن چالاڪ ٿياءِ وجهي سرخ گهوڙن تي سنج
ومن يطع الله والرسول فاولٰئِلک مع الذين هاديءَ جي سي هنج
جن سڄاڻا پاڪ پنجءِ سي گر گوهر شاھ گياني ٿيا

•

سر ڪاپائتي

ڪيتريون ڪتڻ واريون، وينيون اليڙي ٽارت
ڪري پيا، ريءَ ڪار جي، پهاتن جا پت
مُنجهي ميرو ٿي پيو، جو نہ سموهيو سُٽ
لالچ جا پيا لٽ، گوهر شاهہ چئي گرن تي

•

ڪيتريون ڪتڻ واريون، سُٽيون مٿي سيج
دوا ڪارڻ، ڏيان سان نہ ويون ڪنهن وٽ ويج
چڙي چاهہ چرخي جو، ٿيون هيٺيون مٿي هيج
ٿيو روح جنين جو ريج، سي گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

تُنبي آتڻ تان، آرِسين، جنين پاءُ پڇيو
ڪڻهن ٿئي ڪين ڪي، سو آڏوتي اُچو
سُٽ نہ جنهن وَٽ سڦرو، اُن جو سفر سچو
پيرو ڪين پَڇو، گوهر شاهہ چئي چرخي ڪان

•

سنهون ڪتڻ نہ سِڪئين، تہ روڙج تون رنڊا
ڪرڪا ڪارڪتڻ جي، آڏو سُڄهن ڪنڊا
وري پيا وات تئون، چؤنڪ جيڪي چنڊا
ڪي غازي ٿپي ڳنڍا، ڳڏيا گوهر شاهہ گرڪي

•

سَنهون ڪتڻ نہ سڪئين، تہ رنياروڙ پيو
اتي توکي اڏارو، ڪون ڏيندو پيو
چڙي آتڻ ارٽ، ڪيئي لڏي لوڪ ويو
هڪ قائم نام ٿيو، گوهر شاهہ چئي "گر" جو

•

ڪتڻ واريون ڪيتريون، وينيون ايت اُليڙي
مونا مجيون، مڪڙيون، چڙيئون ارٽ جون اکيڙي
سچڻ کي سَيِي پرئين، سي نہ ٿيون نيڙي
نفس لوپي ليڙي، گوهر شاهہ گمراهہ ڪيون

•

جان، مون آتڻ نهاريو، تہ پاند مون ڀيرا
اورڻ واريون اُتي ويون، خالي پيا ڏيرا
پيينر هڻ بر ۾، ڪپڙا ٿيا ميرا
دلبر جا ديرا، ڏسان گوهر شاهہ گسن ۾

•

جان، مون آتڻ نهاريو، پائي پاند ڪَپهہ
نڪا ڪاپائتي ڏيهہ ۾، چن سان هو صلح
وندر جي ويراڳ ۾، ويهاريو ويسهہ
هڪ نينهن ٿيندو نيبهہ، گوهر شاهہ گس ۾

•

سنهون ڪتڻ نہ سڪئين، تہ مَرُ رنياائي روڙا
ڏور محبت موڪ جي، ٽِڪَ جي مٿان نہ چوڙ
عشق جا نوان ايت تي، جوتا پڏي جوڙ
مالهان پيو موڙ، انهيءَ گوهر شاهہ گهر ۾

•

ٽڪ ونگي وَرَ گهٽاءِ هاڻي ڪيئن ڪتان،
پينر من پلڪار ۾، چرخو ويو چتان،
ڪيو مون ڪاپائتيون، ميساري متان،
هاديءَ سان هتان، ملي گوهر شاھ گس ۾.

•

ٽڪ ونگيء ور گهٽاءِ هاڻي ڪتيان ڪيئن،
پها پيا پٽ تيء هٿان پئي هيئن،
نہ ڪتيان نہ ڪوڙي تيان، جيڏيون ڙي جيئن تيئن،
منهنجو سڳ نہ سچڻ سيئن، ٿي گولي گوهر شاھ گهاريان.

•

جان مون آتڻ نهاريو، پائي ڪپھ پاند،
اورڻ واريون اٿي ويون، خالي پئي سماند،
قرب واريون ڪاپائتيون، ڪتي ويون راند،
ورھ وارن ڪي نہ واند، گوهر شاھ چئي گس ۾.

•

سٽ تنهين جو سڦرو، جي محبت ۾ مضبوط،
انئي پهر ارٽ سان، قرب جنهين جو قُوت،
تارازيءَ نہ توريو، ٿيو تن سٽ ثابوت،
سي وجي منجھ لاهوت، گوهر شاھ گلزار ٿيون

•

سٽ تنهين جو سڦرو، پيري جيئن پرت،
اٽتوريو اگهي ويو، مٿان ان ارٽ،
هڪڙو اورڻ ارٽ جو، ٻي قابو وسيلي وٽ،
جن ٿي هاديءَ جو آهٽ، سي گوهر شاھ گلزار ٿيون

•

ڏکِ وِنگي ورگهٽاءِ ٻيو اٿت پيو الڙيءِ
آهي پوريءَ جي مٿانءِ اجا پيري کا پلڙيءِ
ڪٿڻ وارين جو ڪاپائتيون، پوندو وهاڙهي ۾ هلڙيءِ
سي ڪوڙيون ٿيون ڪلڙيءِ جي غافل گوهر شاهہ گر کان

•

ڪوجو وَهہُ ڪاپائتيءِ ڪتي لاهي ڪَٽءُ
وَهي تنهن جو وحدت ۾ اسم ساڻ ارٿ
چورڻ چرخي جي چنئونءِ من جو هٿي مرٿ
ڪوجهي راند ڪٿءِ گوهر شاه هن گس ۾

•

ڪو جو وَهہُ ڪاپائتيءِ ڪتي قرب سانءِ
اوري ارٿ اڌ رات جوءِ تکي طلب سانءِ
ماري پنهنجي من ڪيءِ هڪ ذکر ضرب سانءِ
ڪتڻ قلب سانءِ ڪو گوهر شاهہ گرُ کان سکي

•

ست تنهين جو سقروءِ جي اورن ٿيون آڌي
بنا ڪار ڪتڻ جيءِ ٻيون بند ۾ آهن باندي
جنهن ڪي عشق ارٿ جوءِ سا وس کان ناهي واندي
تنهن ڏنو وجي هاديءِ گوهر شاهہ چئي گام ۾.

•

ڪوجو وَهہُ ڪاپائتيءِ ڪتي ۽ ڪنبيءِ
ست تنهن جو سقروءِ سموهي سنبيءِ
پها عجائب ارٿ تيءِ آرسان انبيءِ
چاهہ جي چنبيءِ گوهر شاه گمراه ڪئي

•

چرخو چور چاهہ مؤن، ڪاپائتني تون ڪَت،
اپرو اورچ عشق سان، ٿي محبت منجهہ مست،
آتڻ ۾ عجيب لئي، روئج ويٺي رَتُ،
پرور رکندو پت، ٻڌي گفتا گوهر شاہ جا

•

چرخو چور چاهہ مؤن، ڪت پيئي ڪوڙيءَ،
ڪنيو ويٺي آهين، مٿي تي موڙيءَ،
قسمت آندي ڪوهہ ڏيءَ جيئن وجي واڇوڙي
ڏرينداا منجهہ ڏوڙيءَ گوهر شاهہ چئي گس ۾

•

چرخو چور چاهہ مؤن، ڪتڻ ڪم ايندو،
سياڻ ڏينهن ڏياريءَ جيءَ پڇن جو ٿيندو،
قرِي لوڪ فيض جو، مبارڪ ڏيندو،
نينهن وٺي نيندو، گوهر شاهہ چئي گرُ ڏي

•

چرخو چور چاہ مئون، ڪتڻ چڱي ڪار
عيد ڏينهن اڱهاڙن، پونديئي خبر چار
آريچن جو اُئيت سين، آهي ڏاڍو پيار
سبي هوندا باغ بهار، گوهر شاهہ گلزار ۾

•

چرخو چور چاهہ مئون، ڪتج ڪاپائتني
وساري ويهہ نہ اُبرو، تر ۾ سُست ٿي
ست ڪتج تون سڦرو، پاڪ پيالو پي
جن ڏٺو مري جيءَ، سي ڳڌيا گوهر شاہ گرُ ڪي

•

چرخو چور چاه مٿون، ڪتي ڪميٽي
سپڙ جي سنپال ۾، ڪين تج هيٺي
پهچائيندو پهيئڙاءِ پانهن ڏئي پيٺي
تن پاڪر ملي تيٽي، جن هٿ گوهر شاهه گر ڏنو

•

ڪتڻ جي ڪانہ ڪرين، ساهين هڻ سُتي
صباح توري تُريءَ ۾، وننديءَ وڪر هُتي
چو ڪٽي حيران ڪيئي، پٽڪڻ من پُتي
انهيءَ ڪاري ڪُتيءِ، گوهر شاهه گمراهه ڪيو

•

ڪتڻ جي ڪانہ ڪرين، سُتي هڻ ساهين،
چونہ چاتيءَ چرڪ سان، ڪتڻ ۾ ڪاهين
بنا ڪار ڪتڻ جيءِ، موڳي چڻ آهين
ٺاهي پٺي ٺاهين، گوهر شاهه چٺي گهرَن ڪي

•

ڪتڻ جي ڪانہ ڪرين، ننڍ جي لڳئي نوڪ
توکي سعيو ناهي ڪوءِ لڏي پيو تو لوڪ
ڪوڪاري پٺي ڪانگ جان، جهانگيئڙن جي جهوڪ
پيو ٻڏڻ وارو پوڪ، گوهر شاهه گر هيڪڙو

•

ڪتڻ جي ڪانہ ڪرين، لڏي پيو لوڪ
توکي آهي منجهائيو لوڪ سنڌي ٽوڪ
سوا گهڙيءَ جو ڪيل آ، دنيا واري جهوڪ
روڳ ڪري تو روڪ، گوهر شاهہ چٺي گرُ ڪان

•

سُر بلاول

اوسر سندو آسروءِ وڏو آهي وڳندءِ
آيس بوءِ بهار جيءِ وينو پڙهي صمدءِ
در نہ ڇڏيندو دوست جوءِ توڙي ڪٽينس ڪنڌءِ
ڇُري نہ ٻئي هنڌءِ ٻنان گوهر شاهہ گر جيءِ

•

اوسر سندو آسروءِ وڳند ڪي وڏيڪ
عطر عشق عجيب جوءِ جيڪو راهہ ۾ رفيق
محبت جي مسڪين ڪيءِ پاڻ ڏيندو توفيق
طبيعت نوڪر جي ٺيڪءِ گوهر شاهہ چئي گيان ۾

•

اوسر سندو آسروءِ وڏو وڳند ڪي
ضعيف ڪي ذرو ڪوءِ ذات منجهوئن ڏي
وينو آ تنهن جي در تي حب منجهوئن هي
قرب وٺي ويا ڪي گوهر شاهہ چئي گُر ڪانءِ

•

سومرين جي سک لاءِ سام ڪٺين سالار
سي سنگ نہ ڏينديون سومريون، جي آيون انڙ جي آڌار
وهٰذا صراط ربک مستقيما پروڙج پچار
سپڙ جن سردارءِ تن غم گوهر شاهہ ناهہ ڪو

•

سومرين جي سک لاءِ سيد ڪٺين سام
سي سُنگ نہ ڏينديون، سومريون، جي آيون اجهي انڙ چام
فمن يرد الله ان يهديه ڪن سپڙ جو سلام
جن وٽ قرب ڪلامءِ سي گوهر شاهہ گلزار ٿيون

•

سومرين جي سُک لاءِ سام کنئي سچي
کيون اجهي پانهنجيءَ انڙ چام اچي
فان ذالک من عزم الامور جا ماهر تي مچي
رنگن منجهہ رچيءَ گر گوهر شاهہ گيان جي

علاءِ الدين آئيوءِ جنهن جو هاک هٽي هاٿي
نوکر نائکم نائب کئي ٿيءِ سَوَ تنهن سان ساٿي
يؤتي الحکمۃ من يشاءُ زهد بہ ذاتي
صورت سچاتيءِ کن گوهر شاهہ گر جي

علاؤ الدين آيوءِ وڳا نغارا
بگل ۽ بينڊ سانءِ يگانو نوبتون ۽ نارا
وللہ علي الناس حج البيت سُر ۾ ستارا
سي ٿيا مومن موچاراءِ جي گڏيا گوهر شاهہ گر کي

علاؤ الدين آئيوءِ کڏي تير طبل
شهر شهر ۾ شوق ٿياءِ شاديون ۽ شغل
ان اللہ کان عليکم رقيباءِ کيو مست منڊل
ٿيندو حامي منجهہ هکلءِ اچي گوهر شاهہ گُرسو

●

سسئي

آڌ ڏرچا آهڙا جبل ۾ جهولا
اوکا گهيڙ جبل جا، ٻيا رائي ۾ رولا
سسئي ري، سڄڻ جي، ٻي کير کري ڳولا
ڏيا ڇهاڙيون چولا گوهر شاھ چئي گس ۾
•
ڪرڙا ڏونگر ڪَهَ گهٽي، جت رائو ڏتورڻ
حب مئون هلندي موت ڏي، کا چڻڏي آتڻ
پوندو پرت وارن کي، هاڙهي منجهہ هلڻ
سڄڻ منجهہ سڄڻ، گڏبو گوهر شاھ گسن ۾
•
ڪرڙا ڏونگر ڪَهَ گهٽين، جت رڻ پٽ رائو
ڏتل ڏينهن تابش جو، کونہ ڏئي کائو
گڏجي هلي گس ۾، پاڻيڻ نہ کو پائو
هاڙهي ۾ هائو، گهلي گوهر شاھ واء ٻيو
•
ڪرڙا ڏونگر ڪَهَ گهٽي، جت رائي پير رَتا
پير پيادن جا ڏينهن جي، تابش منجهہ تتا
کي هلندا هاڙهي ڏي جي سڄ ۾ ستا
کي وڃي پهتا گوهر شاھ چئي گهوٽ کي
•
آڌ ترچا آهڙا، اوکي وندر واٽ
جنهن کي پياس پنهل جي، سا هلي ٻاري لاٽ
تنهن کي منجهائيو آ، لکن جي لوساٽ
گهيڙ گوهر شاھ گهاٽ، جبل جا جهاڳي وئي
•

آڏ ترڇا آهڙاءِ ڏونگر ۾ ڏاريون
چڙهندي وڃي چاهہ مٿون سڄڻ ڪي ساريون
پهڻ پيرپٿون ڪياءِ گوندر ڪيون گهاريون
پاڻ ٻاروچل ٻاريون، ٻاهيون گوهر شاهہ گس ۾

●

وڏا وڻ وڻڪار جاءِ جت چوٽيون چڙهاڪا
ڏڪيا ڏونگر پنڌڙاءِ اوکا آڙاڪا
چيتا ٻُجهن چُرن ۾، واگهو ويڙهاڪا
وندر وراڪاءِ گهٽا گوهر شاهہ گس ۾

●

وڏا وڻ وڻڪار جاءِ اوکا ڏونگر لڪ
ڪين چڏيندو ڪارٽيءِ پنهل ۾ آ پڪ
ڪا قرب واري ويندي ڪيچ ڏيءِ هزارن مٿون هڪ
جهاڳي جهولا جهڪ، گوهر شاهہ گڏبي وڃي گهوٽَ ڪي

●

وڏا وڻ وڻڪار جاءِ جت رڇ راڙيون ٿا ڪن،
ڳور پٽ، ڪارن ڳلن سان، واٽن تي وڙهن،
ٻگهڙ ٻڪيا ٻرن ۾، ٻيڻا ٻگهاڙيا هٽن،
ڪي پرت واريون پهچن، گوهر شاهہ چئي گهوٽ ڪي،

●

وڏا وڻ وڻڪار جاءِ جن ۾ لُنڊيون پيون لڙڪن،
ڪپر نانگ، ڪڻ، ڪي ٿيءِ، گهوڙيليون گهمن،
سنگ چور سڄڻ ۾، واڇر واڪا ڪن،
آري ڏيندو امن. گوهر شاهہ چئي گس ۾.

●

وڏا وڻ وڻڪار جاءِ جت رڻ پٽ ريگستان
هاڙهي هرڪا هلنديءِ ساڻ کڻي سامان
پاڻي ناهه پنڌن ۾ آهن بر وڏا بيابان
هاتڪ ٿيا حيران، اُن گس ۾ گوهر شاهه چئي

هلني هاڙهي حب ۾ سسئي کڻي سور
گوهر شاهه گسن تيءِ پلپل پونس پور
ڪاهي پيئي ڪافن ۾ ڪري گازر گهور
ورهہ کئي وهلوءِ پيس رات رُڃن ۾

●

مارئي

آءُ مارو ميڙائو ڳُهران، جيئن تري مينهن ڳُهرن
صبوح جو ساٿيهہ ۾ پکرار پيا پُرن
ريڍار منهنجي روح ۾ هاڻ پيا هُرن
پهريو پت پُرن، گوهر شاهہ ڳُلڙا پڌي

•

آءُ مارو ميڙائو ڳُهران، تري ڳُهرن برسات
اڻا مينهن ماڙ ۾، تي خوش مارن جي ذات
ڪانون جيان ويڙهن ۾، ريڍر ڪن رنگ رات
ڪنياتا لنون لات، گوهر شاهہ ڳهرن تي

•

آءُ مارو ميڙائو ڳُهران، تري ڳُهرن تڏڪار
اڻا مينهن موهر ۾، بيحد بي شمار
ڪِرنگهہ سانوا ساوڙا، ڳاهن ڪئي ڳلزار
ساٿيهہ ۾ سنگهار، چارن گوهر شاهہ ڳورڙيون

•

ڪُهہ آسون عمر ڪوٽ جون، پَن ڪنڀون ۾ ڪير
اڏن جهوپا جهنگ ۾، ڏوتي ساڻ ڏير
پئن جهڻ ڪٽي پيا مارو روز امير
ڪائن پاڪ پنير، گوهر شاهہ ڳلزار ۾

•

ڪُهہ آسون عمر ڪوٽ جون، بن چُوڙيلين جا چاهہ
لوئي اوڍيندڙيس لاڪ جي، ڏيان بخمل کي باهہ
اڻا مينهن ماڙ ۾، ساوا تيئڙا ڳاهہ
ڪئي تر تي ڪيت نگاهہ، گوهر شاهہ ڳلزاري تي

پيھون جوڙن پٽن تيءِ عمر اباڻا
مرکن ملڪ ملير ۾ پڪا پراڻا
الله ڏٺي اکيون، شل سانگي سچاڻا
ڪاٿي للر ۾ لاٿا، گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

ماروئڙا ملير ۾، اڏي وينا وٿاڻ
چرڪن جھانگيئڙن جا، پٽن مٿي پاڻ
پيئن کير خوشيءَ مان، ڪن ٿا روح رهاڻ
جھجيءَ جھانگين ڪاڻ، گوهر شاهہ غمگين ٿي

•

مارن ملڻ لاءِ، مارئي آ مانديءَ
اديون عمر ڪوٽ ۾ ڪنهن ارادي آنديءَ
ويڙهيچن جي ورهہ ڪٺون، وار نہ آهيان وانديءَ
ٿي هيکر هيڪانديءَ، گوهر شاهہ غمن سان

•

پهرين رات، پنهنواريءَ وٽ، آيو عمر چامء
ڪرڪوٽ قبول، عمر چامر جوءِ چاڻ ڪيت جو نالو خامء
جي ويهنديءَ سومري سيج تيءِ، تو ڪي چڱو چوندو عامء.
پَڌُء موڙ ويهہ محلي ۾ مارئي چڻ ماتامء
وسارِ وطن ويڙهيچن جوءِ شهر آڏي گامء
ڪري ڏمچر ڏامء ويهہ راڻي رنگ محل ۾.

•

ادا عمر سومراءِ آچ نہ اهڙا ويڻ،
ڪيت پنهنجي ورَ سان، وجي ڪائيندِيس ڪيڻ،
منهنجا ملڪ ملير ۾، سڪيا هوندا سيڻ،
گوهر شاهہ چئي غم ۾، آهي من مارئي جو ميڻ،
صبوح جو ساٿيهہ ڏي، ڪنيون نهاريان نيڻ،
تون ڀاءُ آءُ ڀيڻ، ڪيئن پرٽو نهي پاڻ ۾.

•

پي رات ٻيڙا ڪٽي، عمر جو آيو،
مارئي! مون سان ملڻ جو، سنبري ڪر سعيو،
يا! جوَاب ڏي جلد مان، يا! راجا ڏي ڪر رايو،
مهر منجهان مارئي!، مون توکي ٻولي ٻڌايو،
محبت جي ميلاپ لاءِ، هي ٺام آهي مون ٺاهيو،
پَنڙا تون پايو، ويهہ راڻي رنگ محل ۾.

•

صبر ڪر تون سومراءِ ڏس قادر جي قدرت،
خدا ڪارڻ خلق جي، ڪر عمر عدالت،
اسان پُسيون پيون پٽن تي، تو وَٽِ شيشن ۾ شربت،
گوهر شاهہ چئي گيدوڙا ٽرن لاءِ اسان لاءِ نعمت،
ڪين ڇڏيندِيس ڪڏهين، مارن جي محبت،
تون راجاءِ اسين رعيت، ڪيئن نهي پرٽو پاڻ ۾.

•

ٽين رات ٽيلي سان، اچي سومري ڪيو سَلام،
آءُ ڪِلي چڙهہ ڪٽ تي، مارئي لاهہ ملام،
ڇڏ ڃ پياس ڪي، اچي ڪاءُ ٻاڪرا طعام،
پرڻجي عمر چام سان، ويٺي ڪر آرام،
مارئي! تون ماڙين ۾ ٽيندين ءَ سڪي صبوح شام،
وساري آڏي گام، ويهہ راڻي رنگ محل ۾.

سمجھہ ڪر تون سومرا! نہ ڏي گرل کي گاريون،
هُت اچن بَريون اجهورتيءِ چوڙيليون چاريون،
مَرڪن اسان جي ملڪ تيءِ ڏنئرن جون ڏاريون
وسن مينهن ملير تيءِ ٿهڪن ٿيون ٿاريون،
گاهن ۾ گهاريون، گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

●

چوٿين رات چاهَہ مٿون، آيو مير عمر،
مارئي ويهہ مات ڪريءِ وسارج وڳر،
سُکي ٿينديئين سومرن ۾، چاڻي هڪ قادر،
سونهن سورج صحن ۾، مارن جا گل جافر،
موهر جي مارن جا، مارئي چڱو مڪر،
پائي جهومڪ ۽ جهالر، ويهہ راڻي رنگ محل ۾.

●

عمر اُباڻن کيءِ گُرُ نہ لائينديا س،
ڪنپيون وچي ڪيت سان، مان ڪائينديا س،
ڪاڻي قيد ڪڙن کيءِ وطن آءُ ويندياس،
پُسيون پنهوارن سين، پٽن تي پيئندياس،
گوهر شاهہ گلزار وِچيءِ ٿرن ۾ ٿينديا س،
هيءَ خبر وچي ڏينديا س، مارن منجهہ ملير ۾.

●

ليلان چنيسر

چنيسر سين چاهہ متان ڪري ڪا مُنٽِ
ليلان ويئي لهور مانءِ ڪري هيٺ ڪنڌ،
گهڙيون گهارڻ ور ريءَ آهي اوکو پنڌ،
جلي اهو هنڌ، جت منگل گوهر شاهہ ٻري.

•

چنيسر سين چاهہ ڪا منٽِ ڪري متان،
راڻي نڪتي راڄ مان هار ڪٽي هتان،
پوءِ مٽيئي موهي مست ڪئي جڏهن چاهہ رکيائين چتان
قرب ملي جتان، سو گُر گوهر شاهہ سڄاڻي.

•

چنسير سين چاهہ ڪا متان رکي راڻي،
ليلان تڙي لهور مان جڏهن رات وهاڻي،
مٽيو ڪنيائين مٽ ۾ چاڻي سڄاڻي،
جا گهر ڏياڻي، سا گوهر شاهہ گهٽيون قري.

•

هلندي ڪانہ حبيب سين، حجت جي هستي،
تڙائيندي طمع وارن کي مٽين جي مُستي،
ليلان کي لاڏ جي سيني ۾ سُسِتي،
لِهور جهڙو لستي، گهر گوهر شاهہ چڏي وئي.

•

هلندي ڪانہ حبيب سين، زور بنا زاري،
ٻانهون ٻڌل رومال ۾ ٻي ڳچيءَ ۾ ڳاري،
پوءِ پاڻهي ڪندو پرت وندن تي صاحب ستاري،
داسڙو دلداري، ڏيندو گوهر شاهہ گسن ۾.

هلندي ڪين حبيب سين حُجت هڪ واري،
راءُ تڙائي راڄ مان، ليلهان لاچاري،
هار ڪٺي حرفتي ٿي، ڪانڌ اڳيان ڪاري،
ڪئي مٺيئي مياري، اڳيان گوهر شاهہ گهوٽ جي.

•

حجت چام چنيسر سان، متان ڪاڪري منڌ،
داسڙي جي دربار ۾، ڪيئن ڪٽندي ڪنڌ،
نينهن نياڻي ور سان، آهي اوکو پنڌ،
اهو سرهو هنڌ، جتي گل گوهر شاهہ داسڙو.

•

سورٺ

راجا ڏاڍي رنگ سان، آڇي ڪيرتُ ڪولِ،
ڏنو سر هٿن سين، راءُ منجهان رتول،
ساڏو سائينءَ جي نامر تئون، گهٽ ۾ پيو گهول،
ڪيا پورا ڀڳڻ ٻول، گوهر شاهہ گر نار ۾،

●

راءُ ريڏو راڳ تي، ويو چارڻ وٽ چلي،
وڍي سر هٿن سان، ڏنو وير ولي،
چارڻ ڪنيون چاهہ مٿون، خوشيءَ سان ڪلي،
ڪري ڪانياواڙ ڪلي، گوهر شاهہ گلزار ٿيو،

●

راءُ ريڏو راڳ تي، ٿيو قرب مَٿي ڪانياواڙ
ڦليمنجڪواقليلا وليبڪوا ڪثيراء اُڪير جي آڙ
جاچڪ جهونا ڳڙهہ ۾، ڪئي ترڪ جي تاڙ
اُپيو ۽ لاڙ، گوهر شاهہ گلزار ٿيو

●

رات وِهاڻي ڏينهن ٿيو، شمس شعاع ڪيو،
چارڻ چنگ شروع ڪري، تندن ڪي تيو
سارو ڪوٽ گِرنار جو، جنبش منجهہ پيو
پاتو راء لِيو، گوهر شاهہ گِر نار مَٿون

●

رات وِهاڻي ڏينهن ٿيو، ڪيو شعاع شمس
بيجل ٻاڪاري بيٺو، پوي راءَ کي ترس
چارڻ وڄايو چنگ کي، اٿي گرنار گس
داتا جو دَرسُ، ڪو گياني گوهر شاهہ ڪري

رات وهاڻي ڏينهن ٿيو، ڪيو شمس شعاع،
ٻيجل ٻيٺو ٻَنگ سان، در تي ڪيڻي داءُ،
ٻنان سِرَ صوفي چَئي، پيو نہ منگتي نياءُ،
ريجهي پيو راءُ، گوهر شاهہ گر نار تي.

●

طلبي! تسيا نہ ڏيوتن، سامي! چاهيو سڪ
پنهي مڪڻ ملڪ مٺون، ڪائي پريو ڪُڪ
گيڌ وڙي جي گِگَ تي، ٻوڙي پريو ڊڪُ
ڪي محبت وارا مُڪُ، گوهر شاهہ گياني ٿيا

●

طلبي! تسيا نہ ڏيوتن ڪي، سڪ ڳوليو سامي!
ويئي آتوَ ويراڳ جي، آگ اُجهامي
ان قارون ڪان من قوم موسيٰ ڪر ويو ڪامي
ٿيو سِرَ جاسَلامي، تہ ڏسو گوهر شاهہ گر ڪي

●

طلبي! تسيا نہ ڏيوتن ڪي، سامي! سڪ ڳوليو
پيٽ ڪارڻ پنهنجي، چپ ٽا چوليو
والله لا يهدي القوم الفاسقين ڀڳڻ آ ٻوليو
قسمت آ روليو، گوهر شاهہ گنڊن ڪي

●

آيو جوڳي جهونا ڳڙهہ ۾، پڙمي ڪي داڻا،
ڪيئين ڏناٿين ڪيرتيا، وتن ڪوماڻا
چارڻ چنگ وڄائيو، اڇي سرَ ساماڻا
راجا ۽ راڻا، گوهر شاهہ گمراهہ ٿيا

●

آيو جوگي جهونا ڳڙهہ ۾ کڻي صورت ساز
ٻيا ٻہ ڏناڻين ڪيتراٺ ڪيرتيا منجهہ قواز
چارڻ چنگ وڄائيو ڏيا الستي آواز
نميو ڪن نياز، گوهر شاهہ گر ـنار ڪي

●

آيو جوڳي جهونا ڳڙهہ ۾ کڻي تنبورو
وڳي تند تنوار جي، کُليو ظهورو
ويو ڪوٽ، گرنار جو، ڏُٻي سمورو
ٻولي يڪت پُورو، گوهر شاهہ گر تار سان

●

الله جي آسَ ڪري هليو، کڻي مٽي تي موڙا
چارڻ ٻَڌا چنگ ڪي، ڇاپا ۽ جهوڙا
ٻيجل جي ٻانهن ۾ چلڪن پيا چوڙا
ڪنگڻ هٿا ڪوڙا، گوهر شاهہ چئي غريب ڪي

●

الله جي آس ڪري هليو، ٻنگ کڻي ٻيجل
چارڻ جي هٿا چنگ ڪي، موتي ڪئين مڙهيل
وڳي تند تنبير جي، جهولي پيو جهنگل
ڏيا مروئن جا منڊل، گوهر شاهہ گرنار ۾

●

الله جي آس ڪري هليو ٻيجل لوڏي ٻانهون
چارڻ چنگ وڄائيو ڏيا آواز الاهون
مرون جي جهنگل جا، سُٽي ڪن دانهون
ويون وسري تن واهون، سٽي گز گوهر شاهہ چنگ جو

●

جوڳي ٿئي کو جوڳ ۾ کو ڳُهمي چمن چين
من ازدادءِ لما فلم يزدد هدي لم يزدد من الله لا يجدا پڙهي پرجهي کين
ٻڌي حديث ڀهڳڻ جيء کو ثابت رکي يقينء
رکندس حُب حسينء گوهر شاهہ چئي ڳُر جي

•

گل چنو گرنار جو اچي کيرت کول
ڏنو سر هٿن سين راءُ منجهہ رتول
ساڌو سائينءَ جي نام تؤن گهٽ ۾ ٿيئڙو گهول
کيا پورا ڀهڳڻ پولء گوهر شاه گرنار ۾

•

گل چنو گرنار جوء ٿيو خالي کانياواڙ
فليضحكوا قليلا وليبكوا کثيرا پيو راڻين ۾ ريهاڙ
جاجڪ جهونا ڳڙهہ ۾ ويو کري هٽ تاڙ
ٿيو سورٺ سِر ۾ ڦاڙ گوهر شاه چئي غم جو

•

هير

هير ڏني تصوير ماهي دي، ڪم ڪار وسر ڳيس پيڪا
سا وت ويندي طرف سهڻي دي، جنهن نون سوز ڏتا هي سيڪا
گجر گوهر شاهہ هئي حيرت دي وچ، چوڙ ڏتس تڪاڻي دا ٽيڪا

•

هير ڏني تصوير ماهي دي، جهنگ چير چارا جو ڪيتس
محبت والا مست پيالا، پريم وچون پُر پيتس
اپڻا ساهہ گوهر شاهہ گهن ڪي، سهڻي دي وچ سيتس

•

هير ڏني تصوير ماهي دي، جهنگ چير چاري بنيدي
عشق ماهي دا سيالي سَتر وند، مَل محبت وچون ميندي
گهر گوهر شاهہ چوڙ ڏتا، ڳالهين عشق واليان جوڳٽيندي

•

هير ڏني تصوير ماهي دي، ڪم ڪاروسر ڳيس گهردا
هڪ شوق ماهي دي، ملڻ دا آهس، ڏوجها ذوق نہ ڪوئي زردا
سا گوهر شاهہ گلزار ٻيلي ٿئي، جنهن نون ورهہ لڳا هے وردا

•

هير ڏني تصوير ماهي دي، جهنگ سيال، ديان چوڙيان جهوڪان
ندي تپ ڪي نرمل، ڪول ٿئي وچ، پوڳئي خوب خبر وچ لوڪان
گهر هير گوهر شاهہ چل چاق آيا، لٿيان سياليان تون سڀ ٿوڪان

•

هير ڏني تصوير ماهي دي، جهنگ چير چاري ڪريندي
چاق نال سيالي سئنيان، نينهن والي نظر ڏريندي
رانجهن دي ڪڻ، راوي وچون، گهڙي گوهر شاهہ جو پريندي

هير ڏٺي تصوير ماهي ديء راوي تک ڪريندي رستي
چاق نال وچ اُنهن دا چاه لڳاء من محبت ڪيتا جنهن دامستي
وٺاڻ گوهر شاه گهوٽ ماهي داء اُس نون برهہ ڏتا ڪر بستي

•

هير ڏٺي تصوير ماهي ديء گهر وسر ڳيس گلزارا
ڪاهي ويندي راوي ڪناريء نياري نينهن والا مار نعرا
غمگين گوهر شاه هوئي حيرت وچء جنهن نون ڪيتا عشق اشارا

•

بيت گڏيل

صحيح، سونو سڪ سان، رکيو جن ناتو
محبت جي مٽخان ۾، پيچ جنين پاتو
ناتو جن لاتو، سي گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

آهن عشق ميدان ۾، دهشت وارا ڏچ
تهمت پسي عشق جي، پچٽو آهين تہ پچ
گهڙُ گوهر شاهہ پڙ ۾، لوڪئون لاهي لڄ
اٿئي جيڪي اڄ، چڻ سارَ سياڻي روز جي

•

صوفي صاحب خيال جا، عشق جا امير
طالب تنهين نامَ جا، پڙهيا پنڊت پير
دعائون گُهرن درويش ڪان، راجا ۽ وزير
جنهن جو نام فقير، تنهن غم گوهر شاهہ لاهيا

•

ڪي بنا عشق الله جي، ڳالهين جا ڳهير
ڪي محبت جا مهمير، گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

پتنگ چوائين پاڻ کي، تہ مچ ڏسي نہ موٽ
ڪاهي پئہ ڪڙ ڳاهہ ۾، عاشق چڙي اوٽ
راز گوهر شاهہ راز سان، وجي راز پڇائج روٽ
گهڙ تہ ٿئين گهوٽ، منصوري ميدان ۾

•

چا جو انسان! چاجو شيطان، چاجو مٺو ميرو
ڪل شيءِ قديرہ پرجهي پس پيرو
جنهن ڳالهہ ۾ ڦيرو، سر گوهر شاهہ سوئي

•

مرغ هوادي وطنا اپڻين، پڃري ڇوڙ اُڏاڻي
هرڪو هلسين، هتين خالي رهہ سين مور نہ تڪاڻي
ڪٿي سڪندر دارا جهڙي، ڇوڙ ڳئي طول وهاڻي
غم گوهر شاهہ برهہ داباري هن وهندے نيڻ نماڻي

•

هڪ ڏهاڙي مرشد ميڪون آکيا
تئين دلبردا ديدار ڪيتا؟ آکيم جيتا صاحب جيتا
روڳ رڳان وچون ٻيائي والا
تئين نال نظر دي نيتا؟ آکيم جيتا صاحب جيتا
آکي گوهر شاہ تئين
مئي دا پيالا پيتا؟ اکيم جيتا صاحب جيتا

•

عشق آدم خور آيو ٿيو، وڙهي ڳولي ڪنهن نات کي
ڪوڙيين منجهئون ڪو سڃاڻي، عشق واري ذات کي
اثبات گوهر شاہ عشق سان، ڪيو صورت واري صفات کي

•

ڪاهوڙي ڪراويام ڇڏي خودي ۽ ڪوٽ
لا وجود لاهوت ۾ پڇي جسم جي اوٽ
ناڪاري ناسوت ڪنئون، چڙهي ويڙا چوٽ
پائي گيڙو گوهر شاہ گهوٽ، سُتا سوريءَ سيج تي

•

سنبري هليا ستگر ڏيءِ، ڪري يقينؤن ياد
ملحد ڪي ميدان ۾، ماري ڪيائون ماد
جڳت جي جوفي ڪنئون، عاشق ٿيا آزاد
گوهر شاهہ ارشاد، عشق تين الله جو

●

سنبري هليا ستگر ڏيءِ راول ٿي راڳي
مست ٿيا مسروريءَ، صورت پسي ساڳي
دل هميشہ دم جيءَ وحدت ۾ واڳي
جوان ڪي جاڳيءَ، ڳڏيا گوهر شاهہ گر ڪي

●

نفس آهي نڳ، من ريهي تو منت ۾
درويشن دم ڏيان جوءِ دوڙي ورتو دڳ
ڪاڪا صورت قرب جيءَ جوفي ۾ سارو جڳ
سورهہ ماري سڳ، گوهر شاهہ گلزار ٿيا

●

پائي پير پڙ ۾، ٿيا پڏر پهلوان
پسڻ ۾ پٽمال ڪيا، پنبڙين جي پٽڪان
پچَن پسن پرڪيءَ، پياسي پروان
پرين ڪاڻ پان، گوهر شاهہ پرت مَٺون

●

بي بيان عشق جيءَ آهي ٿنا ساراهہ
ڪيرايَٺي ڪان هٽيءَ ديوانا داناهہ
گوهر شاهہ چٺي گُر جوءِ برهہ بي پرواهہ
عاشقن الله، ووڙي لڏو وٺڪار ۾

●

شيعوءِ سني سڏائڻ سؤکوءِ صوفي سڏائي ڪير
صوفي مست لا مذهب ۾ جتي نہ ڪوئي غير
ڪي مرد اچن ميدان ۾ پائي پرتئون پير
سالڪ ڪندا سَئِيں گهگهن گوهر شاهہ محل جو

●

پاڻيهي پسي پاڻ ڪيءِ تيا پسڻ ۾ پئمال
پسڻ پاڄهئون پانهنجيءِ زهد سڀ زوال
گر گوهر شاهہ پاڻ ۾ خوف وارو ڇڏ خيال
برهہ سان برحالءِ پاڻ سڃاتو پنهنجو

●

پاڻ سڃاڻي پانهنجوءِ تيا پسڻ اندر پُر
پي پيالو پرت جوءِ پاڻيهي تيا پڏر
جهڙو پسڻ پانهنجوءِ تهڙو ٻيو نہ هنر
گوهر شاهہ چئي گرُءِ پر گهٽ آهي پاڻ

●

پسڻ ٻاڄهئون پانهنجيءِ ٻيو سڀ محض گُناهہ
جن پروڙيو پاڻ ۾ سي تيڙا حاصل باالله
گوهر شاهہ غيوب ۾ ويا دم هٽي داناهہ
ڪرٚي نظر نگاهءِ پسي آيا پاتار مئون

●

ٽيھہ ڏينھن

ڪيم ڪاپڙين جيءَ پوڄا پهرئين ڏينھن
لڪايٽن لوڪ ۾ وسائي محبت مينھن
تارڪ طمع ڪان ٿياءِ شوق انھن جو شينھن
نهرو وٽي نينھنءِ عاشق ٿيا الله جا

•

پڙهن پرت پيار سانءِ ٻئي ڏينھن پول
ونحن اقرب اليہ من حبل الوريد وحدت ۾ وَڙول
گوهر شاهہ چئي گر جيءِ آهيون قدمين ڪولَ
چڙي ڏڪاڻا ٿولءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ٽئين ڏينھن ٽپو ڏيئي پڙ ۾ اچي پياءِ
وحدت واري ويڙهہ ۾ ويراڳي ويا
موتوا قبل، ان تموتوا مري پوءِ جيا
ٻاري اندر ڏيل ڏيئاءِ عاشق ٿيا الله جا

•

چوٿين ڏينھن چاهہ مانءِ چرخو ٿا چورين
اونڌي ڪنڌ اسم سانءِ آڏوتي اورين
سر پنھنجو سچ تانءِ گوهر شاهہ گهورين
ڏونگر ٿا ڏورينءِ عاشق ٿيا الله جا

•

پنجين ڏينھن پورب ڏيءِ سنبري ڪن سعيا
ڪيڙي لُنگ لانگ ڪٿونءِ آڏوتي آيا
دونها دائرن ۾ لاهو تين لايا
ڳڻ ڳلين ۾ ڳاياءِ عاشق ٿيا الله جا

•

وچائين ويرَ ورهہ سان، ڇهين ڏينهن ڇير
ڪيئي ڇڏيائون قلب مان، گوهر شاهہ چئي غير
قل سيروا في الارض سرها ڪن سيئر
وڃي وحدت سان ان وير، عاشق ٿيا الله جا

•

ستين ڏينهن سِڪ ۾ آهن آڏو ڏي
قائم ڪاپڙين جوء سئير ثابوتي
گهمن گوهر شاہ چئي لال لاهوتي
نانگام ناسوتيء عاشق ٿيا الله جا

•

اٺين ڏينهن عشق جيء بولي ٻُڌائين،
ڪست مٺون، ڪابول ڏيء ڪاپڙي ڪاهين
سامي سالڪن ڪيء چاهہ منجهان چاهين
پيشوازيون پائين، عاشق ٿيا الله جا

•

نائين ڏينهن نروار ٿيء ضدا ڪن سامي
رين ذڪر جي ذوق ۾ وڃي وهامي
گوهر شاهہ گلزار ٿيام ڪوريٰ ۾ ڪامي
جوڙائي جاميء عاشق ٿيا الله جا.

•

ڏهين ڏينهن ڏاڻ مليوء عاشقن اچي
ڪڙي ڪپاياڻون ڪنڌڙام نيزي تي نچيء
تيئڙا لال خون جي رنگن منجهہ رچيء
پڙ ۾ پتنگ پچيء عاشق ٿيا الله جا.

•

يارهين ڏينهن ياد پئي ڪاپڙين ڪين
ڪين ڪارونيار ۾ برهہ وڃائي بين
هڪڙو حسن حق جوءِ اتي نڪو ڪفر دين
عدل جا امينءِ عاشق ٿيا الله جا.

•

ڪاميا ڪوري وِچ ۾ ٻارهين ڏينهن ٻَريءِ
العشق نار يحرِڪُ ماسوالله تيڙي دل چري
تِر ترسيا ڪين ۾ وحدت ۾ وري
طالب ٿار تريءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ڪري هليا ڪاپڙيءِ تيرهين ڏينهن طبلءِ
وڃي ٿو ويراڳ سانءِ برهہ جو بگلءِ
ڪُلُّ مَنْ عَلَيها فانٍءِ ياد ڪر اصلءِ
ماٺي مست منڊلءِ عاشق ٿيا الله جا.

•

ڏين جوڳيئڙا جوءِ ۾ چوڏهين ڏينهن چڪر
بسم الله مَجرِيها و مرساهام ظاهر ڪن ذڪر
لٿو فنا جو دل ٿٺونءِ فقيرن فڪر
چڙي هنر مڪرءِ عاشق ٿيا الله جا

•

آيا اناالحق ڪيءِ پندرهين ڏينهن پڙهي
سُتا سوري سيج تيءِ منجهئون چاڙهہ چڙهي
وتوا صوابالحقءِ وتوا صوابالصبرءِ ويڙا الال لڙي
سوزن منجهہ سڙيءِ عاشق ٿيا الله جا

•

کن ڪعبي وچ ۾ سورهين ڏينهن سجود
خناسِ الذي يُوسوسُ نانگا ڪن نابود
گوهر شاهہ غازي ٿياءِ وڃائي وجود
من اندر معبودءِ عاشق ٿيا الله جا

•

سمنڊ دل ۾ سترهين ڏينهن، گهاتوئڙا گهڙياءِ
مولهاتا مٿن سانءِ تن محبت جا مڙهيا
پيهي ويا پاتار ۾ لهر ڪين لڙهيا
جواهرن سان جڙياءِ عاشق ٿيا الله جا

•

هٿ جواهرن جوهرينءِ ارڙهين ڏينهن آهيءِ
نڪري ويا ناهہ ڪٿونءِ لاڳاپا لاهي
پهتا وڃي پرکيءِ ڪاپڙي ڪاهيءِ
ڪوٽءِ هوٺ ڍاهيءِ عاشق ٿيا الله جا

•

اوڻويهين ڏينهن آياءِ نانگا ناٿ نواب
وڃائين وجود ڪيءِ شوقئون پي شراب
سي پلي پيا موجون ماڻينءِ عشق جنين جو ارباب
لاهي حر حجابءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ويهين ڏينهن واحد جاءِ ٿيا ويراڳي وڻجار
ويساهي ڪن وِهٽ سانءِ وحدت جو واپار
وظيفي ورد سانءِ واقف ٿيا وينجهار
ورهہ جا وَچارءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ايڪيهين ڏينهن انهن جوءِ سيئر سچو سَرهو
جهاڳي ويا جبل ڪيءِ ڪُڏائي ڪرهو
لا تقنطوا مِن رحمة اللهء طالبن ترهو
هٿي فالم قرهوءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ٻاويهين ڏينهن ٻاجهہ سانءِ سُرڪ سڏي پيارين
توحيد جي تصور سانءِ اندر اجارين
الست بربڪم قالوا بلىٰ قول ڪيل پارين
ملحد ڪي مارينءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ٽيويهين ڏينهن ٽپڙ ۾ ڏوپڙي ۾ ڏپو
ڪاڏي ويا. سڪندر دِاراءِ ڪائي ڳپل ڳپو
وحدت ۾ ويساهہ سانءِ ماري ويهہ مپو
چڏي ڪپت ڪپوءِ عاشق ٿيا الله جا

•

چوويهين ڏينهن چوگان ۾ حملا حيدري ڪن
مرد جنگي ميدان ۾ عاشق ٿي اچن
ڪسڙ بناڪات جيءِ راول ڪين رهن
نيزي تي نچنءِ عاشق ٿيا الله جا

•

پنجويهين ڏينهن پُوڪار ڪئيءِ سالڪ ڪٿي ستار
منڌمءِ مرڌنگم چيريونءِ چنگ پيا ناچو وجائين تار
گوهر شاهہ آو لنگهہ آڙاءِ .وَچن تار ڏمار
ناهہ ڪئون تي نروارءِ عاشق ٿيا الله جا

•

چويھين ڏينھن ڇيڄ ساڻ، نچن تا نانگا
محبت جي ميدان ۾، ستي سڀ سانگا
ڪَري رسياءِ رمزَ ڪيءِ پنڌ اٺانگا
ٿي برھہ جا بانگاءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ستاويھين ڏينھن ڪن ٿاءِ سئير سلطاني
لاھوت لامڪان ڪٿون، لنگھيا لاثاني
اصل عارفن جوءِ شوق شاھاڻي
صاحب سيلاني، عاشق ٿيا الله جا

•

اٺاويھين ڏينھن ۾، ڪن ورھہ جو ويراڳ
مئي پيئن متوال ٿيءِ ملي محبت ماڳ
اڇي لڳو عشق جوءِ بيراڳين کي ڀاڳ
چڙي سڀ سھاڳ، عاشق ٿيا الله جا

•

اوڻٽيھين ڏينھن آب پيئن اڪسير
ڪوڙي شاميانا شوق جاءِ محفلون ڪن مير
عجب عوشاقن جوءِ برھہ بينظير
ڪٽي فڪر فقيرءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ٽنگي ٽنگو ٽيون ويھن ويراڳي ٽيھين ڏينھن ٽلي
آھي آر الڪ ڏيءِ درويشن دلي
گڏيا گوھر شاھہ گُر ڪيءِ مَنجھئون حُب ھلي
ڪري پچن پلي، عاشق ٿيا الله جا

•

”ڪين“ جا بيت

سي ڪيني منجهئون ڪين ٿياء جن قرب سچاتو ڪين
ڪين جاڻي پاڻ ڪيء ٿيا هستي ڇڏي حسين
ڪين جي ڪارونيار ۾ء پولي پولين پي نہ
ڇڏي ڪفر دينء ٿيا گم گوهر شاهہ ڪين ۾

•

ڪوپا هليا ڪين ڏيء ڪري ڪاهو ڪاهہ
ويا قلزم ڪين ۾ سانگو لاهي ساهہ
پسيائون ڪين پاتار ۾ء عينن سان الله
جن ڪي عشق ٻتائي راهہء سي مرڪن گوهر شاهہ گل جيان

•

ڪي ڪاهي ويا ڪاپڙيء ڪيني ۾ ڪامل
ٿبي هٽي ڪيني ۾ ڪين ڇاتائون ڪُل
ڪاٿو پسي ڪيني جوء ٿيا ڪين وارا قابل
ڪينو ڪري قتلء گڏيا گوهر شاهہ ڪين سان

•

شي ڪامل ڪرامت جا ڏٺيء ڪين جن جو قوت
گهڙيا گوهر شاهہ ڪين ۾ آر منجهئون آڏوت
ڪين منجهئون ڪکور جيء ٿيڙا سچ ثابوت
مرد سي مظبوطء جي ڪين ڪمائي ڪين ٿياء

•

مارن مشتاقن ڪيء تنهنجي پنبڙين جا پئيڪان
سوين هن سنسار ۾ء تنهنجي حسن ڪيا حيران
شمع وارا شعاع تي پڇي ٿيا پروان
سڪندر جهڙا سلطان گهور گوهر شاهہ گهائيا

ذڪر فڪر جي ذوق ۾ پڳا سيئي پول
لاير جئون الاالله آهي قرآني قول
وتعز من تشاءُ و تذل من تشاءُ ڀڄڻ ڪيا ڀول
چشم اندر جا چول، تو ۾ ڳوهر شاهہ ڳر آ

●

بيت

متفرقات

ٻنا عشق الله جي، ٻي ساري سٽنا سچ
عليه فتو ڪلوا ، ان ڪنتم مؤمنين، جهاڳ رمز اُنهيءَ سان رچ
واقف ٿي وحدت جي وڙڪار سندي وچ
پت هٿن جي پنج، تہ ڏسين ڳوهر شاهہ ڳرڪي

●

ڪنفيڪون جي ڪنجي آهي ڪا ملن ڪل
هت ڀڏاسون ڪيترا، جيڪي ھلن پيا مل
هيڪڙائي ۾ هڪ هياسين، شفيع سان شامل
گوهر شاهہ ڪي ڳل آهن ڀريل ڀرين ڏينهن ڪان

●

جي پائين جوڳي ٿيان تہ ڏسج ديان ڏري
مسعون طائفون من الشيطان ڪر پليت ڪي پڙي
عاشق ٿي انصاف جو تون ڪامل قرب ڪري
پرتئون پير پري، ڳمڙ گوهر شاهہ انهي ڳهيڙ ۾

قريا جي فرمان کان، سيّ سبق ڪين سکندا
جن چسڪا ورتا چوسول جام سي روزا ڪين رکندا
اُهي پيپڙ جيان بکندا، جي گوهرشاهه گلزار ٿيا

●

سوا گهڙي جيَ گذران لاءِ سارو زمانو ٺڳ
ڪاڪا صورت قرب واري، نه ته جوفي ۾ آهي جڳ
درويشن ورتو دم ڏيان سان دره وارو دڳ
سورهه ماري سڳُ، گوهر شاهه گلزار ٿيا.

●

حُر هلي آيو ڪٽي ڪوفين مٿان ڪورو
ڪربلا ميدان تيّ، ڪيائين ظالم تني زورو
ڪٽيائين خلقت ۾ جنت جو جورو
گوهر شاهه گهوروءِ حيدري حسينن جو

●

حُر هلي آيو رکي شهنشاهي شناس
حقي حيدري ٽولي ۾ ٿيو پهريون نمبر پاس
علي جي اولاد جوءِ هئو ماڻهو خاص
تنهن سورهه کي شاباس، گوهر شاهه غازي ٿيو

●

حر هلي آيو هٽي نينهن سندو نعرو
ڪربلا ڪنڪ ۾، پيغمبر کي پيارو
جنگ جي ميدان ۾ ڏسو حيدري نعرو
گوهر شاهه گذاروءِ غازين جو گلستان ۾.

●

سيد علي گوهر شاهه جو جنم ساهتيءَ جي خطي ۾ نوشهري فيروز جي ويجهو ڳوٺ ”نانگو شاهه“ ۾ سال 1916 ۾ ٿيو. سندن والد جو نالو سيد امير علي شاهه هو. پاڻ اڃا ننڍي عمر جا هئا ته سندن والد لاڏاڻو ڪري ويو. ان کانپوءِ پاڻ نانگو شاهه ڇڏي ڪڇي ۾ رهڻ لڳا. درياهي ٻوڏن ۽ وهڪرن جي رُخ مٽجڻ ڪري ڪڇو ڇڏي مٺياڻيءَ ويجهو ڳوٺ ”ڪاريجا“ ۾ اچي رهيا ۽ پنهنجو فيض شروع ڪيائون. قرآن شريف ۽ ابتدائي تعليم آخوند ڪمال وٽ پنهنجي اوتاري تي ورتائون.

سيد علي گوهر شاهه، محمد فقير کٽياڻ، مهدي سائين، صابر فقير ۽ محمد فقير هيساڻي جي صحبت ۽ اثر ۾ اچي شاعري ڪئي. سيد علي گوهر شاهه جي شاعري سنڌ جي ڪلاسيڪي شاعري جو تسلسل آهي. هن جي شاعري تي فڪري طور وحدة الوجود واري لاڙي جو مڪمل اظهار آهي. هن جي شاعريءَ ۾ عشق، پيار ۽ محبت جو جذبو به ڀرپور نموني سان موجود آهي. سنڌ جي لوڪ داستانن کي پڻ تمثيل بڻائي سيد علي گوهر شاهه وايون، ڪافيون ۽ بيت تخليق ڪيا آهن.

سال 1934ع ڌاري پاڻ ننڍي کنڊ جو سير ڪيائون. خواجه نظام الدين، سرمد، فريدڻ سائين، لاهوت، ۽ هنگلاج جو سفر ڪيائون. ورهاڱي کانپوءِ وري به هندوستان جو سير ڪيائون. سيد علي گوهر شاهه پاڻ ڳائيندا به هُئا.

سيد علي گوهر شاهه جي زندگيءَ ۾ ڪئين فڪري لاها، چاڙها آيا، پر سندن مکيه مقصد سدائين ساڳيو رهيو. اهو هو خدا جي هيڪڙائي ۾ يقين رکڻ ۽ انسانن جي خدمت سان رب کي راضي رکڻ، پاڻ سڃاڻڻ ۽ پنهنجي رب کي سڃاڻڻ.

سيد علي گوهر شاهه 2 فيبروري 1990ع بمطابق 6 رجب 1410هه، ڇنڇر جي رات 74 سالن جي عمر ۾ ڪاريجا ۾ وصال ڪيائون. سندن روضو مبارڪ به اتي تعمير ڪرايو ويو آهي. جتي هر سال سندس ورسي جي موقعي تي ميلو لڳندو آهي.

— ادريس جتوئي

نوان جتوئي

Graphics & Printed by: Intel Communications, Hyd.

پڙهندڙ نسُل . پَ نَ

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻڪَ ”لُڙهندَڙ نَسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندَڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، ڇُرندڙ، ڪِرَندڙ، اوسيئڙو ڪَندَڙُ، ياڙي، ڪائُو، ياجوڪَڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سڀني وِچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان کڻي ڪمپيوُٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعنی e-books ٺاهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهَڻ ۽ هِڪَ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاري تحريڪ جي رستي تي آڻِڻَ جي آسَ رکون ٿا.

پَڙهندڙ نَسل (پَ نَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪڏهن ڪو بہ شخص اهڙي دعویٰ ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَ نَ جي نالي کي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بِہ ڪُوڙو آهي.

جهڙيءَ طَرح وڻن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اَهڙيءَ طرح پڙهندڙ نَسُل وارا پَنَ بہ مختَلِف آهن ۽ هوندا. اُهي ساڳئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، ٻَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. ٻين لفظن ۾ پَنَ کا خُصوصي ۽ تالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيادن تي بہ ٿِين. اهڙي حالت ۾ پَنَ پاڻ هِڪَٻِئي جي مدد ڪَرڻ جي اُصولَ هيٺ ڏي وَٺُ ڪندا ۽ غيرتجارتي non-commercial رهندا. پَنَن پاران ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز digitize ڪرڻ جي عَمَلَ مان ڪو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز ڪرڻ کان پو ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمائي، رُڳو پَنَن سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پَنَن کي ڪُليل اڪرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڌ کان وَڌ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي هِمٿائِن. پر ساڳئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪنهن بہ رُڪاوٽ کي نہ مڃن.

شيخ اَيازَ علمَ، ڄاڻ، سمجهہَ ۽ ڏاهپ کي گيتَ، بيتَ، سِٽ، پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.

... ...

جئن جئن جاڙ وڏي ٿي جَڳَ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا؛
ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موٺي مَنجهہِ پهاڙ ڇُپن ٿا؛

... ...

ڪالهہَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهہ نيلا پيلا آهن؛
گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن........

... ...

هي بيتُ اَٽي، هي بَم- گولو،
جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!
مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،
جنهن رِڻ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ ـ

اِن حسابَ سان اڻجاڻائي کي پاڻ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ ”هاٿي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وڃايو“ ناداني‌ءَ جي نشاني آهي.

پَنَن جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر ڪڃي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اڻڄاڻن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ بين

ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نسُل جا پَنَ سيني کي **ڇو، ڇالاءِ ۽ ڪيئن** جهڙن سوالن کي هر بيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوشش ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽل گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ڀاڪي پائي چيو تہ ”منهنجا ڀاءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ“.
- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)